

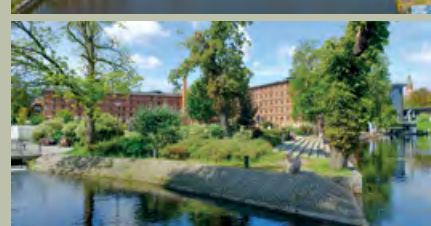
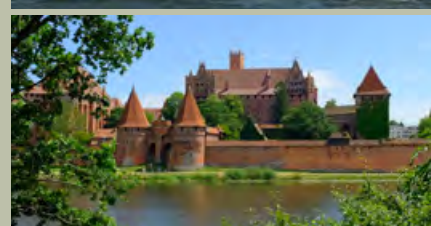

MIĘDZYNARODOWA DROGA WODNA

E70

POLSKI ODCINEK

ODRA / WARTA / NOTEĆ / KANAŁ BYDGOSKI / BRDA /
WISŁA / NOGAT / SZKARPAWA / ELBLĄG / ZALEW WIŚLANY
Z ROZSZERZENIEM O MARTWĄ WISŁĘ I PASŁĘKĘ

©Copyright:

Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego; ul. Okopowa 21/27, 80-810 Gdańsk

Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego; Plac Teatralny 2, 87-100 Toruń

Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego; ul. Emilii Plater 1, 10-562 Olsztyn

Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego; Al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań

Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego; ul. Podgórna 7, 65-057 Zielona Góra

Tytuł:

Przewodnik dla wodniaków. Międzynarodowa Droga Wodna E70

Polski odcinek: Odra / Warta / Noteć / Kanał Bydgoski / Brda / Wisła / Szarpawa / Elbląg / Zalew Wiślany
z rozszerzeniem o Martwą Wisłę i Pasłęgę

Wydawca:

Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego

ul. Okopowa 21/27, 80-810 Gdańsk

Audytory:

P. Salecki

Treści wodniackie:

P. Daszkiewicz, J. Gostkowska-Kunert, J. Hopfer, Ł. Krajewski, P. Lewandowski, Ż. Marciniak, G. Nadolny,
K. Orłowski, P. Salecki, S. Skrzypek, A. Tomczyk, L. Turowski, M. Walkosz-Lewandowska, R. Wasil, S. Wroński

Korekta merytoryczna:

R. Wasil

Autorzy zdjęć:

Archiwum Gminy Czarnków, Archiwum Gminy Słońsk, Archiwum UMWP,

Berda: M. Walkosz-Lewandowska, W. Lewandowski;

P. Brozdowski, P. Chara, M. Czasnojęć, P. Dmochowicz, Fotografia-dronem.pl, H. Gonera,

T. Klik, J. Kowalski, Ł. Krajewski, S. Lewandowski, G. Nadolny, J. Nawojcka, M. Opitz, D. Paciorek,

P. Pasieczny, P. Salecki, R. Sawicki, S. Skrzypek, M. Szelest, L. Turowski, R. Wasil, A. Wołosz

Projekt okładki i opracowanie graficzne:

www.berda.pl

Autorzy zdjęć na okładce:

Berda: M. Walkosz-Lewandowska, W. Lewandowski

Wykonanie map, schematów dróg wodnych:

Berda.pl, A. Wołosz, Landbrand, M. Rogowski, P. Pasieczny, P. Salecki

Wykonanie schematów portów i przystani:

Berda.pl

Wydanie V, 2026 r.

ISBN: 978-83-66506-97-8

MIĘDZYNARODOWA DROGA WODNA E70

POLSKI ODCINEK

ODRA / WARTA / NOTEĆ / KANAŁ BYDGOSKI / BRDA /
WISŁA / NOGAT / SZKARPAWA / ELBLĄG / ZALEW WIŚLANY
Z ROZSZERZENIEM O MARTWĄ WISŁĘ I PASŁĘKĘ

PODZIĘKOWANIA

Zespół autorski – składa podziękowania za pomoc wszystkim osobom, instytucjom i podmiotom, których zaangażowanie i życzliwość przyczyniły się do powstania tego przewodnika.

Dziękujemy za współpracę pracownikom Urzędów Marszałkowskich Województw: Pomorskiego, Kujawsko-Pomorskiego, Warmińsko-Mazurskiego, Wielkopolskiego i Lubuskiego.

Dziękujemy również wszystkim przedstawicielom środowiska żeglarskiego, wodniackiego i turystycznego, którzy przyczynili się do wzbogacenia treści tego wydawnictwa.

Zachodniopomorski odcinek Międzynarodowej Drogi Wodnej E70 obejmuje dolny, graniczny bieg Odry na fragmencie od Kostrzyna nad Odrą (617,6 km rzeki) do niemieckiego Hohensaaten (667,2 km). Łączna długość tego etapu to blisko 50 km. Szlak ten, dzięki parametrom żeglugowym pozwalającym na rejsy dużych jednostek, jest kluczowym połączeniem wodnym między siecią europejską a portem w Szczecinie. W Hohensaaten droga wodna łączy się z Kanałem Odra-Hawela (Oder-Havel-Kanal), który prowadzi do Berlina, otwierając drogę do systemu wodnego Haweli i Łaby. To historyczne połączenie umożliwia odbycie transgranicznej podróży ze stolicy Niemiec wprost na Dolną Odrę i do Szczecina.

Etap MDW E70 w województwie lubuskim obejmuje prawie 122 km, z czego 68,2 km to odcinek rzeki Warty, 47 km to Noteć, a pozostałe 6 km Odra. Najważniejsze miasta leżące na tym obszarze to: Kostrzyn nad Odrą (leżący od ujścia Warty do Odry, aż do piątego km tego etapu), Gorzów Wielkopolski (leżący na 54–60 km Warty), Santok (70 km) oraz Drezdenko (188 km). Odcinek od ujścia rzeki Warty do jej 29 km to obszar Parku Narodowego Ujście Warty, wraz z przylegającym parkiem krajobrazowym. Na 70 km rzeki Warty, w pobliżu Santoka, znajduje się Rezerwat Santockie Zakole. Także w tym miejscu do Warty wpada Noteć.

Wielkopolski etap MDW E70 rozpoczyna się dwukilometrowym odcinkiem rzeki Noteć (177–179 km rzeki), stanowiącym granicę pomiędzy województwami: lubuskim i wielkopolskim. Etap wielkopolski to w sumie 121 km odcinek Noteci meandrującej przez malownicze krajobrazy pośród łąk, pól, licznych starorzeczy i kanałów. Nadnoteckie łęgi stanowią ostoję dla 22 gatunków ptaków chronionych europejską dyrektywą. Przepływając przez Wielkopolskę, odwiedzić można takie miejscowości jak: Krzyż Wielkopolski (175 km rzeki), Wieleń (162 km), Drawsko (175 km), Czarnków (132–134 km) oraz Ujście (105–107 km). Na tym odcinku MDW E70 pokrywa się częściowo z przebiegiem szlaku żeglugowego Wielka Pętla Wielkopolski.

Trasa MDW E70 w województwie kujawsko-pomorskim to łącznie 145 km rzek i kanałów. Rozpoczyna się na 58 km Noteci i prowadzi przez jej dziesiętnastokilometrowy odcinek. Następnie obejmuje 24,5 km Kanału Bydgoskiego, 14,5 km Brdy i 87 km Wisły. Płynąc od granicy województwa, w kierunku wschodnim, można odwiedzić: Nakło nad Notecią (40 km Noteci) z nowoczesną przystanią, Bydgoszcz wraz z Bydgoskim Węzłem Wodnym, leżącym nad Wisłą, Brdą i Kanałem Bydgoskim, z unikatowymi budowlami hydrotechnicznymi, dwiema największymi przystaniami „Gwiazda” i „Bydgoszcz”. Na 832–836 km Wisły znajduje się Grudziądz z nowoczesnym portem i nabrzeżem. Od Brdujścia, aż do 859 km Wisły, rozciąga się Zespół Parków Krajobrazowych nad Dolną Wisłą. W odległości ok. 30 km od Brdujścia, w górę Wisły (na jej 728–744 km), położony jest Toruń z zabytkowym zespołem staromiejskim wpisanym na listę światowego dziedzictwa UNESCO, prawdziwą perełką dla zwiedzających. Tu można zawitać do zmodernizowanej Przystani Toruń – MOSiR.

Pomorski szlak MDW E70 to 182,5 km tras rzecznych, obejmujących Wisłę wraz z jej odnogami: Nogatem, Szkarpawą i Zalewem Wiślanym. Na 886 km Wisły rozpoczyna się jej pierwsza odnoga, czyli Nogat, który na 15–24 km przepływa przez Malbork (gdzie zwiedzimy zamek krzyżacki wpisany na listę światowego dziedzictwa UNESCO), a następnie na 38 km wyznacza granicę pomiędzy woj. pomorskim i warmińsko-mazurskim. Na 931 km trafiamy na kolejną odnogę Wisły – Szkarpawę, wpływającą po 25 km do Zalewu Wiślanego, nad którym leżą Kąty Rybackie, Krynica Morska oraz Piaski. Odcinek Wisły od 932 km to Przekop Wisły, uchodzący na 941 km do Zatoki Gdańskiej. Uzupełnieniem tej sieci szlaków jest też odcinek do Gdańska (Martwa Wisła, Motława). W 2022 r. utworzony został kanał przez Mierzę Wiślaną, łączący Zalew Wiślaną z Zatoką Gdańską, co pozwala na swobodny przepływ bez korzystania z Cieśniny Piławskiej, która znajduje się na terytorium Rosji.

Warmińsko-mazurski odcinek trasy MDW E70 obejmuje 24-kilometrowy fragment Nogatu (wspólny z województwem pomorskim, od 38 km do ujścia), Kanał Jagielloński oraz rzekę Elbląg wraz z Zatoką Elbląską. Rzeka Elbląg, przepływająca przez portowe miasto o tej samej nazwie, pełni ważną funkcję węzłową – stanowi naturalne połączenie z unikatowym Kanałem Elbląskim, otwierając drogę do żeglugi po systemie jezior i kanałów Pojezierza Iławskiego. Dalsza część szlaku prowadzi na Zalew Wiślaną, nad którym położone są malownicze miejscowości: Kadyny, Tolkmicko, Frombork oraz Nowa Pasłęka. Obszar ten jest niezwykle cenny przyrodniczo: u ujścia Nogatu znajduje się rezerwat „Ujście Nogatu”, a na obszarze Zatoki Elbląskiej – ornitologiczny rezerwat „Zatoka Elbląska”.

ZACHODNIOPOMORSKIE

LUBUSKIE

WIELKOPOLSKIE

KUJAWSKO-POMORSKIE

POMORSKIE

WARMIŃSKO-MAZURSKIE

SPIS TREŚCI

JAK KORZYSTAĆ Z PRZEWODNIKA	7
MDW E70 WPROWADZENIE	8
MDW E70 – ODCINEK WSCHÓD – ZACHÓD	10
BRDA	12
KANAŁ BYDGOSKI	18
NOTEĆ	24
WARTA	36
ODRA	44
MDW E70 – ODCINEK POŁUDNIE – PÓŁNOC	50
WISŁA	52
NOGAT	66
SZKARPAWA	76
ZALEW WIŚLANY	84
PASŁĘKA	94
RZEKA ELBLĄG I KANAŁ JAGIELLOŃSKI	96
MARTWA WISŁA	102
WISŁA ŚMIAŁA	114
MOTŁAWA / NOWA I STARA MOTŁAWA	116
INFORMATOR	120
LEGENDA	123
ZNAKI ŻEGLUGOWE	124
SCHEMATY PORTÓW I PRZYSTANI	127

JAK KORZYSTAĆ Z PRZEWODNIKA

Przewodnik podzielony jest na cztery podstawowe części, dwie pierwsze opisują równoleżnikowy i południkowy przebieg Międzynarodowej Drogi Wodnej E70 – w sumie ponad 700 km dróg wodnych. Kolejne dwie zawierają praktyczne informacje, potrzebne wodniakom do komfortowego pokonania szlaków wodnych.

Część równoleżnikowa MDW E70 prowadzi z Bydgoszczy, a konkretnie z Brdyujścia, w kierunku na zachód ku Odrze i systemom wodnym Europy Zachodniej. Opisano na niej kolejno drogę wodną Wisła–Odra: Brdę, Kanał Bydgoski, Noteć, Wartę i Odrę.

Część południkowa, za której początek także obrano miejsce połączenia Brdy i Wisły, wypadający na 772 km królowej polskich rzek, wiedzie w kierunku Zalewu Wiślanego i do Gdańska, ku drogom wodnym na wschodzie Europy. Jej opis zawiera informacje o następujących ciekach i akwenach: Wisła, Nogat, Szarpawa, Martwa Wisła, Kanał Jagielloński, rzeka Elbląg, Zalew Wiślany.

W części trzeciej przewodnika znalazły się informacje teleadresowe: portów, przystani, nadzorów wodnych oraz telefony alarmowe. Kolejna część przewodnika to żeglarskie ABC, zbiór wszystkich znaków, jakie można spotkać, pokonując kolejne kilometry MDW E70. Symbole używane na marginaliach przewodnika znajdują się po informacjach teleadresowych pod hasłem legenda. Dodatkowo na ostatnich stronach przedstawiamy wybrane schematy portów i przystani żeglarskich wzdłuż polskiego odcinka MDW E70.

Opis każdego odcinka (szlaku) zawiera: informacje żeglugowe z ogólną charakterystyką rzeki (głębokości tranzytowe, miejsca postoju, śluzy, przeszkody nawigacyjne, itp.). Aby zachęcić do turystycznej eksploracji trasy MDW E70, przedstawiono kilka ciekawostek turystycznych i hydrotechnicznych. Przewodnik może także pełnić rolę wsparcia nawigacyjnego, gdyż jego tekst podstawowy porządkuje kilometraż. Dodatkową pomocą w zorientowaniu się w przebiegu szlaku jest schemat graficzny, prezentowany na marginaliach. Wiele z atrakcji oraz budowli hydrotechnicznych można odnaleźć na fotografiach, które korespondują z opisywanymi informacjami.

Skróty stosowane w przewodniku:

LB – lewy brzeg (orientacja z biegiem rzeki, czyli ku jej ujściu)

PB – prawy brzeg (orientacja z biegiem rzeki, czyli ku jej ujściu)

WWŻ – wysoka woda żeglowna

NWŻ – niska woda żeglowna

Zawarte w publikacji opisy, mapy i schematy mają charakter orientacyjny.

MIĘDZYNARODOWA DROGA WODNA E70

MDW E70 łączy Europę Zachodnią, od Antwerpii i Rotterdamu, przez berliński węzeł śródlądowych dróg wodnych i północną Polskę, z rejonem Obwodu Królewieckiego i dalej systemem drogi wodnej Niemna (Pregoła i Dejma) do Kłajpedy. Polski odcinek biegnie przez Odrę do Kostrzyna, gdzie łączy się z drogą wodną Odra–Wiśła. Szlak prowadzi 68 km Wartą, 187 km Notecią, 24,5 km Kanałem Bydgoskim i 14,4 km Brdą, aż do styku z Wiśłą (i MDW E40) w Bydgoskim Węźle Wodnym. Następnie droga biegnie 114 km Wiśłą, 62 km Nogatem, 35 km Zalewem Wiślanym, do granicy z Obwodem Królewieckim. Do systemu MDW E70 zaliczamy również Szkarpawę, rzekę Elbląg i Kanał Jagielloński.

Polski odcinek MDW E70 jest szlakiem bardzo malowniczym i zróżnicowanym. Poczynając od Odry, gdzie spełnia ona standardy międzynarodowych tras żeglugowych wysokich kategorii, poprzez Noteć, gdzie meandruje leniwie wśród łąkowych krajobrazów. Obecnie MDW E70 można zaliczyć do II klasy, poza odcinkiem Noteci od ujścia rzeki Drawy do połączenia z Kanałem Bydgoskim, gdzie spełnione są jedynie parametry klasy Ib, Odrą na MDW E70 i końcowym odcinkiem rzeki Wisły, gdzie występuje III klasa drogi wodnej, Martwą Wiśłą, będącą w klasie Vb i wewnętrznymi wodami morskimi (Martwa Wiśła, Elbląg, Zalew Wiślan). E70 jest skanalizowana przy pomocy 28 stopni wodnych. W większości są to niezelektryfikowane obiekty, zbudowane na przełomie XIX i XX wieku, wyjątek stanowi Gdańska Głowa, Przegalina oraz śluzy na Brdzie i częściowo na Kanale Bydgoskim. Szerokość szlaku wodnego waha się od 16 m do 25 m, minimalne promienie łuków wynoszą 200–250 m, a minimalne prześwity pod mostami to 3,5–4 m. Gwarantowana głębokość tej trasy wynosi 1,2–1,5 m, a graniczna dozwolona prędkość statków 8 km/h.

Niemal na całej swej długości szlak jest miejscem dynamicznych inwestycji samorządowych i prywatnych, które znacząco poprawiły infrastrukturę wodniacką. Do najważniejszych projektów zrealizowanych w ostatnich latach należą: przebudowa bulwarów w Gorzowie Wielkopolskim i Wieleniu, budowa marin i przystani w Gorzowie Wielkopolskim, Santoku, Czarnkowie, Drawsku i Nakle nad Notecią, budowa mariny w Bydgoszczy, przystani w Ujściu, MOSiR w Toruniu, Bulwaru Filadelfijskiego w Toruniu oraz mariny w Grudziądzu. Realizacja „Pętli Żuławskiej etap I i II”, w postaci sieci portów i przystani żeglarskich w: Tczewie, Białej Górze, Malborku, Osłonce, Rybinie, Nowym Dworze Gdańskim, Drewnicy, Błotniku, Gdańsku Sobieszewie, Kątach Rybackich, Krynicy Morskiej, Nowej Pasłęce, Elblągu i Tolkmicku, przebudowa portu morskiego we Fromborku, czy modernizacja i przystosowanie dla potrzeb wodniaków Bulwaru Zygmunta Augusta w Elblągu. Znaczącym projektem, który otworzył Zalew Wiślan na morze jest Przekop Mierzei Wiślanej ze śluzą Nowy Świat. Inwestycje te znacząco poprawiły warunki żeglugi śródlądowej w Polsce, przywracając jej należyte miejsce dla turystyki.

Odra, Kalenisko. Fot. Berda.pl

Noteć za Wieleniem. Fot. J. Kowalski

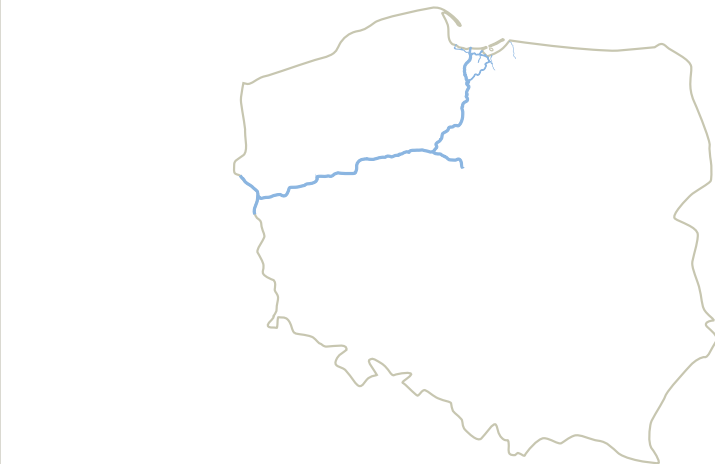

Błotnik. Fot. Berda.pl

Krynica Morska. Fot. Berda.pl

Wisła. Fot. Berda.pl

Ujście Pasieki do Zalewu Wiślanego. Fot. Berda.pl

Drezdenko, Noteć. Fot. Berda.pl

MDW E70 – ODCINEK WSCHÓD–ZACHÓD (E–W)

Pierwsza, opisywana część polskiego odcinka Międzynarodowej Drogi Wodnej E70, jest jedną z najciekawszych i bardzo urozmaiconych tras wodnych w Polsce. Zarówno pod względem krajobrazowym jak i hydrotechnicznym. Ze względu na występujące tu warunki naturalne oraz antropogeniczne, nadaje się do uprawiania turystyki wodnej. Oprócz pięćdziesięciokilometrowego, granicznego fragmentu Odry, jej główną część stanowi, w całości położona w układzie równoleżnikowym, droga wodna Wisła–Odra (DW W–O). Szlak ten leży w pradolinie Toruńsko–Eberswaldzkiej powstałej podczas zlodowacenia północnopolskiego (bałtyckiego) – najmłodszego z glacjałów, który objął swym zasięgiem Polskę i ukształtował teren tutejszych pojezierzy. DW W–O liczy prawie 300 km długości, jest drogą wodną II klasy żeglowności z fragmentem klasy Ib i płynnie przechodzi z jednego ciek w drugi.

Naszą podróż rozpoczynamy w Bydgoszczy, a pokonując kolejne kilometry, będziemy powoli zbliżali się do Odry. Kilometrą DW W–O liczony jest również zgodnie z tym kierunkiem, począwszy od km 0,00 w Brdyjuściu, na połączeniu z królową polskich rzek – Wisłą, w jej km 772,5. Podczas naszego rejsu odkryjemy pięć podstawowych odcinków, przy czym każdy z nich sam w sobie jest oddzielnym ekosystemem i znacząco różni się od pozostałych:

1. Rzeka Brda (tzw. skanalizowana) – od km 0,00 (772,5 km Wisły) do km 14,4 (długość bezwzględna – 14,4 km) – droga wodna II klasy;
2. Kanał Bydgoski – od km 14,4 do km 38,9 (dł. b. – 24,5 km) – droga wodna II klasy;
3. Rzeka Noteć – od km 38,9 do km 226,1 (dł. b. – 187,2 km):
Odcinek: Kanał Bydgoski – ujście Drawy – droga wodna klasy Ib, odcinek: ujście Drawy – ujście Warty – II klasa;
4. Rzeka Warta – od km 68,2 do km 0,00 (617,6 km Odry) (dł. b. – 68,2 km) – droga wodna II klasy;
5. Rzeka Odra – od km 617,6 do km 667 (dł. b. – 49,4 km) – droga wodna III klasy.

Pokonując 294,3 km szlaku DW W–O, przepłyniemy przez trzy województwa: kujawsko-pomorskie, wielkopolskie i lubuskie, wzniesiemy się na najwyższy odcinek naszej podróży, po to, by w dalszym jej biegu powoli spływać ku Odrze. Poznamy urokliwe zakątki Doliny Noteci i Ujścia Warty, a także zachwycimy się myślą inżynierską, przepływając przez Kanał Bydgoski oraz liczne śluzy. Ostatni fragment pokonamy, płynąc granicznym odcinkiem Odry, aby po niespełna 50 km, przejść przez śluzę Hohensaaten i skierować naszą jednostkę w stronę Antwerpii.

KOSTRZYN NAD ODRĄ województwo lubuskie

Kostrzyn nad Odrą to miasto liczące około osiemnaście tysięcy mieszkańców, położone tuż przy polsko-niemieckiej granicy. Miasto to od wieków było miejscem ścierania się dwóch kultur – słowiańskiej i germańskiej. Stanowiło idealne miejsce obronne oraz handlowe, dzięki czemu w XVI w. było jedną z największych twierdz Europy. Obecnie znajduje się tu duży port rzeczny, a dla zwiedzających wartę polecenia są ruiny twierdzy pruskiej z XVI w. Ponadto miasto leży w pobliżu Parku Narodowego „Ujście Warty” z malowniczymi rozlewiskami oraz licznymi łęgami ptaków.

GORZÓW WIELKOPOLSKI województwo lubuskie

Gorzów Wielkopolski to miasto liczące 115 tys. mieszkańców, jedno ze stolic województwa, malowniczo położone nad Wartą, na odcinku od 53 do 61 kilometra rzeki. Sercem miasta są Bulwary Nadwarciańskie z tarasami widokowymi, przystanią i kawiarniami, które tętnią życiem przez cały rok. Gorzów można podziwiać z perspektywy rzeki jak i lądu. Spacer po centrum prowadzi do XIV-wiecznej katedry, rynku z fontanną Pauckscha, fragmentów dawnych murów i imponującego wiaduktu kolejowego. Tradycję wodniacką Gorzowa kontynuuje Stowarzyszenie Wodniaków – Przystań Gorzów, które organizuje rejsy po Warcie zabytkowym łodołamaczem „Kuna”, popularyzując historię żeglugi śródlądowej regionu.

SANTOK województwo lubuskie

Santok, prawie ośmiotysięczna gmina na terenie woj. lubuskiego, w miejscu gdzie Noteć uchodzi do Warty. Nazwa wsi pochodzi od staropolskiego słowa *śtok*, które oznaczało spływ rzeki. Z ważniejszych zabytków w Santoku warto wymienić neogotycki kościół z 1858 r., kamienną wieżę widokową z 1934 r. oraz średniowieczne grodzisko. Dla miłośników przyrody, po południowej stronie rzeki, znajduje się rezerwat Santockie Zakole.

Most Europejski. Fot. Berda.pl

Santok. Fot. Berda.pl

Stopień wodny Rosko. Fot. Berda.pl

Nakło nad Notecią. Fot. Berda.pl

Bydgoszcz. Fot. Berda.pl

UJŚCIE

województwo wielkopolskie

Ujście to ponad trzytysięczne miasteczko znajdujące się na 105–107 km Noteci. W Ujściu przebiega granica pomiędzy dwoma krainami: Wielkopolską oraz Pomorzem, czego przykładem są nadrzeczne skarpy poprzerywane wąwozami. Główne atrakcje Ujścia to Kalwaria Ujska, z XIX/XX w. nazywana potocznie „Górą Męki Pańskiej”, neobarokowy kościół św. Mikołaja, wieża widokowa na Osiedlu Górnym, z której roztacza się imponująca panorama doliny Noteci oraz Pomnik Hutnika – upamiętniający działającą tu od XIX wieku hutę szkła – obecnie wytwórnię opakowań szklanych.

NAKŁO NAD NOTECIĄ

województwo kujawsko-pomorskie

Nakło nad Notecią to dziewiętnastotysięczne miasto, leżące na 39–41 km Noteci. W Nakle Noteć łączy się z Kanałem Bydgoskim, którego budowa przyczyniła się do szybkiego rozwoju gospodarczego miasta. W tym miejscu odchodzi również Szlak Wielkiej Pętli Wielkopolski w kierunku Konina (Noteć). Będąc w Nakle warto zobaczyć kościół św. Wawrzyńca z 1843 r. oraz dawne koszarzy pruskie z pierwszej połowy XIX w. Niewątpliwą atrakcją miasta jest bliskość Puszczy Noteckiej, a zwłaszcza obszar doliny Noteci. W Nakle istnieje jedna z dwóch szkół żeglugi śródlądowej w Polsce oraz przystań wodna z zapleczem dydaktycznym dla szkoły i techniczno-sanitarnym dla turystów – wodniaków, której basen portowy przeznaczony jest do cumowania nawet 30 jednostek wodnych o różnej wielkości.

BYDGOSZCZ

województwo kujawsko-pomorskie

Bydgoszcz to największe miasto woj. kujawsko-pomorskiego, liczące ponad 300 tys. mieszkańców. Stanowi ważny węzeł żeglugi śródlądowej, ponieważ łączy dwie międzynarodowe drogi wodne, E70 i E40. Dzięki budowie XVIII-wiecznego Kanału Bydgoskiego rozkwitła jako miasto nadrzeczne o unikalnym klimacie. Dziś jej sercem jest zrewitalizowana, tętniąca życiem, Wyspa Młyńska. Dużą atrakcją turystyczną są też ekologiczne statki solarne. Nowe przystanie i zmodernizowane bulwary pozwalają podziwiać architekturę miasta z perspektywy rzeki. Nadrzeczną tożsamość Bydgoszczy podkreślają też duże imprezy, na czele z festiwalem „Ster na Bydgoszcz”.

DREZDENKO

województwo lubuskie

Drezdenko to małe miasteczko, liczące ok. 9,4 tys. mieszkańców, leżące na 187 km Noteci. Jego nazwa pochodzi od nazwy drzewa i związana jest z położeniem miasta na lesistych i bagnistych terenach. Będąc w Drezdenku warto zobaczyć: pałac późnobarokowy z 1766 r. (obecnie szkoła), Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej, mieszczące się w dawnej zbrojowni z XVII w., Ratusz z 1885 r., Neogotycki Kościół Parafialny pw. Przemienienia Pańskiego, Park Kultury Świata czy dawny młyn wodny nad Starą Notecią.

CZARNKÓW

województwo wielkopolskie

Czarneków, ok. dziesięcioletnie miasto, położone jest na 132 km Noteci. Dobrze znane amatorom piwa. W XIX w. Czarneków był ważnym ośrodkiem handlu zbożem, które spławiane było barkami po Noteci. Obecnie nad rzeką znajduje się odnowiona marina dla jachtów. Ważniejsze zabytki Czarnkowa to: Ratusz, kościół pw. św. Marii Magdaleny oraz browar z końca XIX w. Ciekawostką jest niedziałająca skocznia narciarska Pod Grzybkim oraz tor saneczkowy Śniegowa Baśń.

MDW E70

(E–W)

Fot. Berda.pl

INFORMACJE ŻEGLUGOWE

GŁĘBOKOŚĆ I SZEROKOŚĆ

Droga żeglowna Brdy skanalizowanej zaliczana jest do II klasy, z gwarantowanym zanurzeniem na poziomie 1,4 m. Prędkość wody wynosi 1,6-1,8 km/h. Szerokość rzeki wynosi około 40-45 metrów, szlaku żeglownego 30-35 metrów.

PRZEPISY I OGRANICZENIA

Na rzece obowiązuje ograniczenie prędkości do 15 km/h, lokalnie do 8 i 4 km/h, a w kilku miejscach jest zakaz wytwarzania fali. W wielu miejscach przy istniejących nabrzeżach obowiązują zakazy postoju.

LINIE WYSOKIEGO NAPIĘCIA I MOSTY

Wszystkie linie energetyczne są zawieszone na wysokości powyżej 8 m w zwisie przy WWŻ. Z kolei najniższy most na całym odcinku Brdy skanalizowanej to drugi od strony Wisły – dwuprzęsłowy, kratownicowy most kolejowy, o prześwicie ok. 3,3 m przy WWŻ.

ŚLUZY

Na skanalizowanym odcinku Brdy występują dwie czynne śluzy. Pierwsza z nich – Czersko Polskie – mierzy 115 m długości i 12 m szerokości. W 2002 r. zastąpiła wysłużoną XIX-wieczną śluzę Brdyujście. Trwające tu w latach 2024/2025 prace hydrotechniczne przyczyniły się do umocnienia/przebudowy brzegów. Druga, śluza Miejska nr 2, znajduje się w centrum miasta, posiada typowe gabaryty dla całej MDW E70, czyli ok. 57,4 m długości i 9,6 m szerokości. Należy uważać, bo w górnym awanporcie występuje bardzo silny prąd. Dla sprawniejszego przepłynięcia przez śluzy, można zadzwonić do ich obsługi.

ROŚLINNOŚĆ

Dno Brdy jest dość bujnie porośnięte roślinnością wodną, należy więc szczególnie uważać, aby nie wkręciła się ona w śrubę. Z kolei pływająca po powierzchni rzeza wodna, w okresie od połowy sierpnia do końca października, może utrudniać podróż. Płynąc Brdą skanalizowaną, należy trzymać się środka szlaku żeglownego, a przy przechodzeniu pod mostami, nie należy wychodzić poza oznaczone znakami skrajnie szlaku. W Bydgoszczy, przynajmniej raz w roku, koszona jest roślinność denna. Prąd wody na Brdzie wynosi od 0,5 do 0,8 m/s, co pozwala na dość szybkie spławianie wycinanej roślinności.

CUMOWANIE

Na Brdzie skanalizowanej jest niewiele miejsc przeznaczonych dla turystów wodnych. Są to przystanie żeglarskie w basenie regatowym. (Uwaga! Nie ma tu stałego dyżuru bosmańskiego, najlepiej przybycie umówić wcześniej – telefonicznie); jeden camping (cumowanie „na dziko” do brzegu i do wystawianego w sezonie pomostu); przystań przy firmie produkującej housboatsy, na której można uzyskać pomoc techniczną (w godzinach pracy firmy). Kilka miejsc w rejonie Starego Miasta: Przystań Bydgoszcz, nabrzeże cumownicze i nabrzeże przy hali Łuczniczka. Można znaleźć wiele miejsc do zacumowania „na dziko” na odcinku 3 km – 7 km rzeki – w zatokach po starych portach przeładunkowych, basenach portowych, czy w miejscach, gdzie Brda rozdziela swoje koryto tworząc wyspy. Należy jednak w takich miejscach wziąć pod uwagę spływanie, nieoznakowane przeszkody podwodne i gęstą roślinność wodną. Uwaga! Nie należy jednak wpływać w takie miejsca na Starym Mieście (np. przy Wyspie Młyńskiej i św. Barbary), gdyż w bocznych odnogach są jazy, progi i przeszkody podwodne. Przeważnie jednak jest tam zakaz postoju lub są to miejsca prywatne. Wzdłuż rzeki ma swoje siedziby wiele klubów wioślarskich, gdzie cumowanie jest zastrzeżone dla sportowców.

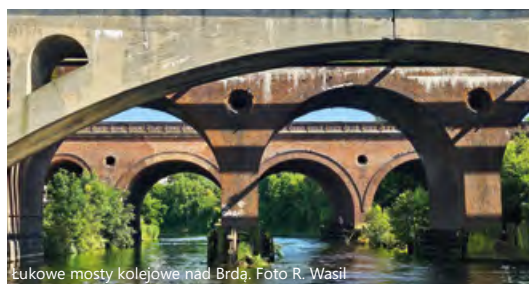
CHARAKTERYSTYKA RZEKI

BRDA to lewobrzeżny dopływ Wisły. Wypływa z Jeziora Smołowego w okolicach Miastka, 238 km od ujścia w Bydgoszczy. Podzielić ją można na dwa odcinki. Pierwszy, nie zaliczany do śródlądowych dróg wodnych – od km 238 do 14,8 – stwarza idealne warunki do uprawiania kajakarstwa. Drugi, skanalizowany odcinek – od km 14,8 do Brdyujścia – zaliczany do żeglownych dróg wodnych II klasy.

Na odcinku skanalizowanym rzeka stanowi fragment Międzynarodowej Drogi Wodnej E70. Kilo-metraż liczony jest od Wisły, a więc przeciwnie do kierunku prądu. Brda skanalizowana biegnie od wlotu Kanału Bydgoskiego, przepływa przez Bydgoszcz i następnie uchodzi do Wisły w dzielnicy Bydgoszczy – Brdyujściu. Na terenie Śródmieścia na rzece zabudowana jest śluza Miejska, a od Brdy odchodzi odnoga nazywana Młynówką, tworząc dwie wyspy. Ta malownicza część miasta jest nazywana Wenecją Bydgoską. Na Młynówce znajduje się kilka budowli hydrotechnicznych piętrzących – jazy, progi. W końcowym odcinku rzeki zlokalizowany jest duży, prostokątny akwen Toru Regatowego (dawny Wewnętrzny Port Drzewny) i śluza Czersko Polskie.

Widok na Wyspę Młyńską. Fot. Berda.pl

Łukowe mosty kolejowe nad Brdą. Foto R. Wasil

AKTUALNE INFORMACJE ŻEGLUGOWE na:

<https://www.gov.pl/web/wody-polskie-gdansk>

<https://www.gov.pl/web/wody-polskie-bydgoszcz>

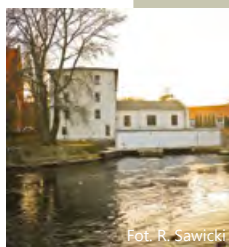
<https://wir.wody.gov.pl/mapy/>

Fot. Berda.pl

Fot. R. Sawicki

Fot. R. Sawicki

ŚLUZA BRDYUJŚCIE

Ceglana śluza oddana do użytku w 1879 r., jeszcze do niedawna była pierwszą śluzą na drodze wodnej Wisła – Odra. Szerokość nieczynnej śluzy wynosi 18 m, a długość 57 m, co pozwalało na równoczesne śluzowanie zestawu dwóch barek, czy barki z holownikiem lub pchaczem. Została wyłączona z eksploatacji w 2002 r., po oddaniu do użytku śluzy Czersko Polskie. W 2015 r. zakończono prace remontowe śluzy i zachowano ją w charakterze zabytku. Obiekt pełni rolę edukacyjną, kulturalną i turystyczną.

JAZ CZERSKO POLSKIE

Wybudowany w latach 1904 – 1907, zabytkowy jaz walcowy, jest najstarszą tego typu budowlą w Polsce. Budynek z czerwonej cegły obok jazu kryje maszynownię z elektrownią wodną, a po przeciwnej stronie znajduje się nowoczesna hydroelektrownia z lat dziewięćdziesiątych XX w. Poniżej jazu znajduje się naturalne, niestety nieżeglowne, ujście rzeki Brdy do Wisły. W czasie II wojny światowej stacjonowały tu jednostki bojowe Oddziału Wydzielonego „Wisła”, skąd wypływały na swoje zadania obronne, we wrześniu 1939 r., broniąc m.in. mostu w Fordonie.

ELEKTROWNIA „KUJAWY” NA BRDZIE MŁYNÓWCE

Śpiętrzona poprzez jaz farny i ulgowy rzeka Brda, opływając wartkim nurtem Wyspę Młyńską napędza turbiny wodne elektrowni w samym sercu miasta (km 11,87, PB). Dawniej mieściła się w tym miejscu Mennica Królewska, a później kaszarnia. Elektrownię jak i zgromadzone ekspozaty można obejrzeć po uprzednim zgłoszeniu się do obsługi.

CIEKAWOSTKI TURYSTYCZNE

BRDA SKANALIZOWANA

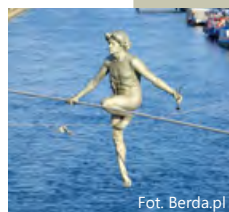
Rzeka wraz z Kanałem Bydgoskim tworzy odcinek łączący dwa systemy dróg śródlądowych – wschodni z zachodnim. Jedynie przepływając przez Bydgoszcz możemy dopłynąć z Gdańska do Wrocławia, czy z Krakowa do Szczecina. Od powstania Kanału Bydgoskiego w 1774 r., Bydgoszcz z małego, liczącego niecałe 1000 mieszkańców miasteczka, wyrosła na początku lat dwudziestych XX w. na osiemdziesięciotysięczną aglomerację. Powstające nad portową rzeką fabryki, młyny, tartaki, cegielnie czy elektrownie, dawały zatrudnienie okolicznym mieszkańcom, a produkty ich pracy eksportowano drogą wodną do Berlina i dalej, na zachód Europy.

Fot. P. Pasieczny

PRZECHODZĄCY PRZEZ RZEKĘ

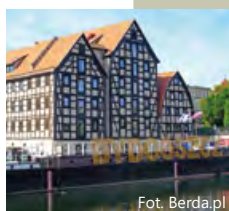
Na 11,7 km, przed mostem, zobaczymy zawieszoną na linie rozciągniętej w poprzek Brdy, postać linoskoczka balansującego nad rzeką, odsłoniętą uroczyscie 1 maja 2004 r. – w dniu przystąpienia Polski do UE. Mówi się, iż linoskoczek podąża do Łuczniczki – słynnej rzeźby, symbolu Bydgoszczy – stojącej niegdyś na Placu Teatralnym.

Fot. Berda.pl

SPICHRZE – WATERFRONT BYDGOSZCZY

Na odcinku między mostami Bernardyńskim (km 11,34), a Sulimy–Kamińskiego (km 11,7), na LB zobaczymy najpierw stylizowane na spichrze nowoczesne budynki dwóch banków, a następnie zabytkowe spichrze zbudowane w XVIII i XIX wieku. Obecnie są one siedzibą Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego.

Fot. Berda.pl

Strony rzeki (LB - lewy brzeg, PB - prawy brzeg) definiowane są zgodnie z nurtem rzeki.

Uwaga! Część przewodnika dotycząca Brdy opisywana jest w górę rzeki. Zatem określenie brzegów jest zgodne z kierunkiem płynięcia, ale odwrócone względem przepisów żeglugowych.

0,00 km – Po opuszczeniu zakola Wisły na 772,5 km, na jej lewym brzegu kierujemy się na zachód i wpływamy w km 0,00 na Drogę Wodną Wisła – Odra, na spokojne rozlewisko zwane awanportem dolnym Brdyujścia. W odległości ok. 1000 m widzimy wrota i dalby przy nieczynnej od 2002 r. XIX – wiecznej Śluzie Brdyujście. Kierujemy się nieco w lewo, aby wejść do otwartej w 1999 r. śluzy nr 1 – Czersko Polskie.

01,10 km – LB Dolny Awanport śluzy Czersko Polskie (wejście). Z lewej burty widać kierownice naprowadzające barki do śluzy – nie cumować! Z prawej burty widoczne są dalby cumownicze, niestety tylko dla jednostek towarowych.

01,40 km – Most drogowy. Prześwit WWŻ 5,5 m.

01,50 km – Śluza Czersko Polskie. Należy telefonicznie poinformować śluzowego o swoim przybyciu. Po wypłynięciu do śluzy prawą burtą, zarzucamy cumę na pływający polder cumowniczy, w miejscu wskazanym przez obsługę. Parametry eksploatacyjne śluzy: długość: 115 m, szerokość: 12 m, głębokość nad progiem dolnym przy NWŻ: 3,5 m, max spad: 5,28 m. Funkcjonowanie śluzy uzależnione jest od stanu wody na Wiśle. Na stanowisku dolnym min. 150 cm wody.

02,00 km – Wypływając ze Śluzy Czersko Polskie, kierujemy się do odległego o ok. 200 m skrzyżowania z **Torem Regatowym Brdyujście**; prostokątny basen (dawniej nosił nazwę: **Port Drzewny Wewnętrzny**). Wzdłuż toru rozciągnięte są zanurzone stalowe liny, wyznaczające tory wodne. Po wypłynięciu na tor, kierujemy się w lewo, wzdłuż grobli oddzielającej nas od jazu walcowego i ujścia Brdy.

02,00-02,20 km – **Port Drzewny Wewnętrzny** 3 linie wysokiego napięcia (biegną ukosem). **Prześwit WWŻ 18 m**. Na tym odcinku znajdziemy: Klub Motorowodny Mors, Barka Ella. Przystań Klub Hals (PTTK). Nabrzeże i pomost, (miejsca głównie dla rezydentów). Cumowanie bezpłatne. Nie ma stałego dyżuru bosmana. Brak dostępu do wody, prądu, prysznicy. Jest dostępna toaleta przenośna.

Na wysokości 02,05 km – **Przystań Klub Sportów Wodnych Bydgoszcz Brdyujście**. Na wodniaków czekają: nabrzeże, pomosty, w tym y-bomy, możliwość skorzystania z zaplecza – WC, prysznice, podłączenia do prądu i na brania wody. Slip. Nie ma stałego dyżuru bosmana. **Kontakt: tel. 798 967 810.**

Poza kilometrażem – **Port Drzewny Wewnętrzny: Przystań Yacht Klub Polski Bydgoszcz**. Nabrzeże, pomosty, w tym y-bomy, możliwość skorzystania z zaplecza – WC, prysznice, podłączenia do prądu i nabrania wody. Slip. Dalej: **Bydgoskie Centrum Sportu – Tor Regatowy Brdyujście**. Zajmuje się organizacją zawodów sportowych i regat. Jest tu wypożyczalnia sprzętu wodnego. Długie nabrzeże i pomieszczenia / domki dla sportowców.

Poza kilometrażem odejście od 03,10 km – **Port Drzewny Wewnętrzny: Naturalne nieżeglowne ujście Brdy do Wisły**, z jazem walcowym i elektrownią wodną w zatoce. Wcześniej przegroda w wodzie. Również po lewej, przy grobli, znajduje się przystań WOPR. Dalej wejście do Małego Portu Drzewnego nazywanego też Karpnikiem. Niedostępny basen z wrotami przeciwpowodziowymi.

03,19 km – **Most kolejowy** (kratownicowy, dwuprzęsłowy) – najniższy most na Brdzie skanalizowanej. **Prześwit WWŻ 3,3 m**. Szerokość prześła żeglownego wynosi 12 m. Most kolejowy w Łęgnowie (dzielnica Bydgoszczy), pochodzi z 1860 r. Tuż za mostem linia energetyczna **Prześwit WWŻ 8 m**.

03,30 km – PB Zniszczone nabrzeże, widoczne dalby i ścianka Larsena. Zatoka zamknięta groblą.

03,40 km – Linia energetyczna. **Prześwit WWŻ 8 m**.

03,90 km – Linia energetyczna. **Prześwit WWŻ 12 m**.

04,10 km – PB Zatoka z wysepką. Od wysepki w górę rzeki rząd dalb.

Dalby cumownicze. Fot. Berda.pl

Śluza Czersko Polskie. Fot. Berda.pl

Jaz Czersko Polskie. Fot. L. Turowski

Most kolejowy magistrali węglowej. Fot. M. Szelest

Tor regatowy w Bydgoszczy. Fot. Berda.pl

Bydgoskie Centrum Sportu Fot. Berda.pl

04,30 km – Przepust rurowy. Prześwit WWŻ 4,5 m

04,31 km – Most kolejowy magistrali węglowej na trasie Bydgoszcz-Inowrocław. Szerokość przejścia 22 m. Prześwit WWŻ 4,5 m.

04,31 - 05,49 km – Odcinek toru wodnego ograniczony dalbami stalowymi, drewnianymi i betonowymi.

04,45 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 12 m. Tablica od strony centrum miasta na palach nieczytelna.

04,55 km – LB Przystań Camping Zimne Wody. Slip, WC, prysznic, możliwość podłączenia prądu i nabrania wody.

04,95 km – PB Stare nabrzeże przeładunkowe.

05,15 km+250 – Wejście do basenu portowego dawnego portu Żegluga Bydgoskiej. Bezpieczna Przystań dla wodniaków La Mare przy zakładzie produkującym „domy na wodzie”. Dostęp do prądu, wody i WC. Parking. Cumowanie po wcześniejszym zgłoszeniu tel. 792 005 997. W godzinach pracy zakładu jest możliwość uzyskania pomocy technicznej.

05,27 - 05,60 km – PB Wyspa na Zimnych Wodach. Na której swoje lęgowniki mają liczne ptaki wodno-błotne.

05,45 km – 2 linie energetyczne. Prześwit WWŻ 10 m.

05,49 km – Most drogowy, im. Żegluga Bydgoskiej. Prześwit WWŻ 4,6 m. Znaki brzegowe wskazują 4 m.

05,65 km – PB Wejście do basenu portowego dawnej stoczni rzecznej Żegluga Bydgoskiej. Dawne nabrzeże portowe z prywatnymi pomostami – obecnie należące do Fabryki Lloyd'a. Na końcu basenu pochylnie (obecnie eksploatowane). Dalej w głębi basenu portowego, przy PB zatopiona przedwojenna barka tzw. „króla jabłek”.

05,65 - 07,40 km – Odcinek przekopany na początku XX w.

05,70 - 06,00 km – LB i PB. Rzędy tratw przywiązanych do dalb.

Na PB widoczne rozlewisko powstałe po wysadzeniu w 1906 r. prawej ściany komory śluzy Kapuściska.

06,20 km – PB Nabrzeże w miejscu dawnej śluzy Kapuściska. Obecnie część nabrzeża zajęta przez statki Inspektoratu Żegluga Śródlądowej. Obowiązuje zakaz cumowania.

06,62 - 06,85 km – PB Wyspa na Kapuściskach. Inne nazwy: wyspa Wisielca, wyspa Ptasia. Szlak żeglowny od zachodniej strony wyspy. Od strony wschodniej obfita roślinność wodna, konary drzew i wypłyca.

07,40 km – Przepust rurowy. Prześwit WWŻ 6 m. Uwaga! Brak oznakowania na przepuście.

07,70 km – Most drogowo-tramwajowy im. Kazimierza Wielkiego z częścią pieszo-rowerową, oddany po przebudowie pod koniec 2023 r. Prześwit WWŻ 4 m.

09,30 km – Most Pomorski drogowo-tramwajowy. Prześwit WWŻ 4 m.

09,42 km – PB Dawny przystanek tramwaju wodnego „Słoneczny”, wykorzystywany do okazjonalnych rejsów turystycznych.

09,73 km – LB Dawny przystanek tramwaju wodnego „Łuczniczka”, wykorzystywany do okazjonalnych rejsów turystycznych.

10,10 km – Kładka dla pieszych – Most Esperanto. Prześwit WWŻ 4,5 m.

10,22 - 11,00 km – LB Na tym odcinku mieszczą się liczne kluby wioślarskie i kajakowe tj.: WOPR Bydgoszcz, Budowlany Klub Sportowy, Bydgoskie Towarzystwo Wioślarskie, Bydgoski Klub Wioślarek, stacja wodna Pałacu Młodzieży, przystań wodna UKS Kopernik. Na przystaniach brak jest możliwości zacumowania (zakaz postoju).

10,48 km – Most Uniwersytecki. Nowo wybudowany, najwyższy w Bydgoszczy most drogowy – wysokość pylonu prawie 63 m! Prześwit WWŻ 8 m.

10,62 km / 10,66 km – 2 linie energetyczne. Prześwit WWŻ 20 m.

Widok na most im. Jerzego Sulimy-Kamińskiego. Fot. Berda.pl

11,10 - 11,20 km – PB Nabrzeże cumownicze dla turystów wodnych przy Bulwarze. Nieopodal wejście do niewielkiego baseniku, zamkniętego bardzo niskim mostkiem. Obiekt prywatny.

11,30 km – Most Bernardyński, drogowo-tramwajowy. Prześwit WWŻ 4,5 m.

11,40 - 11,70 km – LB **Nabrzeże dawnego Portu Bydgoszcz**. Na LB widoczny, waterfront miasta z Placem Solnym i Rybim Rynkiem, Spichrzami nad Brdą, w którym mieści się ciekawe Muzeum Okręgowe i Barką Lemara. Na PB nadbrzeżna ulica Stary Port z dziewiętnastowiecznym spichrzem i ceglanyimi budynkami Poczty Polskiej, również z XIX w. Blisko stąd do Starego Rynku, gdzie podziwiać można Pomnik Walki i Męczeństwa Ziemi Bydgoskiej, ratusz czy Bydgoską Aleję Autografów. Możliwość cumowania na LB czyli z lewej burty przed barkami piwnymi i przystankiem tramwaju wodnego. Obowiązuje tu zakaz falowania, ograniczenie prędkości do 6 km/h.

11,60 km – LB Część nabrzeża dawnego Portu Bydgoszcz z miejscem na okazjonalne rejsy turystyczne łodzi solarnych – **Rybi Rynek**. Nabrzeże częściowo obniżone.

11,77 km – Most im. Jerzego Sulimy-Kamińskiego. W tym miejscu istniała najstarsza przeprawa mostowa w mieście – pierwsza powstała w połowie XIII w. Most wielokrotnie przebudowywano (ostatnio w 1961 r.) oraz zmieniano jego nazwy – obecnie nosi od 2002 r. Przed mostem wspaniale prezentuje się jeden z nowych symboli Bydgoszczy – wisząca rzeźba „Przechodzący przez rzekę”. Przebieg WWŻ 4,5 m.

11,87 - 12,11 km – Wyspa Młyńska i okolice. Za mostem LB widać maleńką wysepkę św. Barbary, a dalej Wyspę Młyńską z jazem farnym i małą elektrownią wodną – Kujawską. Należy uważać na znos wody, wypływającej z elektrowni na LB i przysunąć się lewą burtą lekko w jej kierunku. Górująca nad miastem świątynia, to gotycka Katedra Bydgoska z XV w.

11,96 km – Przepływamy pod modernistyczną kładką dla pieszych im. Jana Kiepury. Prześwit 4,50 m i na PB podziwiamy potężny budynek Opery Nova. Z lewej strony mijamy liczące ponad 160 lat ceglane młyny Rothera, w pobliżu których znajduje się nowoczesna przystań dla wodniaków.

12,02 km – LB Ujście kanału Międzywodzie. Zakaz żeglugi.

12,02 km – LB Dawny przystanek tramwaju wodnego „Wyspa Młyńska”. Obecnie jest to nabrzeże wykorzystywane przez przewoźników na okazjonalne rejsy turystyczne.

12,10 km – LB Kanał ujściowy Młynówki, długości ok. 80 m. W kanale garaże wodne. Nad kanałem rzeźba na linie „Kajakarz nad Brdą”. **Prześwit WWŻ 4,5 m**, zakaz wytwarzania fal.

12,11 - 12,13 km – LB **Przystań Bydgoszcz**. Położona na Wyspie Młyńskiej, oferuje noclegi, usługi gastronomiczne oraz wypożyczalnię sprzętu wodniackiego. Tu, w sercu Bydgoszczy, można zamocować swoją łódź. Część nabrzeży zajęta przez cumujące tu houseboaty do wynajęcia. Możliwość podłączenia do prądu i nabrania wody.

12,12 km – LB Jaz ulgowy, przepuszczający wodę z równoległe płynącej Młynówki.

12,25 km – Mosty Solidarności. Żelbetowy mosty drogowo-tramwajowe to dogodny punkt widokowy na Wyspę Młyńską i okoliczne zabytki. **Prześwit WWŻ 4,5 m.** Za mostem przenoska dla kajaków ze skarpowym nabrzeżem, z drewnianą odbojnicą i schodami. Dalej zobaczymy awanport Służu Miejskiej. Przed służą należy poczekać na zielone światło. Jednostki o mniejszym zanurzeniu mogą przycumować prawą burtą, a te o większym, lewą burtą do wysokości na ponad 5 m grobli, oddzielającej nas od wyższego poziomu Brdy Młynówki.

12,36 km – PB **Śluza trapezowa**. Nieczynna zabytkowa śluza trapezowa, odcięta od Brdy. Oddana do użytku w 1884 r. była poprzedniczką obecnej śluzy miejskiej. Unikat w skali światowej. Osobliwy był nie tylko jej kształt, ale również jej konstrukcja i sposób funkcjonowania.

12,50 - 12,62 km – **Śluza Miejska**, przebudowana w latach 1905-1913; długość: 57 m, szerokość: 9,4 m, spad ok.: 3,3 m. Kładka techniczna **prześwit WWŻ 3,10 m**. W latach 2014-2016 śluza została gruntownie zmodernizowana. **Uwaga!** Przechodząc przez śluzę należy z prawej strony przytrzymać się drabinki. Przy wypływaniu ze śluzy, trzymać się blisko prawej strony (silny uciąg wody). Połączenie Brdy skanalizowanej z Brdą swobodnie płynącą.

Młyny Rothera, przestrzeń kultury. Fot. Berda.pl

Przystań Bydgoszcz. Fot. Berda.pl

Śluza Miejska w Bydgoszczy. Fot. Berda.pl

Wenecja Bydgoska. Fot. Berda.pl

13,09 km – Most drogowo-tramwajowy im. Władysława Jagiełły. Na PB widoczny dziewiętnastowieczny, ceglany budynek dawnej dyrekcji kolei. Na LB kampus Wyższej Szkoły Gospodarki – zakaz cumowania. **Prześwit WWŻ 4,5 m.**

13,18 km – Most im. Królowej Jadwigi to jedyny most w centrum miasta, który przetrwał bez szkody II wojnę światową. Ma na szczycie średniowieczne herby Bydgoszczy w kolorze starego złota, a na przyczółkach rybie głowy. **Prześwit WWŻ 4,5 m.** Za mostem na PB, zobaczymy nowoczesny budynek Hali Astoria z basenem olimpijskim, przystanią kajakową z warsztatem napraw szkatuńczych.

13,27 km – PB Pomosty Towarzystwa Wodnego "Astoria". Zakaz cumowania.

13,63 - 13,71 km – 3 łukowe mosty kolejowe. Dwa z nich to ceglane. **Prześwit WWŻ 4,5 m**, szerokość przejścia ok. 10 m. **Uwaga!** silny uciąg wody! Należy zwiększyć moc silnika, aby utrzymać sterowność jednostki.

13,71 km – Przepust rurowy. **Prześwit WWŻ 4,4 m.** Przepust jest pomiędzy dwoma mostami i nie ma osobnego oznakowania.

13,71 - 14,40 km – Ostatni odcinek Brdy Skanalizowanej. Z uwagi na bardzo bujną roślinność denną, należy płynąć środkiem nurtu. Na 100 m przed mostem, pod który już nie wpływamy, znajduje się ujście rzeczki Flis – wypływanie nie należy zbliżać się do LB. Po lewej stronie, widoczne wejście na Kanał Bydgoski.

14,27 km – Napowietrzne linie energetyczne. **Prześwit WWŻ 17 m.**

14,40 km – Opuszczamy Brdę skanalizowaną trzeba obrać kurs lekkim łukiem w lewo, trzymając się środka drogi wodnej. Po skręcie w lewo – przy wchodzeniu na Kanał Bydgoski – prawą burtą mijamy drugie na tym odcinku wypływanie (przedłużenie cypla na połączeniu Brdy i Kanału). i wpływamy na Kanał Bydgoski. Dotychczas płynęliśmy w górę rzeki, a od 14,40 km Drogi Wodnej Wisła – Odra, płyniemy w dół.

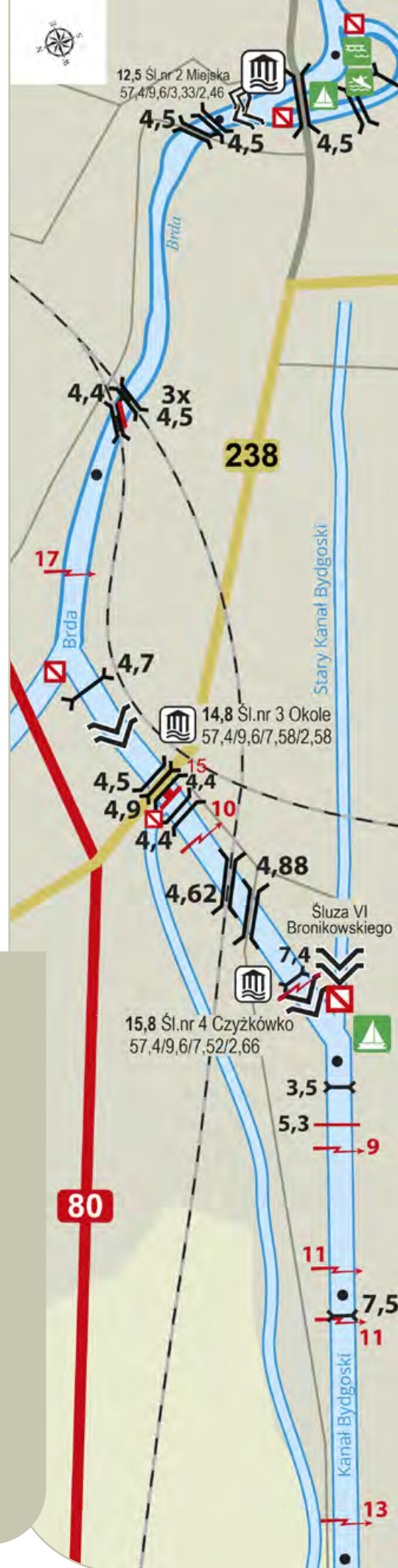
CZY WIECIE, ŻE ...

Wyspa Młyńska to jedno z najpiękniejszych miejsc w centrum Bydgoszczy, położone między nurtem Brdy a Młynówką. Otoczona wodą, zrewitalizowana i pełna zieleni, przyciąga turystów, spacerowiczów i wodniaków.

Bliskość śluz, jazów oraz nabrzeży umożliwia łatwy dostęp z wody – to doskonałe miejsce na postój podczas rejsu Brdą lub Kanałem Bydgoskim.

Na wyspie znajdują się oddziały Muzeum Okręgowego, m.in. Galeria Sztuki Nowoczesnej, Europejskie Centrum Pieniądza i Dom Leona Wyczółkowskiego. W zabytkowych Młynach Rothera można poznać historię miasta, dawne rzemiosła i sztukę czy skorzystać z restauracji lub barów. A wokół wyspy odbyć spacer Bydgoską Wenecją.

Latem Wyspa tętni życiem – odbywają się tu koncerty plenerowe, festiwale wodne („Ster na Bydgoszcz”), pokazy artystyczne i wydarzenia rodzinne. To idealne miejsce, by zatrzymać się na dłużej, odpocząć i poczuć klimat Bydgoszczy z perspektywy wody.

Fot. M. Szelest

INFORMACJE ŻEGLUGOWE

GŁĘBOKOŚĆ I SZEROKOŚĆ

Droga żeglowna Kanału Bydgoskiego zaliczana jest do II klasy, z gwarantowanym zanurzeniem na poziomie 1,6 m. Prąd jest prawie niewyczuwalny. Szerokość kanału wynosi około 30 metrów.

PRZEPISY I OGRANICZENIA

Na kanale obowiązuje ograniczenie prędkości do 8 km na godzinę, a w kilku miejscach (przy przystaniach i miejscach cumowania) jest zakaz wytwarzania fali.

LINIE WYSOKIEGO NAPIĘCIA I MOSTY

Najniższa linia wysokiego napięcia zawieszona jest na wysokości 8 m WWŻ. Prześwit uzależniony jest od zmiennego poziomu wody. Najniższy most drogowy znajduje się na 20,00 km – prześwit WWŻ 3,8 m, ale jeszcze niższy jest przepust rurowy z kładką dla pieszych na 16,28 km – prześwit WWŻ 3,5 m.

ŚLUZY

Na kanale jest sześć śluz o wymiarach 57,4 m x 9,60 m, z których jedna – Nakło Wschód w latach 2022–2023 przeszła generalny remont. Część śluz zamiast tradycyjnych wrót ma jedne wrota klapowe (zanurzane). Przy śluzach w rejonie Bydgoszczy (Okole i Czyżkówko), gdzie różnica poziomów wody dochodzi do ośmiu metrów, należy uważać, cumując w dolnych awanportach, gdyż nabrzeża są często zalewane przez wypuszczaną wodę (miejscowo występuje silny prąd!) i przez to bardzo śliskie. Przy większości śluz nie ma możliwości bezpiecznego zacumowania (brak nabrzeży cumowniczych lub nabrzeża bez pólów cumowniczych). Występują także nabrzeża po remoncie, które mają tylko jeden albo dwa polery cumownicze.

Przy małych jednostkach pływających obsługa zwykle otwiera tylko jedno z podwójnych wrót. Realna szerokość na wejściu i wyjściu to 4,7 m. Przy przechodzeniu przez śluzę można poprosić obsługę o wykonanie telefonu powiadamiającego następnego śluzowego, z prośbą o przygotowanie, co wydatnie skróci czas śluzowania. Obsługa śluz – na odcinku za Bydgoszczą – oprócz numeru służbowego podaje swoje prywatne numery telefonów komórkowych do kontaktu – znajdziemy je wywieszone na budynkach operatora śluzu.

ROŚLINNOŚĆ

Jak na całej DW W–O, tak i na KB, występuje roślinność wodna niezbyt często koszona. Największym utrudnieniem dla żeglugi w tym rejonie jest *Lemna minor*, popularnie zwana rzęsą wodną. W okresie od połowy lipca do końca października tworzy całe zielone dywany i potrafi zakryć w 100% szerokość toru wodnego, na grubość ponad 5 cm. Nieraz jest udręką dla jednostek o słabym silniku oraz dla tych, które posiadają chłodzenie zewnętrzne – należy często czyścić filtr. Zaś brzegi kanału są przeważnie zarośnięte trzcinami.

CUMOWANIE

Na Kanale Bydgoskim, poza awanportami śluz, które służą do krótkotrwałego cumowania i wyposażone są w urządzenia cumownicze, nie ma żadnych wyznaczonych miejsc postojowych dla turystów wodnych. Wodniacy zwyczajowo cumują „na dziko” w miejscowości Gorzeń (LB) przy stawach wędkarskich „U Marka” (przed mostem). Blisko stąd do sklepu spożywczego. W Bydgoszczy możemy zacumować do przystani Gwiazda, zlokalizowanej w ujściu Starego Kanału Bydgoskiego.

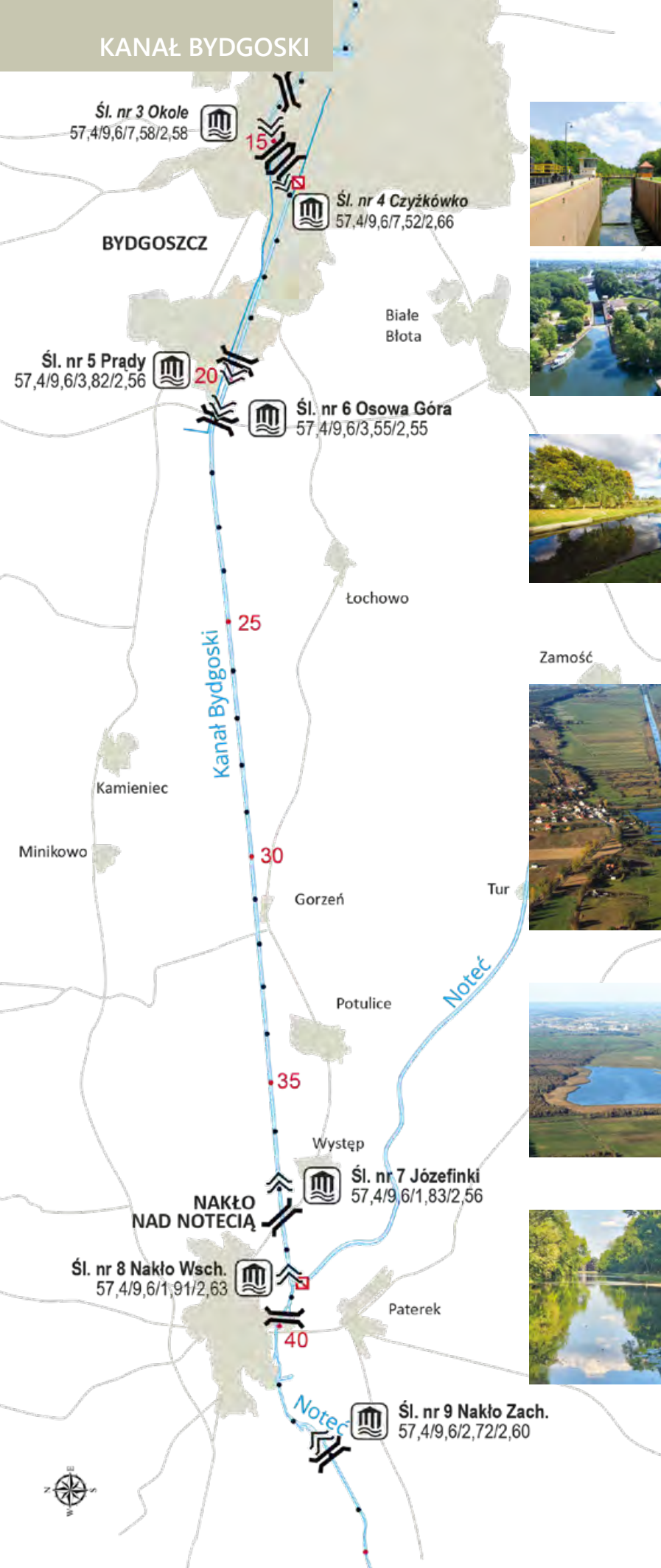
CHARAKTERYSTYKA RZEKI

KANAŁ BYDGOSKI (KB) to najstarszy w Polsce działający kanał żeglowny, wpisany do rejestru zabytków w 2005 r. Teren, po którym przebiega, już w XV w., służył jako połączenie handlowe z Zachodnią Europą. Płynące Notecią i Brdą galary, szkuty i dubasy wciągano na koła i przetaczano z jednej rzeki do drugiej. Kanał powstał w latach 1772–1774, a jego budowa trwała zaledwie 18 miesięcy. Początkowo mierzył 26,6 km długości oraz składał się z 9 śluz o konstrukcji drewniano-gliniastej. Ten rodzaj budulca nie zdał jednak egzaminu i szybko, bo już na początku XIX w., rozpoczęto przekształcanie śluz na kamienno-ceglane, które zachowały się do dziś. Przebudowa KB, prowadzona w latach 1908–1915, wytyczyła jego ostateczny przebieg – oddano do użytku krótszą odnogę łączącą go z Brdą, a liczba śluz uległa zmniejszeniu do sześciu. Najstarszy, wyłączony z użytku odcinek kanału, nosi przydomek „Stary” i otoczony przez rozległe planty, obecnie stanowi atrakcję turystyczną Bydgoszczy. Aktualnie kanał liczy 24,5 km i jest jedyną sztuczną arterią łączącą dwie największe polskie rzeki – Wisłę i Odrę. Zaliczany do żeglownych dróg wodnych II klasy, dzieli się na 6 odcinków rozgraniczonych 6 śluzami. Rozpoczyna się w Bydgoszczy na 14,4 km Droga Wodna Wisła – Odra (DW W–O), a kończy na km 38,9 w Nakle nad Notecią. Zasilany jest wodami Noteci, pobieranymi przez połączenie z nim na odcinku szczytowym Kanał Górnonotecki. Kierunek płynięcia od Bydgoszczy do Nakła traktowany jest z góry w dół. Prąd jest ledwo wyczuwalny, chociaż spadki na śluzach są stosunkowo duże: od 1,9 m do ponad 7,5 m. Co kilka kilometrów na prawym brzegu (PB) widoczne są słupy z kilometrażem DW W–O.

Fot. P. Pasieczny

AKTUALNE INFORMACJE ŻEGLARSKIE na:
<https://www.gov.pl/web/wody-polskie-bydgoszcz>
<https://wir.wody.gov.pl/mapy/>

ŚLUZY OKOLE I CZYŻKÓWKO

Wybudowane w latach 1908–1915 śluzy, pozwalają pokonać wysokość około 7,5 m. Posiadają po dwa zbiorniki oszczędnościowe, których opróżnianie czy napełnianie obserwujemy podczas śluzowania. Miało to znaczenie dawniej, gdy ruch na kanale był wzmożony. Wykorzystanie zbiorników pozwalało na czterdziestoprocentową oszczędność wody. Na Śluzie Okole kręcone były odcinki popularnego serialu Cztery Pancerni i Pies – jej wrota posłużyły jako scenografia do wysadzenia tamy. Znała jest również scena z rozbiem Rudego i odrzuceniem wieży czołgowej. Od 2010 r. można ją podziwiać niedaleko śluzy.

Fot. Berda.pl

Fot. Berda.pl

ODCINEK SZCZYTOWY DW WISŁA – ODRA

Odcinek KB jest ograniczony śluzami Osowa Góra od wschodu i Józefinki od zachodu. Jest to najwyższe wzniesienie działu wód Odry i Wisły. Spad wody w obu kierunkach jest minimalny, a różnica poziomów wód tego odcinka i Wisły wynosi ok. 32 m. W tym miejscu ma swój początek szlak wodny zwany Wielką Pętlą Wielkopolski.

Fot. P. Pasieczny

CIEKAWOSTKI TURYSTYCZNE

PRZEDMOŚCIE BYDGOSKIE

Rejon umocnień obronnych Bydgoszczy z 1939 r. Na odcinku Zielonczyn–Osowiec powstało 17 żelbetonowych schronów, połączonych okopami. Przed nimi znajdowały się zasieki z drutu kolczastego oraz pola minowe. Fortyfikacje te o trzy dni opóźniły wejście wojsk niemieckich do Bydgoszczy. Na ok. 24 km, z prawej burty widać zabudowania gospodarcze, można przycumować do pomostu (za zgodą gospodarza) i udać się na wędrowkę ok. 3–4 km, aby zwiedzić skansen fortyfikacyjny w Zielonczynie i trasę turystyczną po umocnieniach Przedmościa Bydgoskiego.

Fot. M. Szelest

STAWY KARDYNALSKIE

Zatrzymując się na km 31,7 w pobliżu mostu drogowego, można wybrać się na spacer, w kierunku północnym, aby obejrzeć pozostałości po dawnym Jeziorze Ślesieńskim, tzw. Staw Kardynalski. Okoliczne tereny są ostoją dla wielu chronionych gatunków ptaków. Po „polowaniu” z lornetką i aparatem, można uzupełnić zapasy w miejscowości Gorzeń.

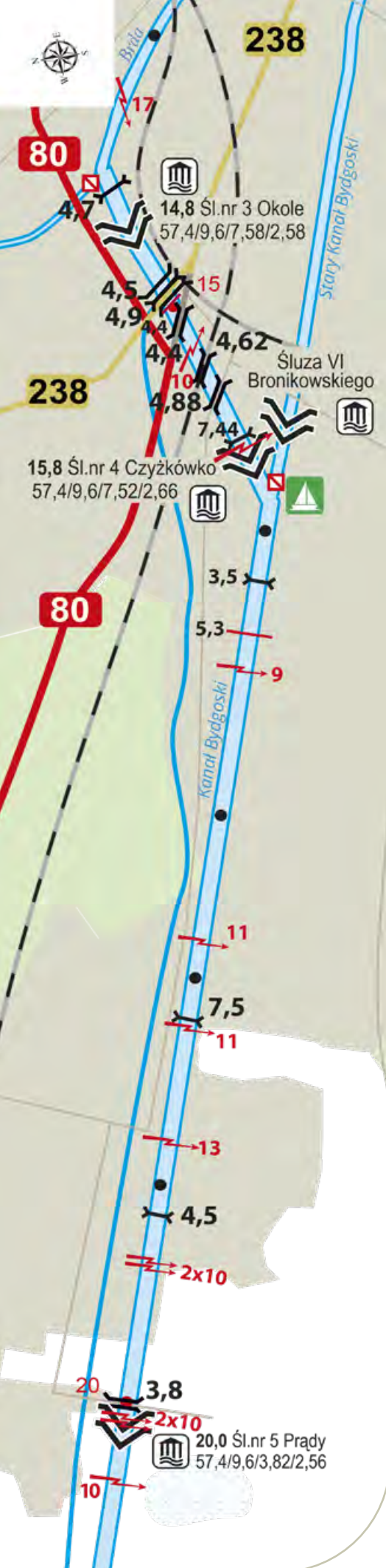
Fot. M. Szelest

STARY KANAŁ BYDGOSKI

Zbudowany w XVIII wieku według najlepszych rozwiązań inżynierii hydrotechnicznej tego okresu, i jego nowsza część, pochodząca z początków XX wieku, wyróżnia się w przestrzeni miasta jako jedyny w swoim rodzaju zabytkowy obiekt hydrotechniki. Stary Kanał Bydgoski to przede wszystkim wspaniałe dziedzictwo kulturowe miasta. Usytuowany w otoczeniu dobrze urządzonych w XIX wieku plant i bulwarów stał się ulubionym miejscem codziennej rekreacji mieszkańców. To także turystyczna atrakcja miasta sprzyjająca organizowaniu wielu imprez sportowych i turystycznych, promujących Bydgoszcz w Europie jako „miasto na wodzie”.

Fot. R. Wasil

14,40 km – Początek Kanału Bydgoskiego, odgałęzienie od Brdy skanalizowanej. Należy trzymać się LB i łukiem w lewo wejść na czterystumetrowy odcinek do Śluzu nr 3 Okole.

14,65 km – Kładka dla pieszych na dawnym moście kolejowym. Prześwit WWZ 4,7 m. Oznakowania częściowe.

14,80 km – Śluza nr 3 Okole, długość: 57,4 m, szerokość: 9,6 m, spad ok. 7,5 m, prześwit pod kładką techniczną: 6,84 m, czas śluzowania: ok. 20 minut. W latach 2017– 2018 śluza została gruntownie zmodernizowana.

Uwaga! Trzeba zwrócić uwagę na stronę do jakiej mamy się przycumować zgodnie z poleceniem obsługi i założyć odbijacze. Tak jak w Śluzie Miejskiej, brak jest pływających pachofów cumowniczych. W ścianach znajdują się komory, w poziomie co ok. 3 m, pachofy stałe oraz dwie drabinki, których można się przytrzymać. Nie wolno wiązać cum, wskazane jest użycie bosaka, należy również wyłączyć silnik. Ze względu na śliskie od mułu wodnego powierzchnie ceglanych ścian komory śluzowej, lepiej włożyć rękawice ochronne.

Po zacumowaniu na PB w górnym awanporcie śluzy, można zobaczyć wieżę czołgu T-34 Rudy.

14,96 - 15,68 km – Prosty odcinek KB, wykopany w latach 1908 – 1913. Występuje na nim szereg przeszkód biegających nad rzeka. Są to kolejno:

- prześwit WWŻ 4,5 m;
- most drogowy, ul. Gronwaldzka, DW 238;
- prześwit WWŻ 4,9 m;
- przepust rurowy przy ul. Młyńskiej – prześwit WWŻ 4,4 m;
- most drogowy, ul. Bronikowskiego – prześwit 4,4 m;
- linia energetyczna – prześwit WWŻ 10 m.
- most kolejowy, trasa Bydgoszcz – Piła
- prześwit WWŻ 4,62 m;
- most drogowy ul. Mińska – prześwit WWŻ 4,88 m.

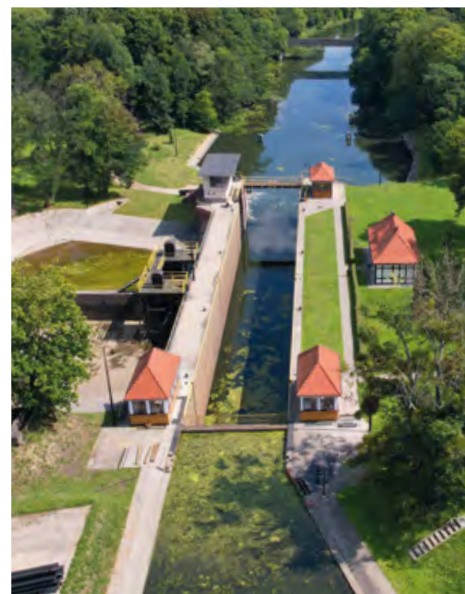
15,80 km – Śluza nr 4 Czyżkówko, długość: 57,4 m, szerokość: 9,6 m, spad ok. 7,5 m. Kładka dla pieszych w głowie dolnej śluzy, **prześwit WWŻ 7,44 m**. **Uwaga!** Kabel napowietrzny, brak oznakowania prześwitu. Należy postępować tak jak na Śluzie nr 3 Okole.

15,95 km – Stary Kanał Bydgoski. Na LB widoczne odejście na tzw. Stary Kanał Bydgoski, wyłączony z użytku w 1915 r. Możliwość obejrzenia historycznej, odrestaurowanej sluzy VI przy ul. Bronikowskiego. W ujściowym odcinku Starego Kanału znajduje się przystań „Gwiazda”. Nad tym odcinkiem kanału rozciągają się popularne bydgoskie planty.

16,28 km – Przepust rurowy z przejściem dla pieszych.
Prześwit WWŻ 3,5 m.

LB – lewy brzeg | PB – prawy brzeg

Dla przypomnienia, jako że płyniemy w dół, po stronie lewej burty jest LB, a po prawej PB.

Śluza nr 3. Okole. Fot. Berda.pl

Śluza nr 6. Bronikowskiego. Fot. R. Wasil

Śluza nr 4. Czyżkówko. Fot. Berda.pl

Śluza nr 5. Prądy. Fot. Berda.pl

Houseboat'em na Kanale Bydgoskim Fot. J. Kowalski

Śluza nr 6. Osowa Góra. Fot. P. Pasieczny

się szlakiem Wielkiej Pętli Wielkopolski wzdłuż Kanału Warta – Gopło, dalej z biegiem Warty od Konina, przez Śrem, Poznań, Oborniki, Międzybóże, Skwierzynę do Santoka, gdzie powraca się na MDW E70. Następnie wspólnym odcinkiem Noteci powraca się do początku trasy. Łączna długość trasy – 697 km. Więcej na www.wielka-petla.pl

27,49 km – Linia energetyczna. Uwaga! Brak oznakowania.

ok. 31,20 km – LB Gorzeń. Miejsce popularne wśród wodniaków cumujących „na dziko” lub do prywatnego pomostu przy „Stawach w Gorzeniu u Marka”. Blisko stąd do sklepu i stacji benzynowej.

31,52 km – Most drogowy na trasie Gorzeń – Ślesin. Prześwit WWŻ 4,5 m.

ok. 34,16 - 35,28 km – PB Rezerwat przyrody Łąki Ślesińskie.

16,28 - 20,00 km – Prawie 4 km prostego odcinka kanału z licznymi przeszkodami napowietrznymi.

16,55 km – Przepust rurowy. Prześwit WWŻ 5,3 m.

16,67 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 9 m.

17,59 km – PB i LB Zrujnowane przyczółki mostu i fragment umocnionego płytami betonowymi brzegu.

17,72 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 11 m.

18,29 - 18,31 km – Przepust rurowy z przejściem dla pieszych. Prześwit WWŻ 7,50 m. Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 11 m.

18,75 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 13 m.

19,11 km – Przepust rurowy i kładka dla pieszych wyłącznie z ruchu. Prześwit WWŻ 4,50 m.

19,74 km - 19,78 km – 2 Linie energetyczne. Prześwity WWŻ 10,0 m.

19,80 km – Przejście szlaku na PB (oznakowane). Spłyceńia oznakowane tyczkami. LB Ujście potoku Prądy. Spłyceńia oznakowane tyczkami.

20,00 km – Śluza nr 5 Prądy, długość: 57,4 m, szerokość: 9,6 m, spad ok. 4 m. Prześwit pod mostem drogowym w dolnej głowie śluzy WWŻ 3,8 m. Czas śluzowania: ok. 25 minut, śluza napędzana ręcznie.

2 linie energetyczne w śluzie. Prześwit WWŻ 10 m.

20,10 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 10 m.

20,81 km – Most drogowy. Zachodnia obwodnica Bydgoszczy S5, S10 i DK 25. Prześwit WWŻ 5,6 m.

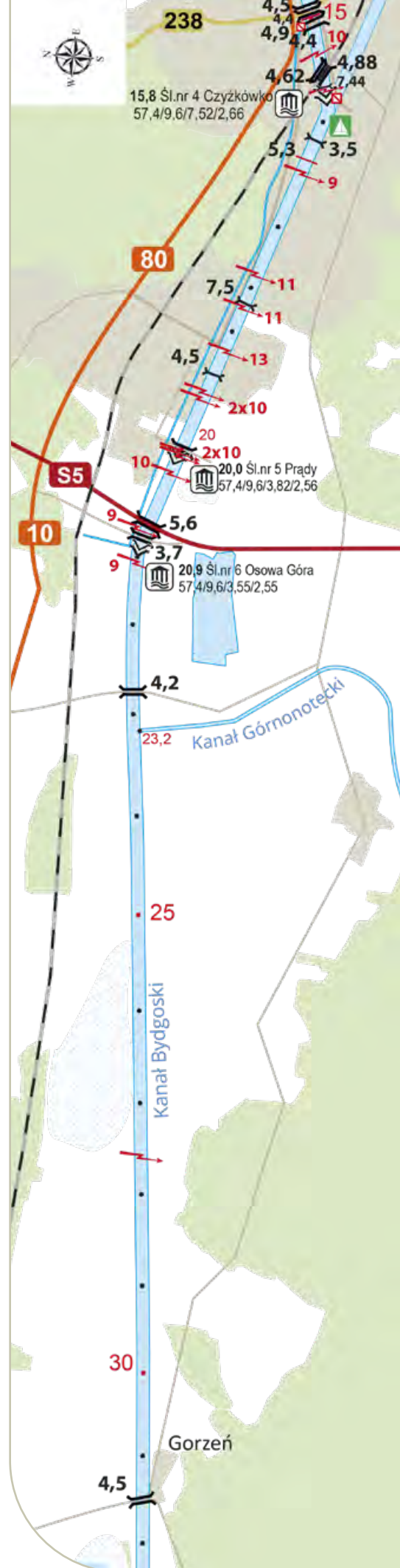
20,96 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 9 m.

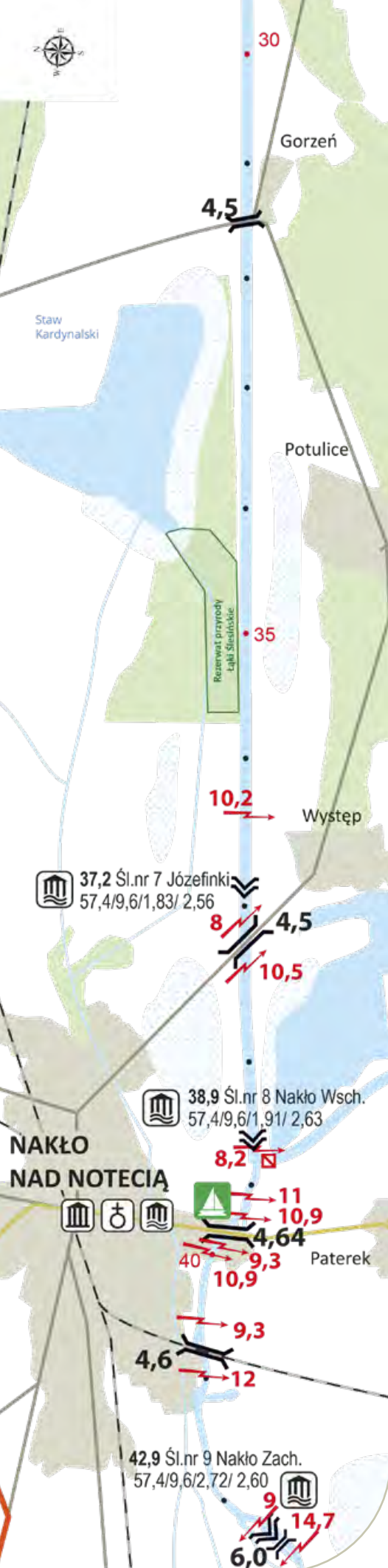
20,97 km – Śluza nr 6 Osowa Góra, długość: 57,4 m, szerokość: 9,6 m, spad ok.: 4 m. Prześwit pod mostem drogowym w dolnej głowie śluzy WWŻ 3,70 m, czas śluzowania: ok. 25 minut, śluza napędzana ręcznie. W tym miejscu przekraczamy granicę administracyjną miasta, co wskazuje, umieszczona z lewej strony, na maszcie biało-czerwono-niebieska flaga, miasta Bydgoszczy. Kanał Bydgoski zmienia swój kierunek o około 20° w lewo z WWN na WWS. Przed nami prosty, prawie dwudziestokilometrowy odcinek.

21,02 km – Linia energetyczna w śluzie. Prześwit WWŻ 9 m.

22,80 km – Most drogowy tzw. Owczy. Charakterystyczny kratownicowy, jednoprzęsłowy, z górną krawędzią dźwigara w kształcie łuku. Szerokość przęsła mostu wynosi 18 m. Uwaga! Brak tablic informacyjnych od strony Bydgoszczy. Prześwit WWŻ 4,2 m.

23,20 km – LB Ujście Kanału Górnonoteckiego. W tym miejscu na LB ma zakończenie droga wodna klasy Ib Warta – Kanał Bydgoski. Kierując się na południe, podąża

36,85 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 10,2 m.

37,20 km – Śluza nr 7 Józefinki. Przed śluzą długie nabrzeże PB i LB bez pólów cumowniczych. Długość śluzy: 57,4 m, szerokość: 9,6 m, spad ok.: 1,8 m. Prześwit pod mostem drogowym w dolnej głowie śluzy WWŻ 4,5 m. **Uwaga!** (oznakowanie niespójne, z drugiej strony mostu – 4,8 m). Czas śluzowania: do 25 minut.

Konstrukcja śluzy, betonowa z okładziną ceglana. Napełnianie wodą odbywa się poprzez galerie usytuowane w głowach śluzy. Na zamknięciach śluzy znajdują się dwa przejścia technologiczne o szerokości 1,0 m i długości 9,6 m. Kładka na głowie górnej w czasie śluzowania chowa się pod wodę, natomiast kładka na głowie dolnej, razem ze skrzydłami wrót, rozchyła się na boki. Sygnalizacja świetlna na wejściu/wyjściu ze śluzy. Z obu stron śluzy umocnione betonowe nabrzeża cumownicze. Rzadko rozmieszczone polery cumownicze. Cumujemy do drzewek lub słupów latarni. Po stronie północnej śluzy betonowe nabrzeża cumownicze, na obu brzegach całkowicie zarośnięte przez intensywną zielenią i drzewa.

Pomiędzy śluzami nr 7 i nr 8 praktycznie nie występuje ruch wody.

Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 8 m (w śluzie).

37,5 km – Za śluzą (za mostem) linia energetyczna, Prześwit WWŻ 10,5 m.

38,9 km – Śluza nr 8 Nakło Wschód po generalnym remoncie z sygnalizacją świetlną. Nabrzeża przed śluzą z obu stron bez pólów cumowniczych, z odbijaczem z elastomeru. Parametry śluzy: długość: 57,4 m, szerokość: 9,6 m, spad ok. 2 m, czas śluzowania: do 25 minut. Śluza stanowi „bramę” do Kanału Bydgoskiego od strony zachodniej. Pierwszy obiekt wybudowano w latach 1800 – 1801 za władzy pruskiej, gdy kanał naprawiano i rozbudowywano. Była to jednak śluza drewniana, a tylko głowy (czyli przyczółki wejściowe i wyjściowe, na których osadzone były wrota) wymurowano. Formę w całości murowaną nadano jej w latach 1887–1889. Wygląd jaki znamy przybrała dopiero w latach 1910 – 1914, u progu wybuchu I wojny światowej, gdy władze niemieckie gruntownie przebudowywały, poszerzały i pogłębiały tę drogę wodną. Przywrócona do pełnej eksploatacji dzięki generalnemu remontowi przeprowadzonemu w 2023 r.

Na zamknięciach śluzy znajdują się dwa przejścia technologiczne o szerokości 1,0 m i długości 9,6 m. Kładka na głowie górnej, w czasie śluzowania, chowa się pod wodę, natomiast kładka na głowie dolnej, razem ze skrzydłami wrót, rozchyła się na boki.

39,00 km – Linia energetyczna tuż za śluzą. Prześwit WWŻ 8,2 m. Znak informacyjny mało czytelny od strony Bydgoszczy.

39,10 km – Wyphywając z ostatniej śluzy na Kanał Bydgoskim, 200 m dalej na LB mamy naturalne odejście tzw. Starej Noteci Rynarzewskiej, a po kolejnych 150 m na PB wyphywa kanał ulgowy Paramelka. W tym miejscu rozpoczyna się Noteć Dolna – skanalizowana.

Śluza nr 7. Józefinki. Fot. P. Pasieczny

Śluza nr 8. Nakło Wschód. Fot. P. Pasieczny

CZY WIECIE, ŻE ...

W decyzji o wykopaniu w tym miejscu Kanału Bydgoskiego pomogły nie tylko piętnastowieczne lądowe transporty łądzi dnem Doliny Noteckiej, ale również prace melioracyjne, wykonywane na przełomie XVII i XVIII w., przez przybyłych na te ziemie mennonitów. W 1765 r. podjęto polską decyzję o jego budowie, którą w niecałe 8 lat później rozpoczęto z rozkazu Fryderyka Wielkiego, po I rozbiorze Polski. Do realizacji tej budowy zostało ściągniętych ponad 12 tys. osadników z Dolnej Saksonii oraz Czech. W szczytowych momentach przy kopaniu koryta kanału pracowało po pas w wodzie, ponad 8 tys. pracowników, z czego około 2 tys. zmarło w wyniku szerzących się chorób i epidemii. Od tego momentu w rejonie nakielskim i bydgoskim silnie przesiąkły sobą nawzajem naród polski i niemiecki. Do dzisiaj na tych terenach żyją Polacy o niemiecko brzmiących nazwiskach.

¹Śluza nr 8. Nakło Wschód. Fot. M. Szelest
Kanał Bydgoski w okolicach Nakła nad Notecią. Fot. M. Szelest

Fot. Berda.pl

INFORMACJE ŻEGLUGOWE

GŁĘBOKOŚĆ I SZEROKOŚĆ

Noteć (dolna) jest najdłuższym fragmentem połączenia wodnego Wisła – Odra, zaliczanego do sieci europejskich śródlądowych dróg wodnych (E70).

Dzieli się na część skanalizowaną i swobodnie płynącą:

- odcinek skanalizowany od Kanału Bydgoskiego do Krzyża Wielkopolskiego, tj. od km 38+900 do 177+200 o długości 138,3 km (klasa Ib),
- odcinek swobodnie płynący nieskanalizowany od Krzyża Wlkp. do Santoku, tj. od km 177+200 do 226 +100 o długości 48,9 km (klasa II).

Noteć skanalizowana z gwarantowanym zanurzeniem 1,2-1,6 m, Noteć swobodnie płynąca: 1-1,2 m. Prąd od 0,4 m/s w Nakle do 0,6 m/s, w Ujściu. Średnia szerokość: Noteć skanalizowana: ok. 20-25 m, Noteć swobodnie płynąca: ok. 30-35 m.

PRZEPISY I OGRANICZENIA / OZNAKOWANIE

Przeważająca większość obiektów hydrotechnicznych – m.in. śluzy, mosty i linie energetyczne jest odpowiednio oznakowana. W pobliżu niektórych śluz występują spłytenia, oznakowane tyczkami lub bojami i znakami zwężenia szerokości szlaku lub nakazu przejścia na odpowiednią stronę szlaku. Kilometraż szlaku – tablice brzegowe rozmieszczone są co kilometr lub dwa na obu brzegach. Występują kilkukilometrowe odcinki bez oznakowania.

LINIE WYSOKIEGO NAPIĘCIA I MOSTY

Przez rzekę przechodzi ponad czterdzieści linii energetycznych. Najniższa linia wysokiego napięcia zawieszona jest na wysokości 7 m. Prześwit uzależniony jest od zmiennego poziomu wody. Znacząca większość linii i mostów jest odpowiednio oznakowana. W wielu miejscach ustawiono nowe znaki, pozostawiając przy tym poprzednie. Częściowo lub w ogóle nieoznakowanych jest kilka mostów (np. brakuje tablic z informacją o prześwicie). Najniższy most (kolejowy) znajduje się na 106,60 km w Ujściu – prześwit WWŻ 4,3 m.

ŚLUZY

Na Dolnej Noteci znajduje się aż 14 śluz. Wszystkie one stanowią zabytki hydrotechniki i pochodzą z lat 1906 – 1914. Pokonanie ich to czasochłonne urozmaicenie rejsu (należy przewidzieć około 25 minut na każdą). Na Noteci Leniwej znajdują się 3 śluzy: nr 9 – Nakło Zachód (42 km), nr 10 – Gromadno (53 km), nr 11 – Krostkowo (68 km nietypowa ziemna śluza). Na Noteci Bystrej jest ich 11, co około 6 km, poczynając od Śluzy nr 12 w Nowym (111 km), a kończąc na Śluzie nr 22 w Krzyżu Wlkp. (176 km). Większość śluz ma jedno wrota klapowe (zanurzane), obsługiwane tradycyjnie – ręcznie. Na śluzach znajdują się kanały obiegowe z jazami, a na większości z nich, małe elektrownie wodne. Przy połączeniu kanałów obiegowych z Notecią w okolicy śluz występują spłytenia, w niektórych miejscach nawet do 0,5 metra (czasowo – do przeprowadzenia prac pogłębiarskich). Miejsca takie są oznakowane.

ROŚLINNOŚĆ

Noteć w sezonie letnim na długich odcinkach jest pokryta grubym kożuchem wodnej roślinności, co utrudnia żeglugę. Niedogodność ta szczególnie występuje od Nakła nad Notecią do Ujścia. Brzegi rzeki są przeważnie zarośnięte trzcinami i roślinnością wodną.

CUMOWANIE

Na rzece zlokalizowane są porty, nabrzeża cumownicze i przystanie lub punkty postojowe dla kajakarzy. Duże przystanie znajdują się w Nakle nad Notecią, Ujściu, Czarnkowie, Wieleń, Drawsku i Santoku. Zaś amatorzy przygód mają możliwość cumowania „na dziko” wprost do brzegu, wiele takich miejsc jest przygotowanych przez okolicznych wędkarzy.

PROMY

Na rzece zlokalizowane są dwa promy górnolinowe w Walkowicach i Ciszkwie. Miejsca przeprawy są widocznie oznakowane.

CHARAKTERYSTYKA RZEKI

Rzeka NOTEĆ stanowi największy dopływ Warty, jej długość wynosi 361 km. Noteć dzieli się na dwa podstawowe odcinki: Noteć Górną – od źródeł do Nakła nad Notecią – o długości 174 km i Noteć Dolną, stanowiącą fragment Międzynarodowej Drogi Wodnej E70, ciągnącą się od Nakła nad Notecią do ujścia do Warty, o długości 187 km. Dolna Noteć, w obecnym kształcie, została skanalizowana w latach 1906–1914. Bieg Noteci wchodzącej w skład MDW E70 charakteryzują zróżnicowane spadki, co pozwala na wyodrębnienie kilku odcinków opisanych poniżej:

Odcinek o wyraźnym spadku (0,29 ‰) i długości około 18 km od Nakła nad Notecią (39 km) do ujścia Łobżonki (57 km).

Noteć Leniwa – o długości około 50 km i niewielkim, wynoszącym 0,016 ‰ spadku, ciągnie się od ujścia Łobżonki (57 km) do ujścia Gwdy (106 km).

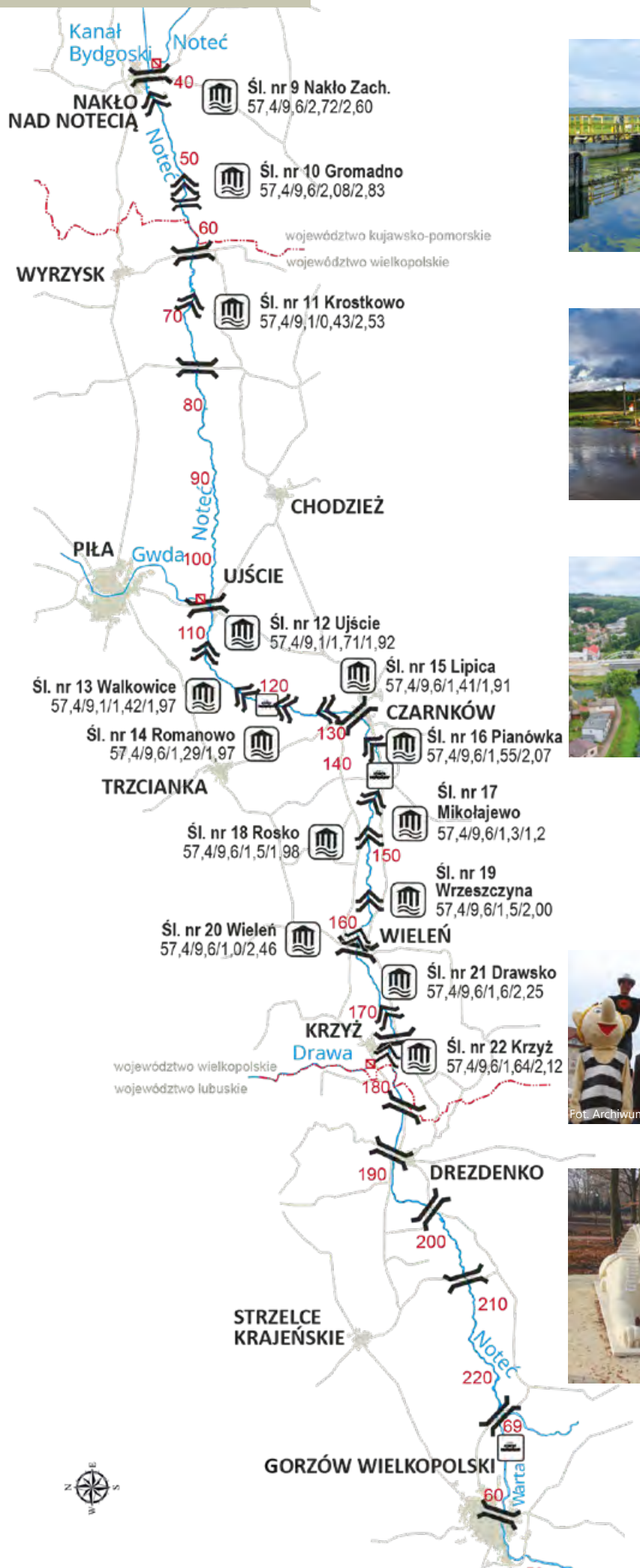
Noteć Bystra (Noteć Dolna lub Noteć Skanalizowana) – o długości około 70 km i spadku 0,2 ‰, rozciągająca się od ujścia Gwdy w miejscowości Ujście (106,1 km), do Krzyża Wlkp. (175 km). Jej nazwa bierze się stąd, że po połączeniu Noteci z jej największym dopływem – Gwdą, przepływy sekundy koryta rzeki wzrastają 2,5-krotnie.

Noteć Swobodnie Płynąca – o długości około 50 km. Od śluzy w Krzyżu Wlkp. (175 km) do ujścia do Warty (226 km). Noteć na tym odcinku jest obudowana budowlami regulacyjnymi, poprzecznymi i podłużnymi, faszynowymi z umocnieniem narzutem kamiennym.

Fot. Berda.pl

AKTUALNE INFORMACJE ŻEGLARSKIE na:
<https://www.gov.pl/web/wody-polskie-bydgoszcz>
<https://wir.wody.gov.pl/mapy/>

CIEKAWOSTKI HYDROTECHNICZNE

ŚLUZA KROSTKOWO

Śluzę nr 11, Krostkowo to prawdopodobnie unikat w skali Polski i Europy. Jest tzw. śluzą ziemną (faszynowo-darniową), ponieważ jedynie głowy wykonano z betonu, a umocnienia ścian z drewna. Napętnia się ją przez ręcznie otwierane, stalowe wrota. Razem z jazem iglicowym wchodzi w skład stopnia piętrzącego Krostkowo. Smaczku śluzie dodaje fakt, że w okresie II RP była obiektem granicznym. Leżący tu obok jaz znajdował się już na terytorium III Rzeszy.

Fot. Berda.pl

PROMY GÓRNOLINOWE W CISZKOWIE I WALKOWICACH

W Ciszkowie i Walkowicach funkcjonują promy górno-linowe. Ich konstrukcja bazuje na linii poprowadzonej nad wodą, do której dołączono tzw. liny prowadzące, zamocowane z drugiej strony, na obu końcach promu. Poprzez ich wydłużanie i skracanie steruje się promem tak, by nurt rzeki skierował go w żądanym kierunku. W przeciwieństwie do promów dolnolinowych, nie ma tu niebezpieczeństwa zahaczenia o liny roślin i przedmiotów niesionych z nurtem.

Fot. P. Pasieczny

HUTA SZKŁA W UJŚCIU

Produkcja szkła wymaga dostępności piasku i czystej wody. Dlatego Ujście znakomicie nadawało się na lokalizację huty. Powstała ona w 1809 r. i jest najstarszym producentem opakowań szklanych w Polsce. Wytwarza butelki o różnej pojemności w kolorze zielonym, a swoje towary oferuje odbiorcom z kraju i zagranicy.

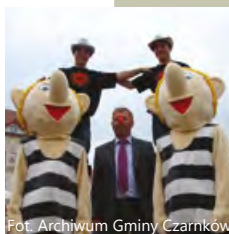

Fot. Berda.pl

CIEKAWOSTKI TURYSTYCZNE

DZIEŃ SPIECZONEGO BLIŹNIAKA

Co roku, w ostatni weekend sierpnia turystom odwiedzającym Czarnków dwoi się w oczach. Do miasta ściągają wtedy bliźniacy z całej Polski. Młodzi i starzy bawią się wspólnie, uczestniczą w parady i różnych atrakcjach, a na końcu imprezy rozstrzygany jest konkurs, na najbardziej podobne do siebie rodzeństwo.

Fot. Archiwum Gminy Czarnków

PARK KULTUR ŚWIATA W DREZDENKU

Położony nad Starą Notecią, 3,5-hektarowy park, otwarty w 2012 r. Składa się z dwóch części: górnej, z replikami znanych budowli świata (m.in. wieża Eiffla, Tadz Mahal, Sfinks z Gizy), placu zabaw dla dzieci oraz dolnej, o walorach krajobrazowych, zlokalizowaną wzdłuż rzeki i stawu, gdzie podziwiać można pomnik przyrody „Grupa drzew wierzby płaczące”.

Fot. J. Nawojka

NOTEĆ

Nakło nad Notecią. Fot. Berda.pl

Śluza nr 9 Nakło Zachód. Fot. P. Pasieczny

Śluza nr 10 Gromadno. Fot. P. Pasieczny

39,10 km – Wpływamy na Noteć skanalizowaną. Warto tu trzymać się prawego brzegu, ponieważ z LB utworzyło się rozległe odsypisko przy ujściu Starej Noteci Rynarzewskiej. Na wysokości ujścia Paramelki 39,25 km – skręcamy pod kątem 45° w lewo, przechodząc na środek szlaku żeglownego.

39,30/39,70 km – 2 napowietrzne linie energetyczne. Prześwit WWŻ 11 m i 10,9 m.

39,80 km – PB Port rzeczny Przystań Powiatu Nakieńskiego w Nakle nad Notecią gruntownie przebudowany i w pełni dostosowany do wymagań wodniaków. Dogodne miejsce do cumowania z pełnym zapleczem sanitarnym: toalety, prysznic, możliwość podłączenia do prądu, pobrania wody, zrzutu ścieków. Slip, możliwość zamówienia dźwigu. Zimowanie dla jachtów. W warsztacie szutkniczym można dokonać drobnych napraw. Paliwo zakupimy w pobliskiej Stacji Paliw – 300 m od przystani. W marinie możemy skorzystać z 5 pokoi noclegowych, restauracji, niezwykle uczynnej obsługi. Marina czynna i nadzorowana całą dobę. PB 1 km – centrum miasta.

39,90 km – Most drogowy na drodze wojewódzkiej 241 Nakło – Kcynia. Prześwit WWŻ 4,64 m.

39,92 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 9,3 m. Brak oznakowania od strony przystani.

39,95 km – PB Ujście rzeki Śleski.

40,00 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 10,9 m.

40,54 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 9,3 m.

40,90 km – Most kolejowy "Kcyniak"; stalowy, jedno-przęstowy; na trasie Nakło-Kcynia. Prześwit WWŻ 4,6 m.

41,00 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 12,0 m.

42,89 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 9,0 m.

42,90 km – Śluza nr 9 Nakło Zachód. Powstała w 1914 r. Parametry techniczne: śluza komorowa, napęd ręczny, spad 2,72 m, dł. 57,4 m, szer. 9,6 m. Czas śluzowania 25 minut. Śluza wraz z dwoma jazami (północnym i południowym) i małą elektrownią wodną tworzy stopień piętrzący Nakło Zachód. Oba jazy służą zachowaniu jak najmniejszych wahań stanów wód. Awanport dolny śluzy jest krótki. Bardzo płytko po obu brzegach. Trzymamy się środka drogi wodnej. Rozwidlenia kanałów opływowych w odległości ok. 150 m od śluzy na górnej wodzie i ok. 200 m za śluzą na dolnej wodzie.

43,00 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 14,7 m

53,25 km – Śluza nr 10 Gromadno, most drogowy Samostrzel-Gromadno. Parametry techniczne: śluza komorowa, napęd ręczny, spad 2,08 m, dł. 57,4 m, szer. 9,6 m. Czas śluzowania ok. 25 minut. Śluza wraz z jazem północnym i południowym, tworzą stopień piętrzący Gromadno. Została wybudowana w 1914 r., jazy w 1913 r. Dno śluzy i progi betonowe. Jazy, podobnie jak na innych stopniach piętrzenia, służą do zachowania jak najmniejszych wahań stanów wód. W Gromadnie funkcjonuje elektrownia wodna o mocy 88 kW, umiejscowiona na jazie północnym. Oddano ją do użytku w 1995 r. Uwaga! Awanport śluzy silnie zarasta roślinnością wodną. Rozwidlenia kanałów opływowych w odległości ok. 450 m od śluzy na górnej wodzie i ok. 500 m za śluzą na dolnej wodzie. Na dolnej głowie śluzy most drogowy. Prześwit WWŻ 6,0 m.

53,33 km – 2 linie energetyczne. Prześwit WWŻ 11,1 m.

53,39/53,45 km – 2 linie energetyczne. Prześwit WWŻ 15,3 m / 11,1 m.

NOTEĆ O WYRAŹNYM SPADKU

Na odcinku 18 km (między Nakłem nad Notecią do ujścia Łobżonki), Noteć tworzy wyraźny spadek, przez co nurt staje się szybszy i bardziej dynamiczny. Różnica poziomów wymaga zastosowania śluzy w Gromadnie, która umożliwia regulację przepływu i bezpieczne pokonywanie tego odcinka rzeki.

Śluza nr 10 Gromadno. Fot. P. Pasieczny

54,60 km – PB Ujście rzeki Rokitka. Spłylenia w nurcie.

57,00 km – PB Ujście rzeki Łobżonka. Szlak żeglowny prowadzi bliżej LB. Głębokości przy niskiej wodzie 80 cm na przemiele. **Uwaga!** Ujście Łobżonki to trudne przejście pod względem nawigacyjnym, ponieważ znajduje się na zakolu. Początkowo szlak prowadzi wzdłuż brzegu prawego, wklęsłego, zgodnie z zasadami nawigacji na rzekach. Przy ujściu Łobżonki z prawego brzegu należy przejść na środek, gdyż rzeka niesie duże ilości rumowiska, z którego usypuje mieliznę. Następnie należy przejść w pobliżu brzegu lewego.

57,30 - 58,80 – PB Stawy Ostrówek.

NOTEĆ LENIWA od km 57 (ujście Łobżonki) do km 106,1 (ujście Gwdy). Szerokość

szlaku żeglownego Noteci Leniwej waha się od 21 do 40 m, a średnia głębokość wynosi przy SW – 1,2 m i przy SNW – 0,9 m. Rzeka początkowo płynie środkiem doliny, aby na wysokości Ujścia zbliżyć się do zalesionej skarpy południowej. Powyższy odcinek rzeki przebiega poprzez szeroką dolinę, na której występują spore obszary łąk o dużych miąższościach torfu i gytii, a część terenów to tereny depresyjne, w stosunku do utrzymywanego zwierciadła wody w cieku. Rzeka posiada minimalne spadki zwierciadła wody, a w sprzyjających warunkach silnie porasta roślinnością wodną (zjawisko to szczególnie nasila się w ostatnim okresie przy bardzo małej intensywności żeglugi na tym odcinku). Brzegi poza awanportami i stanowiskami jazów posiadają szczątkowe umocnienia faszynowe, i zasadniczo nie posiadają trwałych umocnień.

Most Osiek nad Notecią. Fot. P. Pasieczny

61,90 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 8 m.

62,10 km – Most drogowy na drodze wojewódzkiej 194 Wyrzysk-Gołańcz. Prześwit WWŻ 6 m.

62,15 km – PB Przystań wędkarska koła PZW w Osieku nad Notecią. Slip dla małych łodzi. Wiata. Niewielki pomost stały (dalej w sąsiedztwie dużo prywatnych małych pomostów wędkarskich).

63,52 km – LB Ujście Kcynki.

68,20 km – LB Jedno z wielu starorzeczy starej Noteci.

68,22 km – Śluza nr 11 Krostkowo jest unikatem w skali europejskiej, to ziemna śluza o konstrukcji koźłowo-iglicowej. Jest jedną z najstarszych śluz w Polsce. Występujące tu urządzenia objęte są ochroną prawną i wpisane są do rejestru zabytków. Pochodzą z lat 1912-14 i obsługiwane są ręcznie. Parametry techniczne: spad 0,43 m, dł. 57,4 m, szer. 9,6 m.

Odrębna od innych śluz na trasie, tworząca wspólnie z jazem stopień piętrzący Krostkowo. Dolne wejście do awanportu ograniczone odsypiskiem LB i szpicą od jazu PB. Rozwidlenia kanałów opływowych w odległości ok. 60 m od śluzy na górnej wodzie i ok. 90 m za śluzą na dolnej wodzie. Po przekroczeniu śluzy, Noteć płynie bliżej północnej strony pradoliny, na wysokości Miasteczka, skręca łagodnie w lewo.

W śluzie i za śluzą napowietrzne linie energetyczne. Prześwit WWŻ 8 m.

76,00 km – PB Przystań wędkarska (Białośliwie – ok. 4 km). Niewielkie dwa pomosty bez urządzeń cumowniczych (aktualnie jeden do użytku), slip dla małych łodzi.

76,09 km – Most drogowy na drodze wojewódzkiej 190 Białośliwie – Szamocin. Prześwit WWŻ 7 m.

78,00 - 81,30 – LB Za obwałowaniem rzeki, stawy Antoni-ny, w których prowadzona jest intensywna hodowla ryb.

Śluza nr 11 Krostkowo. Fot. Berda.pl

Most nad Notecią w Białośliwiu Fot. P. Pasieczny

NOTEĆ

Przystań w Ujściu. Fot. Berda.pl

Ujście rzeki Gwdy w Ujściu. Fot. M. Szelest

79,05 km – LB Ujście kanału zakończonego stacją pomp.

84,10 km – Pod Miasteczkiem Krajeńskim rzeka ostro skręca na pld. wsch., zataczając rozległy łuk, roztacza się piękny krajobraz.

84,10 km – PB Przystań nad Notecią (Miasteczko Krajeńskie – ok. 2 km). Zatrzymując się tu można skorzystać z pomostów, slipu dla małych łodzi, WC, nabrać czystej wody czy wynająć domek campingowy. Dla zainteresowanych – krąg ogniskowy. Jest tu też możliwość dowozu paliwa i zrobienia zakupów spożywczych. O przystani informuje wysoki biały maszt z polską flagą.

94,80 km – Most drogowy na drodze powiatowej Kaczory – Chodzież. Prześwit WWŻ 5 m.

95,30 km – 3 linie energetyczne. Prześwit WWŻ 12 m.

97,60 km – Most kolejowy Piła – Chodzież. Prześwit WWŻ 5 m.

99,60 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 13 m.

100,40 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 9 m. Pod linią na PB solidny pomost prywatny i „dziki” slip.

104,00 km – LB wysoki skarpowy, zalesiony brzeg.

105,20 km – LB Przystań Binduga Keja 105 – Ujście. Znajdziemy tu: pomosty cumownicze, cumowanie wprost do brzegu, gościnę w tawernie z namiotem biesiadnym, pole namiotowe z zapleczem sanitarnym i możliwość wynajęcia sprzętu wodnego.

105,40 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 10,19 m.

105,80 km – Most drogowy łukowy w Ujściu na drodze krajowej nr 11 Piła – Ujście. Oddany do użytku w 2025 r. Prześwit WWŻ 5,25 m.

NOTEĆ BYSTRA od Ujścia – 106,1 km do Śluzy Krzyż – 176,2 km. Szerokość ko-

ryta waha się w granicach 25 – 40 m. Średnia głębokość na szlaku przy wodzie: ŚW (średnia woda) – 1,6 m, SNQ (średnia z najniższych przepływów rocznych) – 1,1 m. Powyższy odcinek rzeki przebiega poprzez szeroką dolinę, na której występują duże obszary łąk i pól, o dobrze rozbudowanej infrastrukturze wiejskiej i systemach melioracyjnych. Rzeka posiada korzystne spadki zwierciadła wody. Brzegi poza awanportami i stanowiskami jazów, które umocnione są brukami wspartymi na ściankach szczelnych, posiadają umocnienia skarp narzutem kamiennym w częściach nadwodnej i podwodnej, często rozdzielonym palisadą z pali drewnianych. Wielkość przepływów uzależniona jest bezpośrednio od spływów do zlewni oraz od przepływów występujących w rzece Gwda, które kształtowane są dla warunków roku średniego, poprzez Zespół Elektrowni Wodnych – Jastrowie, w zależności od zasobów wodnych i potrzeb energetycznych (przepływy od 20,1 m³/sek. – praca jednej turbiny, do 40,2 m³/sek. – praca dwóch turbin). Na odcinku występują również 123 służki wałowe, służące do nawodnień. Ich niesprawne zamknięcia (dotyczy szczególnie służek wlotowych) mogą powodować trudności w utrzymywaniu stanów eksploatacyjnych.

106,10 km – PB Ujście rzeki Gwdy. Początek Noteci Bystrej. Na Noteć Bystrą wpływamy nadając sygnał ostrzegawczy – dźwiękowy, z uwagi na skrzyżowanie z wejściem do portu. Spłylenia w nurcie. Z lewej strony widoczna ścianka Larsena (wyglądająca z daleka jak nabrzeże), oddzielająca Gwdę od kanału prowadzącego do portu. Trzymamy się bliżej prawej strony szlaku żeglownego, (silny nurt).

106,12 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 10 m.

106,25 km – PB Ujście kanału portowego do Noteci ze spłyleniami (zamulone i zarośnięte). Kanał prowadzi do mostu, za którym znajduje się basen portowy z nabrzeżami. Port nie działa, zaś teren wodny i lądowy jest obecnie prywatny.

106,35 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 10 m.

106,40 km – LB Dawne, wysokie nabrzeże przeładunkowe Huty Szkła w Ujściu, długości 525 m. Na brzegu charakterystyczna niebieska hala fabryczna i wysoki komin w biało-czerwone pasy.

Śluza nr 12 Nowe. Fot. M. Szelest

Prom w Walkowicach. Fot. P. Pasieczny

Śluza nr 14 Romanowo. Fot. P. Pasieczny

106,6 km – Most kolejowy stalowy, kratownicowy w kształcie łuku na trasie Piła - Mirosław.
Prześwit WWŻ 4,3 m (brak oznakowania).

Następnie za mostem kolejowym, zgodnie z oznakowaniem, płyniemy wzdłuż wysokiej na 60 m skarpy wysoczyzny Pojezierza Chodzieskiego.

108,10 km – LB Zamknięty kanał starorzecza Noteci.

109,60 km – Linie energetyczne. Prześwit WWŻ 12 m

111,00 - 131,00 km – Za Ujściem Noteć zatacza szeroki łuk i przez najbliższe 20 km płynie w kierunku południowym. Nadal płyniemy szeroką doliną. W krajobrazie dominują nadnoteckie łąki, łąki, pola uprawne i pozostałości meandrów koryta rzeki.

Zakola na tym odcinku są dość ostre, pokonujemy je płynąc bliżej rogu. W zgodzie z dobrą praktyką żeglarską, przed wejściem w ostre zakola, nadajemy sygnał ostrzegawczy, szczególnie dla jednostek dłuższych.

111,80 km – Śluza nr 12 Nowe. Stopień piętrzący składa się ze śluzy i jazu. Parametry techniczne śluzy: śluza komorowa, spad 1,71 m, dł. 57,4 m., szer. 9,6 m. Obiekt wybudowano w 1896 r. W miejscach odgałęzienia kanału opływowego na Noteci – spłylenia w nurcie. Rozwidlenia kanałów opływowych w odległości ok. 270 m od śluzy na górnej wodzie i ok. 400 m za śluzą na dolnej wodzie. Dla miłośników historii, przy jazie bunkier z czasów II wojny światowej.

Napowietrzne linie energetyczne. Prześwit WWŻ 9 m

113,58 km – PB Ujście Łomnicy, niewidoczne z wody.

117,86 km – Śluza nr 13 Walkowice. Stopień piętrzący Walkowice, w skład którego wchodzi śluza, jaz zastawkowy i elektrownia. Parametry techniczne śluzy: śluza komorowa, spad 1,84 m, dł. 57,4 m., szer. 9,6 m. Obiekt wybudowano w 1913 r. W miejscach odgałęzienia kanału opływowego na Noteci – spłylenia w nurcie. Rozwidlenia kanałów opływowych w odległości ok. 190 m od śluzy na górnej wodzie i ok. 260 m za śluzą na dolnej wodzie. W miejscowości Walkowice, oddalonej o ok. 2,5 km od stopnia piętrzącego, można uzupełnić prowiant.

Napowietrzna linia energetyczna. Prześwit WWŻ 8 m

117,95 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 8 m

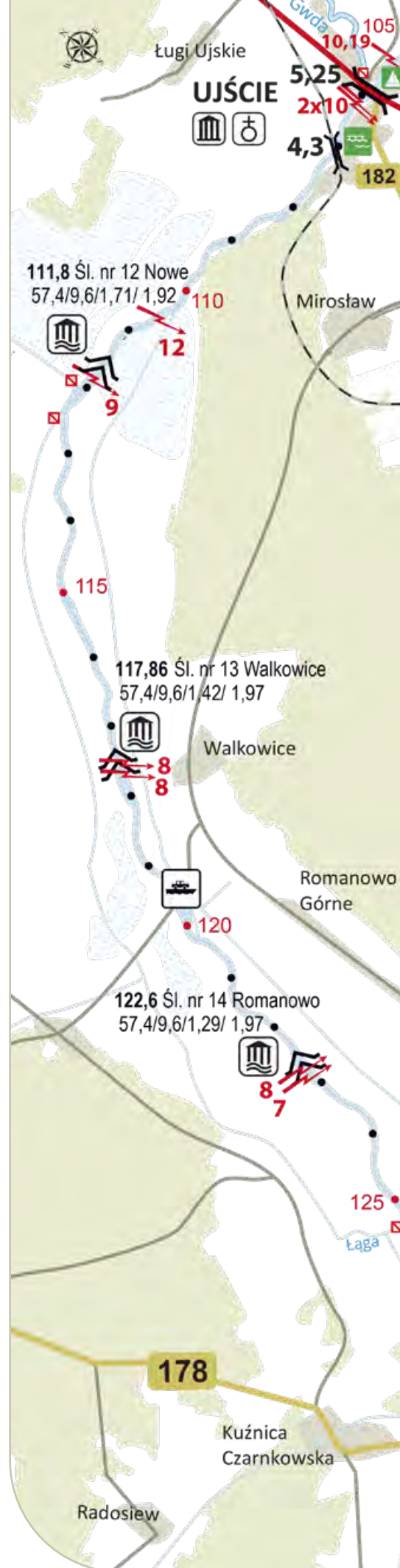
119,60 km – Prom górnolinowy Walkowice. PB Radolin-Prom o niewielkiej ładowności 10 ton, łączy miejscowości Radolin i Romanowo Górne. Radolin leży na prawym brzegu Noteci. Na lewym brzegu ciągnie się od Walkowic do Czarnkowa najdłuższa wieś w Wielkopolsce: Romanowo Górne, Śródkowe i Dolne.

Prześwit pod linią: WWŻ 6 m.

120,10 km – PB Ujście Trzianki niewidoczne z wody.

122,60 km – Śluza nr 14 Romanowo. Stopień piętrzący Romanowo, w skład którego wchodzi śluza i jaz zastawkowy. Parametry techniczne: śluza komorowa, napęd ręczny, spad 1,59 m, dł. 57,4 m, szer. 9,6 m. Obiekt wybudowano w 1912 r. Śluza w Romanowie znajduje się na dawnej granicy polsko-niemieckiej, dlatego w skład stopnia piętrzącego wchodzi dawne budynki strażnicy. Po I wojnie światowej granica polsko-niemiecka przebiegała od ujścia Gwdy do ujścia Drawy, środkiem Noteci, także środkiem komór śluzowych. Na podstawie układu między Polską a Niemcami, śluzy od Nowego do Lipicy obsługiwane były przez załogi polskie, a poniżej Czarnkowa – od Pianówki do Krzyża Wlkp. – przez załogi niemieckie.

W miejscach odgałęzienia kanału opływowego na Noteci – spłylenia w nurcie. Powyżej śluzy przy odgałęzieniu kanału obiegowego występują ekstremalne spłylenia (okresowo wystawiana zielona boja). Rozwidlenia kanałów opływowych w odległości ok. 160 m, od śluzy na górnej wodzie i ok. 240 m za śluzą na dolnej wodzie.

122,80/122,90 km – 2 Linie energetyczne, w głowie górnej śluzy **Prześwit WWŻ 8 m/ Prześwit WWŻ 7 m**.

125,60 km – PB Ujście rzeki Łąga.

128,30 km – Śluza nr 15 Lipica, Stopień piętrzący Lipica składa się ze śluzy i jazu. Parametry techniczne: śluza komorowa, napęd ręczny, spad 1,69 m, dł. 57,4 m, szer. 9,6 m. Obiekt wybudowano w 1895 r. W miejscach odgałęzienia kanału opływowego na Noteci – spłycaenia w nurcie. Rozwidlenia kanałów opływowych w odległości ok. 250 m od śluzy na górnej wodzie i ok. 285 m za śluzą na dolnej wodzie. Od tego miejsca, na długości 15 km PB, równoległe do koryta rzeki, płynie Stara Noteć. Wpada ona do Noteci na 143 km przy śluzie nr 17, w Mikołajewie.

Napowietrzne linie energetyczne. **Prześwit WWŻ 7 m**.

128,90 km – PB Ujście Kanału Rudnica (niewidoczne z wody).

129,70 km – LB Ujście Kanału Romanowskiego (niewidoczne z wody).

130,00 km – LB Widoczne na wzgórzu **miasto Czarnków**. Noteć zaczyna zmieniać kierunek, aby przed Pianówką przejść na zachodni, zbliżając się do lewego brzegu pradoliny.

130,50 km – 2 napowietrzne linie energetyczne. **Prześwit WWŻ 8 m**.

131,00 km – 2 napowietrzne linie energetyczne. **Prześwit WWŻ 9 m**.

131,75 km – LB Fragmenty nabrzeży z polerami cumowniczymi, przy dawnych łaźniach miejskich w Czarnkowie. W pobliżu teren rekreacyjny – boiska. WC. **Uwaga!** Miejsce nienadające się do cumowania.

131,96 km – Napowietrzna linia energetyczna. **Prześwit WWŻ 7 m**.

131,98 km – Most drogowy na drodze wojewódzkiej 178 Trzcianka – Czarnków. **Prześwit WWŻ 5 m**. Zabytkowy most kratownicowy nad Notecią, znany jako "wędrujący most" z powodu swojej historii i pochodzenia z dawnego mostu fordońskiego. Most kratownicowy: stalowa, nitowana konstrukcja z XIX wieku, o długości 62 m i szerokości 13,21 m. Charakterystyczne "sterczyny" i zdobienia nadają mu unikalny wygląd.

Za mostem drogowym wodowskaz – limnigraf (czyli urządzenie rejestrujące zmiany poziomu wód, poprzez zapis liniowy, kreślony automatycznie na specjalnie wyskalowanym pasku papieru). Znaki brzegowe nakazujące trzymać się od lewego brzegu w odległości 15 m.

131,99 km – Napowietrzna linia energetyczna. **Prześwit WWŻ 7 m**.

132,10 km – LB **Marina w Czarnkowie**, ul. Rybaki 30. Basen mariny może przyjąć jednostki pływające do długości 8 m. W marinie znajduje się pełne zaplecze socjalne, sanitariaty. Przystań wyposażona jest w slip, na jej obszarze zlokalizowano nowoczesny kapitanat, warsztat naprawczy, umożliwiający drobne naprawy jednostek pływających. Całość ogrodzona i monitorowana. Przy marinie pole biwakowe oraz miejsce na ognisko. Turyści mogą w niej skorzystać z wypożyczalni sprzętu wodnego. Czarnkowska marina wyposażona jest w pompę do odbioru nieczystości z jachtów.

132,20 km – LB **Wejście do basenu dawnej stoczni rzecznej Żegluga Bydgoskiej**, gdzie na nabrzeżu pozostały pojedyncze pochylone dalby.

Śluza nr 15 Lipica. Fot. P. Pasieczny

Rynek w Czarnkowie. Fot. Berda.pl

Marina Czarnków. Fot. Berda.pl

Zaplecze Mariny Czarnków. Fot. Berda.pl

Śluza nr 16 Pianówka. Fot. P. Pasieczny

Prom w Ciszkowo. Fot. P. Pasieczny

Śluza nr 17 Mikołajewo. Fot. P. Pasieczny

Przystanek wodny Mikołajewo. Fot. Berda.pl

Śluza nr 18 Rosko. Fot. Berda.pl

136,20 km – Śluza nr 16 Pianówka. W skład stopnia piętrzącego wchodzi śluza i jaz zastawkowy. Parametry techniczne śluzy: napęd ręczny, spad 2,18 m, dł. 57,4 m, szer. 9,6 m. Obiekt wybudowano w 1915 r. Przy sprzyjających warunkach hydrologicznych można spróbować przejść jednostką pływającą przez jaz (dotyczy każdej ze śluz od numeru 16 do 22). Umożliwia to rozkładane przęsło żeglowne. W miejscach odgałęzienia kanału opływowego na Noteci – spłylenia w nurcie. Rozwidlenia kanałów opływowych w odległości ok. 165 m od śluzy na górnej wodzie i ok. 260 m za śluzą na dolnej wodzie.

Napowietrzne linie energetyczne. Prześwit WWŻ 7 m.

137,00 km – Napowietrzna linia energetyczna. Prześwit WWŻ 10 m.

137,20 km – LB Pianówka. Tutaj wieś Pianówka dotyka brzegu Noteci. Możliwość przybicia „na dziko” do brzegu (pomosty prywatne bez urządzeń cumowniczych), slip betonowy, wiata biesiadna, krąg ogniskowy.

137,00 - 161,00 km – Od tego momentu rzeka silnie meandruje. Aż do Wielenia rzeka płynie w szerokiej dolinie, pośród łąk i łęgów, gdzie z obu stron brzegu, ok. 1 – 2 km, czasem widać zabudowania mijanych wsi.

138,40 km – LB Miejsce rekreacji Góra nad Notecią. Planowana przystań kajakowa. Obecnie są tu wiata biesiadna, toalety (kontener sanitarny), miejsce na ognisko i rozbiecie namiotu. Wyjście na ląd z wody jest utrudnione. W pobliżu restauracja widoczna z wody (charakterystyczny biały budynek).

139,60 km – LB Michałki przystań kajakowa i wypożyczalnia kajaków Kotwica. Znajdziemy tu niewielki pomost (umożliwiający zamocowanie cum), polery brzegowe, namiot biesiadny, krąg ogniskowy.

141,20 km – Prom górnołiniowy Ciszkowo. Połączenie promowe Ciszkowo-Gajewo znajduje się w ciągu drogi wojewódzkiej nr 153. Charakterystyczne zaplecze obsługi – wóz z lat 70-tych. Docelowo w miejscu przeprawy promowej ma powstać w ciągu kilku lat most stały.

Prześwit pod liną, WWŻ 6 m.

143,14 km – Śluza nr 17 Mikołajewo z 1913 r. Śluza, wspólnie z jazem, tworzy stopień piętrzący Mikołajewo. Parametry techniczne śluzy: śluza komorowa, napęd ręczny, spad 1,97 m, dł. 57,4 m, szer. 9,6 m. W miejscach odgałęzienia kanału opływowego na Noteci – spłylenia w nurcie. Rozwidlenia kanałów opływowych w odległości ok. 190 m od śluzy na górnej wodzie i ok. 270 m za śluzą na dolnej wodzie.

143,18 km – Napowietrzna linia energetyczna w głowie górnej śluzy Mikołajewo, prześwit 7 m.

ok. 145,75 km – LB – Mikołajewo. Wejście do ślepej, mocno zarośniętej odnogi/zatoki przy prywatnym domu turystycznym z solidnym stałym pomostem.

148,40 km – Śluza nr 18 Rosko. Stopień piętrzący Rosko, z jazem, śluzą i elektrownią wodną o parametrach technicznych: śluza komorowa, napęd ręczny, spad 1,53 m, dł. 57,4 m, szer. 9,6 m. Obiekt wybudowano w 1898 r. Siedziba Nadzoru Wodnego w Lipicy. W miejscach odgałęzienia kanału opływowego na Noteci – spłylenia w nurcie. Rozwidlenia kanałów opływowych w odległości ok. 315 m od śluzy na górnej wodzie i ok. 400 m za śluzą na dolnej wodzie.

Napowietrzna linia energetyczna. Prześwit WWŻ 7 m

149,50 km – LB Ujście rzeczki Gulczanka (ujście znajduje się w kanale obiegowym elektrowni wodnej, który łączy się z Notecią).

NOTEĆ

155,53 km – Śluza nr 19 Wrzeszczyna. Stopień piętrzący Wrzeszczyna składa się z jazu i śluzy, o parametrach technicznych: śluza komorowa, napęd ręczny, spad 1,55 m, dł. 57,4 m, szer. 9,6 m. Obiekt wybudowano w 1913 r. W miejscach odgałęzienia kanału opływowego na Noteci – spłylenia w nurcie. Rozwidlenia kanałów opływowych w odległości ok. 165 m od śluzy na górnej wodzie i ok. 280 m za śluzą na dolnej wodzie.

Napowietrzna linia energetyczna. **Prześwit WWŻ 7 m.**

157,65 km – LB Wrzeszczyna – przystanek wodny. Na zaku rzeki zagospodarowany przystanek wodny. Jest tam pomost dla 2–3 jednostek (bez urządzeń cumowniczych), wiaty z ławostołami, krąg ogniskowy, toalety, miniplaża (zejście do wody), a w odległości ok. 1 km – sklep.

Na LB – obszar Natura 2000 Dolina Noteci.

161,50 km – Śluza nr 20 Wielen. Stopień piętrzący Wielen składa się ze śluzy, jazu i małej elektrowni wodnej. Parametry techniczne: śluza pojedyncza – komorowa, napęd ręczny, spad 1,93 m, dł. 57,4 m, szer. 9,6 m. Obiekt wybudowano w 1913 r. W miejscach odgałęzienia kanału opływowego na Noteci – spłylenia w nurcie. Przy odgałęzieniu kanału opływowego od strony zachodniej śluzy bardzo intensywne spłylenia oznakowane czerwoną boją. Rozwidlenia kanałów opływowych w odległości ok. 190 m od śluzy na górnej wodzie i ok. 300 m za śluzą na dolnej wodzie.

Napowietrzna linia energetyczna. **Prześwit WWŻ 7 m.**

161,82 - 161,93 km – LB Wielen. Bulwary Nadnoteckie. Tu w centrum Wielenia, czeka nowoczesne, betonowe nabrzeże cumownicze z odbojnicami z elastomeru i polerami cumowniczymi; długość ok. 120 m – nabrzeże wschodnie (nr 1) + 58 m, z infrastrukturą dla jednostek pływających: prąd, woda, zrzut ścieków, oświetlenie, monitoring. Dogodne zejścia na ląd, w pobliżu sklepy, restauracje i punkty usługowe.

162,00 km – Most drogowy w Wieleniu na drodze wojewódzkiej nr 177 Wielen – Czaplnek. **Prześwit WWŻ 7 m.**

162,02 - 162,10 – Za mostem nabrzeże zachodnie Bulwaru Nadnoteckiego (nr 2).

162,26 – Przystań „Łazienki” – pomost pływający, pomost kajakowy, slup, miejsce na odpoczynek i rekreację; wiaty z ławostołami, krąg ogniskowy. W sąsiedztwie plac zabaw dla dzieci i miejsca edukacyjne.

ok. 163,10 km – Napowietrzna linia energetyczna. **Prześwit WWŻ 10 m.**

166,80 km – Napowietrzna linia energetyczna. **Uwaga! brak oznakowania.**

170,38 km – Drawski Młyn. Most kolejowy Krzyż – Poznań. **Uwaga na niski most!** Przy średnich stanach wody most ma tylko 4,8 m prześwitu. Przy wysokich stanach jest największą przeszkodą nawigacyjną na Noteci i po trafi uniemożliwić rejs znacznej części jednostek. **Prześwit WWŻ 4,6 m**

ok 170,44 km – LB i PB kamienne przyczółki dawnego mostu.

170,97 km – Śluza nr 21 Drawsko. Stopień piętrzący składa się ze śluzy i jazu. Parametry techniczne: pojedyncza komorowa, napęd ręczny, spad 1,6 m, dł. 57,4 m, szer. 9,6 m. Obiekt wybudowano w 1898 r. W miejscach odgałęzienia kanału opływowego na Noteci – spłylenia w nurcie. Przy odgałęzieniu kanału opływowego od strony zachodniej śluzy bardzo intensywne spłylenia. Rozwidlenia kanałów opływowych w odległości ok. 225 m od śluzy na górnej wodzie i ok. 340 m za śluzą na dolnej wodzie.

Napowietrzna linia energetyczna. **Prześwit WWŻ 7 m.**

Przystanek wodny Wrzeszczyna. Fot. P. Pasieczny

Wielen. Bulwary Nadnoteckie. Fot. Berda.pl

Most drogowy, Wielen. Fot. Berda.pl

Zachód słońca nad Notecią. Fot. G. Nadolny

Śluza nr 21 Drawski Młyn. Fot. P. Pasieczny

Przystań Yndzel w Drawsku. Fot. Berda.pl

Śluza nr 22 Krzyż. Fot. Berda.pl

171,04 km – Napowietrzna linia energetyczna tuż za śluzą. Sprzeczne oznakowanie prześwitu: raz 10 m, raz 7 m.

171,62 km – PB Ujście rzeki (Bukówki) Molitki.

171,75 km – 2 napowietrzne linie energetyczne, (brak oznakowania).

172,90 km – 2 napowietrzne linie energetyczne. Prześwit WWŻ 10 i 12 m.

174,10 km – Most drogowy na trasie Drawsko - Krzyż Wlkp. Prześwit WWŻ 5 m.

174,20 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 8 m.

174,60 km – LB Przystań Yndzel w Drawsku. Marina zlokalizowana na Starej Drawie w Drawsku. Jej nazwa Yndzel wywodzi się od określenia, jakiego od lat używali mieszkańcy, mówiąc o półwyspie w Drawsku. Budynek przystani obejmuje część wypoczynkową z miejscami noclegowymi, sanitariatami oraz magazynem sprzętu. Przystań oferuje możliwość nabrania wody i podłączenia prądu lub skorzystania z pola biwakowego oraz dwóch plaż – jedną na stałym lądzie, drugą na półwyspie. Do dyspozycji wodniaków znajdują się także: boisko do siatkówki plażowej, pomosty pływające na kotwicach martwych z trapez, slup, pochylnia schodząca z lądu do wody, umożliwiającą wodowanie lub wciąganie na brzeg niewielkich jednostek.

Jeszcze niespełna 2 km, aż do śluzy nr 22 Krzyż, będziemy płynąć Notecią Bystrą, stanowiącą część skanalizowanej Noteci. Następnie od Krzyża Wlkp., aż do Santoka ciągnąć się będzie Notec swobodnie płynąca.

176,20 km – Śluza nr 22 Krzyż. Stopień piętrzący składa się ze śluzy i jazu. Został wybudowany w 1913 r., zaś gruntowny remont wykonano 2023 r. Parametry śluzy: pojedyncza komorowa, napęd ręczny, spad: 1,85 m, dł. 57,4 m, szer. 9,6 m. W miejscach odgałęzienia kanału opływowego na Noteci – spłyca w nurcie. Przy odgałęzieniu kanału opływowego od strony zachodniej śluzy ekstremalne spłyca do (40 cm), największe ze wszystkich na całej Noteci. Rozwidlenia kanałów opływowych w odległości ok. 180 m od śluzy na górnej wodzie i ok. 290 m za śluzą na dolnej wodzie.

Napowietrzna linia energetyczna. Prześwit WWŻ 7 m.

Śluza Krzyż stanowi dogodne miejsce postojowe, stwarza możliwość pobrania wody i prądu. Od Krzyża Wielkopolskiego dzieli ją 1,5 km. W miasteczku znajduje się stacja benzynowa.

Szlak żeglowny po wyjściu ze śluzy Krzyż przebiega wzdłuż prawego brzegu, z uwzględnieniem odsypiska na wysokości ujścia z jazu. Po minięciu cypla z PB, wejścia do portu Krzyż, wychylamy ster lewo na burt i po buchnie płyniemy w dół rzeki. Rozłożyste odsypisko na rogu zmniejsza głębokość do 70 cm. Po minięciu ostrego zakola w prawo, na horyzoncie z PB ujście rzeki Drawa.

176,26 - 176,72 km – PB Wejście do zarośniętego i zamulonego basenu dawnej Żeglugi Bydgoskiej w Krzyżu Wielkopolskim, który nie jest eksploatowany. Mijamy pozostałości nabrzeża portowego.

177,20 km – PB Ujście rzeki Drawy, która jest największym dopływem Noteci. Liczy 185,9 km długości. Jej źródła sięgają Połczyna Zdroju w Drawskim Parku Krajo-
brazowym. Rzeka stanowi granicę województwa wielkopolskiego i lubuskiego. Przez Drawę, od Czaplinka przez Drawsko, aż do Noteci, prowadzi kajakowy tzw. Srebrny Szlak im. ks. Karola Wojtyły.

180,00 - 192,00 km – W krajobrazie z prawej strony widoczne zalesione wzniesienia i przebiegająca równoległe do rzeki linia kolejowa Krzyż Wlkp. – Gorzów Wlkp. Z lewej strony dolina Noteci, w której płynie stare koryto rzeki.

176,2 St.nr 22 Krzyż Wielkopolski
57,4/9,6/1,64/ 2,12

KRZYŻ
WLKP.

Nowe
Bielice

Stare
Bielice
8,5

DREZDENKO

Stara Notec

NOTEĆ DOLNA

swobodnie płynąca od km 176,2 do km 226,1 długości. Szerokość szlaku żeglownego wynosi 30 – 35 m. Trasa regulacyjna ma dużo zakoli o promieniach krzywizny od 100 do 400 m, z przewagą łuków o promieniu 250 m. Głębokości w nurcie przy średnim stanie wody wynoszą około 2 m, ale przy średniej niskiej wodzie spadają do 1,25 m.

180,5 - 181,7 km – Przejście szlaku żeglownego na lewy brzeg (oznakowane). **Uwaga!** Głazy w dnie i na prawym brzegu rzeki. Na PB wysoka, zalesiona skarpa i pojedyncze zabudowania miejscowości **Stare Bielice**.

182,60 km – Stare Bielice – **Most drogowy**. Prześwit WWŻ 8,5 m.

185,55 km – **Most kolejowy, nieczynny**, w złym stanie technicznym. Prześwit WWŻ 6,6 m.

185,70 km – LB i PB Pozostałości jazu klapowego – fortecznego odcinka **Wału Pomorskiego** zwanego **Linia Noteci**.

187,35 - 187,45 km – Dwie napowietrzne linie energetyczne. Prześwit WWŻ 14 m.

187,66 km – PB Wejście do **basenu portu Nadzoru Wodnego w Drezdenku**. W porcie nie ma żadnych pomostów ani nabrzeży a skarpowe brzegi mają kamienny narzut. Slip z betonowych płyt. Miejsce nie jest przeznaczone dla turystów wodnych.

188,10 km – **Most drogowy DW 160**. Prześwit 4,6 m. Brak tablic z oznakowaniem prześwitu.

188,30 km – LB **Park Harcerza**. Znajdziemy tu miejsce do cumowania do skarpowego brzegu. Usytuowane między brzegiem rzeki a wałem przeciwpowodziowym. W centrum miejscowości na ul. Niepodległości znajdziemy liczne sklepy i stację benzynową.

190,95 km – **Most drogowy obwodnicy Drezdenka**. Prześwit WWŻ 6,28 m.

191,12 km – LB **Ujście Starej Noteci**. Niewidoczne z wody ujście Starej Noteci umożliwi nam dopłynięcie do centrum Drezdenka. Jej koryto pozwala na wpłynięcie jednostką z zanurzeniem do 0,80 m. Punktem końcowym trasy jest most o niskim prześle, w samym centrum miasta.

Rzeka Notec wyraźnie skręca na południe. Płyniemy w szerokiej dolinie rzeki. Krajobraz wyraźnie otwarty, z dala od zabudowań i charakteryzuje się rozległymi łąkami, pastwiskami.

197,00–198,70 km – LB Zabudowania miejscowości **Trzebic**.

197,70 km – **Most drogowy** na drodze wojewódzkiej nr 154 Stare Kurowo – Trzebic, Miejscowość Trzebic. Prześwit WWŻ 4 m.

Za Trzebicem Notec zmienia swój kierunek na zachodni. Rzeźba tej części doliny ma charakter równinny, a najbardziej wyniesione fragmenty tworzą wydmy. Ośią krajobrazu jest rzeka Notec na długości 25 km aż do jej ujścia do Warty. Jej otoczenie to „systemy wód płynących”, wyznaczony w zasięgu swobodnego wpływu wód wezbraniowych (międzywale). Jednak znacząca część to bezleśne krajobrazy bagienno-ławkowe często użytkowane jako pastwiska.

206,30 km – LB **Ujście rzeki Gościmka** (niewidocznej z wody), wypływającej z jezior położonych w rezerwach przyrody zlokalizowanych około 8 km od Noteci, na jej lewym brzegu.

207,45 km – **Most drogowy** na drodze wojewódzkiej nr 157 Zwierzyn – Goszczanowo, Brak oznakowania wysokości. Prześwit WWŻ 4 m

210,05 km – LB **Ujście Kanału Głównego** prowadzącego od rzeki Gościmki.

225,40 km – PB **Ujście Kanału Otok**, niewidoczne z wody.

225,62 km – PB **Przystań Marina Santok**. Tu czeka na wodników: osłonięty basen, pomost pływający z urządzeniami cumowniczymi, slip, zadaszone wiaty, WC, prysznic, pole namiotowe, domki do wynajęcia, krąg ogniskowy z paleniskiem, pole do minigolfa. Możliwość nabrania wody i podłączenia do prądu. Przyjazne miejsce na odpoczynek.

225,70 km – **Most drogowy** na drodze wojewódzkiej nr 158. Prześwit WWŻ 4 m.

225,80 km – PB Mijamy pozostałości dawnej przystani w Santoku. Zdewastowane nabrzeże, dalby. Zakaz cumowania.

226,10 km – Na wysokości Rezerwatu Santoskie Zakole im. Ryszarda Popiela, **Notec wpływa do Warty**.

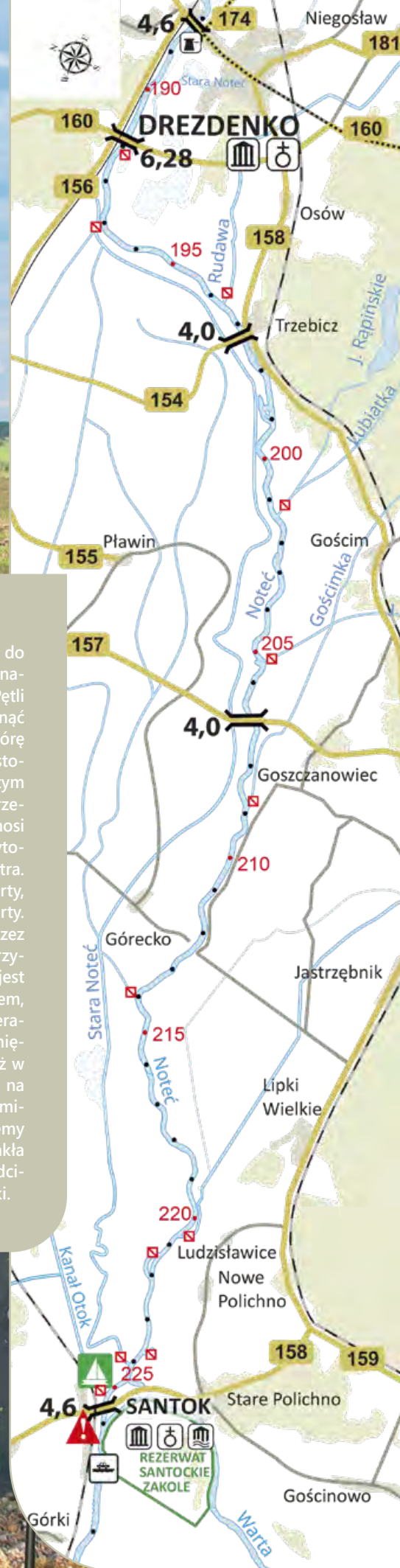
Marina Santok. Foto Berda.pl

11 Ujście Drawy Fot. M. Szelest
Marina Santok Fot. Berda.pl

CZY WIECIE, ŻE ...

Noteć, na odcinku od Nakła nad Notecią do Santoka, jest wspólnym szlakiem Międzynarodowej Drogi Wodnej E70 i Wielkiej Pętli Wielkopolski. W Santoku, zamiast płynąć w dół Wartą, możemy skierować się w górę rzeki, aby po około 180 km dotrzeć do stolicy Wielkopolski – Poznania. Warta na tym odcinku jest nazywana środkową i jest rzeką wolno płynącą. Szerokość szlaku wynosi od 35 do 40 metrów, głębokości tranzytowe przy średniej wodzie wynoszą 1,6 metra. Po drodze minimy ujście Obry do Warty, oraz miejsce, gdzie Wełna wpada do Warty. Poza Poznaniem będziemy przepływać przez Skwierzynę, Międzychód, Sieraków, Obrzycko i Oborniki. Niezwykle malowniczy jest odcinek między Międzychodem, a Chojnem, gdzie rzeka przepływa przez obszar Sierakowskiego Parku Krajobrazowego. Po minięciu Poznania można kontynuować podróż w górę Warty, aż do Konina, by tam odbić na Kanał Ślesiński. Po przepłynięciu kanału i minięciu jeziora Gopło w Kruszwicy wpłyniemy na...Noteć. Płynąc w dół, dotrzemy do Nakła nad Notecią i powrócimy na wspólny odcinek MDW E70 i Wielkiej Pętli Wielkopolski. Więcej na www.wielka-petla.pl.

Fot. R. Wasil

INFORMACJE ŻEGLUGOWE

GŁĘBOKOŚĆ I SZEROKOŚĆ

Droga żeglowna Warty zaliczana jest do II klasy, z gwarantowanym zanurzeniem na poziomie 1,4 m przy średnim stanie wody. Prędkość wody wynosi 3,6 – 5 km/h. Szerokość rzeki to około 90 metrów, szlaku żeglownego 50-70 metrów. Ograniczona jest ostrogami (często rozmytymi) i oznaczona znakami brzegowymi od km 9 w dół.

PRZEPISY I OGRANICZENIA/ OZNAKOWANIE

Na rzece obowiązuje ograniczenie prędkości do 15 km/h, lokalnie do 8 km/h., a w kilku miejscach jest zakaz wytwarzania fali.

W wielu miejscach przy istniejących nabrzeżach obowiązują zakazy postoju. Warta na końcowym jej odcinku jest częścią Parku Narodowego „Ujście Warty”. W regulaminie parku jest ogólny zapis iż „na terenie parku można przebywać od świtu do zmierzchu”.

Mosty, linie energetyczne i przeszkody nawigacyjne są odpowiednio oznakowane. Zdarzają się jednak pojedyncze obiekty oznakowane częściowo (niektóre linie energetyczne, mosty). Kilometraż szlaku – tablice brzegowe rozmieszczone są co kilometr lub dwa na obu brzegach. Występują jednak kilkukilometrowe odcinki bez oznakowania.

LINIE WYSOKIEGO NAPIĘCIA I MOSTY

Najniższa linia wysokiego napięcia na odcinku Santok – Kostrzyn nad Odrą zawieszona jest na wysokości 12 m i znajduje się na 38,25 km Warty. Najniższy most (Staromiejski) znajduje na 56,35 km, w Gorzowie Wlkp. – prześwit WWŻ 4,0 m.

PROMY

Pływające na Warcie promy są uzależnione od poziomu wody. Obecnie kursują dwa promy dolnolinowe grawitacyjne (poruszające się dzięki sile prądu rzeki), w Santoku na 67,7 km Warty i Kłopotowie na 22,32 km.

ROŚLINNOŚĆ

Rzeka w niewielkim stopniu jest porośnięta roślinnością wodną, dlatego płynąc Wartą nie napotkamy na trudności żeglugowe związane z różnymi hydrofitami.

CUMOWANIE

Na Warcie jest niewiele miejsc przeznaczonych dla turystów wodnych. Są to:

– dwie przystanie żeglarskie w Gorzowie Wielkopolskim, pierwsza w dawnym porcie żeglugi towarowej z funkcjonującą pochylnią dla większych jednostek oraz Marina Gorzów;

– przystań AZS – AWF w Gorzowie Wielkopolskim;

– przystań w Kostrzynie nad Odrą.

Uwaga! Na przystaniach tych nie ma stałego dyżuru bosmańskiego, dlatego najlepiej wcześniej umówić się telefonicznie.

– nabrzeże cumownicze przy bulwarach – w Gorzowie Wlkp.

Oprócz tego na rzece, zwłaszcza pomiędzy Gorzowem Wielkopolskim a Kostrzynem nad Odrą znajdziemy liczne miejsca, gdzie możemy zacumować „na dziko” wprost do piaszczystego brzegu. Należy jednak pamiętać, że w takich miejscach mogą występować spłytenia, nieoznakowane przeszkody podwodne oraz roślinność wodna.

Uwaga! Na rzece występują znaczne wahania poziomu wody. W ciągu doby różnica stanów może wynosić nawet 1 metr, a w dłuższych okresach dochodzić do 4 metrów. W sezonie letnim zdarzają się długotrwałe okresy niskiej wody, kiedy wejście do przystani jachtowych lub dobicie do nabrzeża bywa utrudnione, a niekiedy niemożliwe.

CHARAKTERYSTYKA RZEKI

WARTA to trzecia co do długości rzeka w Polsce (808 km) i najdłuższy prawobrzeżny dopływ Odry. Jest typową rzeką niziną, płynącą swobodnie, uregulowaną ostrogami oraz tamami równoległymi. Jej źródła znajdują się w Zawierciu, a w górnym biegu rzeka silnie meandruje, zmieniając kierunek z południkowego na równoleżnikowy. Na dolnym odcinku, od Santoka do ujścia do Odry, Warta płynie przez pradolinę toruńsko-kostrzyńską, wzdłuż wysokich skarp moreny czołowej (30–70 m). Odcinek ten liczy 68,2 km, a kilometraż rzeki liczony jest odwrotnie – od ujścia do źródła. Rzeka przepływa przez Park Narodowy „Ujście Warty”, ważny przyrodniczo teren chroniony. Warta stanowi fragment Międzynarodowej Drogi Wodnej E70. Znajdują się na niej liczne mosty drogowe i kolejowe, a także linie energetyczne. Choć nie posiada śluz żeglugowych, Warta jest częścią Wielkiej Pętli Wielkopolski i potencjalnie ważnym szlakiem transportowym, zwłaszcza dla połączeń z portami morskimi.

Uprawiając żeglugę na Warcie należy uwzględnić fakt, że oba brzegi rzeki zabudowane są na całym odcinku ostrogami, wystającymi na odległość ok. 20-25 m w koryto rzeki. Często są one uszkodzone lub zniszczone i z tego powodu niewidoczne, pod wodą. Nieznajomość zabudowy regulacyjnej wielokrotnie powoduje najechanie na ostrogi i uszkodzenie łodzi.

W dolnym biegu, szczególnie w województwie lubuskim, rzeka została uregulowana wałami przeciwpowodziowymi, a na trudnych hydrologicznie terenach powstały przepompownie (m.in. w Słońsku, Kłopotowie, Kostrzynie-Warnikach), umożliwiające kontrolę poziomu wód. Typowym zjawiskiem jest tu tzw. cofka – przy wysokim stanie Odry i Warty woda przelewa się przez wały do przygotowanych zbiorników retencyjnych. Dobowe wahania poziomu wody dochodzą do 1 m, a roczne przekraczają nawet 4 m. Średni spadek rzeki wynosi 0,45‰, a na dolnych 68 km zaledwie 0,13‰ (13 cm na kilometr).

AKTUALNE INFORMACJE ŻEGLARSKIE na:
<https://www.gov.pl/web/wody-polskie-poznan>
<https://wir.wody.gov.pl/mapy/>

GORZÓW WIELKOPOLSKI

Witnica

Dębno

KOSTRZYN NAD ODRĄ

NIEMCY

Słońsk

Świerkocin

Santok

65

60

55

50

30

25

20

15

10

5

0

168,2

Warta

Warta

Warta

Odra

PRAWDZIWE UJŚCIE NOTECI

Santok, jako miejsce spotkania Noteci z Wartą, stał się nim ostatecznie dopiero w latach 1787–1788, kiedy za rządów Fryderyka II zakończono przebudowę dolnego odcinka Warty, przesuwając jednocześnie ujście Noteci o 1,5 km na północ. Wówczas to zbudowano pierwszy most drewniany, który w swoim środkowym prześle był zwodzony, umożliwiając łodziom przejście z podniesionym żaglem. Droga z Santoka do Skwierzyny została poprowadzona na sztucznej grobli, oddzielającej tereny zalewowe Warty i Noteci. Stare ujście Noteci zauważalne jest z poziomu obecnego mostu.

Fot. P. Pasieczny

KOSTRZYŃSKI ZBIORNIK RETENCYJNY

Na powierzchni 5100 ha powstał sztuczny zbiornik wodny, pozwalający w miesiącach powodziowych przyjąć wezbrane wody Warty jak i Odry. Zrenaturalizowano środowisko dla kilkuset gatunków ptaków, ale również dla bobra czy wydry. Do osuszania tego rozlewiska służą przepompownie zbudowane na początku XX w.

Fot. Archiwum Gminy Słońsk

CIEKAWOSTKI TURYSTYCZNE

SANTOK

Liczy sobie już ponad 1000 lat i przez Galla Anonima nazywany był Strażnicą i kluczem królestwa. Nad Santokiem, gdzie zbiegają się Notec i Warta, góruje wysoczyzna z wieżą widokową, z której dojrzeć można nawet odległy o kilkanaście kilometrów Gorzów Wlkp. W liczącej niespełna tysiąc mieszkańców wsi, warto zwiedzić Muzeum Grodu Santok.

Fot. P. Pasieczny

PARK NARODOWY „UJŚCIE WARTY”

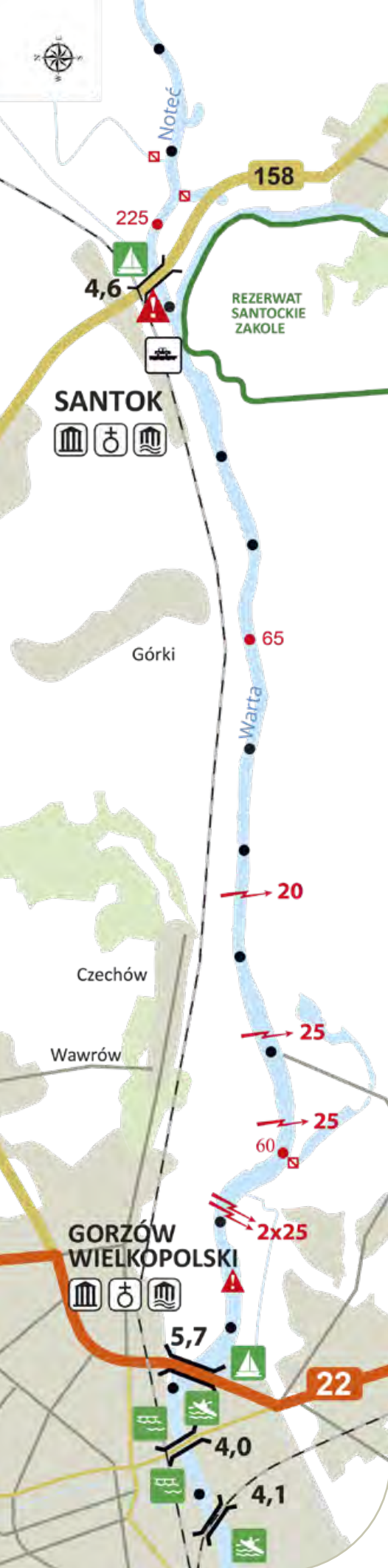
Zwany również Błotami Nadwarciańskimi park, powstał w 2001 r. Ponad 8 tys. ha błot, łąk i lasów łęgowych poprzecinane jest dziesiątkami kanałów, rowów melioracyjnych i starorzeczy dawnej delty Warty, kryjąc w sobie siedliska ponad 250 gatunków ptaków, w tym tak rzadkich gatunków jak bielik, łabędź krzykliwy czy myszół włochaty. Ze względu na bogactwo fauny teren ten chroniony jest międzynarodową konwencją Ramsar oraz jako Obszar Natura 2000.

Fot. Berda.pl

GORZÓW WIELKOPOLSKI

Dawniej Landsberg, lokowany w XIII w. na PB rzeki Warty, do dnia dzisiejszego oprócz zabytkowej gotyckiej katedry, zaciekawia nas licznymi legendami związanymi m.in. z zachowaną do dziś studnią czarnownic. Miasto odwrócone jest „twarzą” do rzeki. W centrum miasta przygotowano miejsca cumownicze, zrewitalizowano również bulwar nadbrzeżny z historyczną estakadą kolejową z 1914 r. Najważniejszym zabytkiem jest gotycka Katedra Wniebowzięcia NMP z końca XIII w. Zaś pływającą wizytówką Gorzowa jest najstarszy na świecie z 1884 r. łodołamacz Kuna.

Fot. Berda.pl

Ujście Noteci do Warty. Fot. Berda.pl

Odcinek ten liczy 68,2 km, a kilometraż rzeki liczony jest odwrotnie – od ujścia do źródła.

Dla przypomnienia, jako że płyniemy w dół rzeki, po stronie lewej burty jest LB, a po prawej PB.

68,20 km – PB Ujście Noteci do Warty. Po przepłynięciu 450 m od przystani w Santoku i minięciu mostu, znajdziemy się w nurcie nadpływającej od lewej burty Warty. Należy trzymać się środka szlaku.

67,70 km – Prom dolnolinowy, grawitacyjny – napędzany nurtem rzeki kursuje od kwietnia do października. Z prawej strony widzimy na wzniesieniu, górującą nad okolicą wieżę widokową z czerwonym dachem. Prom w Santoku przewozi nie tylko miejscowych, ale także turystów, do znajdującego się na lewym brzegu Warty starego grodu Santok. Tu możemy zwiedzić wykopaliska archeologiczne. Poza tym na prawym brzegu, na wysokości promu, znajduje się Muzeum Santoka, z bardzo ciekawymi zbiorami dotyczącymi 1200 – letniej historii Grodu Santok.

65,50 km – Na PB widoczny w niewielkim oddaleniu betonowy bunkier dawnej strażnicy.

Uwaga! Na Warcie znaki kilometrowe ustawiane są na obu brzegach rzeki, bez zachowania zasady stosowanej m.in. na Odrze, zgodnie z którą na lewym brzegu znajdują się znaki kilometrów nieparzystych, a na prawym – parzystych. Podczas żeglugi należy zwracać szczególną uwagę na pływaczki pojawiające się na zakolach licznych meandrów. Zaleca się płynąć po tzw. buchcie, czyli zewnętrznym łuku koryta rzeki, w niewielkiej – najwyżej kilkunastometrowej – odległości od brzegu. Najgroźniejsze wypłyenia oraz podwodne przeszkody nawigacyjne oznaczone są czerwonymi i zielonymi bojami.

62,65 km – Napowietrzna linia energetyczna. Prześwit WWŻ 20 m.

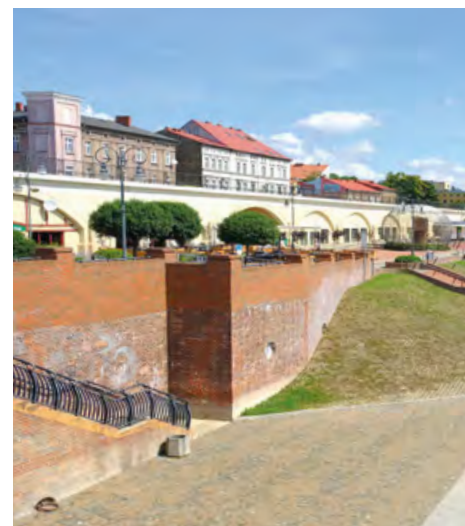
61,10 km – Napowietrzna linia energetyczna. Prześwit WWŻ 25 m.

60,50-62,50 km – PB Blisko brzegu zabudowania miejscowości Czechów, znanej z organizowanych, jeszcze przed II Wojną Światową, regat wioślarskich i kajakowych. Widoczna wieża kościelna. Wzdłuż brzegu przebiega w tym miejscu, najbliższej koryta Warty, linia kolejowa łącząca Santok z Gorzowem.

60,28 km – Napowietrzna linia energetyczna. Prześwit WWŻ 25 m.

Santok, bulwary. Fot. Berda.pl

Wejście do basenu stoczni i portu Gorzów Wielkopolski. Fot. Berda.pl

59,90 km – LB Ujście starorzeczka Warty

59,25 km / 59,10 km – 2 napowietrzne linie energetyczne
Prześwit WWŻ 25 m.

58,48 km – Zmniejszenie szerokości szlaku żeglownego do 40 m.

57,40 km – LB Wejście do basenu dawnej stoczni i portu Gorzów Wielkopolski. Zarządza nim Stowarzyszenie Przystań Gorzów, tel. 95-711-72-72, 660-722-166, portgorzow.pl

Pochylnia stoczni w Gorzowie Wlkp. Fot. Berda.pl

57,40 km – LB Basen dawnej stoczni i portu Gorzów Wielkopolski.

Stowarzyszenie eksploatuje pochylnie dawnej stoczni. Jest tu możliwość dobowego cumowania (bezpłatnie) przy przystosowanej do tego (drewniana odbojnica z kantówki) burcie dawnego promu. Można podłączyć się do prądu, nabrać wody i skorzystać z WC. Przybycie należy zgłosić telefonicznie (nie ma stałego bosmana).

57,12 km – Most Lubuski. Most drogowy na trasie E65. Prześwit WWŻ 5,7 m.

Basen stoczniowy w Gorzowie Wlkp. Fot. Berda.pl

57,03 km – PB Wejście do dawnych basenów portowych. (Zamulone i zarośnięte, wpływające niewskazane).

56,85 km – LB Przystań kajakowa KS Admira. Miejsce przeznaczone dla członków klubu. Pomosty pływające, slup. Brzeg skarpowy. Rozległe spłytenia przy brzegu, przy niższych i średnich stanach wody – piaszczysta łąka.

56,70 km – PB Nabrzeże – bulwar Nadwarciański – wschodni w Gorzowie Wielkopolskim znajduje się na prawym brzegu Warty. Zbudowany pod koniec XIX wieku, podupadł. W latach 2009 – 2011 został zrewitalizowany. Powstał rekreacyjny ciąg pieszy oraz dolny taras bulwaru, przy którym cumują statki. Bulwar od ścisłego centrum miasta oddziela zabytkowa estakada kolejowa, natomiast na końcu bulwaru znajduje się plac, na którym miasto organizuje koncerty i różne wydarzenia kulturalne. Przyjazne wodniakom nabrzeże wschodnie tylko w części posiada polery cumownicze, a miejsce do cumowania jednostek turystycznych ograniczone jest znakami „P”. Cumują tu również statki i mniejsze jednostki wożące turystów oraz barki gastronomiczne, od budynku LOK-u do Mostu Staromiejskiego. Istnieją przyłacza do prądu i możliwość pobrania wody. Postój jednostek turystycznych jest bezpłatny. Od nabrzeża aż do mostu kolejowego, obowiązuje zakaz wytwarzania fal.

Nabrzeże – bulwar Nadwarciański w Gorzowie Wielkopolskim. Fot. Berda.pl

Bulwary Nadwarciańskie z mostem Staromiejskim. Gorzów Wlkp. Fot. Berda.pl

56,35 km – Most Staromiejski. Prześwit WWŻ ok. 4 m. Widoczne, stylizowane na początek XX w. lampy oraz na jego zakończeniu, na LB, charakterystyczna stalowa konstrukcja wieży, zakończona stylizowaną siatką geograficzną kuli ziemskiej. Należy przechodzić pod środkowym, oznakowanym przęsłem mostu.

56,05 km – PB Nabrzeże – bulwar Nadwarciański – zachodni. Ta część nabrzeża nie jest udostępniona do cumowania dla indywidualnych turystów wodnych. Część nabrzeża jest przystosowana do przybijania statków pasażerskich i posiada polery cumownicze.

55,85 m – PB Ujście rzeki Kłodawki.

55,75 km – Most łukowy kolejowy Gorzów-Zbąszynek. Prześwit WWŻ 4,10 m.

W kierunku zachodnim płyniemy aż do 52 km, a następnie wraz z meandrującą Wartą, kierujemy się na południe, by na krótkim odcinku obrać kurs 165 stopni czyli SSE.

55,55 km – LB Przystań AZS - AWF, pomost pływający. Informacją dla nas będzie charakterystyczny przeszklony budynek w brązowo-niebieskiej kolorystyce. Znajdziemy tu slip, (WC z dostępnymi mediami) oraz mały wewnętrzny basenik portowy. Przy wejściu do baseniku spłyca i kamienie.

55,15 km – LB Wejście do opuszczonego basenu portowego. Nabrzeże basenu zbudowane jest ze ścianki Larsena. Slip z płyt betonowych. Na PB Widoczne perony stacji kolejowej Gorzów Wielkopolski i nastawni.

54,75 km – Napowietrzna linia energetyczna. Brak oznakowania. Prześwit WWŻ 12,7 m

53,85 km – PB Przystań żeglarska Marina Gorzów. Ośrodek sportowo-rekreacyjny z basenem portowym. Osłonięty basen wewnętrzny z pływającymi pomostami, przyłącza wody, prądu, toalety, prysznice i slip. **Uwaga!** wokół akwatorium przystani rozciągnięte są przeciwbobrowe druty z prądem elektrycznym o niskim napięciu. W marinie znajdziemy również zaplecze sportowe, w tym korty tenisowe, restaurację, a dla chętnych możliwość noclegu w domkach.

Bulwar Nadwarciański – wschodni. Gorzów Wlkp. Fot. Berda.pl

Marina Gorzów. Fot. Berda.pl

Wejście do basenu mariny. Fot. Berda.pl

53,45 km – Napowietrzna linia energetyczna. Prześwit WWŻ 44 m.

50,10 km – Dwa mosty drogowe trasy S3 i jednocześnie obwodnica Gorzowa Wlkp. Prześwit WWŻ 6,33 m.

49,60 km – LB Ujście starego koryta Warty. Spływanie.

Od tego miejsca Warta meandruje, tworząc odsypiska i przykasy, z których większe są oznakowane bojami. Warta zaczyna meandrować, aż do 9 km.

ok. 49,5 km – LB Słup energetyczny bez linii napowietrznej.

45,28 km – Należy trzymać się LB, płynąc w buchcie. Z prawej burty widoczne czerwone boje, następnie nurt rzeki zmienia swój kierunek na SW i następuje również zmiana tablic z PB na LB i na odwrót.

43,88 km – Napowietrzna linia energetyczna. Prześwit WWŻ 17 m.

43,40 km – Napowietrzna linia energetyczna. Prześwit WWŻ 16 m.

38,25 km – Napowietrzna linia energetyczna. Prześwit WWŻ 12 m (brak oznakowania od strony Gorzowa Wlkp.).

38,00 km – PB Rzeka zmienia kierunek na W, by na 34,4 km po raz kolejny zmienić kierunek na NW.

28,60 km – PB Pomost pływający Nadzoru Wodnego. Slip (tylko dla jednostek RZGW i jednostek ratowniczych). Nieopodal w Nowinach Wielkich, dla zainteresowanych, znajduje się Park Dinozaurów i muzeum skamieniałości.

28,50 km – Most drogowy Świerkocin w ciągu DW 131 Nowiny Wielkie - Krzeszyce. Prześwit WWŻ 5,10 m.

27,95 km – Napowietrzna linia energetyczna. Prześwit WWŻ 28 m.

Kurs zmienia się na 235° czyli WWS.

25,32 km – LB Wlot kanału odwadniającego wraz z pompownią Oksza.

24,00 km – LB Zabudowania miejscowości Oksza.

22,32 km – Prom dolnolinowy „Lubusz”, łączy drogi Witnica – Kłopotowo. Granica Parku Narodowego „Ujście Warty”.

21,90 km – PB Wlot kanału odwadniającego z pompowni Witnica.

21,70 km – LB Przepompownia w Kłopotowie

17,50 km – PB Ujście bocznego kanału z uszkodzoną przepławką dla ryb (widoczne betonowe bloki).

17,20 km – Zwężenie szlaku, kamienie w dnie. Znak ograniczający szerokość szlaku żeglownego do 25 m. Ograniczenia wyznaczają dalej boje czerwone i zielone.

15,05 km – Zwężenie szlaku, kamienie w dnie. Znak kończący ograniczenie szerokości szlaku żeglownego do 25 m.

15,00 km – Na lewym brzegu wał przeciwpowodziowy o wysokości 3 - 4 m. Rzeka zmienia bieg i odbija na południe, tworząc początek polderu słońskiego, wchodzącego w skład Parku Narodowego Ujście Warty. Polder znany jest także, jako Kostrzyński Zbiornik Retencyjny.

14,23 km – PB Na brzegu zachęcające do postoju wiaty z ławostołami i krąg ogniskowy „Warta – Niwka”. Obok punkt edukacyjny „Niwka”. Możliwość dobicia do brzegu, niestety, wyłącznie „na dziko”. A szkoda bo znajdujemy się na pięknym terenie Parku Narodowego Ujście Warty, przy ścieżce przyrodniczej „Na Dwóch Kółkach Przez Polder Północny”, jest to dobre miejsce na odpoczynek.

08,00 km – PB Budynek przepompowni Kostrzyn-Warniki.

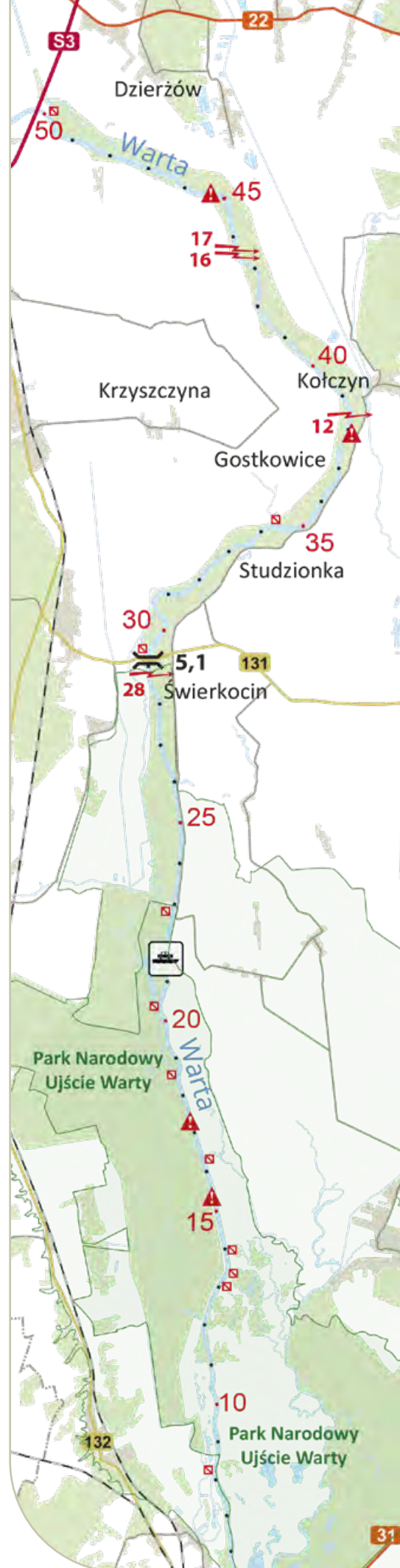
07,00 - 04,00 km – PB Rozlewiska Warty, teren podmokły.

Warta w okolicach Świerkocina Fot. R. Wasil

Park Narodowy Ujście Warty. Fot. Berda.pl

04,00 km – PB Ujście Starej Warty, znane również jako Kanał Maszówek albo Kłóśnik.

03,85 km – PB W ujściu Starej Warty, na północnym brzegu znajduje się dziki slip z płyt betonowych, polecany przez miejscowych wodniaków.

03,84 km – Obiekty RZGW Poznań wraz z nieczynnym nabrzeżem przeładunkowym. Parterowy budynek z białej cegły i betonowe nabrzeże, to strażnica wodna Kostrzyn. Obiekt służy jako port dla łodołamaczy i zimowisko dla statków i barek.

03,15 km – PB Wejście do niewielkiego basenu z betonowym nabrzeżem i slipem. Nieprzystosowany do cumowania.

03,00 km – PB Wejście do opuszczonego basenu portowego, zamulone i zarosnięte.

02,50 km – LB Ujście rzeki Postomia. Zakaz żeglugi.

02,45 km – Most drogowy DK 31.
Prześwit WWŻ 5,25 m.

02,40 km – LB Przystań wodna w Kostrzynie nad Odrą, zarządzana przez MOSiR, jest jednocześnie siedzibą prężnie działającego Klubu Żeglarskiego „Delfin”. Oferuje ona wodniakom pełne zaplecze, w tym pływające pomosty z dostępem do prądu i wody, slip do wodowania jednostek oraz sanitariaty z prysznicami. Cumuje się tu dziobem do pomostu, a rufą do boi lub metalowych słupków. Na terenie przystani stacjonuje również WOPR, a do dyspozycji gości jest zadaszona wiatra z ławostołami. Warto jednak pamiętać, że głębokość w basenie portowym jest uzależniona od aktualnego stanu wody w rzece.

02,28 km – Most kolejowy Rzepiński. Linia kolejowa (Szczecin – Śląsk), biegnąca mostem (kratownicowym) jest jedną z głównych magistrali kolejowych w Polsce. Prześwit WWŻ 4,3 m.

02,18 km – LB Wejście do opuszczonego basenu portowego. Intensywna roślinność wodna.

02,10 km – LB Dziki slip im. komandora Bogusława Cieślika, prezesa klubu Delfin. Slip z płyt betonowych rekomendowany przez miejscowych wodniaków z klubu Delfin.

01,80 km – Kratowy most kolejowy „Berliński,” charakteryzuje się unikalną, prototypową konstrukcją. Jako pierwszy na świecie most łukowy, zamiast tradycyjnej stali, wykorzystuje wieszaki z włókna węglowego. Ta 260-metrowa, dwutorowa przeprawa pozwoliła na czterokrotne zwiększenie prędkości pociągów – z 30 km/h do 120 km/h. Mostem kursują pociągi, łączące Warszawę z Berlinem. Prześwit WWŻ 4,4 m.

01,76 km – Napowietrzna linia energetyczna,
Prześwit WWŻ 20 m.

01,43–01,70 km – PB Nabrzeże portowe,
zakaz cumowania.

01,25 km – PB Dalby cumownicze dla statków,
zakaz cumowania.

00,83 km – PB Nabrzeże betonowe dawnych zakładów
papierniczych.

00,23 km – Znak ograniczający szerokość szlaku
żeglownego do 30 metrów.

00,20 km – LB Cypel Kostrzyński miejsce gdzie spotykają się wody Odry i Warty.

00,00 km – Ujście Warty do Odry.

Marina w Kostrzynie nad Odrą. Fot. Berda.pl

Most kolejowy w Kostrzynie nad Odrą
Fot. Berda.pl

Rzeka Warta z widokiem na Kostrzyn nad Odrą
Fot. Berda.pl

CZY WIECIE, ŻE ...

Narodowy Park Ujście Warty położony jest w zachodniej Polsce, w województwie lubuskim. Chroni jedno z najcenniejszych w Europie obszarów podmokłych i rozlewisk, które stanowią ważne miejsce lęgowe oraz przystanek dla tysięcy ptaków wędrownych. To prawdziwy raj dla ornitologów – stwierdzono tu występowanie ponad 270 gatunków ptaków. Park charakteryzuje się zmiennym krajobrazem: łąkami, starorzeczami, kanałami i zalewiskami. Dzięki wieżom widokowym i ścieżkom edukacyjnym można obserwować bogactwo przyrody w jej naturalnej formie. Płynąc Wartą, możemy podziwiać malowniczy Park Narodowy Ujście Warty – jedną z najcenniejszych w Europie ostoj ptaków i dzikiej przyrody.

¹Wejście do Parku Narodowego „Ujście Warty”. Fot. Berda.pl
Park Narodowy „Ujście Warty” Fot. Berda.pl

Fot. Berda.pl

INFORMACJE ŻEGLUGOWE

GŁĘBOKOŚĆ I SZEROKOŚĆ

Za ujściem Warty do Odry głębokości tranzytowe wzrastają o około 20–30 cm. Na odcinku swobodnie płynącym głębokości są zmienne, od ok. 100 do 250 cm w zależności od miesiąca i roku, głównie w wyniku opadów. Najwyższe stany wód notowane są zazwyczaj w marcu i kwietniu, najniższe latem. Liczba dni nawigacyjnych w roku waha się od 250 do 365 i zależy od przerw spowodowanych falą powodziową (gdy poziom wody osiąga lub przekracza stan WWŻ) oraz występowaniem nieregularnych zjawisk lodowych. Odcinek ten charakteryzują znaczne szerokości dna koryta (ok. 80 m), które powodują zmienność przebiegu nurtu oraz liczne mielizny. Szczególne utrudnienia dla żeglugi stanowią przemiały przy ujściu Warty. Odra jest rzeką uregulowaną, a stan zabudowy regulacyjnej uległ poprawie w ostatnich latach, co wpływa korzystnie na warunki żeglugowe.

PRZEPISY I OGRANICZENIA/ OZNAKOWANIE

Na rzece nie obowiązuje ograniczenie prędkości, jednak na niektórych odcinkach drogi wodnej wprowadzono zakazy postoju. Cały analizowany odcinek podlega przepisom Zarządzenia 1/2022 Dyrektora Urzędu Żeglugi Śródlądowej w Szczecinie z dnia 10 marca 2022 r. w sprawie uprawiania żeglugi na wodach granicznych rzek Odry, Odry Zachodniej i Nysy Łużyckiej.

Szlak żeglugowy jest częściowo oznakowany (znaki brzegowe i zmienne znaki torowe: żółte krzyżyki z zielonymi rombami/czerwonymi kwadratami). Ważne jest również, aby trzymać się z daleka od ostróg wcinających się w rzekę co 30–70 metrów i przed rejsem oraz w jego trakcie zapoznać się z aktualnymi warunkami na Odrze. Na granicznym odcinku Odry (km 542,4–704,1) żegluga nocna jest dozwolona wyłącznie dla statków komercyjnych, po potwierdzeniu w komunikatach nawigacyjnych RZGW Szczecin oraz Urzędu Dróg Wodnych i Żeglugi w Eberswalde. Statkom sportowym i turystycznym nie wolno pływać nocą.

LINIE WYSOKIEGO NAPIĘCIA I MOSTY

Brak linii wysokiego napięcia. Na opisywanym odcinku występują dwa mosty: pieszo – rowerowy w Siekierkach. Drugi most – drogowy w Osinowie Dolnym. Najniższa wysokość mostu WWŻ 6,5 m. W Gozdowicach na 645 km, od kwietnia do października, kursuje prom Bez Granic. Jest to prom bocznokołowy z własnym napędem.

ROŚLINNOŚĆ

Płynąc Odrą nie napotkamy na trudności żeglugowe związane z roślinnością wodną.

CUMOWANIE

Na omawianym odcinku Odry jest niewiele miejsc przeznaczonych dla turystyki wodnej. Możliwy postój to: przystań wodna w Kostrzynie znajdująca się w ujściowym odcinku Warty (km 617,6 + 2,40); Przystań Twierdza w Kostrzynie ok. 3 km w górę Odry od ujścia Warty (km 614,5); Marina Kienitz (km 623,7); basen nieczynnego portu przeładunkowego Groß Neuendorf (km 635,8); płytka zatoka przy Campingu nad Odrze w Osinowie Dolnym (km 662,55); dodatkowe miejsca dla postoju nocnego żeglugi mieszczą się zarówno po stronie polskiej, jak i niemieckiej, między innymi na 617 i 625 km a także w Kaleńsku (km 623,7) przy nieczynnej rampie przeładunkowej oraz w Gozdowicach (km 645) za ostrogą przed przeprawą promową; „na dziko” w ujściach starych odnóg Odry, zarówno po stronie polskiej, jak i niemieckiej.

Ponadto można znaleźć wiele miejsc do zacumowania „na dziko”, cumując w zatoczkach, pod osłoną ostróg regulacyjnych. Należy jednak wziąć pod uwagę, że stale zmieniający się poziom wody w rzece może spowodować utknięcie na mieliznie.

CHARAKTERYSTYKA RZEKI

ODRA nazywana „księżną polskich rzek” to jedna z najdłuższych rzek w Polsce i najważniejsza śródlądowa droga wodna w kraju. Jest też ważną arterią komunikacyjną Europy Środkowej. Pod względem całkowitej długości to druga rzeka Polski, ale w granicach kraju – trzecia po Wiśle i Warcie. Liczy 854,3 km, z czego 742 km w Polsce. Przepływa przez województwa: śląskie, opolskie, dolnośląskie, lubuskie i zachodniopomorskie. Wraz z Kanałem Gliwickim tworzy Odrzańską Drogię Wodną, która wchodzi w skład Międzynarodowej Drogi Wodnej E30, a na odcinku od ujścia Warty do połączenia z Kanałem Odra – Hawela ma wspólny przebieg z Międzynarodową Drogią Wodną E70.

Na omawianym odcinku Odra jest rzeką nizinną, płynącą przez szeroką dolinę obejmującą Park Krajobrazowy Doliny Dolnej Odry. Występują tu ekosystemy bagien i mokradeł, a na terenach wyżej położonych – łąkowe i leśne. W okolicy nie ma większych miejscowości, poza nielicznymi jak: Kienitz, Groß Neuendorf, Czelin, Gozdowice, Osinów Dolny, Hohenwutzen i Hohensaaten.

Pod koniec XIX w. Odra została uregulowana ostrogami, co nadmiernie wyprostowało jej bieg. Po powodzi z 1997 r., w wyniku braku konserwacji, wiele elementów hydrotechnicznych uległo zniszczeniu. Ostatnio prowadzono prace naprawcze na newralgicznych odcinkach, ale część zabudowy nadal jest uszkodzona i niewidoczna – nieoznakowane przeszkody stwarzają zagrożenie.

Szlak żeglugowy oznaczono znakami brzegowymi, które są regularnie przestawiane z uwagi na zmiany koryta rzeki. Na Odrze występują liczne przemiały – spłycenia zmieniające się nawet kilkanaście razy w roku. Należy płynąć ostrożnie, obserwując nurt, omijając spłycenia i ostrogi. Głazowiska w dnie i między ostrogami nie są oznakowane – podawany jest jedynie kilometr rzeki, gdzie mogą się znajdować.

Odra na opisywanym 49,6 km odcinku, tj. od Kostrzyna nad Odrą do Hohensaaten w Niemczech, należy do III klasy dróg żeglownych, co czyni z niej arterię komunikacyjną, którą mogą wykorzystywać jednostki o ładowności do 1000 ton.

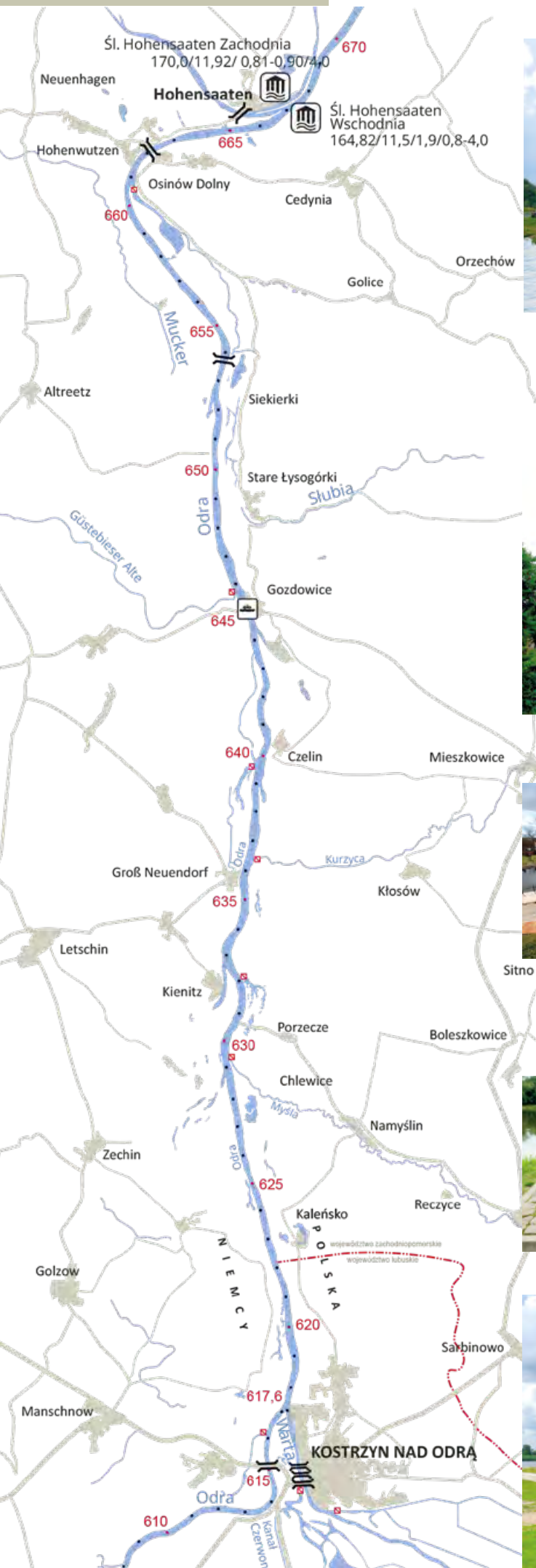
Odcinek ten administrowany jest wspólnie, przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie (Polska), i przez Dyрекcję Wodno - Żeglugową Wschód z siedzibą w Magdeburgu, jednostka terenowa – Urząd Wodno-Żeglugowy Eberswalde (Niemcy).

AKTUALNE INFORMACJE ŻEGLARSKIE na:

<https://www.gov.pl/web/wody-polskie-szczecin>

<https://www.gov.pl/web/wody-polskie-poznan>

<https://www.elwis.de/DE/Startseite/Startseite-node.html>

Fot. G. Nadołny

KANAŁ ODRĄ – HAWELA

Wybudowany w latach 1905–14 odciążał XVII-wieczny kanał Finow, umożliwiając żeglugę jednostkom o większej nośności. Żeglować po niej mogą jednostki o nośności 600 t. Najciekawszym obiektem na kanale jest podnośnia windowa w Niederfinow, oddana do użytku w 1934 r. W 2022 r. po ponad 13 latach budowy, uruchomiono nową podnośnię, która umożliwiła podnoszenie jednostek o długości do 110 m, szerokości do 12,5 m i nośności do 3 500 t. Nowa podnośnia, o wysokości 54,55 m, szerokości 46,4 m i długości 133 m, została oficjalnie otwarta 4 października 2022 r.

CIEKAWOSTKI TURYSTYCZNE

SZLAK ZAKONÓW RYCERSKICH

W okolicach Kostrzyna można udać się w podróż śladami templariuszy i joannitów. W średniowieczu zakony posiadały majątki na tych terenach i do dziś zachowały się budowle sakralne, gospodarcze i militarne, pamiętające czasy ich urzędowania. W Kostrzynie nad Odrą zaczyna się szlak rowerowy, obejmujący najciekawsze zabytki z tego okresu, który biegnie m.in. przez Szumiłowo, Kaleńsko, Chwarszczany i Dargomyśl, aż do Słońska.

Fot. Berda.pl

KOSTRZYN NAD ODRĄ

To miasto w województwie lubuskim, położone u ujścia Warty do Odry, przy granicy Polski i Niemiec. W XVI wieku miasto pełniło funkcję rezydencji margrabiów brandenburskich, którzy przekształcili tamtejszy zamek w rozbudowaną twierdzę. W czasie II wojny światowej stary Kostrzyn został niemal całkowicie zniszczony, a jego dawną część – twierdzę – nie odbudowano. Dzisiejsze centrum miasta leży nieco dalej od pierwotnej lokalizacji.

Fot. M. Czasnoje

Latem natkniemy się tu na liczne festiwale organizowane w Amfiteatrze i Parku Miejskim. Wyróżniają się tu "Kostrzyn Na Fali" oraz "Kostrzyński Festiwal Smaków Świata", które trwają kilka dni i łączą koncerty z atrakcjami dla całych rodzin. Kluczowym elementem sceny muzycznej miasta jest cykl koncertów „Strefa Dobrej Muzyki”, w ramach którego występują znani artyści polskiej sceny alternatywnej i rockowej. Ponadto, miasto stawia na inicjatywy transgraniczne, czego przykładem jest festiwal „Sztuka Na Granicy”.

NAJDALEJ WYSUNIĘTY NA ZACHÓD PUNKT POLSKI

Znajduje się w pobliżu wsi Osinów Dolny koło Cedyni w województwie zachodniopomorskim, tuż przy granicy z Niemcami. Punkt ten leży nad brzegiem Odry i jest oznaczony kamieniem pamiątkowym oraz tablicą informacyjną. To miejsce wyjątkowe geograficznie – od niego zaczyna się zachodnia granica Polski.

Fot. Berda.pl

PIERWSZY SŁUP GRANICZNY NA ODRZE (CZELIN)

Teren wzdłuż Odry od Gozdowic w stronę Osinowa pełny jest miejsc poświęconych II wojnie światowej i bohaterom poległym w obronie ojczyzny w ramach operacji Forsowanie Odry (1945).

Fot. Berda.pl

Odra na wysokości Kaleńskiej. Fot. Berda.pl

Na Odrę z rzeki Warty wpływamy na km 617,60. Na całym odcinku granicznym wystawiane jest oznakowanie szlaku żeglownego: brzegowe i pływające. Oznakowanie brzegowe wystawia administracja wodna każdego państwa na swoim brzegu, natomiast oznakowanie pływające na odcinku granicznym od ujścia Nysy Łużyckiej do ujścia Warty – Nadzór Wodny w Słubicach, a poniżej ujścia Warty, do końca odcinka granicznego, w Widuchowej – administracja wodna Niemiec. Przez kolejne 13 km płyniemy prawie w linii prostej. Odra niewiele meandruje. Szlak żeglowny będzie przemiennie, raz bliżej prawego, innym razem lewego brzegu.

617,60 km – PB Ujście Warty do Odry.

621,00 km – PB Wieś Szumiłowo.

621,70 – 624,00 km – Kaleńsko ok. 3 km – bardzo głębokie pola międzyostrogowe oraz „oderwanie” ostróg od ładu (brzegu); zmienne głębokości tranzytowe i przebiegu toru wodnego.

ok. 622,80 km – Granica województw lubuskiego i zachodniopomorskiego.

623,70 km – PB Dalby i pozostałości basenu i nabrzeża przeładunkowego, zjazd do wody. Miejsce na postój statków sportowych i turystycznych.

625,1 – 625,9 km – LB Miejsce postoju nocnego.

627,00 – 632,00 km – Zniszczone ostrogi i brzegi rzeki, przegłębienia w przestrzeniach międzyostrogowych; zmienne głębokości tranzytowe i przebiegu toru wodnego.

627,70 km – PB Chlewice. Dalbowa linia cumownicza; dalby i pozostałości nabrzeża przeładunkowego (przy żwirowni).

629,30 km – PB Ujście rzeki Myśla.

W km 630 Odra skręca łagodnym łukiem na prawo, aby później przez najbliższe 2 km meandrować w lewo.

630,70 km – PB/LB Porzece/Kienitz. Nabrzeże nieczynnej rzecznej przeprawy promowej.

632,70 km – LB Kienitz. Początek ślepej odnogi Odry (Altarm Kienitz); rozległa ciągnąca się na długości ok. 1,6 km, częściowo żeglowna.

632,70 km + 330 m – LB Slip betonowy z płyt Meba; zjazd do wody; po lewej stronie zniszczone betonowe umocnienie nabrzeża.

632,70 km + 450 m – LB Port zimowy i nabrzeże Zarządu Dróg Wodnych i Żeglugi Odry – Hawela.

632,70 km + 700 m – LB Marina Kienitz leży w głębi ślepej odnogi Odry (Altarm Kienitz), ok. 800 m od głównego koryta Odry. Składa się z głównego pomostu betonowego, pływającego na palach z y-boomi, połączonego ze stanowiskiem dla statków pasażerskich. Trap z bramką. Bosmanat przystani i restauracja mieści się za wałem, na którym jest lokalna droga z trasą rowerową. Dodatkowo przystań posiada taras wypoczynkowy, przebieralnię, pralnię, kuchnię i dwie świetlice wypoczynkowe.

Marina Kienitz Fot. Berda.pl

634,50 – 639,00 km – Uszkodzone ostrogi, przegłębienia przestrzeni międzyostrogowych; zmienne głębokości tranzytowe i przebiegu toru wodnego.

635,80 km – LB **Groß Neuendorf**. Nieczynne 150-metrowe nabrzeże przeładunkowe zarezerwowane dla żeglugi pasażerskiej. Mała przystań do cumowania łodzi turystycznych i pasażerskich przy pomoście pływającym. **Przystań Kultury Groß Neuendorf** to przykład udanej adaptacji dawnego portu przeładunkowego płodów rolnych (zbóż) na potrzeby turystyki i kultury. W wieży przeładunkowej powstały apartamenty, a zabytkowe wagony kolejowe, przekształcono w miejsca noclegowe o niepowtarzalnym charakterze. Basen portowy służy dziś żegludze pasażerskiej – przy 10-metrowym pomoście pływającym, cumuje kilka jednostek; nabrzeże pomieści do 15 statków. Po remoncie w 2005 r. budynki portowe zyskały nowe funkcje komercyjne, mieszcząc kawiarnię, hotel, taras widokowy i apartamenty.

Przystań Kultury Groß Neuendorf. Fot. Berda.pl

Prom „Bez granic”, Gozdowice. Fot. Berda.pl

636,50 km – PB **Ujście rzeki Kurzyca**.

639,00 km – PB **Czelin**. Widoczny obelisk upamiętniający wbicie pierwszego polskiego słupa granicznego na Odrze w 1945 r. W oddali widać zabudowania wsi.

639,70 km – LB **Początek ślepej odnogi Odry** (Altarm Alte Oder) o długości 1,6 km; niezeglowna; zjazd do wody.

639,70 km – PB **Plaża i dziki slip w zatoce**.

640,00 – 644,50 km – Zniszczone brzegi i ostrogi, pogłębienie przestrzeni międzyostrogowych; zmienne głębokości tranzytowe i przebiegu toru wodnego.

643,70 km – LB **Początek ślepej odnogi Odry** (Zelliner Umfluter) o długości 4,2 km; niezeglownej.

644,50 km – PB **Początek ślepej odnogi Odry** o długości 4,2 km; niezeglowna.

644,50 km + 500 m – PB **Osada Stary Błeszyn**. Prywatny pomost.

645,03 km – PB **Gozdowice**. Miejsce postojowe za ostrogą; brzeg ułożony z kamienia. Możliwy postój na kotwicy, zmienne głębokości. Obok skrzynka z prądem, nieco dalej wiaty, siłownia, grill, kosze na śmieci, toaleta, plac zabaw i parking. Obok zabudowań wsi – sklep, Muzeum Pamiątek Wojsk Inżynieryjnych i Pomnik Saperów.

645,20 km – PB/LB **Nabrzeże sezonowej rzecznej przeprawy promowej Gozdowice – Neulewin**. Prom „Bez granic” nowoczesna jednostka z własnym napędem, z dwoma kołami z łopatkami po obu stronach kadłuba.

Odra od Gozdowic, aż do Osinowa Dolnego przez 15 km płynie wypłaszczoną doliną rzeczną, gdzie z prawej strony znajdują się chronione tereny podmokłe z lasami. Występują tu również grunty rolnicze oraz zbiorowiska obszarów podmokłych i sezonowych rozlewisk. Różnorodne środowiska są ostoją ptaków wodno-błotnych i drapieżnych. Jesienią gromadzą się żurawie, zimują łabędzie krzykliwe. Z lewej strony widoczne obwałowania Odry z urządzaną trasą rowerową na jej koronie, która ciągnie się aż do Hohensaaten.

645,30 km – PB **Nabrzeże niskie i wysokie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie**, Obiekt Hydrotechniczny Gozdowice.

646,30 – 651,00 km – **Stare Łysogórki** – odcinek prawie prosty ze zniszczonymi brzegami w polach międzyostrogowych oraz zniszczonymi głowicami i nasadami ostróg; zmienne głębokości tranzytowe i przebiegu toru wodnego.

„Most Europejski” Siekerki – Neurüdnitz. Fot. Berda.pl

650,55 km – LB Zollbrücke. Zjazd do wody

652,40 km – PB Siekerki. Początek ślepej odnogi Odry o długości 2,6 km; niezeglowna; na końcu rozlewiska (odnogi) na wysokości wsi Stare Łysogórki uchodzi rzeka Stubia.

652,80 km – PB Zjazd do wody.

653,90 km – Dawny most kolejowy; obecnie pieszo-rowerowy. „Most Europejski” Siekerki – Neurüdnitz (dł. 860 m) z punktem widokowym. To szesnastoprzęsłowa stalowa kratownica z siedmioma przęsłami nad korytem Odry. Dziś służy okolicznym mieszkańcom, łącząc Polskę i Niemcy. Brak znaków na moście z inf. o prześwicie nad zwierciadłem wody. **Prześwit WWŻ 6,50 m.**

656,00 – 661,50 km – Stary Kostrzynek – odcinek prawie prosty – przekop z XIX w., który jest obwałowany po stronie niemieckiej, zaś po stronie polskiej, zalewowe starorzecze (parki); zmienne głębokości tranzytowe w przebiegu toru wodnego.

656,50 km – PB Zjazd do wody, polery i dalba.

661,00 – 663,00 km – Zakale Odry.

661,30 km – PB Początek ślepej odnogi Odry o długości 3,15 km (rozlewisko); niezeglowna; **Uwaga!** na wysokości przystanku autobusowego i kościoła, w wodzie – pozostałości konstrukcji drewnianego mostu.

661,30 km + 1 400 – 1 600 m / 1 900 m – PB. Prywatne pomosty/ PB. Zjazd do wody.

661,86 km – PB Osinów Dolny. Najdalej wysunięty na zachód punkt Polski, a dokładniej punkt ten znajduje się w nurcie rzeki Odry w odległości 200 metrów w kierunku południowo-zachodnim od kamienia pamiątkowego, przy którym stoi również maszt z białą-czerwoną flagą.

662,30 km – Most drogowy, graniczny, na drodze wojewódzkiej 124 Chojna – Osinów Dolny; i drogi federalnej nr B158 (niem. Bundesstraße 158, B 158). **Prześwit WWŻ 7,2 m.**

662,50 km – PB Niskie dalby i zniszczony pomost pływający do cumowania.

662,55 km – PB Przystań Camping nad Odrą, umiejscowiona w płytkiej zatoce ze ślipem i polerami cumowniczymi.

662,60 km – LB Hohenwutzen. **Przystań pasażerska Stara Haken Alter Lastkahn.** To dogodne miejsce do cumowania statków pasażerskich, niestety nie dla łodzi rekreacyjnych. Dawniej mieściło się tu wodne przejście graniczne Osinów Dolny – Hohensaaten z miejscem odprawy po stronie niemieckiej w miejscowości Hohensaaten.

662,60 km – PB Dwie żelbetonowe dalby w linii brzegowej.

662,80 km – PB Nabrzeże zrujnowane. Dalby, ścianka Larsena (dawniej nabrzeże przeładunkowe, magazyny i elewatory zbożowe).

663,20 km – PB Miejsce postojowo-cumownicze dla łodołamaczy (w postaci dalb usytuowanych poza granicą szlaku żeglownego).

665,00 km – LB Zatoka przedzielona pośrodku groblą (ostrogą), dawne wejście na Kanał Finów z Odry; automatyczny punkt wodowskazowy, mały pomost techniczny.

Śluz w Hohensaaten. Fot. Berda.pl

667,10 km – LB Wejście na Kanał Odra – Hawela. Po przejściu śluzy Hohensaaten-West na Kanale Odra-Hawela dostępne są możliwości cumowania przy umocnionych brzegach i oświetlonej wyspie w okolicy śluzy, gdzie rozmieszczono liczne pachołki cumownicze, pozwalające na bezpieczne przycumowanie zarówno mniejszych, jak i głęboko zanurzonych jednostek.

Kanał Odra - Hawela (niem. Oder-Havel-Kanal) – sztuczny kanał w Brandenburgii, o długości 82,8 km i szerokości średniej 55 m (w ostatnich latach usunięto wąskie gardło, które na odcinku **Marienwerder – Eberswalde (Barnim)** ograniczało żeglugę (wąski kanał do 33 m). Swoją początek ma na **śluzie Spandau w Berlinie** (kilometr 0), a kończy się wpływając do Odry na jej 667,2 km. Kanał posiada trzy śluzy i jedną podnośnię o łącznej różnicy poziomów 46,7 m. Jest częścią drogi wodnej Hawela – Odra (niem. Havel-Oder-Wasserstraße HOW) o całkowitej długości 101,6 km. Stanowi on ważne połączenie śródlądowych dróg wodnych Niemiec i Polski z Zachodnią Europą oraz Berlina ze Szczecinem, łącząc Odrę koło Cedyni z Hawelą koło Oranienburga.

CZY WIECIE, ŻE ...

Najdalej wysunięty na zachód punkt Polski znajduje się w pobliżu wsi Osinów Dolny koło Cedyni w województwie zachodniopomorskim, na granicy z Niemcami. W rzeczywistości jednak znajduje się on w nurcie rzeki Odry w odległości 200 m w kierunku południowo-zachodnim.

To miejsce wyjątkowe geograficznie – od niego zaczyna się zachodnia granica Polski. W pobliżu znajduje się most łączący Osinów Dolny z niemieckim Hohenwutzen, a sama okolica przyciąga turystów zainteresowanych geografią i krajobrazem nadodrzańskim.

W pobliżu Cedyni w 972 r. rozegrała się bitwa, w której wojska Mieszka I i jego brata Czcibora pokonały margrabiego Hodona. Pamiątką tego wydarzenia jest Góra Czcibora z pomnikiem i widokiem na dolinę Odry.

†Osinów Dolny - najdalej wysunięty punkt Polski na zachód. Fot. Berda.pl
Most drogowy Osinów Dolny - Hohenwutzen. Fot. Berda.pl

MDW E70 – ODCINEK POŁUDNIE – PÓŁNOC (S–N)

Druga część opisanego w przewodniku polskiego odcinka Międzynarodowej Drogi Wodnej E70, imponuje różnorodnością akwenów oraz mnóstwem atrakcyjnych miejsc na szlaku. Łącznie liczy około 320 km w linii prostej, mierzonej jedynie długością odcinków Wisły, Nogatu i Zalewu Wiślanego. A przecież szlak ten może również prowadzić drogami wodnymi Szarpawy i rzeki Elbląg. Spływ rozpoczynamy od Torunia, a dokładane od ujścia Drwęcy do Wisły na km 728,40 Wisły i kontynuujemy mijając szereg historycznych miast, które przed wiekami powstawały w strategicznych miejscach nad Wisłą, pełniąc funkcje obronne. Do dziś podziwiać możemy pozostałe po Zakonie Krzyżackim zamki, m.in. w: Toruniu, Chełmnie, Świeciu, Grudziądzu, Kwidzynie czy Gniewie. Po 155 km dopływamy do miejscowości Biała Góra, gdzie zabytkowa śluzą, o tej samej nazwie, oddziela główny nurt Wisły od Nogatu, jednocześnie zabezpieczając tereny Żuław Wiślanych przed wielką wodą. Nogat jest wschodnim ramieniem ujściowym Wisły, które jeszcze przed paroma wiekami odprowadzało ponad 80% jej wód, a od czasu przebudowy na początku XX w. jest praktycznie pozbawione nurtu. Wybierając ten szlak dopłyniemy na Zalew Wiślany i do Elbląga, po drodze podziwiając urok żuławskiego krajobrazu oraz wspaniałe gotycki Zamek w Malborku – średniowieczną stolicę państwa krzyżackiego. Pozostając jednakże na rozległej Wiśle, będziemy mieli możliwość dotrzeć do Gdańska – historycznego Wolnego Miasta, kolebki Solidarności czy też stolicy bałtyckiego bursztynu. Rzeka uchodzi do Bałtyku tworząc deltę, a jej liczne odnogi i połączenia tworzą w tym rejonie tzw. Pętlę Żuławską. Z Zalewu Wiślanego możemy dopłynąć do Nowej Pasłęki, a małymi jednostkami aż do Braniewa. Łącznie wszystkie ciekawy stwarzają wspaniałe warunki do uprawiania turystyki wodnej. W przewodniku opisane zostaną zatem następujące akweny:

1. Rzeka Wisła – od km 728,4 do km 942,20 (długość bezwzględna – 213,8 km),
2. Rzeka Nogat – od km 0,00 (km 886,6 Wisły) do km 62 (dł. b. – 62 km),
3. Rzeka Szarpawa – od km 0,00 (km 931 Wisły) do km 25,4 (dł. b. – 25,4 km),
4. Rzeka Elbląg – od km 0,00 do km 16,3 (dł. b. – 16,3 km),
5. Kanał Jagielloński – łączy rzekę Elbląg z Nogatem (dł. b. – 5,83 km),
6. Zalew Wiślany – długość na obszarze Polski wynosi 35,1 km, szerokość od 6,8 do 13 km, powierzchnia części polskiej: 328 km²,
7. Rzeka Martwa Wisła – od km 0,00 do km 28,7 (dł. b. – 28,7 km),
8. Rzeka Motława – dł. ok. 64 km. (Stara Motława i Nowa Motława), na obszarze administracyjnych Gdańska ok. 3,25 km,
9. Rzeka Wisła Śmiała – dł. b. 2,5 – 2,9 km,
10. Rzeka Pasłęka wraz z Kanałem Pasłęki – dł. b. ok. 211 km, (od strony Zalewu Wiślanego do Braniewa, ok. 9 km).

Największa polska rzeka – Wisła zaskakuje pięknym, naturalnym krajobrazem oraz budzi respekt swoimi rozmiarami. Leniwie płynący Nogat i Szarpawa malowniczo meandrują, prowadząc nas po żyznych nizinach Żuław Wiślanych. Motława – otoczona unikalnym krajobrazem historycznych nabrzeży, łączy się przy Polskim Haku z tętniącą życiem Martwą Wisłą, która między innymi poprzez ramię Wisły Śmiałej otwiera gdański węzeł wodny na Zatokę Gdańską. Zalew Wiślany, ze swoim morskim oznakowaniem, może stanowić świetną szkołę żeglarstwa przed wypłynięciem na szersze wody.

MDW E70 na odcinku S–N jest więc wymarzonej miejscem na wakacje na wodzie, gdzie każdy odnajdzie coś dla siebie.

Grudziądz. Fot. Berda.pl

Toruń. Fot. Berda.pl

Malbork. Fot. Berda.pl

Elbląg. Fot. Berda.pl

Frombork. Fot. Berda.pl

BYDGOSZCZ

województwo kujawsko-pomorskie

Bydgoszcz to największe miasto woj. kujawsko-pomorskiego, liczące ponad 300 tys. mieszkańców. Stanowi ważny węzeł żeglugi śródlądowej, ponieważ łączy dwie międzynarodowe drogi wodne, E70 i E40. Dużą atrakcją turystyczną są ekologiczne statki solarne. Nowe przystanie i zmodernizowane bulwary pozwalają podziwiać architekturę miasta z perspektywy rzeki.

GNIEW

województwo pomorskie

Położony na wzgórzu i otoczony dolinami Gniew, zachwyca unikalną panoramą. Wizytówką miasta jest wzniesiony na przełomie XIII i XIV w. zamek – najpotężniejsza warownia krzyżacka na lewym brzegu Wisły, słynąca z widowiskowych turniejów i rekonstrukcji bitew. Tuż obok surowej gotyckiej bryły znajduje się Pałac Marysieńki – romantyczna rezydencja wzniesiona przez Jana III Sobieskiego z myślą o żonie.

ŚWIECIE

województwo kujawsko-pomorskie

Na 811-814 km Wisły znajduje się Świecie, malowniczo usytuowane przy ujściu rzeki Wdy do Wisły. Jest to jedno z najstarszych miast na Pomorzu Nadwiślańskim, o którym pierwsza wzmianka historyczna pochodzi z 1198 r. Jego największą atrakcją są ruiny gotyckiego zamku z XIV w. z okazałą wieżą. Otoczone zielenią doliny rzek Wdy i Wisły, Świecie zachwyca spokojem, historią i pięknym krajobrazu.

(S–N)

MDW E70

GDAŃSK

województwo pomorskie

Gdańsk to miasto portowe położone nad Zatoką Gdańską, u ujścia Motławy do Martwej Wisły. Stanowi ono dynamiczne centrum kulturalne, naukowe i gospodarcze oraz kluczowy węzeł komunikacyjny północnej Polski. Jego bogatą tożsamość kształtuje zarówno wspaniała architektura hanzeatycka, jak i najnowsza historia związana z narodzinami ruchu „Solidarność”. Niezwykły klimat miasta podkreślają unikalne zabytki klasy światowej, a otoczenie wody tworzy niezwykłą atmosferę tego życzliwego wodniakom miasta.

TCZEW

województwo pomorskie

Tczew to miasto leżące na 904–910 km Wisły. Powstało w nim pierwsze w Polsce, a trzecie na świecie muzeum poświęcone rzece – Muzeum Wisły. Funkcjonowała tu również pierwsza krajowa Szkoła Morska. Z kolei melomani odwiedzają Tczew podczas Festiwalu Pamięci Grzegorza Ciechowskiego.

ELBLĄG

województwo warmińsko-mazurskie

Odwiedzający Elbląg powinni przepacerować się Ścieżką Kościelną, stanowiącą fragment oryginalnego średniowiecznego przejścia między trzema kościołami starówki. To jednak tylko jeden z wielu zabytków miasta leżącego w woj. warmińsko-mazurskim, na 3 – 9 km rzeki o tej samej nazwie.

MALBORK

województwo pomorskie

Za sprawą zamku wielkich mistrzów krzyżackich niemal każdy słyszał o Malborku, mieście położonym nad Nogatem (15–20 km). Zabytek ten wpisano na listę światowego dziedzictwa UNESCO, a na jego podziemiu udostępniono największą na świecie wystawę machin oblężniczych.

GRUDZIĄDZ

województwo kujawsko-pomorskie

Grudziądz, miasto leżące na 831–837 km Wisły, słynie ze spichlerzy ciągnących się wzdłuż rzeki i pochodzących nawet z XIV w. Kolejnym godnym uwagi zabytkiem jest rynek z pięknymi kamienicami. Warte odwiedzenia jest również odbudowana Wieża Klimek na Górze Zamkowej, z której roztacza się wspaniały widok na miasto i Dolinę Dolnej Wisły.

CHEŁMNO

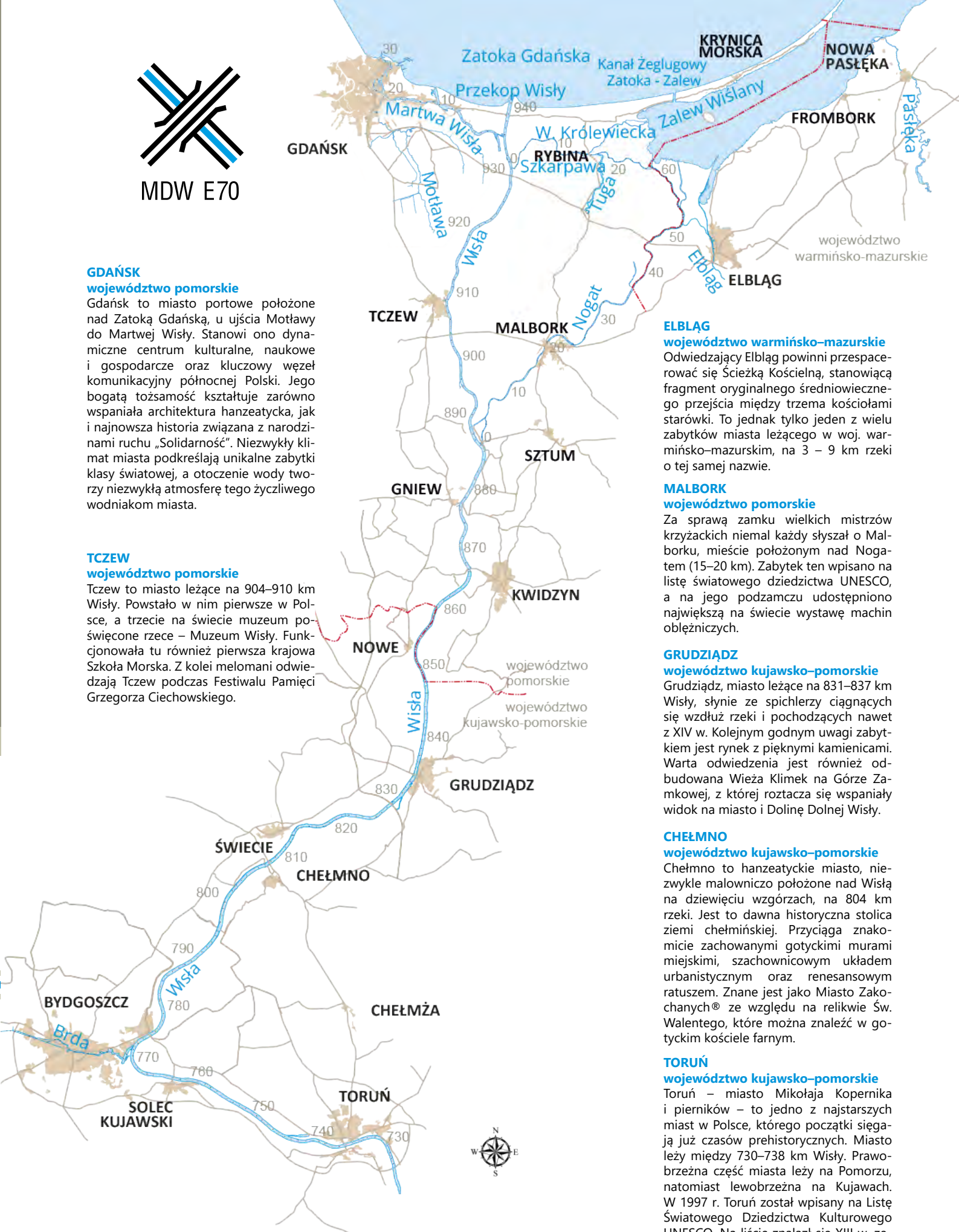
województwo kujawsko-pomorskie

Chełmno to hanzeatyckie miasto, niezwykle malowniczo położone nad Wisłą na dziewięciu wzgórzach, na 804 km rzeki. Jest to dawna historyczna stolica ziemi chełmińskiej. Przyciąga znakomicie zachowanymi gotyckimi murami miejskimi, szachownicowym układem urbanistycznym oraz renesansowym ratuszem. Znanie jest jako Miasto Zakochanych® ze względu na relikwie Św. Walentego, które można znaleźć w gotyckim kościele farnym.

TORUŃ

województwo kujawsko-pomorskie

Toruń – miasto Mikołaja Kopernika i pierników – to jedno z najstarszych miast w Polsce, którego początki sięgają już czasów prehistorycznych. Miasto leży między 730–738 km Wisły. Prawobrzeżna część miasta leży na Pomorzu, natomiast lewobrzeżna na Kujawach. W 1997 r. Toruń został wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO. Na liście znalazł się XIII w. zespół starego i nowego miasta oraz ruiny zamku krzyżackiego.

Fot. Berda.pl

INFORMACJE ŻEGLUGOWE

GŁĘBOKOŚĆ I SZEROKOŚĆ

Pomimo, że koryto Wisły jest szerokie (do 500 m), szlak żeglowny ma od 30 do 50 m szerokości. Od Torunia do Zatoki Gdańskiej rzeka mieści się w II i III klasie (II klasy do Tczewa, III klasy od Tczewa do ujścia). W sezonie letnim często ma bardzo niskie stany wód, dlatego oficjalne zanurzenie (1,4 – 1,6 m) należy traktować orientacyjnie – realnie zaleca się max. 1,2 m od ujścia do morza do Szkarpany i tylko 50 – 60 cm w górę rzeki. Prąd rzeki waha się od 2,1 km/h przy niskim stanie do aż 10,8 km/h przy wysokim.

Od lat na Wiśle notowane są niskie i ekstremalnie niskie stany wody, co utrudnia, a nawet uniemożliwia żeglugę turystyczną. Niskie poziomy często wyłączają z pracy śluzy łączące Wisłę z Nogatem i Brdą. Aby uzyskać aktualne dane dotyczące głębokości (transzowej) szlaków wodnych, należy szukać informacji w komunikatach Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej (RZGW). Płynąc Wisłą obserwacja znaków nawigacyjnych jest utrudniona ze względu na szerokość królowej polskich rzek. Ułatwi nam to lornetka, bardzo przydatna na pokładzie.

PRZEPISY I OGRANICZENIA/ OZNAKOWANIE

Na rzece nie ma ogólnego ograniczenia prędkości, jednak lokalnie jest ono limitowane do 8 km/h, a w niektórych miejscach obowiązuje zakaz wytwarzania fali. Wiele nabrzeży objętych jest zakazem postoju, a baseny portowe są w większości nieczynne, wykorzystywane jako bazy taboru lub wydzierżawione przez firmy niezwiązane z żegluga.

Obiekty hydrotechniczne są odpowiednio oznakowane. Kilometraż szlaku oznaczony jest tablicami brzegowymi co kilometr (lub rzadziej), głównie na lewym brzegu.

Tor wodny wyznacza oznakowanie brzegowe. Doraźnie, przy niskich stanach wody na wyznaczonych odcinkach, wprowadzane jest oznakowanie pływające. Na dolnym odcinku Wisły (od mostu w Kiezmorku) stosuje się wyłącznie oznakowanie brzegowe.

LINIE WYSOKIEGO NAPIĘCIA I MOSTY

Przez rzekę przechodzi kilkanaście mostów i linii energetycznych. Najniższa linia wysokiego napięcia zawieszona jest na wysokości 8 m przy WWŻ (wysokiej wodzie żeglownej). Najniższy przewiesz mostu na tym odcinku znajduje się w Grudziądzu - Prześwit WWŻ 5 m.

CUMOWANIE

Dla turystów wodnych na Wiśle przeznaczono niewiele formalnych miejsc postoju:

Przystanie żeglarskie (w osłoniętych basenach): Toruń, Grudziądz.

Pomosty cumownicze: Tczew, Solec Kujawski oraz Gniew (w ujściu Martwej Wierzy). Nabrzeża z możliwością cumowania: Fordon, Gdańsk Świbno.

Nieeksploatowane porty: dostępne na własne ryzyko, wymagają znalezienia miejsca między taboru żegluga profesjonalnej.

Alternatywnie, można cumować „na dziko”: w ujściach rzek uchodzących do Wisły (np. Drwęcy, Wdy, Wierzy), pamiętając, że dostępność tych miejsc jest zmienna i zależna od stanu wody oraz ewentualnych przeszkód (np. drzew). W zatoczkach pod osłoną ostróg regulacyjnych, zawsze licząc się z ryzykiem utknięcia na mieliźnie z powodu stale zmieniającego się poziomu wody. Ponadto, bezpieczne cumowanie jest możliwe na żeglownych drogach wodnych uchodzących do Wisły (po minięciu śluz): Brda, Nogat (Biała Góra), Szkarpania i Martwa Wisła (Błotnik).

Podczas manewrów należy zawsze uwzględniać siłę prądu i cumować zawsze „dziobem pod prąd”. Ze względu na dość wartki nurt Wisły (ok. 3 km/h) należy unikać wykonywania szybkich manewrów. Utrudnieniem może okazać się również wiatr – gdy wieje silnie z północy, fale mogą osiągać nawet 1 m wysokości. Przy silnym wietrze południowym należy zwiększyć obroty silnika.

CHARAKTERYSTYKA RZEKI

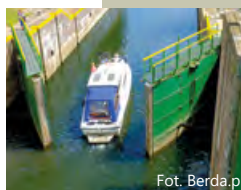
WISŁA to najdłuższa rzeka Polski, licząca 1047 km długości. Jej dorzecze obejmuje połowę powierzchni kraju, a żeglowny charakter ma na odcinku 920 km, tworząc główną drogę wodną łączącą południe kraju z Zatoką Gdańską. Fragment od Bałtyku do ujścia Narwi wchodzi w system Międzynarodowych Dróg Wodnych Europy jako E40, dzięki czemu łączy sieci rzeczne Europy Zachodniej i Wschodniej.

Rzekę dzieli się na trzy odcinki: górny od źródeł do Zawichostu, środkowy od Zawichostu do ujścia Narwi oraz dolny, prowadzący do Bałtyku. Dolna Wisła przepływa przez Kotlinę Płocką i Toruńską, Dolinę Fordońską, Kotlinę Grudziądzką i Kwidzińską, a następnie przez Żuławy Wiślane, kończąc swój bieg w Morzu Bałtyckim. Najbardziej uregulowanym fragmentem rzeki jest odcinek od ujścia Tążyny, aż do morza, którego obecny charakter ukształtowały prace hydrotechniczne prowadzone w XIX wieku. Miały one na celu poprawę warunków żegluga i zapewnienie spływu lodu, jednak równocześnie ten odcinek należy do najbardziej zagrożonych powodziami.

Wisła jest rzeką specyficzną i trudną do żegluga. Zmienny nurt, procesy erozji (zniszczone ostrogi) i sedymentacji, powstawanie piaszczystych wysp zwanych łachami oraz transport rumowiska powodują, że jej koryto i głębokość ulegają stałym przemianom. Od ujścia Brdy, stanowi wspólny odcinek E 40 i E70. Rzeką została częściowo uregulowana za pomocą ostróg regulacyjnych, z których wiele jest dziś uszkodzonych lub niewidocznych. Mimo oznakowania znakami brzegowymi, nurt Wisły zmienia się często, a spłylenia i przemiały powstają wielokrotnie w ciągu roku, co sprawia, że żegluga wymaga dużego doświadczenia i ciągłej obserwacji.

Wisła. Fot. Berda.pl

AKTUALNE INFORMACJE ŻEGLARSKIE na:
<https://www.gov.pl/web/wody-polskie-gdansk>
<https://wir.wody.gov.pl/mapy/>

Fot. Berda.pl

ŚLUZA GDAŃSKA GŁOWA

Wybudowana w 1895 r. – podczas programu przebudowy ujścia Wisły – śluza ma wymiary 61 m na 12,5 m. Nazwę odziedziczyła po zburzonej w XVII w. twierdzy. W czasach, gdy nie istniał jeszcze Przekop Wisły, było to strategiczne miejsce dla kontroli gdańskiego handlu.

Fot. Berda.pl

ŚLUZA PRZEGALINA

To jedyny stopień wodny na szlaku wodnym tzw. Wisły Gdańskiej. Jego powstanie umożliwiła żegluga Martwą Wisłą, a sam stopień chroni okoliczne tereny przed zalaniem. Znajdują się tu obecnie dwie śluzy. Pierwsza (północna) została wybudowana w 1895 r. W 1981 r. oddano do użytku drugą, nowoczesną i dużo większą śluzę (południową) – o wymiarach 11,9 m na 188 m. W 1992 r. Przegalina Północna została wyłączona z eksploatacji i wpisana do rejestru zabytków.

Fot. M. Opitz

WODOWSKAZ W KORZENIEWIE

Ten zabytkowy wodowskaz wzniesiono w latach 40. XIX w. podczas budowania portu rzecznoego w Korzeniewie. Jego mechanizm był automatyczny, uzależniony od stanu wody w Wiśle oraz w porcie. Dzięki zamontowanej na wieżycie budynku dużej tarczy wskazania wodowskazu były widoczne z pokładu płynącej barki, czy holownika. Ze względu na specyficzną konstrukcję – budynek przypomina cerkiew lub kapliczkę – mało kto wie o jego pierwotnym zastosowaniu.

CEKAWOSTKI TURYSTYCZNE

CHEŁMNO

Nazywane jest Miastem Miłości, ponieważ w tamtejszej farze z przełomu XIII i XIV w. znajdują się relikwie św. Walentego. 14 lutego odbywają się tu liczne imprezy tematyczne. Również poza Walentynkami miasto przyciąga wieloma atrakcjami nie tylko dla zakochanych. Miłośników architektury zainteresuje fakt, że miasto zbudowano w oparciu o ustalony z góry schemat, bazujący na tzw. pręcie chełmińskim, stanowiącym niegdyś jednostkę miary. Wzorzec umieszczono w ratuszu, a efekty budowy wg tej koncepcji (określanej prawem chełmińskim) można podziwiać z wieży farnej.

Fot. Berda.pl

GRUDZIĄDZ

W Grudziądzu wzrok przykuwają ceglane XVI-wieczne spichlerze zlokalizowane przy starówce, które od strony rzeki sprawiają wrażenie ogromnych, choć mają tylko kilka pięter. W zabytkowych spichlerzach mieści się Muzeum im. ks. dr. W. Łęgi, z oddziałem Muzeum Handlu Wiślanego Flis, które prezentuje życie miasta nad brzegiem królowej rzek. Pozostałe obiekty dawnych spichlerzy są zamieszkałe lub dopiero mają zostać zagospodarowane.

Fot. Berda.pl

TCZEW

W Tczewie znajduje się pierwsze w Polsce Muzeum Wisły, a trzecie na świecie poświęcone rzece, gdzie promowane są historia oraz tradycje regionu. Inne miejsca warte odwiedzenia to najstarszy zabytek Tczewa, czyli XIII-wieczna fara oraz starówka, która również pamięta czasy średniowiecza oraz dwa mosty, z których starszy zwany Mostem Lisewskim został uznany za Międzynarodowy Zabytek Inżynierii Budowlanej. Tym samym został zrównany rangą z wieżą Eiffla – jednym z najbardziej rozpoznawalnych obiektów świata!

Fot. Berda.pl

Fot. Berda.pl

TORUŃ

Toruń – miasto pierników, flisaków i Mikołaja Kopernika – od wieków zachwyca położeniem nad królową polskich rzek. Rozciąga się na obu brzegach Wisły (730–738 km szlaku wodnego), łącząc tradycje Pomorza i Kujaw. To właśnie rzeka nadała mu rytm życia – dawniej spławiano nią towary i drewno, dziś można nią przyплыć do jednego z najpiękniejszych miast w Polsce. Historia Torunia sięga XIII w., kiedy Krzyżacy założyli tu gród i port handlowy. Miasto szybko rozkwitło dzięki przynależności do Hanzy – potężnego związku kupieckiego. W 1473 r. urodził się tu Mikołaj Kopernik, którego duch wciąż obecny jest w toruńskich zaułkach. Dziś Toruń jest siedzibą Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego i jednym z głównych ośrodków regionu. Jego średniowieczny Zespół Staromiejski wraz z ruinami zamku krzyżackiego, wpisane na Listę światowego dziedzictwa UNESCO, najlepiej podziwiać z pokładu łodzi – z perspektywy flisaków, którzy przed wiekami uczynili z Torunia perłę nadwiślańskiego szlaku.

NAJWAŻNIEJSZE ATRAKCJE TORUNIA

RATUSZ STAROMIEJSKI

Został zbudowany pod koniec XIV w. Toruński ratusz jest jednym z największych ceglanych budynków tego typu w Europie, a także jednym z najcenniejszych zabytków europejskiego gotyku ceglano.

KATEDRA ŚW. ŚW. JANÓW

Jest to najstarsza gotycka świątynia na ziemi chełmińskiej. Jej budowa została rozpoczęta w 1233 r., czyli w momencie nadania Toruniowi praw miejskich. W kościele znajduje się chrzcielnica, przy której chrzczony był Mikołaj Kopernik.

CENTRUM SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ ZNAKI CZASU

Zostało otwarte w 2008 r. i jest jednym z najnowszych centrów dedykowanych sztuce współczesnej w Polsce. Powierzchnia wystawiennicza obejmuje ponad 4 tys. m². Ponadto w centrum znajdują się: kino, Księgarnia Sztuki oraz Czytelnia im. Sömmerringów.

DOM KOPERNIKA

To tutaj, w 1473 r., urodził się najwybitniejszy mieszkaniec Torunia i twórca heliocentrycznej wizji świata – Mikołaj Kopernik. Obecnie w budynku znajduje się muzeum astronoma z wystawami dotyczącymi życia i pracy uczonego.

MUZEUM PIERNIKA

Muzeum Toruńskiego Piernika mieści się przy ulicy Strumykowej 4. Jest to muzeum interaktywne, znajdujące się w budynku dawnej fabryki mistrza piernikarskiego Gustawa Weesego, gdzie można wypiec pierniki wg starych receptur i za pomocą narzędzi, jakich używano 500 lat temu.

ŚWIĘTO WISŁY

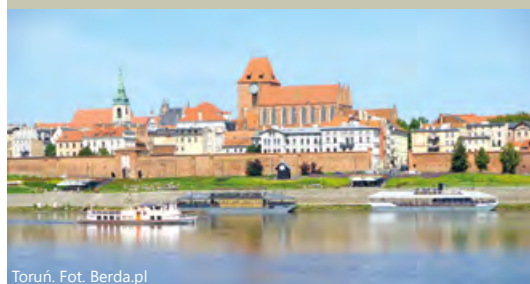
Festiwal Wisły to największe wydarzenie rzeczno-kulturowe na Wiśle, celebrujące rzekę, kulturę i tradycje regionu. Obejmuje flotyllę statków, występy artystyczne, koncerty, lokalne specjały, parady i widowiska. Toruń jest jednym z miast na trasie Festiwalu, który odbywa się w sierpniu w różnych miejscowościach: Włocławek, Ciechocinek, Bydgoszcz, Chełmno i Grudziądz.

TORUŃ NADWIŚLAŃSKI

Pomiędzy murami Starego Miasta a Wisłą (ok. 733-735 km szlaku) ciągnie się zmodernizowany w latach 2022–2024 Bulwar Filadelfijski. Jego nazwa pochodzi od miasta partnerskiego Torunia – Filadelfii (w zamian w Filadelfii znajduje się „Torun Triangle”). Po przebudowie nabrzeże zyskało nowoczesne schody, tarasy widokowe oraz ułatwienia do cumowania dla mniejszych jednostek (tzw. bindugi). Na terenie Bulwaru kręcone były m.in. pierwsze sceny kultowego filmu „Rejs”. Z poziomu wody doskonale widoczne są gotyckie mury i trzynastowieczne spichlerze, będące świadectwem dawnej potęgi handlowej miasta (niegdyś było ich ponad 100).

Część prawo i lewobrzeżną Torunia łączy most drogowy im. J. Piłsudskiego, most kolejowy im. E. Malinowskiego, most im. E. Zawackiej oraz most autostradowy im. Armii Krajowej.

Toruń leży na Międzynarodowej Drodze Wodnej E40 (Bałtyk - Morze Czarne) i jest kluczowym węzłem dla żeglugi wiślanej. W sezonie turystycznym funkcjonuje komunikacja rzeczna: łódka Katarzynka – łącząca Bulwar Filadelfijski z Kępą Bazarową i Zamkiem Dybowskiem oraz statek pasażerski Wanda (kursy po Wiśle). Rejs po Wiśle można odbyć także zrekonstruowanymi batami rzecznyymi, tj. tradycyjnymi łodziami flisaczymi.

Toruń. Fot. Berda.pl

Toruń. Fot. Berda.pl

AKTUALNE INFORMACJE ŻEGLARSKIE na:
<https://www.gov.pl/web/wody-polskie-gdansk>
<https://wir.wody.gov.pl/mapy/>

728,40 km – Ujście Drwęcy. W widłach rzek Wisły i Drwęcy, zaledwie 10 km od Torunia, napotkamy ruiny wieży warownego zamku, zbudowanego przez Kazimierza Wielkiego i zburzonego w niedługim czasie przez krzyżaków w 1409 r. Był on jedną z ważniejszych warowni w strefie konfliktów polsko-krzyżackich. Poza śladem namacalnej historii na Drwęcy w jej ujściowym odcinku, znajdziemy dwa miejsca do postoju: LB Drwęcy: „Postój wodny” – pomost pływający, krąg ogniskowy. PB Drwęcy: przystań kajakowa „Letnia Wygoda” – pomost pływający, ławki, wiata z ławostołami, dwa kręgi ogniskowe, miejsce do wodowania małych łodzi i kajaków, toaleta. Na Drwęcy obowiązuje zakaz używania silników spalinowych.

Most im. E. Zawackiej. Fot. L. Turowski

Most kolejowy im. Ernesta Malinowskiego. Fot. Berda.pl

nie są pływające pomosty, do których cumują mniejsze i większe jednostki pasażerskie.

733-735 km – Uwaga! Miejsca niebezpieczne oznakowane żółtymi bojami.

734,40 km – LB Wyspa Kępa Bazarowa, oddzielona wąską odnogą nazywaną Małą Wiselką. Wyspa jest niewidoczna od strony wody i zlewa się z linią brzegową. W miejscu dawnego klubu wodnego Budowlani jest obecnie restauracja „Pałac Widokowy Toruń”.

734,45 km – Wyspa Kępa Bazarowa. Platforma widokowa i pomost pływający dla prywatnych jednostek przewożących turystów na drugi brzeg rzeki, obok dawnego klubu Budowlani. Miejsce nie jest przeznaczone dla turystów wodnych.

735,00 km – Most drogowy im. Józefa Piłsudskiego zbudowany w 1934 r. z kratownic zlikwidowanego mostu w Opaleniu koło Kwidzyna. W 1939 r. (w celach strategicznych) most został wysadzony przez wycofujące się z Torunia wojska polskie. W 1940 r. prowizorycznie odbudowany przez Niemców, a 30 stycznia 1945 r. przez nich wysadzony. Odbudowany po wojnie w latach 1946-1949. Prześwit WWŻ 5,1 m.

Most im. Józefa Piłsudskiego. Fot. Berda.pl

Przystań MOSIR w Toruniu. Fot. Berda.pl

731,10 km – Przemiał

731,10 km – Most drogowy im. gen. Elżbiety Zawackiej o konstrukcji stalowej, dwuprzęsłowej, z jedną podporą na wyspie centralnej w nurcie rzeki. Dł. mostu 540 m, wys. łuku – 50 m. Prześwit WWŻ 9,44 m.

Ok. 733,0 km – Rozwidlenie Wisły – od głównego koryta odgałęzia się Mała Wiselka (LB) opływająca rezerwat Kępy Bazarowej. Miejsce niewidoczne z wody.

733,60 km – Most kolejowy im. Ernesta Malinowskiego, powstał w latach 1870-1873 i stanowił część linii kolejowej łączącej Berlin z Prusami Wschodnimi. Dł. mostu 977 m i składa się z 5 dużych i 11 małych żelaznych przęseł kratownicowych. W czasie II Wojny Św. dwukrotnie wysadzony. Imię Ernesta Malinowskiego nadane w 1999 r. Prześwit WWŻ 9 m.

733,65-735 km – PB Bulwar Filadelfijski biegnie wzdłuż wiślanego nabrzeża, z którego roztacza się piękny widok na miasto – zabytkowe mury obronne – oraz mosty łączące brzegi Wisły. W okresie letnim na Bulwarze rozpoczyna swe rejsy statek wycieczkowy „Wanda” oraz łódka „Katarzynka II” pływająca na drugi brzeg rzeki. Rejs po Wiśle można odbyć także zrekonstruowanymi batami rzecznyymi. W kilku miejscach do nabrzeża przycumowa-

735,10 km – LB Plaża Dybów. Obok znajduje się zamek Dybów. Gotycka warownia z XV w., wzniesiona z polecenia króla Władysława II Jagiełły jako twierdza graniczna, strzegąca polskich granic przed Zakonem Krzyżackim. Zachowany w formie ruin, ale nadal imponuje swoim układem obronnym i malowniczym położeniem.

735,50 km – PB Przystań MOSiR Toruń. Basen portowy wyposażony w pływające pomosty cumownicze, slup. Prąd i woda na pomostach. Zaplecze sanitarne i rekreacyjne. Bosmanat w dużym budynku nieopodal przystani. Przy niskich stanach wody Wisły mogą wystąpić trudności z wejściem do przystani (spłylenia).

736,00 km – Przemiał Toruń.

736,30 km – PB Port Zimowy. Duży basen portowy bez żadnej infrastruktury dla turystów wodnych. Wpływać tu należy jedynie w przypadku wyższej konieczności.

737,75 km – PB Zatoka Mostu Pontonowego. Sztuczna zatoka z przyczółkiem utworzona w czasach PRL do postawienia tymczasowego mostu pontonowego, w razie zniszczenia mostu drogowego. W zatoce spłylenia. Przepawa w ciągu DW 257.

738,00 km – LB Przyczółek dawnej awaryjnej przeprawy mostowej, używany jako slup. Przepawa w ciągu DW 257.

WISŁA

740,00 km – Przemiał Toruń.

743,00 km – Przemiał Wielka Nieszawka. W dnie głazy narzutowe.

744,70 km – PB Port Drzewny. Miejsce o bardzo rozwinętym zakwicie makrofitów, które uniemożliwia bezproblemowe wpłynięcie turystom wodnym. W odnodze pomost cumowniczy.

744,85 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 14 m.

745,00 km – Przemiał Dybowo.

745,80 km – Ujście rzeki Zielonej – Puszcza Bydgoska zbliża się do rzeki.

749,00 km – Przemiał Górsk.

752,00 km – Przemiał Smolno.

755,00 km – Przemiał Przyłubie.

ok. 755,40 km – PB Przyłubie. Kamienie w dnie w dwóch miejscach, widoczne przy średnich i niskich stanach wody.

759,00 km – Przemiał Zła Wieś Wielka. Rafa kamienna.

761,00 km – LB Solec Kujawski. Nabrzeże firmy Solbet dla barek i pchaczy. Przed nabrzeżem w górze rzeki spłyenia, oznakowane doraźnie chorągiewkami.

762,00 km – Przemiał Solec Kujawski.

763,50 km – LB Solec Kujawski. Przystań WOPR. Niski pomost pływający bez urządzeń cumowniczych – cumy należy obkładać pomiędzy przerwami w deskach.

763,60 km – PB Czarnowo. Przyczółki promu i slip. LB Solec Kujawski. Funkcjonowanie przeprawy promowej uzależnione od aktualnego stanu wody na Wiśle.

763,65 km – LB Solec Kujawski. Prywatne pomosty pływające.

766,00 km – Przemiał Otorowo.

766,00 - 859,00 km – Zespół Parków Krajobrazowych nad Dolną Wiśłą obejmuje swym zasięgiem część doliny Wisły wraz z przyległymi fragmentami wysoczyzny na odcinku od Bydgoszczy do miejscowości Nowe. Rzeka płynie tu szerokim korytem między wysokimi zboczami doliny, z których roztaczają się wspaniałe panoramy (m.in. na Grudziądz, Chełmno i Świecie). Obszar ten słynie z dzikiej przyrody, unikatowych lasów łęgowych i ostoi ptactwa wodno-błotnego. Jedną z ciekawostek parku jest doskonale zachowana chata mennonicka z 1791 r.

771,40 km – LB Ujście Starej Brdy.

771,45 km – LB Ujście Brdy. Spłyenia w ujściu. Brdą możemy kontynuować rejs odcinkiem MDW E70 do Odry lub popłynąć na Wielką Pętlę Wielkopolską.

773,00 km – Przemiał Fordon.

773,50 km – LB Nabrzeże przemysłowe (elewatory zbożowe) dla jednostek żeglugi profesjonalnej. Uwaga! Nie dobijać tu nawet w razie nagłej potrzeby – nabrzeże jest w złym stanie technicznym.

774,50 km – Linia energetyczna – są słupy ale nie ma linii energetycznej (kabl) nad wodą.

774,55 km – LB/PB Przyczółki – zjazd do tymczasowej przeprawy promowej / pontonowej w ciągu DW 549 na wypadek awarii mostu.

774,84 km – Most Fordoński im. Rudolfa Modrzejewskiego w Bydgoszczy, to jeden z ciekawszych zabytków techniki tego miasta. To obiekt kolejowo-drogowy, po którym przebiega DK 80 i linia kolejowa 209. Został oddany do użytku w 1893 r., a otwarcia dokonał sam cesarz Wilhelm II. Nad Wiśłą umieszczono 18 przęseł, a most uzyskał długość 1,325 km. Obiekt ten był pierwszym na świecie mostem zbudowanym ze stali zlewnej. Wysadzony w 1941 r.; odbudowany, po raz kolejny uległ zniszczeniu 26 stycznia 1945 r. Obecny most ma długość 1005 m i szerokość całkowitą 16,8 m i nosi imię Rudolfa Modrzejewskiego (1861-1940), polskiego konstruktora i budowniczego. Prześwit WWŻ 5,55 m.

Port Drzewny. Fot. Berda.pl

Solec Kujawski. Fot. Berda.pl

Ujście Brdy. Fot. Berda.pl

Most Fordoński im. R. Modrzejewskiego. Fot. Berda.pl

Nabrzeże Fordon. Fot. Berda.pl

775,10 km – LB Wejście do nieeksploatowanego basenu portowego. Występują tu liczne spłylenia i obfita roślinność wodna. W kanale wejściowym zacumowana barka, co utrudnia wpłynięcie. Miejsce nie jest przystosowane dla turystów wodnych i wpływać tu należy jedynie w przypadku wyższej konieczności.

775,15 km – LB **Nabrzeże Fordon** ze slipem. Niegdyś Fordon był samodzielnym miastem. Od roku 1973 stał się największą dzielnicą Bydgoszczy. Po rewitalizacji fordońskie nabrzeże zyskało tereny sportowo-rekreacyjne, place zabaw, skatepark oraz kilkusetmetrowy bulwar spacerowy i nabrzeżną trasę przyrodniczą. Przy średnich i niskich stanach wody wzdłuż części nabrzeży piaszczysta łąka i kamienie. W rejonie nabrzeża prędkość ograniczona do 8 km/h. Od strony nabrzeża widać efektowne malowidło projektu Tomasza Pobiedzińskiego przedstawiające bramę, zaprasza ono do wnętrza miasta, łącińską sentencją: BONUS INTRA, MELIOR EXI, czyli: „Dobrym wejdz, lepszym wyjdz.” Idea bramy wpisuje się w kontekst miejsca, tworząc z przestrzenią Fordonu spójną kolorystycznie kompozycję.

776,00 – **Przebieg Ostromecko.**

776,00 - 777,00 km – Przy LB kamienie.

776,00 km – PB **Rezerwat przyrody Wielka Kępa**. Przedmiotem ochrony jest fragment nadwiślańskiego lasu łęgowego, charakterystycznego dla naturalnie ukształtowanych dolin dużych rzek, z cyklicznie występującymi zalewami. Rezerwat znajduje się na najniższej (zalewowej) terasie doliny Wisły, w odległości 120 – 380 m od jej wschodniego brzegu. Przez rzekę graniczy z obszarem administracyjnym miasta Bydgoszczy, zaś w odległości ok. 0,5 km znajduje się wieś Ostromecko.

780,50 km – Linia energetyczna. **Prześwit WWŻ 22 m**, część znaków ostrzegawczych uszkodzona (tablice od strony wody górnej ze słupami leżą na ziemi).

781,00 km – **Przebieg Łoskot.**

785,00 km – **Przebieg Rafa.**

787,00 km – **Przebieg Zławieś.**

787,50 km – PB **Czarze**. Możliwość postoju w niewielkiej zatoczce. Można się tu schronić przypadku dużej fali, którą możemy napotkać na Wiśle w tych okolicach.

792,00 km – **Przebieg Kokocko.**

802,10 km – **Przebieg Starogród.**

804,00 km – PB **Rezerwat Przyrody Ostrów Panieński**. Można w nim zobaczyć okazy wspaniałych dębów, z których wiele ma ponad 250 lat.

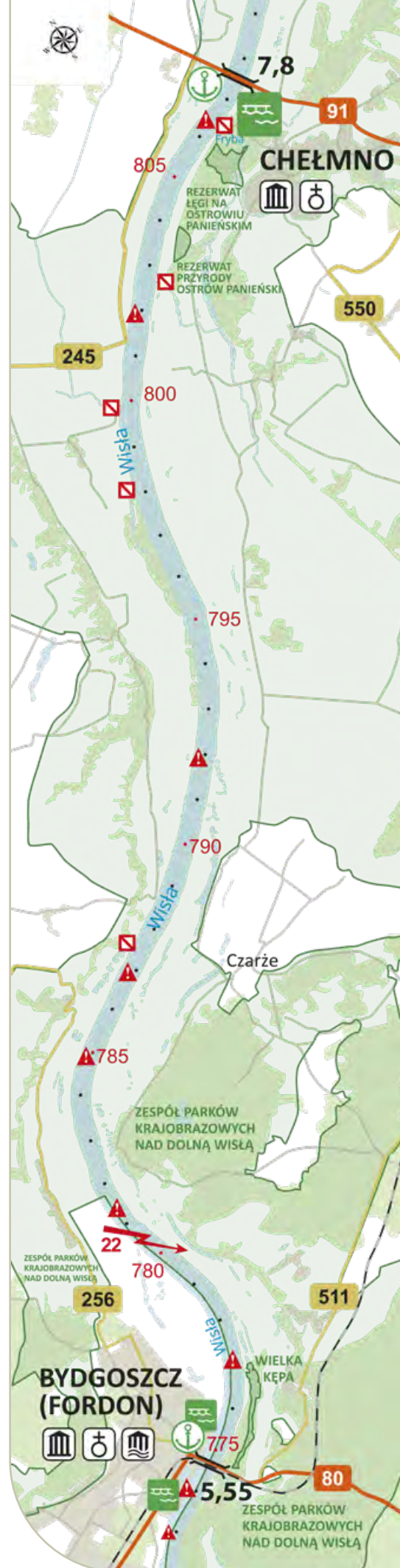
806,80 km – PB **Ujście rzeki Fryby**. Uregulowany odcinek ujściowy z przepompownią.

807,00 km – **Przebieg Chełmno**. PB Chełmno. Wysokie nabrzeże portowe, z którego wystają zbrojenia, kawałki blachy. Dla wodniaków przygotowane są tylko dwa polery cumownicze. Ze względu na nabrzeże, wychodzenie ze standardowych jednostek turystycznych jest bardzo utrudnione. W okolicy północnego skraju nabrzeża – kamienie w dnie. Na PB i LB najazdy dawnej przeprawy promowej używane jako „dzikie slipy”.

807,00 km – **Chełmno**, obecnie kojarzone jest z Walentynkami – świętem zakochanych. Przyczynkiem do tego są przechowywane w tutejszej gotyckiej farze (XIII/XIV w.) relikwie św. Walentego. Dlatego 14 lutego na chełmińskim rynku odbywa się wiele imprez okolicznościowych. Z kościelnej wieży, rozciąga się wspaniały widok na dolinę Dolnej Wisły i miasto. Najsłynniejszym obywatelem Chełmna był Ludwik Rydygier, wybitny chirurg, który położył podwaliny pod rozwój nowoczesnej medycyny. W mieście czynne jest muzeum poświęcone jego pamięci.

Dawna przeprawa promowa, Chełmno. Fot. Berda.pl

Zamek w Świeciu. Fot. P. Pasieczny

807,00 km – LB Popowska Kępa. Wejście do dawnego basenu portu – bazy remontowej żeglugi śródlądowej. Obecnie prywatna własność. Port nie jest przystosowany do przyjmowania turystów wodnych, ale w razie nagłej potrzeby można tam zacumować za zgodą właściciela.

807,70 km – LB/PB Przyczółki – zjazd do tymczasowej przeprawy promowo-pontonowej na wypadek awarii mostu w ciągu DK 91.

807,60 km – Most drogowy im. Generała Stanisława Skalskiego w ciągu DK 91. Prześwit WWŻ 7,80 m.

813,50 km – LB Ujście rzeki Wdy. Małymi jednostkami o niewielkim zanurzeniu można popłynąć Wdą pod prąd w stronę Świecia. Na lewym brzegu rzeki charakterystycznym punktem jest stara, zardzewiała barka. Po minięciu na PB Zamku Krzyżackiego – którego sylwetka przypomina z oddali szachową wieżę – znajdziemy przystań kajakową „Przystań – camping Zamek”. Dysponuje ona niewielkim pomostem cumowniczym i sąsiaduje z polem namiotowym. Po zacumowaniu warto pospacerować starymi uliczkami Świecia, by zwiedzić barokowy klasztor bernardynów oraz zabytkową farę, w której architekturze odnajdziemy mieszankę wielu stylów: od gotyku po barok.

814,50 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 12,0 m.

827,80 km – Most autostrady A1 powstał w latach 2009-2011. Całkowita długość mostu wynosi 1953,60 m, a długość estakad najazdowych 994,9 m (21 prześł) i 562,9 m (12 prześł). Jest to połączenie węzła autostrady A1 „Nowe Marzy”, z węzłem „Grudziądz”. Budowla składa się z mostu nurtowego nad głównym korytem Wisły i dwóch estakad dojazdowych, po obu stronach rzeki. Długość mostu w nurcie rzeki wynosi 400, metrów, na co składają trzy prześła. Prześwit WWŻ 9,0 m.

832,00 km – Przemiał Grudziądz. Na PB widać zabudowania Grudziądza.

832,35 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 19,0 m.

832,80 km – PB Żwirownia, nabrzeże. Miejsce do cumowania dla jednostek obsługujących zwirownię.

ok. 833,50 km – PB Początek Nadbrzeża Wiślanego – bulwarów „w stylu plażowym”, miejsca do rekreacji, wypoczynku, jazdy na rowerach i deskach. **Uwaga!** Miejsce to nie nadaje się do cumowania!

834,05 km – Most drogowo-kolejowy w Grudziądzu im. Bronisława Malinowskiego to najdłuższy most drogowo-kolejowy w Polsce. Składa się z 11 prześł o rozpiętościach 100 m. Został zbudowany w czasach zaboru pruskiego, w latach 1876 – 1879. Po I Wojnie Światowej, znalazł się w granicach Polski. W czasie II Wojny Światowej – dwukrotnie zniszczony: w 1939 r. przez Wojsko Polskie i w 1945 r. przez Wehrmacht. Odbudowano w latach 1947–1951. Prześwit WWŻ 5,28 m.

834,50 km – PB Marina Grudziądz. Tuż za mostem leży nowoczesna marina. Znajdziemy w niej: dźwig stacyjny, pomosty pływające, WC, prysznice i możliwość noclegu. W kanale wejściowym do mariny – kładka piesza o prześwicie 4 m.

834,90 km – PB Ujście Kanału Trynka.

834,90 - 835,50 km – PB Błonia Nadwiślańskie. **Uwaga!** Miejsce to nie nadaje się do cumowania!

Most w Grudziądzu. Fot. Berda.pl

Marina w Grudziądzu. Fot. Berda.pl

Marina w Grudziądzu. Fot. Berda.pl

Spichrze w Grudziądzu
Fot. Berda.pl

Brama Wodna w Grudziądzu
Fot. Berda.pl

834,95 km – PB Nowy slip, zbudowany w 2023 roku. Przy slipie plac do manewrowania samochodem z przyczepą.

835,02 km – LB Stary slip z płyt betonowych. W przeszłości znajdowała się tu przystań przeprawy promowej, łączącej lewy brzeg rzeki z Grudziądzem. Przewóz przez Wisłę funkcjonował w tym miejscu od średniowiecza do I poł. XX w., a obecnie jest to punkt widokowy na panoramę Grudziądza.

834,50 - 836,00 km – PB Piękna panorama Grudziądza. Spichrze nad Wisłą są symbolem bogatej przeszłości Grudziądza. Masywne budowle z czerwonej cegły, z bogatymi detalami architektonicznymi, widoczne z wody, robią ogromne wrażenie. Dziś w części spichrzy znajduje się Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu – Muzeum Handlu Wiślanego Flis. Pierwsze spichrze powstały w 1346 r., a 100 lat później było ich 16. Obsługiwały port znajdujący się u podnóża skarpy, pełniąc też funkcje obronne. Przy ulicy Spichrzowej znajdują się sale wystaw stałych i czasowych oraz przestrzenie do działalności edukacyjnej. Grudziądz, co istotne, leży na Europejskim Szlaku Gotyku Ceglanego, z zespołem spichlerzy, murami miejskimi, cytadelą, zabudową kamienic na rynku, ze Wzgórzem Zamkowym, gdzie znajduje się odbudowana Wieża Klimek, z której roztacza się wspaniały widok na miasto i Dolinę Dolnej Wisły.

Ok. 836,00 km – PB Koniec zabudowań Grudziądza.

837,30 km – PB Cytadela. Nabrzeże 13 Oddział Wojskowy Gospodarczy. Zakaz cumowania.

837,45 km – LB Wielki Lubień – basen portowy, wejście zamulone i niedostępny dla turystów wodnych.

842,05 km – PB Ujście rzeki Osa.

844,90 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 12 m.

852,00 - 853,50 km – LB Nowe. Widoczne zabudowania miejscowości. Brak miejsc do zacumowania.

852,35 km – LB Ujście rzeki Mątawa.

852,50 km – LB Nowe. Przyczółek dawnej przeprawy promowej, użytkowany przez miejscowych wodniaków, jako miejsce slipowania małych łodzi. Na PB przyczółek przeprawy promowej zarosnięty krzakami. Z poziomu Wisły, już z dalekiej perspektywy, miasto wygląda imponująco. Czerwony kolor murów obronnych, wieży kościoła i zamku wyróżnia się w nadwiślańskim krajobrazie. Pomimo złych warunków do cumowania warto na chwilę się zatrzymać i wspiąć na stromą skarpe, by z poziomu kilkudziesięciu metrów zobaczyć przepiękną panoramę doliny Wisły i obejrzeć zabytki uroczego miasta.

852,50 km – Przemiał Bochlin.

857,00 km – Przemiał Kozielec.

863,80 km – Filary nieistniejącego mostu Opalenie. Uwaga! Uważać na znaki – przejście przy LB (zweźnienie szlaku żeglownego). Historia tutejszej, nieistniejącej już przeprawy jest przedziwna i trochę przewrotna. Most ten (drogowo-kolejowy) wybudowali Niemcy w 1909 r. Po Traktacie Wersalskim w 1920 r. Wisłą, a właściwie wałem wiślanym, na prawym brzegu, biegła granica pomiędzy Polską a Niemcami. Na mocy postanowień traktatu, Polsce pozostawiono ten niewielki skrawek ziemi wzdłuż prawego brzegu Wisły, by zagwarantować Polakom swobodny dostęp

Filary mostu Opalenie. Fot. Berda.pl

Gniew. Fot. M. Opitz

do rzeki i przewóz towarów. Dlatego most stał się bezużyteczny, bo prowadził właściwie do nikąd. Decyzją władz polskich, na przełomie lat 20. i 30 XX w, przeszła mostu zdemontowano i przeniesiono do Torunia. Służy tu jako most im. Marszałka Józefa Piłsudskiego. Pod koniec wojny, Niemcy zbudowali w Opaleniu kolejny most – kolejowy, który sami zniszczyli w 1945 r., w obawie przed nadciągającą Armią Radziecką.

864,00 km – Przemiał Opalenie.

866,00 km – Ostrogi. Uwaga! Widoczne są dopiero przy niskich stanach wody – przy średnich i wysokich stanach istnieje ryzyko napłynięcia na nie i uszkodzenia jednostki.

866,70 km – PB Korzeniewo kanał wlotowy; przepompownia wody z Wisły dla zakładów papierniczych w Kwidzynie – nieprzeznaczony dla turystów wodnych.

866,8 - 866,90 km – PB Korzeniewo nabrzeże przeznaczone dla barek i pchaczy.

866,90 km – PB Korzeniewo dawna przeprawa promowa zjazd do wody. Analogiczny zjazd na LB Opalenie, zapiaszczony dostęp od szlaku żeglownego, ograniczony piaszczystą łachą.

867,20 km – PB Korzeniewo druga dawna przeprawa promowa zjazd do wody. Analogiczny zjazd na LB Opalenie.

867,30 km – PB Wejście do portu Korzeniewo – bazy RZGW. Niestety, port nie jest przeznaczony dla turystów wodnych, nie znajdziemy tu dogodnej dla wodniaków infrastruktury. Na nabrzeżu zacumowane są barki i pontony, zajmujące dużo miejsca. W razie konieczności można port traktować jako miejsce „awaryjnego schronienia”, przycumować do istniejących dalb. Na brzegu charakterystyczny zabytkowy budynek dawnego wodowskazu (obecnie kaplica).

868,25 km – Most drogowy łączy drogę krajową nr 91 z drogą krajową 55. Dzięki niemu mieszkańcy Kwidzyna oraz Gminy Kwidzyn uzyskali bezpośredni dojazd do autostrady A1. **Prześwit WWŻ 12 m.**

870,00 km – Przemiał Jazwiska.

874,00 - 875,00 km – Ostrogi, można je dojechać dopiero przy NWŻ. Należy zachować ostrożność, aby nie uszkodzić jednostki.

876,70 km – LB Gniew, ujście Wierzycy. Uwaga! Zwalone drzewa mogą blokować drogę wodną.

876,80 km – LB Przyczółek dawnej przeprawy promowej. Analogiczny przyczółek PB Miejsca wykorzystywane jako ślipy dla małych łodzi.

876,82 km – LB Gniew, Ujście Martwej Wierzycy. Dalej na Martwej Wierzycy znajduje się przystań kajakowa u stóp zamku w Gniewie i przystań zamkowa (pomost zamknięty, w złym stanie technicznym). **Uwaga!** Do tych przystani dostęp może być utrudniony – ujście Martwej Wierzycy może być zapiaszczone i zawałone kłódami drzew.

876,82 km – LB Gniew to niewielkie miasto, które w swojej historii wielokrotnie zmieniało przynależność państwową. W XIII w. tereny te przypadły Krzyżakom, którzy ze względu na strategiczne położenie miejscowości wybudowali w Gniewie potężny zamek oraz nadali mu prawa miejskie. Imponujący swoją kubaturą zamek krzyżacki, góruje nad panoramą miasta i jest obecnie jego największą atrakcją. Odbывают się tam liczne wydarzenia, m.in. turnieje rycerskie oraz „żywe” lekcje historii. Zwiedzić należy także Pałac Marysieńki, rynek i gniewskie leby – świetnie zachowane, datowane na XV wiek domy podcieniowe.

879,00 km – Przemiał Cieple.

884,00 km – Ostroga zerwana od strony lądu Ze względu na niesprzyjający układ nurtu rzeki względem piaszczystej łachy i zerwanej części ostrogi, oraz z powodu działania silnych prądów strumieniowych, istnieje zagrożenie zepchnięcia jednostki na niezniszczoną część ostrogi, znajdującą się ok. 70 m od brzegu.

Śluza Biała Góra z lotu ptaka. Fot. Berda,p

Śluza Biała Góra. Fot. Berda,p

886,60 km – PB Ujście Nogatu. Śluza Biała Góra i wrota przeciwpowodziowe. Przy wysokim stanie wody na Wiśle wrota mogą być zamknięte przez dłuższy czas, a śluza nie pracuje. Należy uważać na kamienny narzut (częściowo przerwany przez prąd Wisły), będący obwałowaniem ujścia Nogatu od strony południowej. Płynąc pod prąd zbyt blisko brzegu, łatwo wpłynąć na to obwałowanie, przy wyższym stanie wody niewidoczne. **Uwaga!** Spłylenia i piaszczyste wyspy w ujściowym odcinku Nogatu od śluzy do Wisły! Szlak wodny prowadzi Nogatem na Pętłę Żuławską. A małymi jednostkami możemy popłynąć Liwą do Kwidzyna. Za śluzą Marina Biała Góra.

888,50 - 889,40 – Kamienie w dnie; rafa.

889,00 km – PB i LB Piekło. Tu w miejscu dawnej przeprawy promowej znajduje się zjazd do wody z betonowych płyt, wykorzystywany jako miejsca wodowania. Dostęp z rzeki do zjazdu na PB utrudniają płycizny i piaszczyste wyspy. Na stronie WIR zjazdu nie są zaznaczone.

► **889,00 km** – PB Piekło zasłynęło jako symbol walki o polskość w czasach zaborów i okupacji niemieckiej. W XIX w., aż 85% jego mieszkańców deklarowało polską narodowość, podczas gdy w Gdańsku było to zaledwie 9%. Aby uniknąć germanizacji „Polacy z Piekła rodem” utworzyli w 1937 r. Dom Polski, który mieścił prywatną szkołę, przedszkole oraz mieszkania nauczycielskie i kaplicę. Pracownicy i uczęszczający do placówki, byli regularnie prześladowani przez niemieckie bojówki. Po wybuchu wojny szkołę zamknięto, a jej założyciela i kierownika Jana Hinza rozstrzelano w Lesie Piaśnickim pod Wejherowem. Obecnie w dawnym budynku Domu Polskiego znajduje się Dom Samotnej Matki, Szkoła podstawowa nazwana imieniem jej założyciela z powodów ekonomicznych została zlikwidowana w 2011 r.

Rezerwat „Las Mątowski”. Fot. M. Opitz

890,00 - 892,00 – PB Rozpościera się rezerwat przyrody „Las Mątowski”. Majestatyczny las widoczny na brzegu.

893,55 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 12 m.

896,85 km – LB Ujście Kanału Granicznik

897,00 km – Przemiał Rybaki

902,00 km – Gorzędziej – uciążliwy przemiał

903,90 km – Most Knybawski znajduje się w ciągu drogi krajowej nr 22 o długości 982,5 m i szerokości całkowitej 18,6 m. Jest przeprawą o konstrukcji belkowej, blachownicowej. Zbudowany został przez Niemców we wrześniu 1939 r. Oba przyczółki mostu zostały mocno ufortyfikowane. Największy schron bojowy znajduje się we wschodnim przyczółku mostu, gdzie umieszczono pancerne płyty, za którymi znajdowały się stanowiska ogniowe. Prześwit WWŻ 9,78 m.

906,20 km – LB Ujście rzeki Drybok.

906,30 km – LB Zjazd do wody. Slip wybudowany przez WOPR, ogólnodostępny, używany przez miejscowych wodniaków do wodowania mniejszych łodzi motorowych i wędkarskich.

907,10 km – LB Tczew, pomost cumowniczy ze slipem wózkowym – tylko dla kajaków. Wózek nie wjeżdża do wody, po zjechaniu w dół, kajak należy przetransportować ręcznie z wózka do wody. Dostęp do pomostu od strony szlaku żeglownego jest utrudniony przez piaszczystą łąkę. Pomost ma tylko dwie knagi cumownicze (bliżej

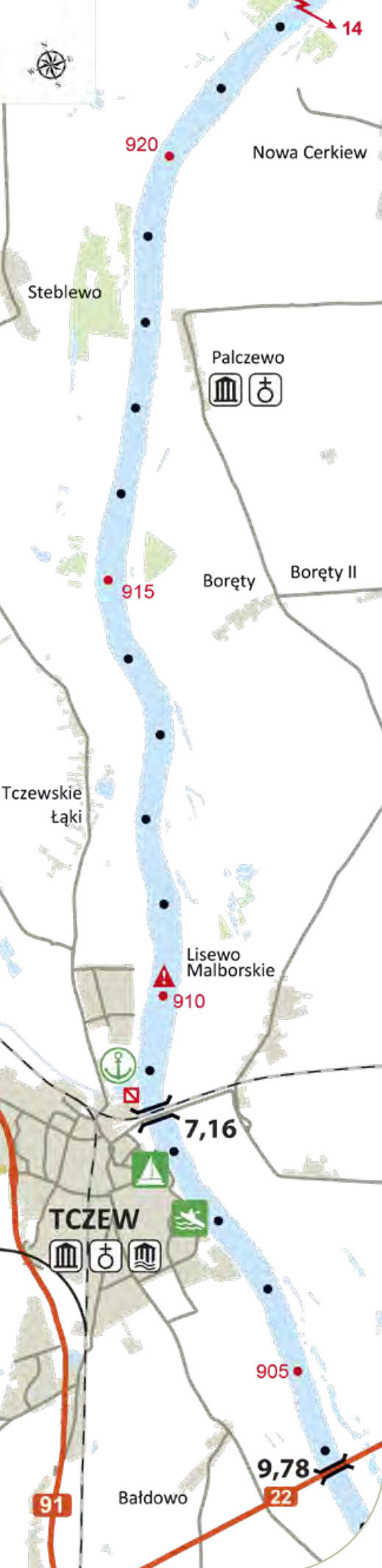

Most Knybawski. Fot. H. Gonera

Łodzie na Wiśle w okolicach Tczewa
Fot. S. Lewandowski

Mosty Tczewskie. Fot. Berda.pl

połączenia z lądem), jest chybotały i bardzo nisko nad wodą. Dojście do pomostu ze skarpy bywa zalewane przy zmiennych stanach wody w Wiśle, dlatego należy zachować ostrożność (ślisko). Na brzegu, po drugiej stronie ulicy Nadbrzeżnej, znajdują się: KKS Unia Tczew, harcerska drużyna wodna oraz WOPR. Pomost jest użytkowany przez KKS Unia Tczew.

907,80 km – LB Tczew, przystań pasażersko-żeglarska. Znajdziemy tu pomost – pływający, z knagami cumowniczymi, możliwość nabrania wody i podłączenia do prądu. Pomost pasażerski – bardzo wysoki, tylko dla statków. Na przystani dystrybutor prądu i wody. Pobór jest aktywowany poprzez opłatę za pośrednictwem czytnika kart płatniczych (ostatnio nieaktywny) co uniemożliwia pobór mediów. **Uwaga!** na trap łączący niski pomost żeglarski z nabrzeżem. Łatwo się na nim poślizgnąć. W budynku brak obsługi bosmana. Obok funkcjonuje restauracja.

908,52 km – Mosty Tczewskie. Dwa mosty jeden za drugim. Pierwszy – zwany Mostem Lisewskim – to most drogowo - kolejowy wybudowany w latach 1851- 57. Jego charakterystycznym elementem są neogotyckie wieżyczki. Drugi, to kratownicowy most kolejowy, wzniesiony w bezpośrednim sąsiedztwie mostu drogowego pod koniec XIX w. Ze względu na strategiczne położenie mostów – łączyły w 1939 r. III Rzeszę z Prusami Wschodnimi – Niemcy zakładali ich szybkie przejęcie. Polscy obrońcy, przy pomocy kolejarzy, zdolali odeprzeć atak nieprzyjaciela i wykonali swoje zadanie, wysadzając oba mosty. Obecny kształt nadała mu przebudowa przeprowadzona w 1958 r. W ostatnich latach most ten ma zdementowane prześwity w osi toru żeglownego. Brak oznakowania prześwitu na moście. **Prześwit WWŻ 7,16 m.**

908,80 km – LB Wejście do dawnego basenu portowego w ujściu Kanału Młyńskiego (spłylenia). Wysokie betonowe nabrzeża i brak infrastruktury dla turystów wodnych. W razie wyższej konieczności można port traktować jako miejsce „awaryjnego schronienia”.

909,05 km – LB Wejście do dawnego basenu portowego i stoczni rzecznej. Wysokie nabrzeża bez infrastruktury dla turystów wodnych. Spłylenia na wejściu. Część nabrzeży wynajmowana przez okoliczne firmy.

910,00 km – Przebieg Tczew.

► **918,00 km** – LB W Palczewie miłośnicy historii i architektury mogą podziwiać unikatowy wiatrak holenderski z 1800 r. jedyny zachowany na Żuławach wiatrak przebiegowy typu „holender”, wpisany w 1956 r. do rejestru zabytków. Jego obrotowa, drewniana kopuła na murewanym fundamencie umożliwia ustawianie się zgodnie z kierunkiem wiatru, a wewnątrz zachowały się oryginalne urządzenia młynarskie. Obok wiatraka warto odwiedzić trzystuletni drewniany kościół, jedyny taki na Żuławach, zdobiony barwnymi polichromiami na drzwiach, ścianach i ławach, z barokowym prospektem organowym i ołtarzem głównym z 1754 r. Cumowanie przy piaszczystym brzegu za ostrogą na wysokości drogi prowadzącej od Wisły do wsi. **Uwaga!** może być płytko.

Przystań w Tczewie. Fot. S. Lewandowski

Wiatrak „holender” w Palczewie. Fot. M. Opitz

Pogłębiarka na Wiśle w okolicach Leszki
Fot. R. Wasil

922,80 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 14 m.

925,60 km – LB **Nabrzeże Leszkowy** to wygodne, niedawno wyremontowane miejsce na postój, wyposażone w odbojnice z elastomeru. Północny narożnik ma obniżoną wysokość, ułatwiającą cumowanie. Mogą tu zacumować profesjonalne jednostki, takie jak barki, statki czy pchacze, po uzyskaniu zgody od RZGW Gdańsk. Przy okazji warto odwiedzić wieś Leszkowy i zobaczyć urokliwy, ceglany kościółek z XIV wieku, poświęcony św. Bratu Albertowi.

929,67 km – PB i LB Betonowe przyczółki dawnego mostu pontonowego w Kiezmarku. Nie należy podpływać blisko.

929,95 km – **Mosty w Kiezmarku**: trzy mosty drogowe obok siebie. Stary most po DK 7 o konstrukcji belkowej, blachownicowej i dwa mosty drogi ekspresowej S7 o konstrukcji żelbetonowej, trzynastoprzęsłowy, obiekt ma 16 m szerokości i 600 m długości. Mosty z większym prześwitem (na drodze ekspresowej S7) mają dodatkowe oznakowanie świetlne prześła żeglownego (światła stałe: skraj przejścia zielone, środek przejścia pomarańczowe). Prześwit WWŻ wg kolejności w dół rzeki: 8 m, 11,2 m i 11,2 m.

Mosty w Kiezmarku. Fot. R. Wasil

930,00 km – LB **Nabrzeże RZGW**, nieprzeznaczone dla turystów wodnych.

930,20 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 16 m.

930,80 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 16 m.

931,20 km – PB **Ujście Szkarpany**. Śluza Gdańska Głowa z charakterystycznym mostkiem obrotowym stoi na początku wschodniej odnogi Wisły – Szkarpany (szlaku na Zalew Wiślany i do Elbląga). Przy wysokim stanie wody wrota przeciwpowodziowe mogą być zamknięte przez dłuższy okres. Awanport nie chroni przed silnym prądem Wisły, który utrudnia wejście do śluzy. Cumowanie możliwe na prawym brzegu. Szlak wodny prowadzi Szkarpaną na Pętłę Żuławska. Płynąc z biegiem rzeki, należy uważać, aby nie wpłynąć na ostrogę osłaniającą ujście Szkarpany.

Kościół w Kiezmarku. Fot. M. Opitz

933,00 km – **Początek Przekopu Wisły**

935,75 km – LB **Ujście Martwej Wisły i śluza Przegalina**. Szlak wodny prowadzi Martwą Wisłą do Gdańska i Górek Zachodnich. Za wejściem do śluzy znajduje się basen portowy administrowany przez RZGW Gdańsk. Wspólnie z portem rzeczny stanowi węzeł wodny Przegalina. Śluza zabezpiecza przed powodzią część Gdańska położoną nad Martwą Wisłą. Przed śluzą – most zwodzony (prześwit WWŻ przy zamknięciu 9,2 m) i linia wysokiego napięcia w zachodnim awanporcie śluzy (prześwit WWŻ 30 m).

936,00 km – LB **Wejście do dawnego basenu portowego PBW** (Przedsiębiorstwa Budownictwa Wodnego w Tczewie). Basen jest opuszczony, na brzegu ruiny budynków, znajdują się w nim dalby cumownicze i pozostałości pochylni. W razie wyższej konieczności można port traktować jako miejsce „awaryjnego schronienia”. **Uwaga!** teren ogrodzony, opatrzone tabliczkami „wstęp wzbroniony”.

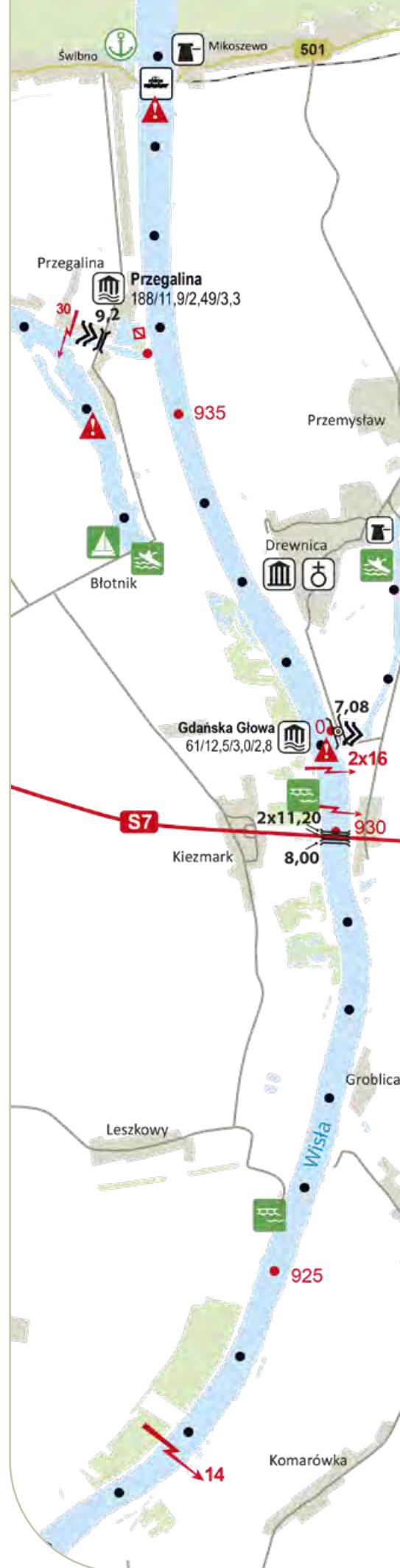
Śluza Gdańska Głowa. Fot. Berda, p

938,30 km – LB i PB **Dawne przyczółki promu kolei wąskotorowej**, tworzące niewielkie zatoki. Można w nich zacumować „na dziko” wprost do brzegu, znajdują się tu drewniane dalby ale nie ma kamiennego narzutu na brzegu. W zatoczkach występują spływnia. Ze względu na częste różnice poziomu wody i zalewowy teren, brzeg w okolicy tych zatoczek jest często podmokły.

938,60 km – LB i PB **Przeprawa promowa Świbno-Mikoszewo**. Odkąd wykonano Przekop Wisły w 1895 r., zaistniała konieczność otwarcia przeprawy promowej pomiędzy powstałą Wyspą Sobieszewską a pobliskim Mikoszewem. Obecnie kursujący prom może zabrać na pokład 21 aut i 100 pasażerów. Przeprawa z jednego brzegu na drugi trwa niespełna 5 minut. **Uwaga!** Prom „Świbno” jest promem dolnolinowym, dlatego, należy zachować szczególną ostrożność – nie przepływać przed promem oraz blisko za rufą promu, gdyż możemy zahaczyć o linę.

Śluza Przegalina. Fot. D. Paciork

Ujście Wisły do Bałtyku. Fot. Berda.pl

938,70 km – PB Przystań rybacka Mikoszewo. Przystań w Mikoszewie, to w rzeczywistości zagłębienie w brzegu po prawej stronie rzeki. Baza firm oferujących rejsy turystyczne na foki. Brak przyłączy energetycznych czy ujęć wody. Pomosty wykorzystywane przez rybaków i szybkie łodzie przewożące turystów. Brak miejsc do cumowania dla turystów.

938,98 km – LB Wejście do portu Świbno. Port rybacki w Świbnie, lata swojej świetności ma dawno za sobą. Możliwy jest postój, ale brakuje jakiegokolwiek infrastruktury dla turystów wodnych. Port w Świbnie, to mierzący 160 na 90 metrów basen z dwoma nabrzeżami betonowymi (północne i zachodnie). W razie wyższej konieczności można port traktować jako miejsce „awaryjnego schronienia”.

100 lat Przekopu Wisły. W rejonie ujścia, w pobliżu przeprawy promowej w Świbnie, znajduje się pamiątkowy głaz, (odsłonięty w 1995 r.), upamiętniający setną rocznicę wykonania Przekopu Wisły – gigantycznej inwestycji hydrotechnicznej, której uroczyste otwarcie nastąpiło 31 marca 1895 r. To sztuczne ujście, skracające bieg rzeki o około 10 km, powstało w celu ochrony Gdańska i Żuław przed niszczycielskimi powodzią zatorowymi, a pamiątkowy głaz jest hołdem dla XIX-wiecznych inżynierów.

939,05 km – LB Morska Służba Poszukiwania i Ratownictwa (SAR) Brzegowa Stacja Ratownicza w Świbnie. Znajdujący się tu slip przeznaczony jest dla SAR, policji i innych służb ratowniczych.

940,10 km – PB Pozostałości pomostu przy dawnej strażnicy WOP. Po likwidacji stancji mieściła się tu baza rybacka. Obecnie budynek i wieża są zdemontowane, a miejsce opuszczone. Pomost w złym stanie technicznym. Jest to ostatnie miejsce przed ujściem Wisły do morza, gdzie można „awaryjnie zacumować”.

941,30 km – Rezerwat przyrody Mewia Łacha.

942,20 km – Falochrony wschodni i zachodni. Ujście Wisły do morza do Zatoki Gdańskiej. Miejsce to jest oznakowane jako strefa „głębokości ciągle zmiennych”. W ujściu tworzą się piaszczyste łachy i wyspy. Nie należy tu wpływać jednostką balastową oraz przy zafalowaniu.

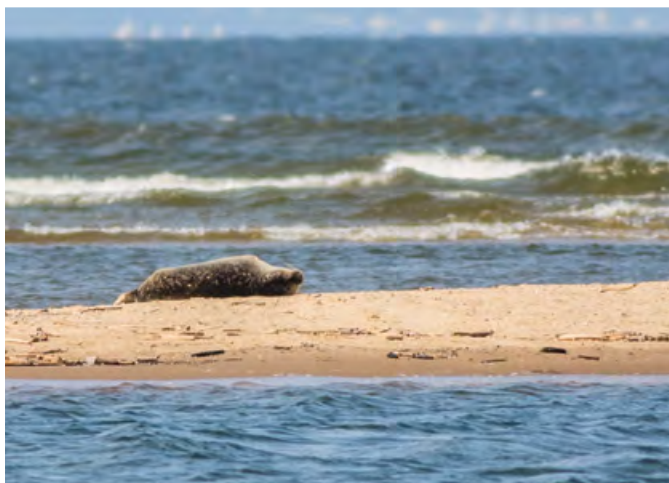
Uwaga! Wyjście na Zatokę Gdańską Przekopem Wisły bez znajomości aktualnego układu mielizn i głębokości jest niebezpieczne, gdyż po każdym sztormie zmienia się położenie piaszczystych łach, mielizn i wysp. Dużym utrudnieniem są także liczne sieci, w tym dryfujące i duże zafalowanie, zwłaszcza przy wietrze doładowym. W 2015 r. zakończono prace inwestycyjne, dotyczące remontu i przedłużenia istniejących tzw. kierownic o długości: wschodnia 600 m zachodnia 550 m. Nie poprawiło to drożności ujścia rzeki dla żeglugi. Zamontowano również nowe, stałe światła nawigacyjne na głowicach falochronów – zachodnia zielony słup, a wschodnia czerwony słup.

Przeprawa promowa Świbno–Mikoszewo
Fot. Berda.pl

Kamień poświęcony 100-leciu Przekopu Wisły.
Fot. M. Opitz

CZY WIECIE, ŻE ...

Rezerwat przyrody Mewia Łacha został utworzony w 1991 r., obejmuje obszar ujścia Przekopu Wisły do Morza Bałtyckiego, a rozciąga się na terenie Gdańska (Wyspa Sobieszewska) i gminy Stegna (Mikoszewo). Głównym celem jego powołania jest ochrona łągowisk ptaków wodno - błotnych oraz unikatowego krajobrazu stożka ujściowego Wisły. Rezerwat słynie z tego, że jest jedynym w Polsce miejscem gniazdowania rybitw czubatych i regularnie gości największą w Europie koncentrację mewy małej. Można tu spotkać wysmukłe rybitwy o krótkich nogach, kaczki i bobry oraz wiele gatunków cennych dla ornitologów i miłośników przyrody. Występują tu także: chroniony mikołajek nadmorski i rdzawoczerwony storczyk kruszczyka. Rezerwat na lewym brzegu ma dobrze wytyczoną ścieżkę edukacyjną, z tablicami poglądowymi i platformami widokowymi. Rezerwat to też piaszczyste łacha i wyspy, gdzie można spotkać skupiska fok.

Ze względu na wrażliwość siedlisk, poruszanie się po rezerwacie jest ściśle ograniczone do wyznaczonej ścieżki edukacyjnej.

¹Rezerwat Mewia Łacha. Fot. Fotografia-dronem.pl
Ujście Wisły do Bałtyku. Fot. Berda.pl

Fot. M. Opitz

INFORMACJE ŻEGLUGOWE

GŁĘBOKOŚĆ I SZEROKOŚĆ

Droga żeglowna Nogatu zaliczana jest do II klasy, z gwarantowanym zanurzeniem na poziomie 1,4 – 1,6 m. Dopuszczalne zanurzenie pływających jednostek: na odcinku Biała Góra-Michałowo 1,6 m, a Michałowo – ujście Nogatu – 1,4 m.

Przy pomostach i na przystaniach mogą występować spłylenia nawet do 0,3 m. Głębokość w nurcie dochodzi maksymalnie do 2 m. Nurt jest prawie niewyczuwalny. Nogat rozlewa się od 80 do 200 m szerokości, przy słuzach od strony wschodniej następuje narastające zwężenie koryta na odcinku kilkuset metrów nawet do 40 m. Szlak żeglowny, wyznaczony bakenami, wynosi około 30 metrów. Wzdłuż rzeki ciągną się wały przeciwpowodziowe.

PRZEPISY I OGRANICZENIA/ OZNAKOWANIE

Na rzece obowiązuje ograniczenie prędkości do 8 km na godzinę, a przy kilku przystaniach, m.in. w Białej Górze, Malborku zakaz wytwarzania fali. W odcinku ujściowym Nogatu, za służą Biała Góra, na Nogacie i Wiśle są liczne, często zmieniające swój układ wypłylenia, łachy i mielizny. Południowy brzeg Nogatu zakończony jest kamienią, częściowo zniszczoną ostrogą, niewidoczną przy wyższym poziomie wody na Wiśle. Na całym Nogacie, szczególnie w miesiącach letnich, kwitnąca roślinność – salwinii pływającej – tworzy „zielone dywany”, utrudniające żeglugę. Aby uniknąć wkręcenia roślin w śrubę silnika, należy płynąć środkiem szlaku żeglownego.

Wszystkie słuzi, mosty i linie energetyczne są odpowiednio oznakowane z wyjątkiem mostu kolejowego w Malborku. Z obu stron słuz znajdują się tablice informacyjne z numerami telefonów do obsługi i godzinami otwarć. Na rzece wystawione są czerwone (prawa strona szlaku) i zielone (lewa strona szlaku) boje, przy czym część z nich jest starego typu (klasyczne czerwone bakeny i zielone w kształcie stożka), a część nowego typu – boje drążkowe ze znakiem szczytowym walec (czerwone) lub stożek (zielone). Część boi ma fosforyzujące paski, ułatwiające ich dostrzeżenie o zmroku i w nocy.

LINIE WYSOKIEGO NAPIĘCIA I MOSTY

Przez rzekę przechodzą liczne stałe mosty (w Kępkach, Jazowej, Malborku i Białej Górze) i napowietrzne linie wysokiego napięcia. W miejscowości Kępki przez rzekę przechodzi niski most drogowy. Jego prześwit waha się od 3,3 m WWŻ do 3,7 m NWŻ. Najniższa linia wysokiego napięcia zawieszona na wysokości 10 m. Prześwit uzależniony jest od zmiennego poziomu wody.

ŚLUZY

Na rzece znajdują się cztery słuzi o wymiarach ok. 57x 9,5 m. Część obiektów, w tym wrota w Bielniku i połączenie z Liwą, pozostaje stałe otwarte. **Uwaga:** Poza Białą Górą, różnica poziomów w komorach jest duża i wynosi min. 2 m (na słuzie Rakowiec aż 2,75 m). Wymaga to uważnej pracy cumami podczas słuzowania.

CUMOWANIE

Na Nogacie są następujące miejsca do cumowania:

- przystanie żeglarskie: w Białej Górze, Malborku i Ząbrowie;
- przystanie kajakowe: w Pogorzałej Wsi, Malborku, Ząbrowie, Janówce, Kępkach;
- pomost cumowniczy przy słuzie Rakowiec.

Przystanie kajakowe są przystosowane do cumowania jachtów. W praktyce korzystają z nich również inni wodniacy. Dostęp od strony wody do przystani kajakowych w Pogorzałej Wsi, Ząbrowie, Janówce i w Kępkach jest ograniczony ze względu na spłylenia nawet do 0,3 m, zamulenie dna i gęstą roślinność wodną.

Na rzece występują liczne niewielkie prywatne keje i pomosty – o cumowanie przy nich należy zapytać ich właściciela. Cumowanie „na dziko” możliwe jest w kilkunastu miejscach. Możliwe jest cumowanie wprost do brzegu, w bocznych zatokach lub odnogach (dawnych ramionach delty Nogatu).

CHARAKTERYSTYKA RZEKI

NOGAT to wschodnia odnoga ujściowa Wisły, liczy 62 km długości. Swój bieg rozpoczyna na km 886,6 królowej polskich rzek i uchodzi do Zalewu Wiślanego, tworząc niewielką deltę. Szerokość rzeki oscyluje w przedziale od 80 do 200 m, jednakże szlak żeglowny liczy ok. 30 m. Powolny nurt i dzika żuławska przyroda, zachęcają do spływu liczne grupy wodniaków. Niewielki prąd znacząco odróżnia Nogat od Wisły, a tafla wody, od sierpnia, miejscami pokrywa się szczelnym dywanem roślinności wodnej. Gęste nadbrzeżne zadrzewienie oraz ładne plaże, zapewniają wiele malowniczych miejsc do postoju i biwakowania. Wody Nogatu nawadniają żyzne tereny Żuław Wiślanych i są na długim odcinku otoczone wałami przeciwpowodziowymi. Dopływając do Malborka, z oddali ujrzymy czerwone mury średniowiecznego zamku krzyżackiego – unikatowego na skalę europejską zabytku architektury gotyckiej. Od 1309 r., przez prawie 150 lat Malbork był stolicą państwa zakonu krzyżackiego, a zamek stanowił jego główną twierdzę. Koniecznie trzeba zatrzymać się tu na postój, żeby odwiedzić wiekowe mury i poczuć klimat panujący w średniowieczu. Warto też wziąć udział w jednym z licznie organizowanych latem wydarzeń plenerowych np. inscenizacji bitwy rycerskiej. W XV w. Nogat został połączony z rzeką Elbląg dzięki budowie Kanału Jagiellońskiego, który jest najstarszą tego typu budowlą na terenie Polski. Szlak ten do dziś znacznie skraca śródlądową drogę wodną z Gdańska do Elbląga – nie ma konieczności wychodzenia na wody Zalewu Wiślanego.

Połączenia Nogatu z innymi drogami wodnymi: – w Białej Górze na Wisłę (żeglowną drogę wodną), dopłyniemy, pod prąd, do Gniewu, Bydgoszczy, Warszawy, a z prądem do Gdańska i na wody Zatoki Gdańskiej lub przez służę Gdańską Głowę na wody Szkarpawy i Pętli Żuławskiej; – w Białej Górze na Liwę (tylko małymi łódkami i kajakami), dopłyniemy do Kwidzyna. – w Bielniku na Kanał Jagielloński (żeglowną drogę wodną), dopłyniemy do Elbląga i dalej na Zalew Wiślany lub Kanał Elbląski i Poj. Iławskie; – w okolicy Osłonki na Zalew Wiślany, a pod prąd na rzekę Szkarpawę.

AKTUALNE INFORMACJE ŻEGLARSKIE na:
<https://www.gov.pl/web/wody-polskie-gdansk>
<https://wir.wody.gov.pl/mapy/>

CIĘKAWOSTKI HYDROTECHNICZNE

ŚLUZA W BIAŁEJ GÓRZE

Kompleks budowli hydrotechnicznych rozdzielających wody Wisły i Nogatu. Historia śluz sięga XVI w., kiedy to mieszkańcy Gdańska oraz Elbląga, za pomocą przekopów, dążyli do regulacji nurtu obu rzek. Powodowało to częste zmiany poziomów wody, a nawet problemy z żeglownością. System śluz składa się z tzw. śluz Wielki Upust (regulującej poziom wody w Nogacie), śluz komorowej (regulującej przepływ wód z Wisły do Nogatu), małej śluz w ujściu Liwy do Nogatu (obecnie nieużytkowana) oraz jazów. Śluzy stanowią nie lada atrakcję ze względu na kunszt i precyzję wykonania.

Fot. Berda.pl

Za Białą Górą, płynąc w kierunku Zalewu Wiślano, żeglarze napotykają jeszcze trzy śluz: Rakowiec, Szonowo (na przedmieściach Malborka) oraz śluzę w Michałowie. Powstały one na początku XX w. w ramach programu „kanalizacja Nogatu”, który miał na celu zwiększenie udogodnień dla działalności żeglugowej. Wszystkie obiekty to typowe śluz kaskady Nogatu, składające się z zapory ziemnej, śluz komorowej oraz jazu z przepławką dla ryb, a ich wrota obsługiwane są ręcznie. W ostatnich latach przy wszystkich śluzach wybudowano ekologiczne elektrownie wodne.

Fot. M. Opitz

CIĘKAWOSTKI TURYSTYCZNE

ZAMEK KRZYŻACKI W MALBORKU

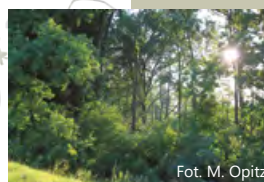
Gratka nie tylko dla miłośników historii, którzy zjeżdżają się tutaj w lipcu na coroczne Oblężenie Malborka, upamiętniające wydarzenia z 1410 r., ale również dla pasjonatów średniowiecznej architektury. Historia zamku sięga roku 1280. W 1309 r. Malbork stał się siedzibą wielkiego mistrza zakonu krzyżackiego. W latach 1457–1772 był jedną z rezydencji królów Polski. Zwiedzanie zamku rozpoczyna się od Zamku Średniego, gdzie znajdowały się prywatne kwatery mistrzów zakonu, refektarze, infirmeria oraz kaplica. Warto udać się do gdaniska – wieży obronnej, która pełniła również rolę sanitariatów. Zamek dostępny dla zwiedzających przez cały rok.

Fot. Berda.pl

REZERWAT PRZYRODY „LAS MATAWSKI”

Obejmuje ochroną kompleksy leśne rozwidlenia Wisły i Nogatu. Jest to największe zbiorowisko leśne w tym rejonie. W jego obrębie występuje las jesionowo-dębowy, gdzie znajdują się ponad 180-letnie topole białe, zwane „Dwunastoma Apostołami”.

Fot. M. Opitz

Śluza Białą Górą. Fot. Berda.pl

00,00 km – Nogat rozpoczyna bieg odchodząc od Wisły. **Uwaga!** Część południowej ostrogi może być niewidoczna. W rejonie ujścia Nogatu do Wisły występują liczne wypłyenia i piaszczyste łachy, zmieniające swoje położenie. Południowy brzeg Nogatu zakończony jest kamienną ostrogą, która jest częściowo zniszczona i niewidoczna przy wyższym poziomie wody na Wiśle.

00,45 km – Śluza Białą Górą jest budowlą jednokomorową o konstrukcji betonowej, obliczanej cegłą klinkierową. Komora jest napełniana i opróżniana przez kanały obiegowe, umieszczone symetrycznie w głowie górnej i dolnej. Zamknięcia kanałów stanowią zasuwę o napędzie ręcznym. Śluza ma nietypową konstrukcję dzięki czterem parom wrót wspornych (po dwie pary w głowie górnej i dolnej), które umożliwiają słuzowania jednostek zarówno przy stanach Wisły wyższych jak i niższych niż w Nogacie. Służę wybudowano w latach 1912 – 1915. Parametry: długość 57 m, szerokość 9,53 m. Stopień Białą Górą składa się z następujących obiektów: śluza komorowa wraz z wrotami przeciwpowodziowymi na Nogacie, jaz kryty trójprzęsłowy na Nogacie, była śluza i jaz na Liwie.

00,45 km – Most drogowy nad Śluzą Białą Górą. Prześwit WWŻ 6,5 m.

00,50 km – PB Ujście Liwy.

00,50 km – PB Śluza Wielki Upust i tunel.

00,60 km – PB W rozwidleniu Wisły i Nogatu znajduje się Marina Białą Górą. Mieści się tu bosmanat, slip, WC, prysznice, zaplecze kuchenne, wypożyczalnia sprzętu wodnego. Na terenie przystani znajduje się również budynek z bosmanatem, zapleczem sanitarnym, hangar oraz miejsce na ognisko. Cumujemy burtą do nabrzeża, w y-bomach, lub dziobem do pomostu, a rufą do boi. Przystań jest ogrodzona. W pobliżu, ok. 450 m od przystani – sklep spożywczy, w którym uzupełnimy zapasy.

03,62 km – PB Ujście Kanału Uśnickiego – niewidoczne i całkowicie zarośnięte.

03,85 km – PB i LB Ruiny mostu Jagow Brucke.

ok. 4 - 6 km – LB Rezerwat Przyrody „Las Mątawski”. Rezerwat chroni las wiązowo-jesionowy i łęg wierzbwotopolowy, które rosną na podmokłych terenach, w dolinach wielkich rzek. Znajdują się tu cenne drzewa, m.in. stare topole białe (wiek ok. 180 lat, obwód średnio 580 cm), zwane przez okolicznych mieszkańców „Dwunastoma Apostołami”. Spotykać tu można rzadkie rośliny, a także ptaki (bielik, kania czarna i ruda).

04,05 km – LB Odgałęzienie Starorzecza Nogatu do miejscowości Piekło (Stary Nogat). Starorzecze Nogatu nie jest żeglowną drogą wodną.

04,77 km – PB Dziki slip.

06,25 km – LB Dziki slip.

Śluza Białą Górą. Fot. Berda.pl

Przystań żeglarska w Białej Górze.
Fot. P. Brozdowski

Nogat. Fot. Berda.pl

ok. 07,50 km – PB Ujście kanalizacji

07,97 km – PB Dzikie slipy. Intensywna roślinność wodna.

08,10 km – LB Prywatne gospodarstwo w zatoce. Dzikie slipy.

08,20 km – PB Ujście Kanału Uśnickiego. Intensywna roślinność wodna i trzciny.

09,33 km – LB Przystań kajakowa Pogorzała Wieś. To przystań typu otwartego (nieosłonięta) jest wyposażona w pomost pływający do cumowania wraz z ruchomym trapem. Zawiera małą infrastrukturę: wiaty drewniane z ławostołami, stojaki na rowery, ciągi komunikacyjne, krąg ogniskowy z ławkami do siedzenia, śmietniki. Obok boisko do siatkówki i piłki nożnej. Przy cumowaniu należy uważać na splęcenia przy pomoście do 0,4 m.

Śluza Szonowo. Fot. M. Opitz

ok. 11,0 km – PB Rezerwat Przyrody Parów Węgry Położony ok. 750 m od Nogatu. Rosną w nim stare, ponad 150-letnie dęby i sosny.

13,40 km – 2 Linie energetyczne. Prześwit niższej linii WWŻ 12,74 m.

14,50 km – Śluza Szonowo. Długość 57,33 m, szerokość 9,58 m. Śluza Szonowo, wraz z nowo zbudowaną elektrownią o mocy 0,5 MW, leży na przedmieściach Malborka i jest typową śluzą kaskady Nogatu. Otwierana jest ręcznie, a jej konstrukcja przypomina konstrukcje pozostałych śluz na Nogacie – w Rakowcu i Michałowie. Elektrownia, która powstała na stopniu wodnym, umożliwia wykorzystanie wód rzeki do produkcji czystej, "zielonej energii". Podczas budowy stopnia wodnego w latach 30., nie zapomniano o migracji ryb. Przy każdym jazie wybudowano tzw. przepławkę. Nad śluzą przebiega linia energetyczna. Prześwit WWŻ 10,0 m.

15,20 km – PB Widoczne zabudowania Malborka.

16,25 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 14 m.

16,50 km – PB Wyspa trzcinowa.

17,30 km – PB Malbork przystań wędkarska. Na przystani znajduje się pomost pływający i slipy.

Malbork Fot. Berda.pl

Malborska promenada. Fot. Berda.pl

17,40 km – PB Malbork Przystań Malborskiego Klubu Sportowego „Nogat”. Slip.

18,05 km – PB Przystań Malbork (żeglarska i kajakowa) położona jest na prawym brzegu rzeki Nogat, tuż przy plaży miejskiej i kąpielisku. Wyposażona jest w dwa betonowe pomosty: jeden o długości 125 m w kształcie litery L, położony równolegle do nabrzeża, oraz drugi, 50-metrowy, prostopadły do brzegu. Dostęp do pomostów ograniczony jest zamykaną bramką. Przy dłuższym pomoście zainstalowano dodatkowy, lekki pomost dla mniejszych jednostek.

Obiekt posiada bosmanat, sanitariaty. Jest monitoring, bramka na pomosty, które są wyposażone w postumenty na wodę i prąd. Przystań dysponuje 15 miejscami postojowymi dla jednostek o długości do 12 m i zanurzeniu do 2,5 m (cumowanie burtą). Na miejscu można wynająć kajaki i rowery wodne oraz skorzystać ze strefy wypoczynku z leżakami. Zimowanie jednostek nie jest możliwe. Wzdłuż nabrzeża biegnie deptak oraz ścieżka pieszo-rowerowa z przestrzenią rekreacyjną.

18,21 km – Most drogowy (podwójny) im. Rotmistrza Pileckiego. Są to dwa pięcioprzęsłowe mosty, obok siebie, którymi przebiega droga krajowa nr 22 i 55. Mosty o przekroju 3 belkowym, podpartym na 6 podporach, w tym trzech, znajdujących się w korycie rzeki. Prześwit WWŻ 5,7 m.

18,21 - 19,10 km – PB Panorama zamku malborskiego. Budowę zamku rozpoczęto w XIII w., kiedy to zdecydowano o przeniesieniu do Malborka komturstwa, czyli okręgu administracyjnego. Zaczęło się od dwóch członów – zamku wysokiego i gospodarczego podzamcza, skończyło na wielkim zespole zamkowym. Dziś najbardziej zachwyca zachodnie skrzydło zamku średniego – z refektarzem i prywatnymi apartamentami. Zamek skutecznie opierał się wojskom – bo nie zdobył go Władysław Jagiełło podczas trzymiesięcznego oblężenia i nie poddał się podczas wojny trzynastoletniej. Nie oparł się jednak pieniądзом: Kazimierz Jagiellończyk w 1457 r. wykupił go z rąk broniących go wojsk zaciężnych. Warto zajrzeć do Malborka od kuchni: w zamku wysokim do kuchni klasztornej, bądź do skarbcza, w którym pełno skrzyń z pieniędzmi. Ciekawskim polecamy gdańsko z wyrzeźbionym diabełkiem, o wielce skwaszonej minie. Przed wejściem do zamku w Malborku na ścianie kościoła św. Wawrzyńca (obecnie kawiarnia „Zamkowa”) zachował się znak upamiętniający stan wody w dniu 25 marca 1888 r. – 13,27 m n.p.m. Zamek można zwiedzać przez cały rok. Często są w nim organizowane ciekawe wystawy. Jest też możliwość nocnego spaceru i wzięcia udziału w spektaklu Światło i Dźwięk. Każdego roku w lipcu odbywa się Oblężenie Malborka, nawiązujące do wydarzeń z 1410 r.

19,00 km – PB Przystań pasażerska „Nabrzeże Zamkowe” w Malborku, dawniej – Przystań żeglarska „Zamek”. W praktyce od zawsze nabrzeże to wykorzystywane było przez statki pasażerskie. Nabrzeże betonowe, z polerami cumowniczymi o długości 17 metrów. Głównie wykorzystywane przez niewielkie jednostki pływające, w krótkie rejsy z turystami.

19,05 km – Kładka dla pieszych, im. Świętego Wojciecha. Prześwit WWŻ 4,7 m.

Zamek w Malborku. Fot. Berda.pl

Bulwar nad Nogatem. Fot. Berda.pl

Widok na Nogat. Foto Berda.pl

Most im. Rotmistrza Pileckiego. Fot. Berda.pl

Kładka dla pieszych, im. Świętego Wojciecha.
Fot. P. Salecki

Przystań pasażerska „Nabrzeże Zamkowe”.
Fot. R. Wasil

Malborska promenada. Fot. Berda.pl

Przystań żeglarska „Park Północny w Malborku”.
Fot. P. Brozdowski

Śluza Rakowiec. Fot. H. Goner

19,08 km – LB Przystań żeglarska Tawerna „U Flisaka”. Pomost stały i pływający. Możliwość zacumowania, podłączenia do prądu, nabrania wody, skorzystania z WC.

19,60 km – Most kolejowy. Most dwutorowy, położony w ciągu linii kolejowej nr 9 łączącej Warszawę z Gdańskiem. Prześwit WWŻ 8,20 m.

19,50 km – PB Ujście Kanału Juranda (Młynówka Malborska).

Ok. 19,55 km – PB Dzikie slipy.

Ok. 21 km – PB Przystań żeglarska i kajakowa „Park

Północny” w Malborku. Jak sama nazwa wskazuje zlokalizowana jest w Parku Północnym, który jest idealnym miejscem do relaksu i wędrówek. W pobliżu obiektu znajduje się siłownia pod chmurką oraz restauracja. Przystań posiada bosmanat, sanitariaty, monitoring, bramkę na pomosty, które są wyposażone w postumenty na wodę i prąd. W przystani cumujemy do y-bomów lub burtą do nabrzeża betonowego. Obok przystani żeglarskiej znajduje się przystań kajakowa. Na jej terenie mamy: miejsce na ognisko, stojaki na kajaki, slipy, wiaty piknikowe z ławostołami, monitoring, kosze na śmieci, ciągi komunikacyjne.

21,35 km – PB Ujście Kanału Ulgi.

21,45-21,88 km – PB Nabrzeże dawnego portu towarowego „Żegluga Bydgoskiej”.

22,18 km – PB Wejście do basenu portowego dawnego portu towarowego „Żegluga Bydgoskiej”, obecnie budynki w porcie są wynajmowane przez prywatne firmy.

23,28 km – PB Stały pomost cumowniczy. Blisko stąd do dwóch stacji paliw.

23,67 km – Przepust bramowy nad śluzą.

23,95 km – Śluza Rakowiec. Śluza Rakowiec to 3 śluza tzw. kaskady Nogatu, składającej się z 4 śluz. Stopień Rakowiec o długości 56,64 m, szerokości 9,57 m, składa się z następujących obiektów: zapory ziemnej, śluzy komorowej, jazu z przepławką dla ryb, elektrowni wodnej o mocy 0.54 MW.

Nad śluzą przebiega linia energetyczna i kratowa bramownica. **Prześwit WWŻ 13,8 m.**

24,00 km – Linia energetyczna tuż za śluzą. **Prześwit WWŻ 13,8 m.**

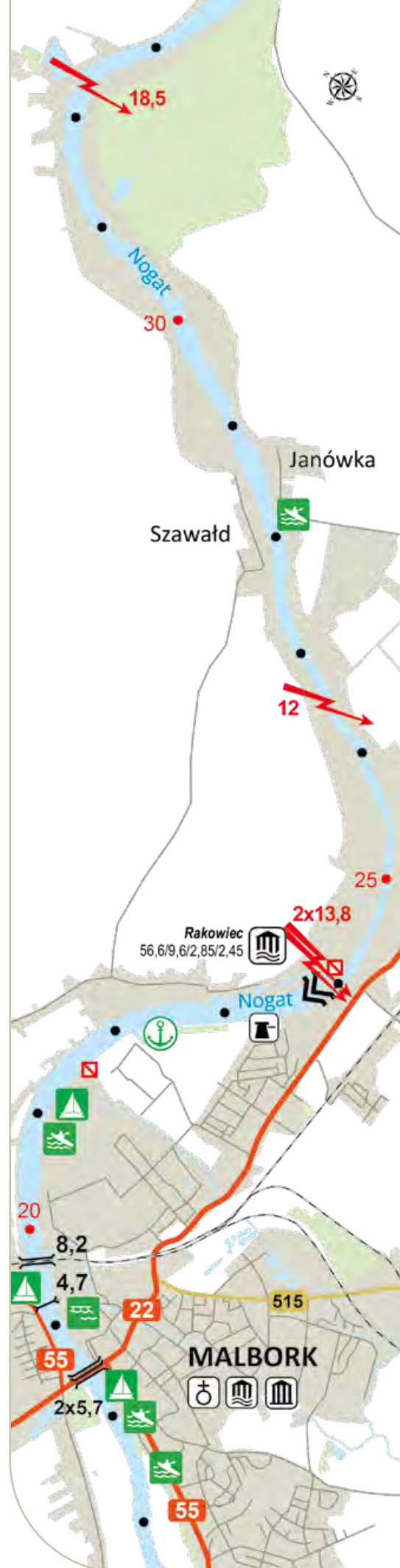
26,54 km – Linia energetyczna. **Prześwit WWŻ 12 m.**

28,09 km – PB Przystań kajakowa Janówka. Przystań wyposażona jest w pomost pływający w kształcie litery I, wraz z trapem, który łączy go z lądem. Mała infrastruktura: wiat drewniana z ławostołami, krąg ogniskowy z ławkami do siedzenia, stojaki na kajaki, śmietniki. Nie ma slipy, jest tylko miejsce do zwodowania kajaka. Wokół pomostu – obfita roślinność wodna oraz spłyca.

28,12 km – LB Szawałd. Dzikie slipy. Na LB w okolicy jeszcze dwa podobne dzikie slipy.

► **ok. 28 km** – LB. Szawałd to wieś o bogatej historii i charakterystycznym żuławskim krajobrazie. Można zwiedzić w niej zabytkowy kościół z XIX w. o konstrukcji szachulcowej, wokół kilka ukrytych w trawie nagrobków.

28,82 km – LB Szawałd. Dzikie slipy.

Most w Kępkach. Fot. H. Gonera

32,20 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 18,5 m.

34,70 km – PB Przystań kajakowa Ząbrowo (Letniki). Przystań wyposażona jest w pomost pływający do cumowania kajaków, wraz z trapem, który łączy go z łądem. Znajdziemy tu małą infrastrukturę w postaci: wiaty drewnianej z ławostołami, krąg ogniskowy z ławkami do siedzenia, stołki na kajaki, śmietniki. WC.

► **ok. 34 km** – PB **Wieś Letniki**. To nietypowa wieś, bo górują nad nią urządzenia Centralnego Wodociągu Żuławskiego – dobrze widoczne z wody. To właśnie tutaj, w Letnikach, znajduje się ujęcie wody dla Żuław Wielkich i Elbląskich. Pochodzi ona z czwartorzędowego zbiornika, czyli najważniejszego piętra wody na Żuławach i podlega szczególnej ochronie. Wydobywana jest z głębokich studni, rozmieszczonych wzdłuż Nogatu. CWŻ jest największym w Europie wodociągiem.

34,80 km – PB Ujęcie wody dla Malborka – Wodociąg Żuławski.

34,90 km – PB Przystań wodna. Obiekt wybudowany w 2025 r. Mała przystań z pomostami, trape, slipem oraz zapleczem w postaci wiaty, ławostawów, koszy na śmieci i toalety przenośnej.

38,50 km – Śluza Michałowo. Długość 57,01 m, szerokość 9,54 m. Czwarta, ostatnia śluza na Nogacie. Stopień budowany w latach 1912-1915 zachował oryginalną konstrukcję i zasady działania. Funkcjonuje tu również mała elektrownia wodna z trzema turbinami, o łącznej mocy 0,5 MW, jaz i przepławka dla ryb.

38,53 km – Linia energetyczna przy dolnych wrotach
śluzy Michałowo. **Prześwit WWŻ 10 m.**

39,30 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 14,8 m.

42,00 km – LB Zabudowania miejscowości **Wierciny**.
Liczne prywatne pomosty.

42,80 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 16,7 m.

44,50 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 13 m.

45,00 km – **Most drogowy** drogi ekspresowej S7. Jest to obiekt z dwoma niezależnymi nitkami o przekroju skrzynkowym o długości 600 m. Składa się z 14 podpór, w tym dwie podpory w korycie rzeki Nogat. **Prześwit WWŻ 7 m.**

45,03 km – PB Dzikie slip tuż za mostem.

Śluza Michałowo. Fot. M. Opitz

Most w Jazowej. Fot. H. Gonera

Ok. 45,70 km – LB Przed mostem dzikie slipy.

45,85 km – **Most drogowy w Jazowej**. Most betonowy o przekroju belkowym, pięcioprzęsłowy, podparty na 4 podporach w tym dwóch znajdujących się w korycie rzeki. **Prześwit WWŻ 5 m.**

45,95 km – LB Zrzucony niewielki **pomost cumowniczy** – brak desek, pozostała metalowa rama pomostu, po której można przedostać się na ląd. **Uwaga!** Nie jest to bezpieczne i zalecane!

47,85 km – Linia energetyczna. **Prześwit WWŻ 33 m.**

Od 49,50 km do mostu – LB **Zabudowania miejscowości Kępki**. Liczne prywatne pomosty, w tym przy charakterystycznym budynku kościoła (cumowanie po uzgodnieniu).

50,80 km – **Most drogowy w Kępkach** wybudowany w 2006 r., zastąpił starą przeprawę promową. Szerokość prześła żeglownego wynosi 35 metrów. Po obu stronach mostu mamy przejścia dla pieszych. Obiekt kratownicowy, stalowy o czterech przęsłach, podparty na pięciu podporach w tym dwie znajdują się w korycie rzeki. **Prześwit 3,30 m przy WWŻ i 3,95 m przy WŚR.**

50,88 km – Linia energetyczna. **Prześwit WWŻ 15 m.**

51,02 km – LB **Przystań kajakowa w Kępkach**. Pomost pływający wraz z trampą, który łączy go z lądem. Przystań połączona jest z przystankiem rowerowym i zawiera małą infrastrukturę: wiatę drewnianą z ławostołami, krąg ogniskowy z ławkami do siedzenia, stojaki na kajaki, śmietniki, stojak na rowery. Pomost pływający jest częściowo zarośnięty trzcinami. Z wody miejsce trudno dostępne, ze względu na intensywną roślinność wodną.

51,60 km – PB **Kanał Jagielloński**. W ujściowym odcinku Kanału nieczynne wrota przeciwpowodziowe (stałe otwarte) i most drogowy. Kanałem Jagiellońskim można dopłynąć do Elbląga i dalej przez Kanał Elbląski na Pojezierze Iławskie lub rzeką Elbląg do Zalewu Wiślanego. Kanał Jagielloński jest żeglowną drogą wodną.

51,60 - 54,00 km – Szerokość szlaku żeglownego zwęża się, szlak przebiega wzdłuż prawego brzegu. Od LB szeroko rozciąga się pas roślinności wodnej. Na PB zabudowania miejscowości **Kępa Rybacka**.

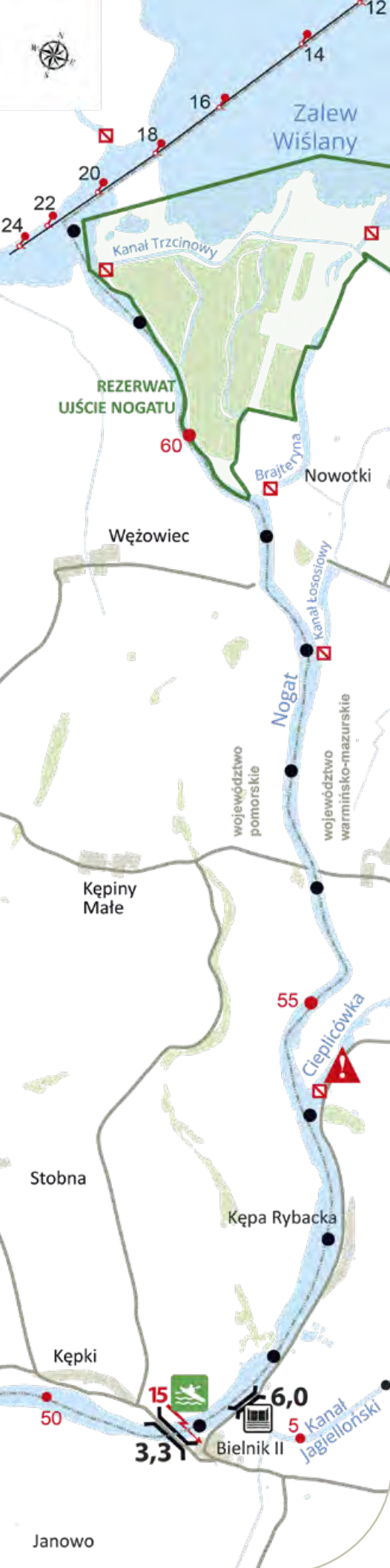
51,60 - 62 km – PB **Wyspa Nowakowska**. Ta płaska wyspa poprzecinana rowami i kanałami, kryje wiele tajemnic. Pełno tu wysokich traw i krzewów, mostów, zastawek. Są też dwie przepompownie. Prawie wszystkie domy budowane są na tak zwanych terpacach, czyli wzniesieniach, które mają chronić przed dużą wodą. Niedaleko nieczynnej przeprawy promowej można obejrzeć pomnik więźniów obozu Stutthof, który miał w tej okolicy swoją filię. Został postawiony, by uczcić tych, których wysyłano do morderczych robót przy wałach przeciwpowodziowych, podczas II Wojny Światowej.

54,00 km – PB **Ujście Cieplcówki**. Dawne koryto Nogatu, które nie jest żeglowną drogą wodną. **Uwaga!** Trudne warunki do żeglugi, zarośnięte brzegi, porzucone sieci, nieoznakowane linie energetyczne, bardzo rozwinięta roślinność wodna oraz niskie mosty – niebezpiecznie. Zdecydowanie odradzamy wpływanie, chyba, że kajakiem i to raczej wiosną lub jesienią.

Wrota przeciwpowodziowe w wejściu do Kanału Jagiellońskiego. Fot. M. Opitz

Rezerwat przyrody Ujście Nogatu. Fot. Berda.pl

55,40 km – PB i LB Miejsca dawnej przeprawy promowej w Kępinach. Wyasfaltowane zjazdy służą obecnie jako dzikie slipy dla wodowania małych łodzi.

57,90 km – PB Ujście Kanału Łososiowego (ślepa odnoga Nogatu) – nadmiernie rozwinięta roślinność wodna.

59,00 km – Słupy linii energetycznej, która została poprowadzona pod dnem rzeki.

59,30 km – PB Ujście Brejteryny zamknięte groblą ziemną. W okolicy kilka atrakcyjnych miejsc do cumowania „na dziko”.

59,90-61,80 km – Na tym odcinku zabaczymy drzewa zniszczone przez kormorany. Główną przyczyną obumierania drzew są odchody (guano) ptaków. Są one silnie żrące, mają wysoką koncentrację azotanów i fosforanów, które zakwaszają i zatrują glebę.

59,60 km – PB Rezerwat przyrody Ujście Nogatu. Jest to rezerwat faunistyczny (ornitologiczny) powołany w 2001 r. Chroni on bogatą faunę ptaków wodno-błotnych na obszarze delty Nogatu i wód Zalewu Wiślanego. Choć sam rezerwat ma na celu ochronę siedlisk ptaków, stała obecność dużych kolonii kormoranów przyczynia się do niszczenia drzewostanu w jego obrębie, co jest typowym konfliktem ekologicznym.

61,76 km – PB Ujście Kanału Trzcinowego. Kanał Trzcinowy nie jest żeglowną drogą wodną.

62,00 km – Ujście Nogatu do zatoki Zalewu Wiślanego.

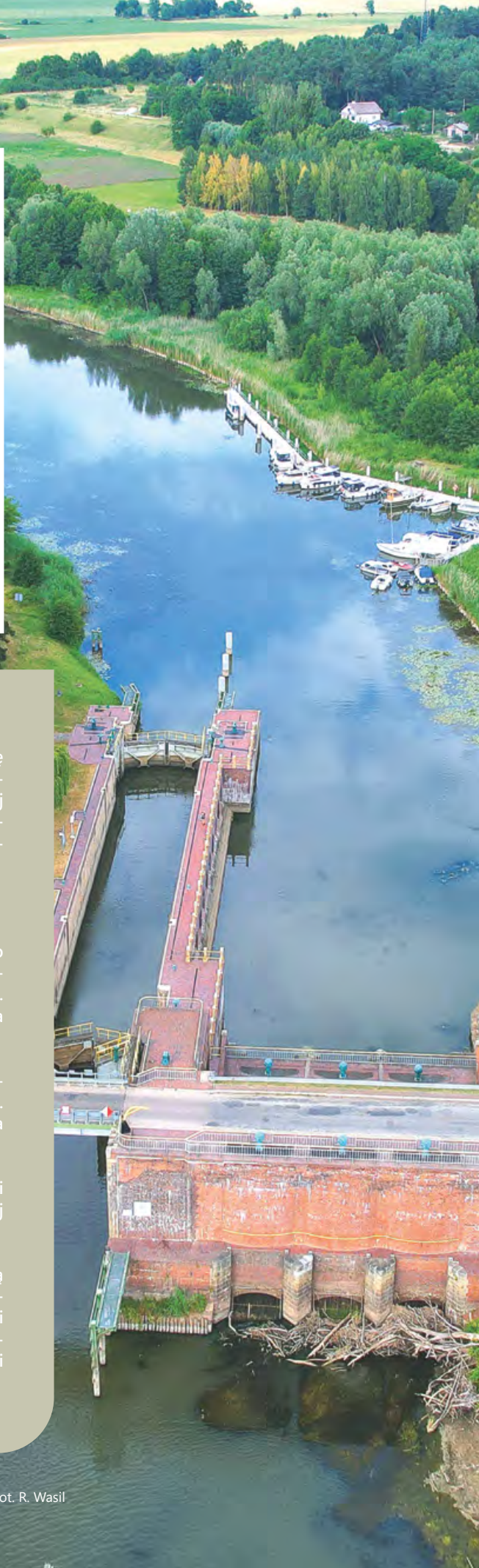
Okolice Rezerwatu przyrody Ujście Nogatu
Fot. R. Wasil

Ujście Nogatu. Fot. R. Wasil

Ujście Nogatu do Zalewu Wiślanego. Fot. Berda.pl

CZY WIECIE, ŻE ...

Wpływ osadnictwa mennonickiego na krajobraz i architekturę Żuław Wiślanych jest zjawiskiem fundamentalnym i kompleksowym. Nie ogranicza się on jedynie do wprowadzenia określonej typologii budynków, lecz polega na stworzeniu unikalnego krajobrazu kulturowego, który jest produktem zaawansowanej myśli inżynierskiej, silnej struktury społecznej i adaptacyjnej architektury.

Kluczowe elementy tego wpływu to:

Transformacja krajobrazu: Stworzenie systemu melioracyjnego i hydrotechnicznego, który umożliwił życie w delcie, a także fizyczne zabezpieczenie osad na sztucznych wzniesieniach (terpach). Krajobraz jest tutaj systemem antropogenicznym, a nie tłem dla zabudowy.

Architektura funkcjonalna: Rozpowszechnienie zagrody zblokowanej (holenderskiej) w typach wzdłużnym, kątowym i krzyżowym. Ta architektura jest maksymalnie pragmatyczna i uwarunkowana środowiskowo.

Dziedzictwo sepulkralne: Pozostawienie nekropolii ze stelami nagrobnymi, które stanowią bezcenny rejestr historii społecznej i demograficznej zamkniętej wspólnoty.

Ostatecznie, dziedzictwo mennonickie na Żuławach jest opowieścią o zwycięstwie inżynierii nad naturą, osiągnięciem dzięki wyjątkowemu etosowi pracy i solidaryzmowi. Obecny kryzys konserwatorski wynika z przerwania tej historycznej ciągłości funkcjonalnej, co wymaga pilnej interwencji polegającej na waloryzacji całego zasobu i zmianie paradygmatu ochrony z obiektowej na systemową.

¹Neogotycki kościół w Marzęcinie z 1852 r. Fot. R. Wasil
Śluza Biała Góra. Fot. Berda.pl

Fot. Berda.pl

INFORMACJE ŻEGLUGOWE

GŁĘBOKOŚĆ I SZEROKOŚĆ

Droga żeglowna Szkarpawy zaliczana jest do II klasy, z gwarantowanym zanurzeniem na poziomie 1,6 m, ale przy pomostach i na niektórych przystaniach mogą występować znaczne spłylenia. Głębokość w nurcie dochodzi maksymalnie do 3,4 m. Nurt jest prawie niewyczuwalny. Szkarpawa rozlewa się do 100 m szerokości, a szlak żeglowny, wyznaczony bakenami, wynosi 30 m.

PRZEPISY I OGRANICZENIA/ OZNAKOWANIE

Wszystkie kluczowe obiekty, takie jak śluzy, mosty ruchome i linie energetyczne, są odpowiednio oznakowane. Wyjątkiem jest obrotowy most kolejowy w Rybinie, gdzie należy zachować szczególną ostrożność. Brakuje tam pełnego oznakowania, m.in. nie ma znaku informującego o prześwicie pod zamkniętym mostem, a tablica o łączności na kanale 9 VHF jest dostępna tylko przy pomocy oczekiwania od strony zachodniej. Zarówno przy mostach ruchomych, jak i śluzach znajdują się tablice informacyjne z numerem telefonu do obsługi oraz szczegółami dotyczącymi ich funkcjonowania.

Szlak jest wyznaczony bojami zgodnie z systemem kardynalnym: Prawa strona szlaku jest oznaczona czerwonymi bojami. Lewa strona szlaku jest oznaczona zielonymi bojami. Występują tu zarówno boje starego typu, jak i nowoczesne boje drążkowe ze znakami szczytowymi. Nowsze boje są świetlne, co dostosowuje szlak do żeglugi w nocy.

LINIE WYSOKIEGO NAPIĘCIA I MOSTY

Najniższe linie wysokiego napięcia są zawieszone na wysokości 16 m (WWŻ) i znajdują się na 17,8 km, tuż za ujściem rzeki Tugi od strony Rybiny. Prześwit uzależniony jest od zmiennego poziomu wody.

Wszystkie mosty na Szkarprawie są zwodzone (w Drewnicy – prześwit WWŻ 3 m i Rybinie żółty – prześwit WWŻ 1,60 m) lub obrotowe (w śluzie Gdańska Głowa – prześwit WWŻ 7,08 m oraz Świerznica / Rybina – prześwit WWŻ 2,20 m). Są otwierane w określonych godzinach. Aby zmieścić się pod zamkniętym mostem, musimy brać pod uwagę zmienny poziom wody i występujące wahania do 1 m, ze względu na tzw. „cofkę wód” z Zalewu Wiślanego i Morza Bałtyckiego.

ŚLUZA

Jedyna na szlaku śluza, Gdańska Głowa, umożliwia śluzowanie jednostek nawet do 100 m długości. **Uwaga!** Śluza może być okresowo zamknięta w czasie wysokiego stanu wody na Wiśle oraz w sytuacji, gdy stan wody Szkarpawy jest wyższy, niż Wisły.

CUMOWANIE

Na Szkarprawie są następujące miejsca do cumowania:

- przystanie żeglarskie, zbudowane w ramach projektu „Pętla Żuławska – rozwój oferty turystyki wodnej. Etap I” tj. w Rybinie i Osłonce;
 - przystanie prywatne: w Żuławkach, Rybinie, Chorażówce i Osłonce; pomosty przy gospodarstwach „agroturystycznych”, gdzie wodniacy są mile widziani (po uprzednim uzgodnieniu telefonicznym);
 - pomosty cumownicze, zbudowane w ramach projektu „Pętla Żuławska rozwój oferty turystyki wodnej. Etap I i II”, dla jednostek oczekujących na otwarcie mostów ruchomych w Drewnicy, Świerznicy i Rybinie;
 - przystanie i pomosty kajakowe, zbudowane w ramach projektu „Pomorskie Szlaki Kajakowe” w Drewnicy, Rybinie, Chełmku i Osłonce, (pierwszeństwo mają kajakarze).
- „Na dziko”: Możliwe w kilkunastu miejscach (głównie Rybina – Osłonka, lewy brzeg). Należy zwrócić uwagę na wahania poziomu wody i przeszkody na dnie.

CHARAKTERYSTYKA RZEKI

SZKARPAWA to żuławska rzeka, jedno ze wschodnich ramion ujściowych Wisły (km 931), oddzielone od niej służą Gdańska Głowa. Jest to rzeka o bardzo spokojnym, wręcz pozbawionym prądu nurcie. Ma długość 25,4 km i łagodnie meandruje przez równiny Żuław, stanowiąc drogę śródlądową, która pozwala dopłynąć z Gdańska do Elbląga. W miejscowości Rybina dzieli się, dając początek Wiśle Królewieckiej (km 15,3), a tuż za nią zasilana jest przez Świętą – Tugę (Tuja). Szkarpawa uchodzi do Zalewu Wiślanego w pobliżu Osłonki.

Szkarpawa jest atrakcyjnym akwenem zarówno pod względem krajobrazowym, jak i turystycznym. Liczne meandry na żuławskiej równinie, urozmaicają żeglugę i dostarczają przeżyć estetycznych, w związku z malowniczymi pejzażami. Płaskie, porośnięte szuwarami brzegi, zmieniają się z czasem w wysokie obustronnie obwałowane, umocnione narzutem kamiennym lub palikami, porośnięte głównie trzcinami i roślinnością wodną, chroniące żyzne tereny depresyjne Żuław.

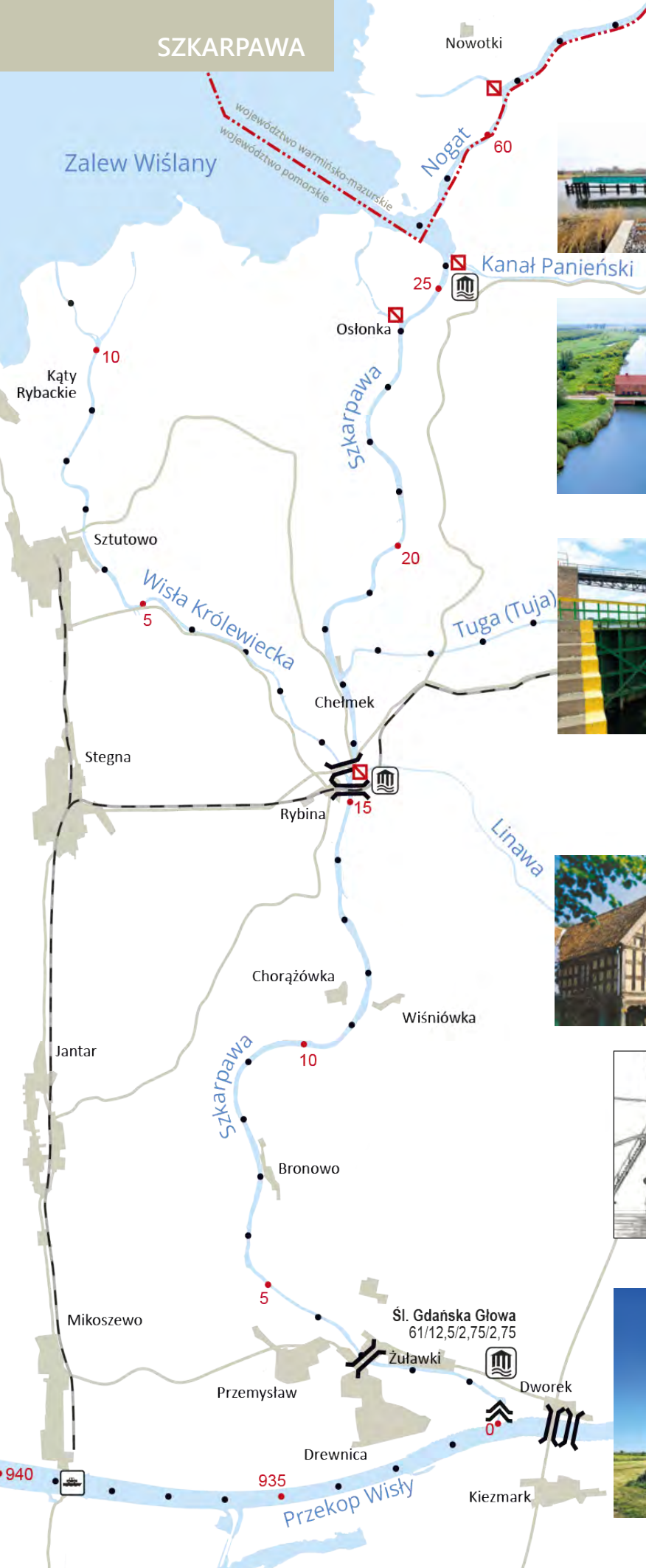
Prawie niewyczuwalny prąd Szkarpawy sprzyja rozwojowi roślinności wodnej. Podobnie jak na Nogacie, od sierpnia, intensywnie rozwija się tu salwinia pływająca (paproć wodna). Dlatego też, należy starać się pływać środkiem szlaku, aby uniknąć zapchania systemu chłodzenia, czy wkręcenia się roślin w śrubę silnika.

Nad Szkarprawą przerzucone są trzy mosty; zwodzone i obrotowe oraz jeden obrotowy most obrotowy, z którego korzysta wąskotorowa Żuławska Kolej Dojazdowa.

Fot. M. Opitz

AKTUALNE INFORMACJE ŻEGLARSKIE na:
<https://www.gov.pl/web/wody-polskie-gdansk>
<https://wir.wody.gov.pl/mapy/>

CIEKAWOSTKI HYDROTECHNICZNE

MOST OBROTOWY KOLEI WĄSKOTOROWEJ W RYBINIE

Przed Rybiną zlokalizowany jest most Żuławskiej Kolei Dojazdowej, który powstał w 1905 r. Latem kursuje po nim kolejka wąskotorowa. Mechanizm mostu bazuje na systemie kół zębatych i przekładni, a do jego uruchomienia potrzebna jest siła ludzkich mięśni.

Fot. R. Wasil

SYSTEM ODWADNIANIA ŻUŁAW

Należą do niego między innymi stacje pomp odwadniających Osłonka i Chłodniewo (w Rybinie). Ta druga jest największym obiektem tego typu w Polsce i osusza ok. 22 tys. ha bezodpływowych terenów Żuław. W ciągu sekundy potrafi przepompować 7 tys. litrów! Razem ze stacją w Osłonce zastąpiły łącznie 69 polderów. Po wcześniejszym kontakcie z Nadzorem Wodnym w Nowym Dworze Gdańskim, można na własne oczy przyrzec się funkcjonowaniu urządzeń obu zespołów.

Fot. Berda.pl

ŚLUZA GDAŃSKA GŁOWA

Dzięki budowie śluzy Gdańska Głowa, w 1895 r., ponownie umożliwiono żeglugę na Szkarpie. Nadano jej nazwę dawnej twierdzy, istniejącej do końca XVII w. w rozwidleniu Wisły na Martwą Wisłę i Szkarpawę. Śluza, poza pełnieniem głównej funkcji, zabezpiecza również mieszkańców Żuław przed powodzią. Jej budynki można podziwiać tylko z zewnątrz. W ramach projektu „Pętli Żuławskiej” wykonano sterowanie elektryczne w miejsce napędów ręcznych.

Fot. Berda.pl

CIEKAWOSTKI TURYSTYCZNE

DOMY PODCIENIOWE

Domy podcieniowe, o drewnianej konstrukcji szkieletowej, z ceglany wypełnieniem, stanowią jeden z największych zabytków Żuław. Wyróżnia je ów podcień, czyli wysunięte piętro wsparte na kilku filarach. Początkowo pełniły jedynie funkcję magazynową, a z biegiem lat coraz częściej także mieszkalną. Budowle tego typu można podziwiać m. in. w: Żuławkach, Żuławkach Książących i Izbiskach.

Fot. M. Opitz

WIATRAKI ODWADNIAJĄCE

Wiatraki stanowiły niegdyś typowy element krajobrazu Żuław. Większość z kilkuset tu zlokalizowanych, odwadniała poldery. Pozostałe mieły mąkę. Różniły się również pod względem konstrukcyjnym – spotykano tu najprostsze budowle: „koźlaki” oraz bardziej rozbudowane „holendry”. Stopniowo jednak wiatraki popadły w zapomnienie, ponieważ wyparły je pompy parowe. Jedne z ostatnich zachowanych wiatraków znajdują się m.in. w Drewnicy i Palczewie.

Fot. Archiwum Klubu Nowodworskiego

DEPRESJA ŻUŁAWSKA

Żuławy przyciągają turystów nie tylko ciekawymi zabytkami architektonicznymi i hydrotechnicznymi, ale również unikatowym krajobrazem w skali kraju. To jedna z najmłodszych i najniższych położonych polskich krain geograficznych. Około 28% powierzchni Żuław stanowią tereny położone poniżej poziomu morza. Najniższy punkt Polski znajduje się na najmłodszym polderze żuławskim w pobliżu Marzęcina i leży 2,2 m poniżej poziomu morza (p.p.m.), co jest o około 30 cm niższe niż dotychczas oznakowany najniższy punkt w Raczkach Elbląskich.

Fot. R. Wasil

Szkarpa i Wisła. Fot. Berda.pl

0,00 km – Początek Szkarpawy – odgałęzienie od Wisły (PB) **Uwaga!** Niebezpieczna ostroga południowa, przy wyższym stanie wody częściowo niewidoczna.

0,21 km – Most obrotowy w śluzie Gdańska Głowa. Most otwierany jest na żądanie przez obsługę śluzy w godzinach jej pracy. Prześwit WWŻ 7,08 m. / ŚWŻ 9,58 m.

0,25 km – Śluza Gdańska Głowa, Drewnica. Długość 61 m, szerokość 12,5 m. Biuro śluzy na LB. Śluza posiada wrota przeciwpowodziowe od strony Wisły. W 2004 r. przeszła modernizację, polegającą na zamontowaniu w głowie śluzy dodatkowych wrót, wynurzających się spod wody. Umożliwia to śluzowanie dużym, około stumetrowym statkom pasażerskim. Śluza wyposażona jest w sygnalizację świetlną. **Uwaga!** Należy uważać przy podejściu do śluzy od strony Wisły – południowa ostroga/falochron przy wyższym stanie wody Wisły, może być niewidoczna – częściowo zanurzona pod wodą. W okresie wysokich stanów wody na Wiśle śluza Gdańska Głowa (podobnie jak Przeglina i Biała Góra) jest zamykana na stałe, do czasu ustabilizowania Wisły na bezpiecznym poziomie. Dlatego przed rejsem warto sprawdzić komunikaty.

0,55 km – PB Agroturystyka „Domki nad rzeką”. Umocnione nabrzeże i pomost pływający. Cumowanie po uprzednim uzgodnieniu z właścicielem.

1,00-2,10 km – PB Zabudowania wsi Żuławki widoczne wyraźnie z wody. Liczne prywatne pomosty PB i LB.

1,50 km – PB Dawna przystań wypożyczalni sprzętu wodnego. Obecnie wysokie drewniane nabrzeże z dwoma stalowymi palami w wodzie. Oznaczona część prywatnego terenu.

2,50 - 2,55 km – LB 3 dalby kierownicze mostu zwodzonego w Drewnicy. Tu rzeka zwiększa swoją szerokość.

2,72 km – LB Przystań kajakowa w Drewnicy typu otwartego (nieosłonięta); jest wyposażona w pomost pływający do cumowania i wodowania kajaków (slip). Dodatkowo wiaty drewniane, stojaki na kajaki, toaleta TOI-TOI, palenisko z ławkami i stołami, ciągi komunikacyjne.

2,79 km – LB Pozostałości przyczółka dawnego mostu pontonowego w Drewnicy. Miejsce niebezpieczne.

2,80 km – LB Pomost zachodni pływający, dla oczekiwania na otwarcie mostu zwodzonego.

Śluzowanie, Gdańska Głowa. Fot. Berda.pl

Przystań kajakowa w Drewnicy. Fot. Berda.pl

Most zwodzony w Drewnicy. Fot. Berda.pl

Węzeł Dróg Wodnych w Rybinie. Fot. Berda.pl

5,50 - 5,60 km – LB Ujście dopływów z polderu Izbiska. LB Widoczne zabudowania Izbiska.

6,30 km – LB Zielona Przystań w Izbiskach. Budynek wg planów żuławskiej strażnicy rzecznej z początku XVIII w. Charakterystyczny brzegowy punkt orientacyjny. Wbrew nazwie nie ma możliwości zacumowania.

10,00 km - 12,00 km – Rozwinięta roślinność wodna, także okresowo w torze wodnym.

10,60 km – LB „Siedlisko Tafle” – prywatny pomost w zatoczce. Cumowanie po uzgodnieniu telefonicznym z właścicielami. Pomost pływający na dwie jednostki. Slip znajduje się na skraju przystani.

10,85 km – LB „Przystań Tu”. Dwa połączone pomosty pływające. Slip ziemny.

13,87 km – PB Zarośnięta zatoka, od której prowadzi równoległe do Szkarpawy zarośnięty kanał w Rybinie przy stacji pomp.

14,50 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 18,2 m.

14,80 km – PB Pomost pływający, dla oczekiwania na otwarcie kolejowego mostu obrotowego. Nie ma zejścia na ląd.

15,00 - 15,45 km – LB Wieś Rybina. Została założona na początku XVII w. przez kolonistów ołederskich. Rybina to prawdziwy węzeł szlaków wodnych i jedyne takie miejsce w Polsce, gdzie w zasięgu wzroku mamy trzy czynne, zabytkowe mosty: dwa zwodzone, na drodze z Nowego Dworu Gdańskiego do Stegny oraz obrotowy, zbudowany w 1905 r. dla potrzeb kolei wąskotorowej. Warto też zwrócić uwagę na przepompownię Chłodniewo (największą w Polsce) i dom podcieniowy z ok. XIX wieku.

15,00 - 15,55 km – Węzeł Dróg Wodnych – Szkarpa, Wisła Królewiecka, Linawa, która jest odcięta od Szkarpawy groblą ziemną ze stacją pomp. Na węźle znajdują się trzy ruchome mosty.

15,00 km – Kolejowy most obrotowy Żuławskiej Kolei Dojazdowej. Obsługa w odrestaurowanym wagonie towarowym na PB. Na moście brak części oznakowania. Przęsło obrotowe o długości 37,5 m, wsparte na środkowym filarze głównym oraz krótsze przęsło stałe, oparte na filarze dodatkowym i jednym z przyczółków. Długość mostu – 43,5 m. Napęd ręczny. Most przeszedł remont w latach 2022-2023. Prześwit WWŻ 2,20 m.

15,14 km – LB Przystań kajakowa w Rybinie. Pomost pływający do cumowania kajaków i slip/pochylnia do wodowania kajaków. Wiaty drewniane z ławostołami, stojaki na kajaki, krąg ogniskowy z ławkami i stołami, ciągi komunikacyjne. Fragment piaszczystego brzegu z dogodnym zejściem do wody. Od strony lądu dojście przez przystań żeglarską.

Widok z mostu kolejowego na Szkarpawę
Fot. R. Wasil

Przystań żeglarska w Rybinie. Fot. J. Kowalski

Most zwodzony w Rybinie. Fot. P. Pasieczny

Ujście Tugi do Szkarpy. Fot. Berda.pl

15,20 km – LB Przystań żeglarska w Rybinie. Przystań typu otwartego, zlokalizowana na rozlewisku Szkarpy, pomiędzy kolejowym mostem obrotowym a drogowym zwodzonym, przed rozwidleniem rzek Szkarpy i Wisły Królewieckiej. Nabrzeże zabezpieczone jest barierką, co umożliwia też cumowanie statków pasażerskich, przechodzi w ciąg pieszy. Tuż obok znajduje się parking. Jedyne budynki przystani – bosmanat wraz z prysznicem i toaletą znajduje się w centralnej części nabrzeża. Tuż obok, na rzece – Wiśle Królewieckiej, zlokalizowane są inne przystanie (U Marcina, za mostem: Między Mostami i Przystań na Żuławach)

15,25 km – LB Od Szkarpy odgałęzia się Wisła Królewiecka. Szkarpa tworzy w tym miejscu szerokie rozlewisko, a rzeki rozdziela zadrzewiony cypel. Wisłą Królewiecką, która jest drogą wodną klasy Ia, można dopłynąć do Sztutowa i Zalewu Wiślanego.

15,35 km – PB Ujście Linawy do Szkarpy. Stacja Pomp Chłodniewo. W zatoce prywatne pomosty i miejsca do zacumowania „na dziko”. Do zatoki uchodzi zarośnięty kanał, biegnący równoległe do Szkarpy od 13,87 km. Miejsce z intensywnie występującą roślinnością wodną.

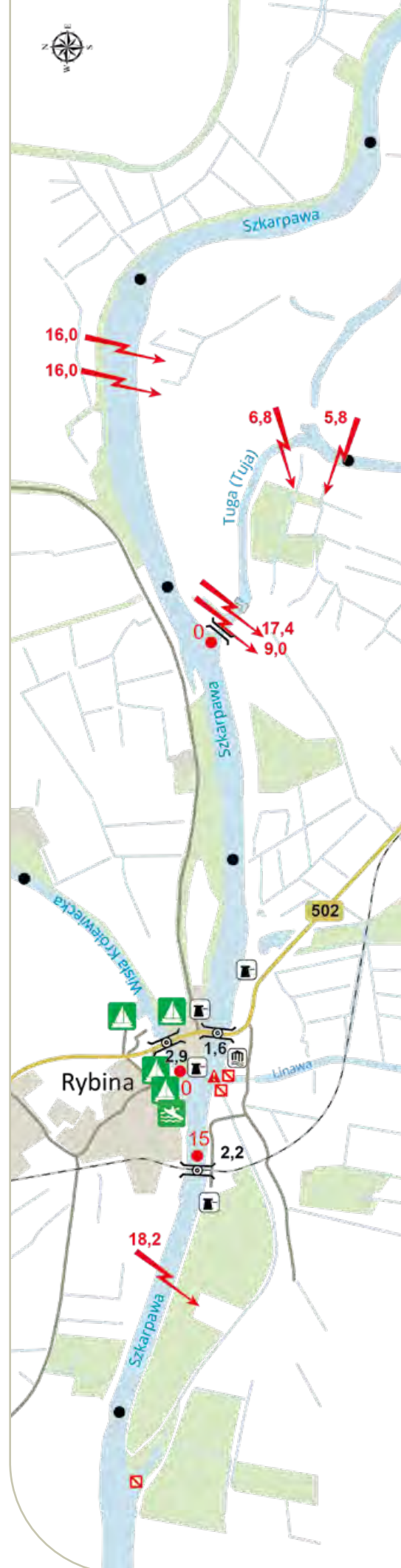
15,48 km – Most zwodzony w Rybinie (żółty). **Uwaga!** Przy zamkniętym moście nie przepływać pod niezeglownym przęsłem od strony południowej które ma większy prześwit (przeszkody w dnie). Most jest konstrukcją czteroprzęsłową o długości całkowitej przęsła zwodzonego wynoszącej 14 m i szerokości całkowitej, równej 8,3 m. Fundament mostu stanowią drewniane pale wbite w dno rzeki. Przęsło podnoszone sterowane jest za pomocą silników elektrycznych. **Prześwit WWŻ 1,6 m.**

15,55 km – LB Pomost pływający wschodni, dla oczekiwania na otwarcie mostu zwodzonego. **Uwaga!** Nie ma zejścia na ląd.

15,85 km – PB Pomost pływający agroturystyki „Przystań Szkarpa”. Wodniacy mile widziani.

16,83 km – PB Ujście Tugi do Szkarpy. Prywatne pomosty. Miejsce do cumowania „na dziko” po minięciu ujścia Tugi na PB. Tugą (Tują), która stanowi drogę wodną klasy Ia, można dopłynąć do Nowego Dworu Gdańskiego.

17,8 km – 2 napowietrzne linie energetyczne, oznakowane z obu stron. **Prześwit WWŻ 16 m.**

Stacja pomp w Osłonce. Fot. Berda.pl

20,40 km – LB Dawny basen portowy, możliwość noclegu „na dziko”. Odcinek ten nie jest sklasyfikowany jako żeglowna droga wodna, nie ma zakazu żeglugi!

20,46 km – PB Pomost pływający przystani kajakowej. Brak polerów cumowniczych.

22,37 km – LB Dawne ramię ujściowe Szkarpawy, żeglowne współcześnie na długości ok. 650 m, zakończone stacją pomp. Dopływ z polderu Płonina. To dogodne miejsca do noclegu „na dziko”. W końcowej części, prywatne pomosty i wykopane „wnęki cumownicze”. Wody porasta intensywna roślinność wodna. Odcinek ten nie jest sklasyfikowany jako żeglowna droga wodna, nie ma zakazu żeglugi!

23,17 km – Napowietrzna linia energetyczna, oznakowana z obu stron. Prześwit WWŻ 16,5 m.

23,58 km – PB Stanica wędkarska „Cicha przystań” Osłonica. Przystań składa się z dwóch pomostów pływających – jeden jest przeznaczony dla turystów wodnych, a drugi dla kutra rybackiego właściciela przystani. W części lądowej: bar serwujący m.in. dania z ryb złowionych przez właściciela, grill węglowy, gazowy, wędzarnia, krąg ogniskowy.

23,60 km – PB Budynek planowanej stacji wodnej w Osłonce.

23,66 km – PB Przystań żeglarska Osłonica. Część wodna to stały pomost z charakterystycznymi, dużymi, drewnianymi polerami cumowniczymi oraz dwa pływające pomosty kajakowe. W części lądowej (za wałem przeciwpowodziowym) na ogrodzonym terenie znajduje się bosmanat, przy którym jest parking, budynek sanitarny (WC, prysznice), duża wiata biesiadna z umywalnią naczyn, miejsce na ognisko, boisko do gry w siatkówkę, stojaki dla kajaków.

Przystań żeglarska w Osłonce. Fot. R. Wasil

23,80 km – LB Dawne ramię ujściowe delty Szkarpawy, żeglowne około 120 m, dalej przegrodzone wałem ziemnym. Na żeglownym krańcu, prywatne pomosty i gospodarstwo. Wejście wąskie i silnie zarośnięte. Odcinek ten nie jest sklasyfikowany jako żeglowna droga wodna, nie ma zakazu żeglugi!

25,28 km – PB Przystań wędkarska w zatoce. Intensywna roślinność wodna.

25,37 km – PB Stacja pomp Osłonica. Ujście Kanału Panieńskiego tworzące zatokę. Można zacumować awaryjnie do nabrzeża stacji pomp (z dala od miejsca zrzutu wody) lub „na dziko” do brzegu. Musimy się jednak przygotować na odgłosy pracujących pomp przez całą dobę.

25,40 km – Ujście Szkarpawy do zatoki Zalewu Wiślanego. W wielu informatorach dalszy odcinek mylnie oznaczany jest nadal jako Szkarpa lub rozlewisko Szkarpawy i Nogatu. Jest to sporych rozmiarów rozlewisko. Głębokość wody w niektórych miejscach dochodzi do 6 m – świetna lokalizacja do łowienia ryb, szczególnie obfituje w dorodne okazy okonia. W tym miejscu rozpoczyna się oznakowanie morskie – pławy, którym wyznakowany jest cały Zalew Wiślany. **Uwaga** na bujną roślinność! Wejście na Nogat trochę niepozorne – skręcamy w prawo między drogą, a trzecią pławą torową.

CZY WIECIE, ŻE ...

Pętla Żuławska to atrakcyjna turystycznie i przyrodniczo sieć szlaków wodnych, łączących ze sobą Wisłę, Martwą Wisłę, Szkarpawę, Wisłę Królewiecką, Świętą – Tugę, Nogat, Kanał Jagielloński, rzeki Elbląg i Pasłękę, a także wody Zalewu Wiślanego. To 303 km niezapomnianej przygody, którą można przeżyć, płynąc kajakiem, jachtem, łodzią motorową lub houseboatem. Pętla Żuławska to w końcu sieć portów, przystani żeglarskich i pomostów cumowniczych o najwyższej jakości, które powstały w ramach przedsięwzięcia „Pętla Żuławska – rozwój turystyki wodnej. Etap I i II”, współfinansowanych przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz realizowanego przez partnerów samorządowych z województw pomorskiego i warmińsko-mazurskiego. Oprócz szlaków wodnych zgromadzonych wokół delty Wisły i infrastruktury dla turysty wodnego, Pętla Żuławska łączy w sobie liczne atrakcje związane z dziedzictwem kulturowym Żuław Wiślanych. To obszar niezwykle bogaty w unikatowe, w skali kraju, obiekty historyczne: zamki gotyckie czy domy podcieniowe, a także w zabytki hydrotechniczne, takie jak mosty zwodzone i śluzy. Obszar Pętli Żuławskiej to bez wątpienia miejsce wypoczynku, aktywnej rekreacji, niezwykłych krajobrazów i fascynującej przyrody.
www.petla-zulawska.pl

1 Osłonka stacja pomp. Fot. M. Opitz
 Ujście Szkarpawy do Zalewu Wiślanego. Fot. Berda.pl

ZATOKA ELBLĄSKA

To wysunięta na południe część Zalewu Wiślanego, bardziej przypominająca jeziora mazurskie czy Jeziorak. Ośłona Wyspy Nowakowskiej sprawia, że wiatr i fala są tu mniejsze niż na otwartych wodach Zalewu. Zatoka jest akwenem bardzo płytkim. Średnia głębokość to 1–1,5 m, a im dalej na południe, tym płycej. Wyjątkiem jest tor wodny Zalew–Elbląg. Na odcinku Zatoki Elbląskiej gwarantowana głębokość toru to 2,2 m, dalej na rzece Elbląg 2,5–3 m. Porty na Zatoce są małe, ze słabo rozwiniętą infrastrukturą wodniacką. Największym portem regionu jest Suchacz, gdzie mogą wpłynąć jachty o zanurzeniu do 1,5 m. Pozostałe porty są dostępne dla jachtów o mniejszym zanurzeniu – Nadbrzeże (1,2 m), Kamienica Elbląska (1,2 m), Kadyny (0,8 m). Od 1991 roku utworzono tu Rezerwat Przyrody Zatoka Elbląska.

CHARAKTERYSTYKA AKWENU

ZALEW WIŚLANY to nazwa polskiej części zbiornika, którego część rosyjska nazywa się Zalew Królewiecki. Jest to drugi największy zbiornik wodny na południowym brzegu Bałtyku. Większy od niego jest tylko Zalew Kuroński położony w zachodniej części Litwy. Ogólna powierzchnia wód, po stronie polskiej i rosyjskiej, wynosi 838 km². Powierzchnia polskiej części wynosi 328 km², czyli około 40% ogólnej powierzchni zbiornika.

Zalew Wiślany to zatoka morska odcięta pasmem Mierzei Wiślanej od Morza Bałtyckiego. Jest to akwen o charakterze mieszanym, z wodą słodką dopływającą z rzek (m.in. Wisły przez Nogat, Pregoty i Pasłęki) oraz wodą słoną, która dostaje się z Bałtyku przez Cieśninę Piławską. Od południa ograniczony jest Wysoczyzną Elbląską, od północy Mierzeją Wiślaną, zaś od zachodu rozległymi polderami Żuław Wiślanych. Ze względu na połączenie z morzem przez Cieśninę Piławską zasolenie wód Zalewu jest wyższe niż w zbiorniku słodководnym, przy czym jest ono nierównomierne. Stopień zasolenia maleje wraz z odległością od Bałtyku, położonego w bezpośrednim sąsiedztwie Cieśniny Piławskiej. W rejonie cieśniny wynosi średnio 5,5 promili, natomiast koło Krynicy Morskiej – około 2,2 promili. Zalew Wiślany, z powodu silnych wiatrów, charakteryzuje się bardzo szybkimi zmianami poziomu wody, dochodzącymi do 1,5 m w ciągu doby. Przy brzegach ciągną się rozległe pasy szuwarów. Częścią Zalewu Wiślanego jest też wysunięta na południe Zatoka Elbląska, bardziej przypominająca jeziora mazurskie. Osłona Wyspy Nowakowskiej sprawia, że wiatr i fala są tu mniejsze niż na otwartych wodach Zalewu. Zatoka Elbląska jest akwenem bardzo płytkim. Wyjątkiem jest tor wodny Zalew – Elbląg.

Długość Zalewu Wiślanego po stronie polskiej to: 35,1 km. Szerokość Zalewu waha się od 6,8 km do 13 km, przy średniej głębokości 2,7 m. Długość całego zalewu, z częścią rosyjską wynosi 90,7 km. Polskie wody Zalewu to obszar prawie trzykrotnie większy, niż największe w kraju jezioro Śniardwy! Akwen oddziela od Morza Bałtyckiego Mierzeję Wiślaną, która w części polskiej i rosyjskiej mierzy 90 km (rosyjska nazwa Bałtyjskaja Kosa).

Zalew Wiślany łączy z Zatoką Gdańską kanał żeglugowy o nazwie Nowy Świat, znajdujący się w odległości 8,5 km na zachód od Krynicy Morskiej. Umożliwia on żeglugę jednostkom o długości do 100 m, szerokości do 20 m oraz zanurzeniu do 4,5 m. Otwarcie kanału jako morskiej drogi wodnej nastąpiło we wrześniu 2022 r. Całkowita długość kanału wynosi 1536 m i obejmuje trzy zasadnicze odcinki: port osłonowy – śluza (701 m) z falochronami, śluza (269 m) z dwoma kieszeniami bram, mostami obrotowymi i budynkiem kapitanatu oraz odcinek od śluzy do wyjścia na Zalew Wiślany (566 m). Głębokości w awanporcie wynoszą 5 m, z wyjątkiem pasa narzutu kamiennego wzdłuż falochronów.

Fot. Berda.pl

NAJWAŻNIEJSZE OZNAKOWANIA NAWIGACYJNE NA ZALEWIE WIŚLANYM

LATARNIA MORSKA

w Krynicy Morskiej jest najdalej na wschód wysuniętą latarnią w Polsce. Światło i sylweta latarni widoczne są z otwartego morza, jak i Zalewu Wiślanego. Położenie geograficzne: 54°23'07,2" N 19°27'03,6" E. Wysokość wieży: 26,5 m. Wysokość światła: 53 m n.p.m. Zasięg światła: 18 Mm (33,336 km). Charakterystyka światła: Blaskowe grupowe: Blask: 2 s, Przerwa: 2 s, Blask: 2 s, Przerwa: 6 s, Okres: 12 s. Administrowana przez Urząd Morski w Gdyni. Światło i sylwetka latarni widoczne są z otwartego morza, jak i Zalewu Wiślanego.

TORY WODNE

wyznaczone, ze względu na płytkość Zalewu Wiślanego, są jedyną możliwością żeglugi po akwenu. Główny tor wodny prowadzi od ujścia Szarpawy i Zatoki Elbląskiej, do granicy państwowej. Z kolei główny tor podejściowy do Elbląga łączy port morski i Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską przez kanał żeglugowy Nowy Świat. System uzupełniają tory podejściowe, które wyznaczają drogę do portów i przystani morskich w: Krynicy Morskiej, Fromborku, Tolkmicku, Kątach Rybackich, Nowej Pasłęce i Piaskach.

STAWY

stałe budowle – światła nawigacyjne na kratowych wieżach, umieszczone na trwałej podstawie, na kamiennych wyspach. Znacznie zwiększa to zasięg ich świecenia, w stosunku do zwykłych pław. Część z nich wyznacza tor wodny Zalewu Wiślanego.

PŁAWY KARDYNALNE

z kombinacją koloru żółtego i czarnego oraz czarnymi stożkami ustawionymi odpowiednio do regionu, w którym ograniczają żeglugę. Wyznaczają skrajne punkty płyczn i mielizn oraz innych miejsc niebezpiecznych. Pława oznaczająca zachodni skraj niebezpieczeństwa to „Francuzka”, z dwoma stożkami skierowanymi ostrzami ku sobie. Pława usytuowana na wschodnim skraju niebezpiecznej wody to „Rosjanka”, ze stożkami skierowanymi ostrzami do góry i do dołu. Pława oznaczająca północny skraj niebezpieczeństwa to „Eskimoska”, z dwoma stożkami skierowanymi ostrzami w górę i wreszcie pława oznaczająca południowy skraj niebezpiecznej wody to „Murzynka”, z oboma stożkami w dół. Czasami pława nie ma stożków, a tylko samą żerdź, pomalowaną na żółto i czarno. Świecenie takich pław pasuje do układu godzin na tarczy zegara.

PŁAWY OZNAKOWANIA BOCZNEGO

są zielone i czerwone. Wyznaczają skraje toru wodnego, torów podejściowych. Często są ustawiane parami i wtedy mówimy o nich „bramka”. Kierunek toru podejściowego skierowany jest ku portowi, a więc pławy czerwone (żerdziowe lub cylindryczne) stoją po lewej stronie toru wodnego, a pławy zielone (żerdziowe lub stożkowe) po prawej. Biało-czerwone i zielono-czerwone pławy wyznaczają granicę państwową.

NABIEŻNIKI

wyznaczają podejście do portu. W dzień są to trójkąty, prostokąty lub romby, w kolorze białym lub czerwonym, umieszczone na specjalnych, kratownicowych wieżach, na głowicach falochronów, pirsach pasażerskich lub w innych widocznych z daleka miejscach. W nocy nabieżniki świecą. Często nabieżniki są dwa – przedni i tylny. Należy płynąć tak, aby oba sygnały doprowadzić do koincydencji. Sygnał przedni jest zamocowany niżej.

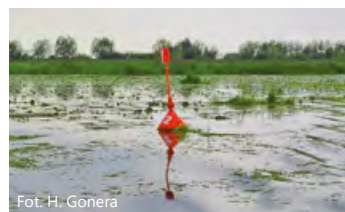
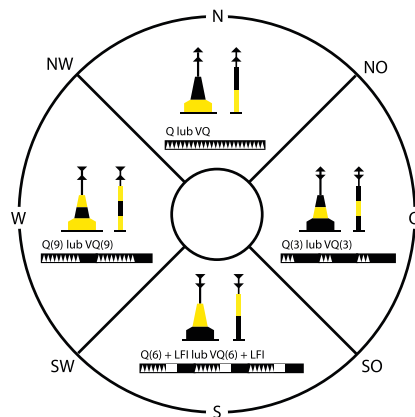
AKTUALNE INFORMACJE ŻEGLARSKIE na:
<https://bhmw.gov.pl/pl/warnings/current/>
<https://zalewwislany.pl>

Fot. H. Gónera

Fot. P. Salecki

Fot. H. Gónera

Fot. H. Gónera

WODY MORSKIE CZY ŚRÓDLĄDOWE?

Zalew to akwen morskich wód wewnętrznych. Występuje tu morskie oznakowanie nawigacyjne i zarządza nim administracja Urzędu Morskiego. Jednak morskie wody nie oznaczają morskich głębokości i zasolenia. Głębokość Zalewu nie przekracza 5,5 m (tylko na Zalewie Królewieckim). Średnia dla całego Zalewu wynosi jedynie 3,5 m, podczas gdy na wodach polskich to około 2 m. Z powodu stosunkowo niewielkich, jak na swoją powierzchnię, głębokości, Zalew może być bezpiecznie użytkowany przez jednostki o zanurzeniu do około 1,5 m. Do przyjęcia takich jachtów jest przygotowana większość portów położonych na Zalewie Wiślanym. Chcąc skierować się z głównego toru wodnego Zalewu do portów, należy trzymać się torów podejściowych i kierować się na nabieżniki. Jest to praktyka znana żeglarzom morskim, ale może stanowić novum dla wodniaków i żeglarzy śródlądowych. Zasolenie zbiornika w polskiej części wynosi około 2 promile, czyli połowę tego co w Bałtyku. Im bliżej ścieżiny łączącej Zalew i Morze Bałtyckie tym zasolenie jest wyższe.

ŻEGLUGA REKREACYJNA

Żeglugę można uprawiać zarówno jachtami śródlądowymi jak i morskimi, jednak problemem jest relatywnie niewielka głębokość Zalewu i ciągłe spływanie portów i torów wodnych. Swobodnie żeglować można jachtem o zanurzeniu nieprzekraczającym jednego metra. Pływają po tym akwenu także jachty z większym zanurzeniem, nawet do dwóch metrów, jednak nie wchodzi do wszystkich portów. Z kolei niewielkie głębokości przy błyskawicznej zmianie pogody powodują powstawanie krótkiej, stromej fali, która potrafi dokuczyć nawet opływającym żeglarzom. Na Zalewie nie jest bezpieczne kotwiczenie przy brzegu ani dobijanie wprost do wolnych od trzciny fragmentów brzegu, ze względu na częste zmiany kierunku wiatru, które mogą spowodować sztrاندowanie.

Występujące spłylenia i mielizny to piaski i namuły. **Jedyna niebezpieczna, kamienista płycizna rozciąga się na wysokości wsi Różaniec, pomiędzy Fromborkiem a Ujściem (nie jest oznakowana).** Na Zalewie Wiślanym występuje duża liczba sieci rybackich. Część z nich jest niedokładnie oznakowana. Przed rozpoczęciem rejsu należy zapoznać się z locją i przewodnikami żeglarskimi.

Wpływając w żeglowne ujścia rzek należy pamiętać o tym, że przechodzą nad nimi linie energetyczne i mosty zwodzone lub stałe. Zalew WiślanY leży w centrum najdłuższego i najbardziej zróżnicowanego, a dzięki temu najatrakcyjniejszego w Polsce szlaku wodnego prowadzącego z Gdańska do Ławy i Ostródy. Przez rzeki łączy się z Pętlą Żuławską, Kanałem Elbląskim i dalej Pojezierzem Iławskim oraz Zatoką Gdańską, z którą ma bezpośrednie połączenie przez służę i kanał żeglugowy Nowy Świat. Od wschodu graniczy z Zalewem Królewieckim, z którym obecnie żeglarski ruch turystyczny praktycznie nie istnieje.

ŻEGLUGA PASAŻERSKA

Regularne rejsy statków realizowane są między portami w Tolkmicku, Fromborku, Krynicy Morskiej, Piaskach i Elblągu. W kilku portach organizowane są również rejsy „spacerowe”, także na mniejszych jednostkach.

PORTY I PRZYSTANIE

Na północnym brzegu Zalewu: Kąty Rybackie, Krynica Morska i Piaski, na południowym: Ujście, Stara Pasłęka, Frombork, Tolkmicko, Kadyny, Suchacz, Nadbrzeże i Kamienica Elbląska. „Stolicą” żeglarską Zalewu jest Krynica Morska, a największy basen portowy jest w Tolkmicku.

Suchacz. Fot. Berda.pl

MIEJSCA NIEBEZPIECZNE NA ZALEWIE WIŚLANYM

- Kamienista mielizna na wysokości wsi Różaniec, rozciągająca się pomiędzy Fromborkiem a Nową Pasłęką.
- Wrak na wschód od podejścia do Krynicy Morskiej. Zachodni skraj wraku oznakowany jest pławą kardynalną.
- Mielizna Krynicka, położona pomiędzy portem pasażersko-jachtowym a rybackim. Oznakowana dwiema pławami kardynalnymi.
- Mielizna Tolkmicka położona jest na zachód od Tolkmicka i oznakowana jest żółtą pławą kardynalną.
- Mielizna Przebrno rozciąga się pomiędzy Kątami Rybackimi a Krynica Morską, na wysokości wsi Skowronki i Siekierki.
- Kamienne podwodne palisady pomiędzy zachodnią główką portu Frombork, a mołem dawnej przystani pasażersko-jachtowej. Oznakowane są żółtymi bojami akwenu do obracania statków białej floty.
- Okolice staw Gdańsk i Elbląg. W wodzie zalegają kamienie, jest płytko. Nie zaleca się podpływania w pobliże staw.
- Kąty Rybackie. Wrak jachtu motorowego przy brzegu pomiędzy przystanią „Barkas” a Starym Portem Rybackim.
- Jagodno – podejście do przystani jest ukryte wśród trzciny. Ciężko się tu dostać, przebijając przez dywany wodnej roślinności.
- Ujście Ciepliwki – szlak nieżeglowny i nieoznakowany. Zarośnięte brzegi, porzucone sieci, niskie mosty i linie energetyczne. Zdecydowanie nie należy wpływać.
- Ujście rzeki Bauda – zakaz wpływania. Miejsca niebezpieczne oznakowane są pławami kardynalnymi (poza kamienistą mielizną – Różaniec, która nie jest oznakowana).

Na akwenu obowiązują przepisy Urzędu Morskiego w Gdyni.

Zalew WiślanY jest dobrą szkołą nawyków morskich, także z uwagi na fakt, że znakują go znaki wodne, zgodne z międzynarodowym morskim systemem oznakowania nawigacyjnego, Systemem IALA – A. Oznacza to, że na wodach morskich całej Europy, a także Afryki i Australii oraz większości wód Azji znajdziemy dokładnie te same oznaczenia.

KĄTY RYBACKIE

Fot. P. Pasieczny

Ze względu na mielizny należy ściśle trzymać się toru. Podejście od Stawy Gdańsk („Pawełek”) prowadzi na południe linią pław bezpiecznej wody „K”. Przy K-1 i K-2 uwaga na rozwidlenie na Wisłę Królewicką. Dalej pława świetlna „KAT” oraz K-3 i K-4 prowadzą do wejścia oznaczonego światłami izofazowymi (zielone na prawej główce, czerwone na lewej). Uwaga na liczne sieci rybackie (poza torem wodnym).

CHARAKTERYSTYKA PORTÓW

W Kątach Rybackich są trzy miejsca do cumowania jachtów: Port morski Kąty Rybackie, port jachtowy oraz Stary Port Rybacki. Port Kąty Rybackie dostępny jest zarówno dla żeglarzy, jak i dla statków rybackich i pasażerskich. Wejście do przystani możliwe dla jachtów o zanurzeniu do 1-1,5 m.

Stary Port Rybacki znajduje się w zachodniej części zatoki, w kształcie litery T, osłoniętej trzcinami. Kilka pomostów, do których cumują kutry rybackie i fragment brzegu, do którego można zacumować „na dziko”. Żadnej infrastruktury żeglarskiej.

Kąty Rybackie – port jachtowy położony jest w zachodnim basenie portu morskiego. Nabrzeże do cumowania burtą oraz pomost wyposażony w y-bomy, slip, bosmanat, WC, prysznice; możliwość podłączenia do prądu i nabrania wody.

Kąty Rybackie – Port morski Urzędu Morskiego w Gdyni. Basen wschodni wcinający się w ląd posiada trzy nabrzeża, do których cumuje się burtą. Postój dla kutrów rybackich, statków inspekcji, jednostek pasażerskich oraz gościnne jachtów. Miejsce alternatywne w przypadku braku miejsc w marinie. Brak przy nabrzeżach podłączenia się do prądu i nabrania wody.

DROGA DO PORTU

NOWY ŚWIAT

Fot. Berda.pl

Port morski Nowy Świat położony jest zarówno nad Zatoką Gdańską jak i nad Zalewem Wiślanym, będący portem osłonowym dla kanału przez Mierzę Wiślaną. W porcie funkcjonuje przejście graniczne dla ruchu osobowego i towarowego, kanał żeglugowy ze służą, układ drogowy w rejonie mierzei wraz z mostami obrotowymi, obiekty kubaturowe, w tym budynek kapitanatu. Nazwa portu pochodzi od nazwy osady istniejącej w tym miejscu do 1945 r. (niem. Neue Welt).

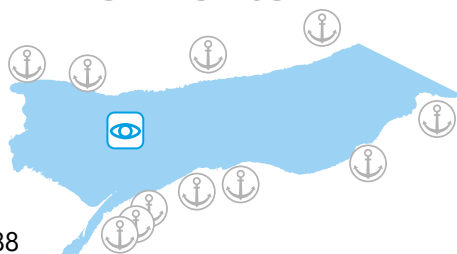
CHARAKTERYSTYKA PORTU

Zatokę Gdańską łączy z Zalewem Wiślanym kanał żeglugowy o nazwie Nowy Świat, znajdujący się w odległości 8,5 km na zachód od Krynicy Morskiej. Umożliwia on żeglugę jednostkom o długości do 100 m, szerokości do 20 m oraz zanurzeniu do 4,5 m. Całkowita długość kanału wynosi 1536 m i obejmuje trzy zasadnicze odcinki: port osłonowy – służa (701 m), służa (269 m) oraz odcinek od służy do wyjścia na Zalew Wiślan (566 m). Głębokości w awanporcie wynoszą 5 m, z wyjątkiem pasa narzutu kamienno-wzdłuż falochronów. Orientacyjny zasięg narzutu oznaczony został żółtymi pławami świetlnymi. Od strony Zatoki Gdańskiej, przed wejściem do kanału Nowy Świat znajduje się port osłonowy, składający się z: głównego falochronu (wschodniego), falochronu z ostrogą (zachodniego), obudowy brzegów w formie wygaszacza fal oraz nabrzeży z miejscami postojowymi w zachodniej części wejścia do kanału żeglugowego. Cumowanie jednostek rekreacyjnych w oczekiwaniu na służowanie możliwe jest za zgodą kapitanatu przy nabrzeżach po obu stronach służy. Służowanie odbywa się w określonych godzinach. Kapitanat przez radio przekazuje poszczególnym jednostkom polecenia wejścia do służy, wskazuje konkretne miejsce do zacumowania oraz kieruje wychodzeniem ze służy. Dopuszczalna jest łączność telefoniczna. Stosowana jest też sygnalizacja świetlna. Teren wokół kapitanatu, wraz z zachodnim nabrzeżem służy, jest ogrodzony i w zasadzie niedostępny dla osób postronnych. Wrota służy wsuwają się w nabrzeża. Przy wrotach, po ich zewnętrznej stronie znajdują się dwa obrotowe mosty drogowe na DW 501 – jeden z mostów jest zawsze zamknięty dla żeglugi i otwarty dla ruchu kołowego. Prześwit tych mostów w pozycji zamkniętej to 4 m (południowy) i 6 m (północny). Port pełni funkcję przejścia granicznego.

DROGA DO PORTU

Wyjście z rzeki Elbląg otwierają dwa stałe znaki nawigacyjne: czerwona stawa „Kaczorek” (Lewa Główka) oraz zielona stawa „Andzia” (Prawa Główka). Dalej szlak prowadzi malejąco przez system bramek (pławy świetlne) od numerów 50/49. Przy pławie 32 odchodzi odnoga do Stawy Elbląg. Pomiędzy brankami 20/19 a 18/17 trasa przecina główny tor wodny Zalewu. Szlak kończy się na bramce z pław 2 i 1, które stanowią bezpośrednie wejście do Portu Nowy Świat.

WYSPA ESTYJSKA

Wyspa Estyjska to sztuczna wyspa powstająca na Zalewie Wiślanym w związku z budową kanału żeglugowego przez Mierzę Wiślaną. Jej nazwa nawiązuje do staropruskiego określenia Zalewu Wiślanego – Estmere. Budowa wyspy rozpoczęła się w 2019 roku. Obecnie trwają prace nad wypełnianiem jej wnętrza materiałem z prac pogłębiarskich. Docelowo jej powierzchnia ma liczyć 200 hektarów. Wyspa jest zlokalizowana około 2,5 km od brzegu Mierzei Wiślanej, na wysokości miejscowości Przebrno i około 4,5 km od nowo powstałego kanału żeglugowego.

Krynica Morska to najpopularniejsza miejscowość wypoczynkowa nad Zalewem Wiślanym, uważana również za żeglarską stolicę Zalewu. Do największych atrakcji Krynicy Morskiej należą czyste nadmorskie plaże, a także bory sosnowe. Będąc w Krynicy warto wybrać się na latarnię morską, skąd rozpościera się piękny widok na Zalew Wiślan. Z portu położonego po stronie Zalewu można wyruszyć w rejs statkiem do Fromborka, Tolkmicka i Elbląga.

CHARAKTERYSTYKA PORTÓW

W Krynicy Morskiej znajdują się dwa baseny portowe. W zachodnim mieści się port rybacki. We wschodnim znajduje się port jachtowy i pirs pasażerski.

Port żeglarski w Krynicy Morskiej to basen o wymiarach ok. 250 na 160 metrów. Podzielony jest trzema pirsami na mniejsze baseny 1, 2 i 3. W porcie jachtowym cumujemy do y-bomów lub burtą do nabrzeża. Obecnie dla żeglarzy jest przygotowanych ok. 80 miejsc do cumowania jednostek. Średnia głębokość basenu portowego wynosi teraz ok. 2,5 m na torze podejściowym, a ok. 1,6 m w basenie. Do dyspozycji nowoczesny budynek z hangarem i zapleczem szkoleniowym, wyposażony w nowatorskie rozwiązania zwiększające komfort użytkowania. Oprócz tradycyjnych sanitariatów istnieje możliwość skorzystania z pralki, suszarki oraz zaplecza kuchennego (odpłatnie).

Port pasażerski / pirs pasażerski (statki) znajduje się pomiędzy portem jachtowym a starym portem rybackim. Pirs ten ma dwa nabrzeża zachodnie i wschodnie. W ostatnich latach pirs został wydłużony i liczy 165 m długości. Przy przedłużonym pirsie cumują statki pasażerskie białej floty i jednostki Urzędu Morskiego w Gdyni. Na odcinku od narożnika nasady istniejącego pirsu w stronę ulicy Gdańskiej wydłużono również nabrzeże postojowe o długości 50,0 m, które pełni funkcję postojową. Pirs stanowi moło spacerowe licznie odwiedzane przez turystów wypoczywających w Krynicy Morskiej.

Port rybacki w Krynicy Morskiej. 600 metrów na wschód od portu pasażersko-jachtowego znajduje się port rybacki. Rozdziela je Mielizna Krynicka, która jednak stanowi przeszkodę tylko dla jachtów balastowych. Można tu zacumować, nabrzeże jest po remoncie z odbojnicami z elastomeru, jednak większość miejsc jest stale zajęta przez łodzie rybackie.

DROGA DO PORTU

Do portu jachtowego i pasażerskiego prowadzi głęboki na 2,5 m tor podejściowy. Drogę do portu, niezależnie od pory dnia czy nocy, najlepiej wskazuje Latarnia Morska w Krynicy Morskiej, zlokalizowana na wschód od portu. Z głównego toru wodnego Zalewu podejście do Krynicy Morskiej rozpoczyna pława TOL (światlna, drążkowa w biało-czerwone pasy pionowe z kulą). Następnie prowadzą nas pławy torowe świetlne, (drążkowa, czerwona) – wyznaczają granicę prawą stronę toru wodnego, mijamy je prawą burtą) 2/E, 4/E, 6/E i 8/E. Potem pława KM–W świecąca, (żółto-czarna, z dwoma czarnymi stożkami skierowanymi ostrzami w dół). Następna pława kardynalna w sąsiedztwie toru KM-S (czarno-żółta, drążkowa, z dwoma czarnymi stożkami ostrzem do góry), która wyznacza Mieliznę Krynicką na zachód od toru wodnego. Nieco bliżej portu, od strony wschodniej wystawiona jest pława kardynalna, czarno-żółto-czarna, ze stożkami zwróconymi ostrzami ku sobie. Płynąc do Krynicy zostawiamy ją po prawej burcie. Jachty o zanurzeniu powyżej 1 m, powinny bezwzględnie podchodzić w osi toru wodnego, pozostali muszą jedynie uważać na miecz. Mielizna Krynicka, leżąca na zachód od portu, stanowi przeszkodę dla jachtów o zanurzeniu powyżej 1 m. Oznakowana jest pławą kardynalnymi KM–S. W celu precyzyjnego podejścia do portu należy skorzystać z nabieżników.

DROGA DO PORTU RYBACKIEGO

Podejście do portu ułatwią nam trzy bramki podejściowe. Pierwsza z nich to 1/W (pława zielona, drążkowa, stożek), tworzy bramkę z pławą 2/W (czerwona, drążkowa, walec). Następna to pława zielona 3/W (boja), tworzy bramkę z pławą 4/W (czerwona, boja). Trzecia bramka to pława zielona 5/W (boja) i pława czerwona 6/W (boja). Światło portowe – trójsektorowe, brak nabieżnika tylnego.

Fot. Berda.pl

KRYNICA MORSKA

Fot. Berda.pl

Fot. Berda.pl

PIASKI

Na samym końcu polskiej części Mierzei Wiślanej, 4 km od granicy z Rosją, znajduje się spokojna i urokliwa miejscowość – Piaski. Jest to idealne miejsce dla tych, którzy chcą wypocząć w ciszy na najpiękniejszych polskich plażach i w otoczeniu dziewiczej przyrody. W okolicy znajdują się wędrujące wydmy, a także plaża naturystów. To ostatni port na Mierzei Wiślanej. Jak przystało na rubież kraju, trudno tu o rozrywki i gwar, za to z łatwością znajdziemy odludne i piękne plaże. Nazwa Piaski wzięła się prawdopodobnie od wędrujących piasków, które pochłonęły wioskę i karczmę, zbudowane niegdyś na miejscu dzisiejszych Piasków.

CHARAKTERYSTYKA PORTU

Tutejszy basen portowy nie jest osłonięty przed falowaniem, co daje się odczuć szczególnie silnie przy południowych wiatrach. To miejsce zdominowane przez rybaków, dlatego też zewsząd otaczają żeglarzy będą kutry i suszące się sieci (uciążliwy zapach). Port jest niewielki i często trzeba cumować do burt stojących już jachtów. Niegdyś jachty cumowały przy środkowym pomoście, który dzieli dwa baseny portowe. Pozostałe miejsca zarezerwowane były dla rybaków. Dziś proporcje obu flot zmieniają się i w sezonie jachty rywalizują ze sobą o miejsca w całym porcie. Jeśli mamy szczęście i możemy wybrać miejsce do cumowania, godny polecenia jest basen zachodni, gdzie otaczające drzewa ukryją jacht przed słońcem. Port sąsiaduje z polami namiotowymi, gdzie możemy skorzystać z sanitariatów i innych udogodnień. Obiekt ma odnowione nabrzeża i pomost na środku basenu. Planowana jest dalsza rozbudowa przystani i budowa falochronów.

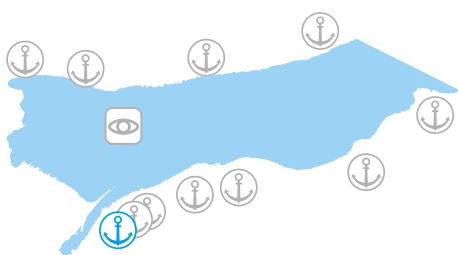
DROGA DO PORTU

Jachtem o zanurzeniu powyżej 50 cm w zasadzie należy trzymać się toru podejściowego. Głębokości są zmienne, spłylenia po każdym większym sztormie. Należy szczególnie uważać na silniki, aby nie zapchały się otwory wylotowe układu chłodzenia. Dodatkowym elementem ryzyka przy podejściu są powszechnie występujące tu sieci. Z głównego toru wodnego Zalewu tor podejściowy do portu rozpoczyna pława PIA (świecąca). Następnie 2 pławy torowe, P/1 i P/2. Przed samym portem bramki torowe, z czerwonych i zielonych boi. Tutejsze nabeżniki to światło/znak przedni: czerwona kolumna na środkowym, drewnianym pomoście basenu portowego, zwieńczona białym trójkątem z czerwoną obwódką zwróconym ku górze. Światło błyskowe czerwone, o okresie 5 s. światło/znak tylny: na wzgórzu za portem czerwona kolumna z białym trójkątem z czerwoną obwódką, zwróconym ku dołowi. Światło błyskowe czerwone, o okresie 5 s.

Fot. A. Wołosz

KAMIENICA ELBLĄSKA

Przystań Rybacka Kamienica Elbląska jest głęboko wcinającym się w ląd wąskim prostokątnym basenem.

CHARAKTERYSTYKA PRZYSTANI

Jest to w zasadzie mała przystań rybacka w Zatoce Elbląskiej. Brak w niej udogodnień dla żeglarzy czy infrastruktury sanitarnej.

Akwatorium to prostokątny, bardzo długi kanał (około 400 metrów), o szerokości na wejściu około 15 metrów, nieco zwężający się w głąb przystani. Od Zatoki nabrzeża są nieumocnione, porośnięte trzcinami utrudniającymi dostęp do nich. Gdziekolwiek znaleźć można wystające z brzegów resztki po pomostach cumowniczych. Możemy wykorzystać je do cumowania. Najdogodniejsze miejsca postojowe są na południowym, zamykającym basen portowy nabrzeżu. Tam znajdują się solidne, betonowe keje z polerami. Gospodarzami tego miejsca są rybacy. Warto uszanować to i zapytać ich o pozwolenie przy planach dłuższego postoju.

DROGA DO PRZYSTANI

Podejście do portu znajduje się od strony Nadbrzeża i Suchacza, płynąc wzdłuż Wysoczyzny Elbląskiej. Wejście do portu zaczyna się za widocznymi tyczkami.

Fot. R. Wasil

Nadbrzeże położone jest około 15 km od Elbląga, w granicach Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej. Miejscowość znana jest przede wszystkim z przystani jachtowej oraz starej cegielni będącej również miniskansenem. Warto także zobaczyć zdrojowy zespół dworski (XVIII/XIX w.) oraz zespół cegielni (XIX/XX w.). W czasie II wojny światowej w Nadbrzeżu zlokalizowany był podobóz obozu koncentracyjnego Stutthof-Hopeehill. Pomordowanych tu więźniów upamiętnia obelisk.

CHARAKTERYSTYKA PRZYSTANI

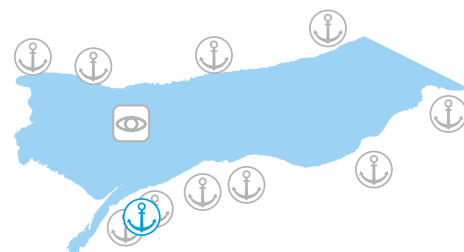
Stanica Wodna w Nadbrzeżu to nie tylko przystań, ale także miejsce rekreacji i odpoczynku. W dawnym basenie portowym cumujemy do pomostu lub do umocnionego drewnianymi palikami nabrzeża. Jest tu możliwość podłączenia do prądu i nabrania wody. WC i prysznic. Wstęp na obiekt jest płatny (dzieci do 15 lat – gratis). Na terenie stacji w okresie wakacyjnym znajdziemy plażę z ratownikiem, wiaty grillowe, kręgi ogniskowe, boisko do siatkówki, stół do ping-ponga, plac zabaw dla dzieci. Teren ogrodzony. Na zmotoryzowanych czeka bezpłatny, niestrzeżony parking.

DROGA DO PRZYSTANI

Dojazd drogą lądową: Droga Wojewódzka 503, zjazd przy niebieskim krzyżu oznaczony dwoma drewnianymi tablicami „Stanica Wodna w Nadbrzeżu”

Dojazd drogą wodną: Z toru podejściowego do Portu Elbląg – trawers w okolicy pław towarowych o numerach 38 - 40 – kierować się należy na komin cegielni. Wejście do portu po prawej stronie główki portu. Głębokość na wejściu przy średnim stanie wody: 0,70 – 1,10 m. Stanica Wodna znajduje się po lewej stronie portu, charakterystyczny biały budynek, wiaty grillowe i pomost z rampą slipową.

NADBRZEŻE

Fot. Berda.pl

Suchacz to największy port w Zatoce Elbląskiej, zlokalizowany 12 km od Elbląga. Położony jest na terenie Parku Krajobrazowego Wysoczyzna Elbląska, objętego programem Natura 2000. W 1463 r. niedaleko Suchacza, na Zalewie Wiślanym, miała miejsce bitwa morska pomiędzy flotami Zakonu Krzyżackiego oraz Elbląga i Gdańska.

CHARAKTERYSTYKA PRZYSTANI

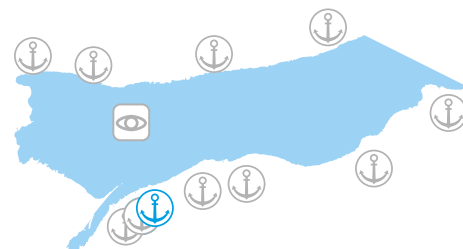
Największy port Zatoki Elbląskiej zlokalizowany jest na zachód od miejscowości Suchacz, około 10 minut spacerem. Tutaj warto rozpocząć lub zakończyć pływanie po Zalewie Wiślanym. Na infrastrukturę wodniacką w Suchaczu składają się: przystań morska i żeglarska. W głębi basenu portowego znajduje się Resort Marina Suchacz, która zlokalizowana jest przy zachodnim nabrzeżu portu. Dobrze osłonięta od fali i wiatru, pozwala zostawić jacht, także na dłuższy postój. Dogodny dla jednostek o większym zanurzeniu. Cumowanie do betonowych nabrzeży w głębi basenu prostopadle do pomostów, rufą do boi. Mamy tu możliwość podłączenia się do prądu i nabrania wody. Do dyspozycji żeglarzy jest też sala klubowa, miejsce na ognisko i zewnętrzna sauna.

Przystań Marita zlokalizowana jest ok 0,5 km na wschód od przystani morskiej w Suchaczu. Marita to baza łodzi rybackich, cumują tu też jachty i motorówki. Należy zachować ostrożność na podejściu (splycenia). Basen portowy w kształcie zbliżonym do prostokąta, pomosty stałe i pływające. Możliwość nabrania wody i podłączenia do prądu. Cumowanie po uzgodnieniu z właścicielem.

DROGA DO PRZYSTANI MORSKIEJ I JACHTOWEJ

Wejście do portu położone jest niemal prostopadle do Światła Elbląg („Andzia”, światło zielone, błyskowe o okresie 6 s, PGW). Znakiem rozpoznawczym jest falochron portu, z czerwoną kolumną nabeżnika z białym pasem, światłem czerwonym, migającym (QR). Warto wiedzieć, że po obu jego stronach zalegają kamienie, sporo tu sieci i żaków. Zaleca się podejście od strony zachodniej, co pozwala na zachowanie orientacji w kanale portowym. Wchodzenie do portu na żaglach jest niebezpieczne i trudne. Kanał portowy skręca pod kątem 90 stopni, stąd dwa jachty mogą mieć problemy z minięciem się. Port dogodny dla jednostek o zanurzeniu do 1,2 m.

SUCHACZ

←Fot. Berda.pl

KADYNY

Fot. A. Wołosz

Kadyny to mała wieś znajdująca się w miejscu, gdzie w średniowieczu mieścił się gród staropruskiego plemienia Pomezanów. Nazwa miejscowości pochodzi od imienia pruskiej księżniczki Kadyny, założycielki wsi. Jedną z ważniejszych atrakcji Kadyn jest była rezydencja Cesarza Wilhelma II. Wieś na jego rozkaz została zaprojektowana i wybudowana tak, aby wygodnie mieścić cały dwór Cesarza ze strażami, medykami i służbami zaopatrzenia włącznie. Stąd w Kadynach ulice są szerokie niczym w Paryżu.

CHARAKTERYSTYKA PRZYSTANI

W nieeksploatowanym przez Urząd Morski w Gdyni basenie portowym znajduje się bardzo zamulona i płytka przystań. Przy zachodniej główce i na falochronie trzeba bardzo uważać na sterzące z niej stalowe, pordzewiałe elementy ścianki Larssena. Na falochronie zachodnim, zarządca zamontował kilka knag cumowniczych. Umożliwi to cumowanie, ale tylko przy dobrej pogodzie i braku zafalowania, jachtem o zanurzeniu do 0,8 m. Nie wpływamy w głąb basenu, cumujemy tuż przy wyjściu (główce falochronu zachodniego). Wewnątrz portu głębokość 50-80 cm.

Obok przystani plaża wyposażona w leżaki, parasole z trzcinowymi dachami, wiklinowe kosze, boiska (z trybunami) do plażowej piłki nożnej i siatkowej. Pomiedzy portem a plażą znajduje się restauracja z drink – barem i grillem. Tu ewentualnie można zaopatrzyć się w prąd i wodę. Niepodał znajduje się wynajęcie domku lub odbycia szkolenia z zakresu windsurfingu, kitesurfingu i wakeboardingu. Dzięki tej turystycznej infrastrukturze, przystań nosi nazwę – Srebrna Riwiera Kadyny.

DROGA DO PRZYSTANI

Brak znaków i świateł nawigacyjnych. Przystań rozpoznamy po widocznym falochronie, piaszczystej plaży i pokrytym strzechą budynku gastronomicznym. Należy uważać na płychny i bezwzględnie trzymać się toru wodnego. Manewr wejścia należy wykonać kursem prostym do brzegu. Cumowanie możliwe tylko przy wyjściu z basenu. Wewnątrz znajdują się liczne przeszkody. Wpływać tylko w porze dziennej, przy braku zafalowania i wiatrach odlądowych. Nie wpływać w głąb portu.

TOLKMICKO

Fot. Berda.pl

Port morski w Tolkmicku to jeden z większych tego typu obiektów na Zalewie Wiślanym. Historia Tolkmicka związana jest z legendą o Tolko i Micie, założycielach miasta. Z tą legendą wiąże się również Wały Tolkmickie, czyli ruiny staropruskiego grodziska, znajdujące się na obszarze Wysoczyzny Elbląskiej – 3 km na południe od miasta. Port rybacki w Tolkmicku powstał pod panowaniem pruskim w 1862 – 1883 r.

CHARAKTERYSTYKA PORTU

Port morski. Basen portowy jest po przeprowadzonej, kilka lat temu, modernizacji. Cumują w nim jachty, statki i kutry rybackie. Nabrzeże Wschodnie przeznaczone jest w początkowym odcinku dla jednostek ratowniczych SAR, a dalej dla kutrów i łodzi rybackich. Znajduje się tu slip i wyciąg dla łodzi, a także budynek bosmanatu, ratowników SAR i bazy rybackiej. Falochron Zachodni – na jego krańcu znajduje się Pirs Pasażerski – zazwyczaj statki pasażerskie tu jednak nie cumują, korzystając z Nabrzeża Zachodniego.

Port żeglarski w Tolkmicku powstał w ramach projektu „Pętla Żuławska – rozwój turystyki wodnej. Etap I.” Zlokalizowana jest przy nabrzeżu południowym i częściowo przy zachodnim. Jest tu pełna infrastruktura wodniacka. Cumować można do pomostu y-bomami (nabrzeże południowe) lub burtą do nabrzeża zachodniego. Możliwość podłączenia do prądu i nabrania wody. WC i prysznic.

SAR – SEARCH & RESCUE

To jedyna tego rodzaju placówka na Zalewie Wiślanym. Bezwzględnie należy pamiętać, że SAR zajmuje się ratowaniem ludzi. Wezwanie do ratowania jachtu podlega dużej opłacie. Jeżeli życie ludzi nie jest zagrożone należy skontaktować się z bosmanatem i rybakami.

DROGA DO PORTU

Port rozpoznamy po charakterystycznym biało-niebieskim budynku przetwórcy ryb zlokalizowanym na zachód od wejścia do portu. Na dachu obiektu znajduje się trójkąt zwrócony wierzchołkiem ku górze.

Z toru wodnego Zalewu Wiślanego podejście rozpoczyna pława TOL (biało-czerwona pława świetlna z kulą). Przed samym portem znajdują się dwie bramki torowe, z czerwonych i zielonych pław drążkowych. Jednostki o zanurzeniu poniżej 0,8 m nie muszą trzymać się toru. Wchodząc do portu od wschodu należy pamiętać o Mielźnie Tolkmickiej oznakowanej czarno-żółtą, drążkową pławą kardynalną, (z dwoma czarnymi stożkami ostrzem do góry) TOL-N. Od strony zachodniej nie ma problemów z głębokością. Na zachodniej głowicy falochronu, do portu prowadzi światło stałe zielone, na zielonej kolumnie z galerią.

Frombork to największe miasto portowe nad Zalewem Wiślanym. Jest słynne dzięki Mikołajowi Kopernikowi, który spędził tam ponad 30 lat swojego życia, pełniąc funkcje kanonika kapituły warmińskiej. Do najważniejszych atrakcji turystycznych Fromborka należą: górujący nad miastem kompleks wzgórz katedralnego, muzeum Mikołaja Kopernika, a także planetarium i obserwatorium astronomiczne.

CHARAKTERYSTYKA PORTU

We Fromborku na wodniaków czeka **Port Morski i Przystań Wodna Narusa**.

Port morski stanowi podłużny kanał zakończony szerszym basenem portowym, do którego prowadzą dwa falochrony oznakowane skośnymi żółto-czarnymi pasami. Wschodni, o długości 61 m, zakończony jest czerwoną kolumną z galerią, natomiast zachodni, mierzący 91 m, zieloną. Wschodnie umocnienia brzegowe przy falochronie liczą 89 m. Na terenie portu działa bosmanat, znajduje się przystań pasażerska, a część nabrzeża zachodniego przeznaczona jest dla żeglarzy. Przy nabrzeżu zachodnim mieści się również Jacht Klub Dal.

W 2024 r. zakończono modernizację obiektu, w ramach której powiększono basen portowy i wzmocniono konstrukcje hydrotechniczne. Dzięki temu zwiększono liczbę miejsc postojowych i poprawiono bezpieczeństwo ruchu jednostek. Po przebudowie port oferuje możliwość podłączenia do prądu, poboru wody oraz korzystania z WC, jednak slip stał się trudniej dostępny ze względu na ogrodzenie ustawione w osi drogi dojazdowej.

Przystań Narusa znajduje się przy fromborskim Molo. Kiedyś była tu przystań pasażersko-jachtowa. Tu można zacumować do nowych stanowisk z pomostami prostopadłymi do nabrzeża, oraz do betonowego nabrzeża, z którego wystają stare śruby i blachy. Nowe stanowiska są oświetlone z podłączeniem do prądu oraz dostępem do wody. W budynku w pobliżu falochronu – zaplecze sanitarne. Im bliżej plaży należy uważać na płycizny i zarastające akwatorium.

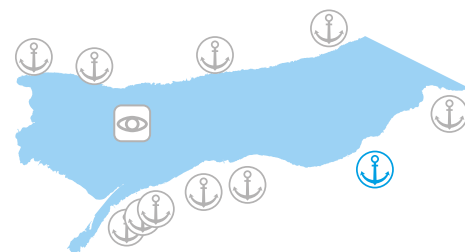
DROGA DO PORTU

Z głównego toru wodnego Zalewu Wiślanego tor wodny do Fromborka rozpoczyna pława świetlna FRO (w biało-czerwone pasy pionowe z kulą). Przy niej znajdują się kotwiczniska o głębokości technicznej 2,2 m. Od pławy do portu dopłyniemy torem podejściowym o głębokości 2,4 m i szerokości w dnie 30 m. Tor liczy 500 m długości i znakują go dwie pławy bezpiecznej wody 1/F i 2/F, następnie trzema bramkami pław (czerwona i zielona) oznaczonym 1 i 2, 3 i 4 oraz 5 i 6.

Na głowicy wschodniej falochronu czerwona kolumna z galerią. Głowica falochronu pomalowana w skośne żółto – czarne pasy. Światło czerwone o okresie 2 s. Na głowicy zachodniej zielona kolumna z galerią. Głowica falochronu pomalowana w skośne żółto – czarne pasy. Światło zielone o okresie 2 s. Światło trójsektorowe umiejscowione na końcu basenu portowego.

Wejście do Przystani Narusa znajduje się na zachód od portu morskiego przed falochronem zachodnim. Uważać należy na pozostałości po nieczynnym falochronie, który stanowi obecnie promenadę spacerową. Cumujemy wzdłuż betonowego nabrzeża, przy którym występują małe głębokości ok. 50 – 80 cm.

FROMBORK

Fot. Berda.pl

Foto Berda.pl

INFORMACJE ŻEGLUGOWE - Rzeka Pasłęka

GŁĘBOKOŚĆ I SZEROKOŚĆ

Od 2026 r. Pasłęka do Braniewa stanowi żeglowną drogą wodną klasy Ia o długości 9,5 km, (od ujścia do Zalewu Wiślanego do przystani w Braniewie) jest dostępna dla jednostek o zanurzeniu ok. 1,5 m. Od ujścia do Braniewa głębokość rzeki wynosi średnio ok. 2 metrów, miejscowo jest większa. Przy pomostach i na przystaniach mogą występować spłytenia. Średnia szerokość Pasłęki waha się od 15 do 30 m. Powyżej Braniewa szerokość się zmienia, są odcinki w których sięga zaledwie dziesięciu metrów.

PRZEPISY I OGRANICZENIA/ OZNAKOWANIE

Na rzece obowiązują ogólne przepisy żeglugowe. Na całym szlaku nie obowiązują ograniczenia prędkości. Od nieczynnego mostu zwodzonego w Nowej Pasłęce do Braniewa należy płynąć ze złożonym masztem. W miarę możliwości należy płynąć środkiem rzeki. Uważać należy również na spłytenia przy ujściu do Zalewu Wiślanego, mogą stanowić przeszkodę dla jachtów balastowych.

LINIE WYSOKIEGO NAPIĘCIA I MOSTY

Najniższa linia wysokiego napięcia zawieszona na wysokości 16 m. Na styku Stara Pasłęka / Nowa Pasłęka znajduje się okazjonalnie podnoszony most typu Bailey, prześwit 2,0 m.

ROŚLINNOŚĆ

Brzegi rzeki są zarośnięte trzcinami. W miarę możliwości należy płynąć środkiem rzeki. Zmniejsza to ryzyko wkręcania roślinności w śrubę jednostki.

CUMOWANIE

Na Pasłęce można zacumować na przystani żeglarskiej: w Starej Pasłęce i Braniewie oraz przy licznych niewielkich, prywatnych kejach i pomostach. Cumowanie „na dziko” praktycznie nie jest możliwe, za wyjątkiem piaszczystej plaży w odcinku ujściowym.

STATKI I BARKI

Na jej ujściowym odcinku występuje intensywny ruch łodzi rybackich.

INFORMACJE ŻEGLUGOWE - Kanał Pasłęki

GŁĘBOKOŚĆ I SZEROKOŚĆ

Na całej swej długości głębokość wynosi średnio ok. 2,2 metrów, miejscowo – większa. Szerokość szlaku od 15 m do 20 m.

PRZEPISY I OGRANICZENIA / OZNAKOWANIE

Na Kanał Pasłęki obowiązują przepisy portowe i rozporządzenia wydawane przez Urząd Morski w Gdyni. Na szlaku nie obowiązują ograniczenia prędkości. W samym kanale brak oznakowania. Oznakowany jest tor podejściowy na Zalewie Wiślanym do portu w Ujściu w postaci: pławy oznakowania bocznego (zielone i czerwone), wyznaczające skraje toru wodnego i torów podejściowych i nabieżnik wyznaczający podejście do portu.

LINIE WYSOKIEGO NAPIĘCIA I MOSTY

W końcowym jego odcinku tuż przy połączeniu z Pasłęką zwodzony most, prześwit 1,9 m.

ROŚLINNOŚĆ

Brzegi rzeki za portem w Ujściu są lekko zarośnięte i zakrzaczone. W miarę możliwości należy płynąć środkiem kanału, zmniejsza to ryzyko wkręcania roślinności w śrubę jednostki.

CUMOWANIE

Na Kanał Pasłęki brak jest przystani żeglarskich. W Ujściu znajduje się port rybacki, a jego nabrzeża są wykorzystywane przez łodzie i kutry. Mogą tu cumować łodzie turystyczne.

STATKI I BARKI

Na kanale występuje intensywny ruch łodzi rybackich.

CHARAKTERYSTYKA RZEKI

PASŁĘKA to rzeka w północno-wschodniej Polsce, przepływająca przez województwo warmińsko-mazurskie i uchodząca do Zalewu Wiślanego o długości 211 km. Jest jedną z głównych rzek Warmii i stanowi jej zachodnią granicę. Prawie cały jej bieg objęty jest ochroną w ramach rezerwatu przyrody „Ostoja bobrów na rzece Pasłęce”. Jest żeglowna dla jednostek turystycznych na odcinku 9,5 km do miejskiej przystani w Braniewie. Rzeka na tym odcinku jest obwałowana, w wielu miejscach przy brzegu występują przeszkody położone tuż pod wodą, dobijając, trzeba uważać. Rzeka biegnie monotonna, łagodnie meandrując. W połowie drogi przy wschodnim brzegu odchodzi w lewo krótka, ślepa odnoga.

CHARAKTERYSTYKA KANAŁU

KANAŁ PASŁĘKI – Morskie wody wewnętrzne – na długości blisko 580 m stanowi połączenie rzeki Pasłęki z Zalewem Wiślanym. Kanał jest uregulowany, a od strony zalewu obetonowany (nabrzeża, falochrony) i osłonięty, co umożliwia bezpieczną żeglugę do przystani żeglarskiej w Starej Pasłęce. Zanurzenie jednostek: ok. 1,5 m.

Po zakończonej w 2024 r. modernizacji głębokość w porcie Nowa Pasłęka i na podejściu wynosi 2,2 m, a Kanał Pasłęki został uregulowany na odcinku do mostu zwodzonego. Przebudowano falochrony, zyskując nowe miejsca cumownicze na falochronie wschodnim oraz zmieniając oznakowanie nawigacyjne poprzez usunięcie nabieżnika i nautofonu na rzecz nowych świateł i staw.

Fot. Berda.pl

AKTUALNE INFORMACJE ŻEGLARSKIE na:
<https://www.gov.pl/web/wody/polskie-gdansk>
<https://wir.wody.gov.pl/mapy/>
<https://bhmw.gov.pl/pl/warnings/current/>

Most na rzece Pasłęka. Fot. Berda.pl

Rzeka Pasłęka (do Braniewa)

00,00 km – Ujście Pasłęki do Zalewu Wiślanego. Uwaga! Znaczne wypłykania, do 0,3 m i piaszczyste łachy, w praktyce uniemożliwiające żeglugę.

00,30 km / 00,35 km* – LB Kanał Pasłęki. Kanał z mostem zwodzonym i portem w Ujściu łączy rzekę Pasłękę z Zalewem Wiślanym.

00,30 km - 01,60 km / 00,35 km – 01,91 km* – LB Liczne pomosty prywatne wzdłuż linii brzegowej.

01,30 km / 01,56 km* – PB „Przetoka” Pasłęki. Miejsce nieżeglowne – kamienisty bród, który umożliwia odpływ wód przy wysokiej wodzie wprost do Zalewu Wiślanego.

01,35 km / 01,60 km* – PB Morski Oddział Straży Granicznej.

01,60 km / 01,69-01,91 km* – PB Przystań żeglarska w Starej Pasłęce. Przystań położona wzdłuż rzeki – nabrzeże do cumowania wzdłuż oraz w y-bomach, slip, WC, prysznic. To ostatnia przystań na Zalewie Wiślanym, znajdująca się w pobliżu granicy z Rosją. Położona jest na prawym brzegu rzeki Pasłęki, ok. półtora kilometra od jej ujścia do Zalewu Wiślanego. Obok przystani znajduje się budynek Straży Granicznej. Podczas cumowania należy wziąć pod uwagę prąd rzeki.

01,60 km / 01,95 km* – Stara Pasłęka / Nowa Pasłęka. Most drogowy typu Bailey, to stalowy most kratownicowy, pierwotnie postawiony na Motławie. Przeniesiony do Nowej Pasłęki w 1995 r. W 2019 r. został poddany remontowi, który umożliwia ręczne – okazjonalne podnoszenie środkowego przęsła o dł. 8 m. Prześwit WWŻ 2,0 m.

ok. 2 km – PB – przystań rybacka w Nowej Pasłęce. Przystań położona jest na zachodnim brzegu rzeki Pasłęki, za nieczynnym mostem zwodzonym. Stacjonuje tu jedna z największych na Zalewie Wiślanym flot rybackich.

ok. 4,2 km – LB – krótka, ślepa odnoga

ok. 7 km – PB – Sanktuarium Podwyższenia Krzyża Świętego

ok. 8,65 km – Nowoczesny most łukowy, drogowy w ciągu ul. PCK. Prześwit WWŻ 4,6 m.

ok. 8,85 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 16 m.

9,00 km – PB – przystań żeglarska i kajakowa w Braniewie. Została zbudowana w ramach projektu „Pętla Żuławska – rozwój turystyki wodnej. Etap I”. Znajduje się w centrum miasta, tuż przed kładką dla pieszych. Przystań o długości około 25 m przeznaczona jest dla małych jednostek i kajaków. Ma zaplecze socjalno-sanitarne.

9,05 km – Kładka piesza. Prześwit WWŻ 4,3 m.

9,25 km – PB – Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej

9,50 km – Koniec wód żeglownych

*Kilometraż podany wg danych z przewodników i przeprowadzonego audytu.

PODEJŚCIE DO RZeki Z ZALEWU WIŚLANEGO

Ujście rzeki Pasłęki zostało częściowo uregulowane i pogłębione w ostatnich latach. Zrewitalizowano falochron wschodni, a z urobku pogłębiarskiego usypano plażę. Wpływamy, trzymając się zachodniej strony ujścia rzeki, mijamy plażę na zachodnim brzegu i wyspę z prawej strony.

Kanał Pasłęki

00,00 km – Ujście Kanału Pasłęki do Zalewu Wiślanego. To niewielki port znajdujący się przy miejscowości Ujście. Port powstał w 1959 r., ujście obecnie uregulowane i pogłębione do 2,2 m; zmodernizowane falochrony i oznakowania. Cumujemy do betonowych nabrzeży z listwami odbojowymi. Uwaga – większość miejsc zajęta przez łodzie rybackie. Jednostki turystyczne mogą płynąć dalej Kanałem Pasłęki i po przejściu mostu zwodzzonego w Ujściu, dopłynąć do przystani w Starej Pasłęce.

00,13 km – 00,35 km – LB Port morski w Nowej Pasłęce (Ujście). Nowe wyremontowane nabrzeża do postoju kutrów rybackich i okazjonalnie łodzi turystycznych.

00,56 km – Most drogowy, zwodzony na wyspę i do gospodarstwa. Prześwit WWŻ 1,9 m (otwierany za opłatą).

00,58 km – Połączenie Kanału z rzeką Pasłęką

PODEJŚCIE DO KANAŁU PASŁĘKI Z ZALEWU WIŚLANEGO

Początek toru podejściowego wyznacza pława świetlna PAS. Od niej płyniemy w stronę brzegu. Wejście do Nowej Pasłęki znajduje się w miejscu, gdzie linia brzegowa tworzy wychodzącą w Zalew wypukłość. Podczas żeglugi należy trzymać się osi toru wyznaczonego przez pławy oznakowania bocznego (zielone i czerwone), wyznaczające skraje toru wodnego, torów podejściowych, wyznaczających podejście do portu. Płynący od strony Fromborka – uwaga na kamienie na wysokości wsi Różaniec. Głównym punktem orientacyjnym jest zielony słup rurowy, który zastąpił kratownicową wieżę na zachodnim falochronie. Nautofon i nabieżnik został zdemontowany.

CZY WIECIE, ŻE ...

Rzeka Pasłęka pełniła historycznie funkcję zachodniej granicy Warmii – oddzielała ziemie dominium biskupów warmińskich od terytoriów należących do Zakonu Krzyżackiego, a później do Prus Książęcych.

Pasłęka była wyraźną granicą kulturowo-religijną; doskonale ilustruje to przykład podelbaskich wsi Nowa Pasłęka (Warmia katolicka) i Stara Pasłęka (Prusy ewangelickie), gdzie różnice w wyznaniu i zwyczajach utrzymywały się przez stulecia.

Nazwa rzeki jest świadectwem dawnej historii regionu: staropruska nazwa Seria wyewoluowała w niemieckie Passarge, a następnie w polską Pasłękę, co odzwierciedla wielokulturowe wpływy na tę graniczną wodę.

Fot. Berda.pl

INFORMACJE ŻEGLUGOWE - rzeka Elbląg

GŁĘBOKOŚĆ I SZEROKOŚĆ

Rzeka Elbląg to droga wodna klasy Ia od jeziora Drużno do kilometra 4,85, gdzie zaczynają się morskie wody wewnętrzne i Port Morski Elbląg. Obecnie gwarantowane zanurzenie wynosi od 1,2 do 3 metrów, ale planuje się pogłębienie toru wodnego w granicach portu morskiego do 5 m (do mostu Unii Europejskiej). Szerokość rzeki waha się od 30 do 60 metrów (w miejscach mijanek do 100 metrów). Z powodu zmiennych stanów wody, zawsze należy sprawdzić aktualny poziom w RZGW lub Kapitanacie Portu Elbląg.

PRZEPISY I OGRANICZENIA/ OZNAKOWANIE

Na wodach morskich obowiązują przepisy portowe i UM w Gdyni, a na śródlądowych przepisy UŻŚ i RZGW. Na rzece obowiązuje ograniczenie prędkości do 15 km na godzinę, a przy kilku przystaniach zakaz wytwarzania fali.

Wszystkie obiekty hydrotechniczne i linie energetyczne są odpowiednio oznakowane.

LINIE WYSOKIEGO NAPIĘCIA I MOSTY

Najniższa linia wysokiego napięcia zawieszona na wysokości 15 m. Prześwit uzależniony jest od zmiennego poziomu wody. Znajduje się na 01,76 km biegu rzeki wypływającej z jeziora Drużno.

Przez rzekę przechodzą stałe mosty w Elblągu oraz mosty zwodzone i most obrotowy w Nowakowie. Najmniejszy prześwit na rzece wynosi 1,9 m (pod zamkniętym zwodzonym Mostem Dolnym (Niski). Jachty do portów HOW Bryza i JK Elbląg mogą dopłynąć z postawionym masztem. Dalej w górę rzeki, z powodu licznych mostów i linii energetycznych jachty płyną przeważnie cały czas z położonym masztem.

ROŚLINNOŚĆ

Brzegi rzeki na nieuregulowanym odcinku są przeważnie zarośnięte trzcinami.

CUMOWANIE

Na rzece cumowanie jest możliwe w Elblągu na przystaniach żeglarskich i kajakowych, przy nabrzeżu Zygmunta Augusta i pomostach cumowniczych (przy mostach zwodzonych) oraz w Nowakowie do nabrzeży oczekiwania przy moście obrotowym.

Cumowanie "na dziko" jest możliwe w kilkunastu miejscach od Elbląga do Zalewu Wiślanego. Kotwiczenie jest możliwe w ujściach rzek, bocznych zatokach i nieoznakowanych, często zarośniętych przesmykach prowadzących do jeziora Drużno. Należy uważać na przeszkody w dnie. Podobny przesmyk do Zatoki Elbląskiej koło Jagodna jest obecnie spłycony ławicą piasku, utrudniając przejście większym jednostkom.

STATKI I BARKI

W centrum Elbląga i na odcinku do Zalewu Wiślanego występuje spory ruch jednostek wodnych. Od 2025 roku Żegluga Gdańska wznowiła połączenie pasażerskie Elbląg-Krynica Morska – Elbląg. Żegluga Ostródzko – Elbląska prowadzi regularną żeglugę Elbląga do Buczyńca.

INFORMACJE ŻEGLUGOWE - Kanał Jagielloński

Na kanale nie ma żadnych portów ani przystani. Brzegi kanału są obwałowane, umocnione ścianką Larsena (w okolicy Bielnika), narzutem kamiennym lub oszalowaniem z drewnianych palików. Na kanale obowiązuje ograniczenie prędkości do 8 km na godzinę. Żegluga po kanale nie sprawia specjalnych kłopotów. Jachty muszą mieć położony maszt, ze względu na most przy połączeniu Kanału Jagiellońskiego z Nogatem, (prześwit 6 m). Większość brzegów jest porośnięta trzciną. Krajobraz wokół, to przeważnie pola uprawne. Na całym szlaku liczni wędkarze.

CHARAKTERYSTYKA RZEKI

RZKA ELBLĄG znana także jako Elblążka o długości 20,57 km łączy system wodny Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego z Zalewem Wiślanym i Pętlą Żuławską. Można ją podzielić na trzy odcinki: pierwszy, naturalny, od jeziora Drużno (gdzie wypływa), do miasta, następnie zurbanizowany odcinek miejski, a później odcinek skanalizowany, prowadzący do Zalewu Wiślanego. Od 4,85 km rzeka należy do morskich wód wewnętrznych, zarządzanych przez Urząd Morski w Gdyni (delegatura w Elblągu) i stanowi część Portu Morskiego Elbląg, zarządzanego przez Kapitanat Portu. Granice wód portowych kończą się za Nowakowem. Koryto rzeki jest skanalizowane na odcinku miejskim i na odcinku do Zalewu Wiślanego, co ma umożliwić zawijanie większym statkom, w związku z przebudową toru wodnego. Prąd rzeki jest minimalny, a silny wiatr od Zalewu Wiślanego może powodować zjawisko „cofki”, zmieniając kierunek prądu i wywołując podtopienia. Dopuszczalne zanurzenie na skanalizowanym odcinku z Zalewu do Elbląga wynosi obecnie 3 m, docelowo ma osiągnąć 5 m. Rzeka Elbląg łączy się z innymi drogami wodnymi: wypływa z jeziora Drużno (przez które można dopłynąć na Kanał Elbląski), uchodzą do niej niezeglowne Tina i Fiszewka, a od rzeki rozpoczyna się Kanał Jagielloński, prowadzący do Nogatu i dalej na wody Pętli Żuławskiej, Wiśły, Zatoki Gdańskiej lub Zalewu Wiślanego. Rzeka uchodzi bezpośrednio do Zalewu Wiślanego.

CHARAKTERYSTYKA KANAŁU

KANAŁ JAGIELLOŃSKI o długości 5,83 km zaliczany jest do II klasy wód żeglownych (ostatnie 930 m należy do morskich wód wewnętrznych i Portu Morskiego Elbląg), z gwarantowanym zanurzeniem na poziomie 1,8 m. Łączy Nogat z Elblążką, w pobliżu miejscowości Kępki. Umożliwia żeglugę na trasie Gdańsk – Elbląg, z pominięciem Zalewu Wiślanego. Jest również alternatywną trasą z Elbląga na Zalew Wiślany.

AKTUALNE INFORMACJE ŻEGLARSKIE na:
<https://www.gov.pl/web/wody-polskie-gdansk>
<https://bhmw.gov.pl/pl/warnings/current/>
<https://www.zalewwislany.pl/elblaski-wezel-wodny>

CEKAWOSTKI HYDROTECHNICZNE

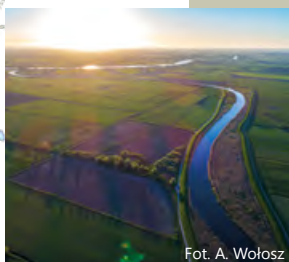
MOSTY ZWODZONE W ELBLĄGU

W ramach rewitalizacji Starego Miasta zrekonstruowano dwie historyczne przeprawy przez rzekę Elbląg, nieistniejące od czasów II wojny światowej. Są to: Most Dolny (oddany w 2008 r.) oraz Most Górny (oddany w 2013 r.). Obie konstrukcje są mostami zwodzonymi, co umożliwia wpływanie jachtów i statków do centrum miasta (szer. szlaku żeglownego pod mostami wynosi ok. 16 m).

Przy Moście Górnym znajduje się odbudowany gmach historycznej Giełdy Elbląskiej. Oba mosty służą zarówno pieszym, jak i kierowcom, stanowiąc ważne połączenie Starego Miasta z Wyspą Spichrzów, przy czym otwieranie mostów odbywa się w wyznaczonych godzinach lub na żądanie.

Fot. R. Wasil

Fot. A. Wołosz

KANAL JAGIELLOŃSKI

Kanał Jagielloński wybudowany w 1483 r. jest najstarszym kanałem w Polsce. Stanowi najkrótsze połączenie Gdańska z Elblągiem i mierzy 5,83 km. Sam kanał miał się przyczynić do wzmocnienia pozycji portu w Elblągu, w stosunku do jego gdańskiego konkurenta. Żeglując po Kanałe, przepływamy się przez nieczynne wrota przeciwpowodziowe w Bielniku, na miejscu których znajdowały się wcześniej 2 śluzy.

MOST OBROTOWY W NOWAKOWIE

To imponująca konstrukcja stalowa rozpięta nad rzeką Elbląg, stanowiąca istotny element nowej drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską. Obiekt o dł. 103 m i wadze ponad 650 t., zastąpił wysłużony most pontonowy, który przez lata stanowił przeszkodę nawigacyjną. Sercem konstrukcji jest umieszczone na głównej podporze specjalistyczne łożysko, dzięki któremu most obraca się wokół własnej osi, zaledwie w 2 minuty, umożliwiając przepływ jednostkom pływającym.

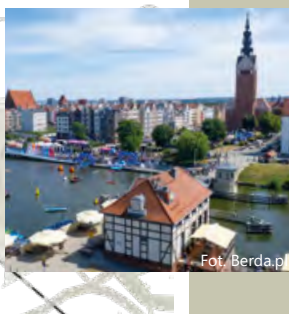

Fot. Berda.pl

CEKAWOSTKI TURYSTYCZNE

ELBLĄG

Warto go odwiedzić dla zabytkowego Starego Miasta. Podczas wizyty koniecznie trzeba też przejść się Ścieżką Kościelną. Jeszcze większe skarby kryją się pod starówką – jest ona jednym z największych europejskich terenów, na których prowadzone są kompleksowe prace archeologiczne. Dotychczasowe znaleziska można podziwiać w Muzeum Archeologiczno-Historycznym. Inne miejsca warte odwiedzenia to Katedra św. Mikołaja, Brama Targowa oraz Centrum Sztuki – Galeria El.

Fot. Berda.pl

KANAL ELBLĄSKI

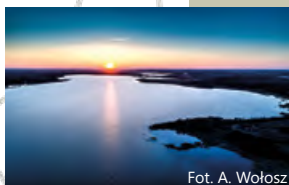
Łączy Elbląg z Ostródą. To jedna z dwóch dróg wodnych na świecie, w których zastosowano pochylnie. Było to konieczne ze względu na dużą różnicę wysokości terenu, wynoszącą ok. 100 m, na długości prawie 10 km. Tylko tutaj pochylnie mają tzw. suchy grzbiet, co oznacza, że statki pokonują pewne odległości po suchym lądzie. W 2011 r. Kanał został wpisany na listę pomników historii, od ponad 180 lat jest nieprzerwanie wykorzystywany w niezmienionym stanie.

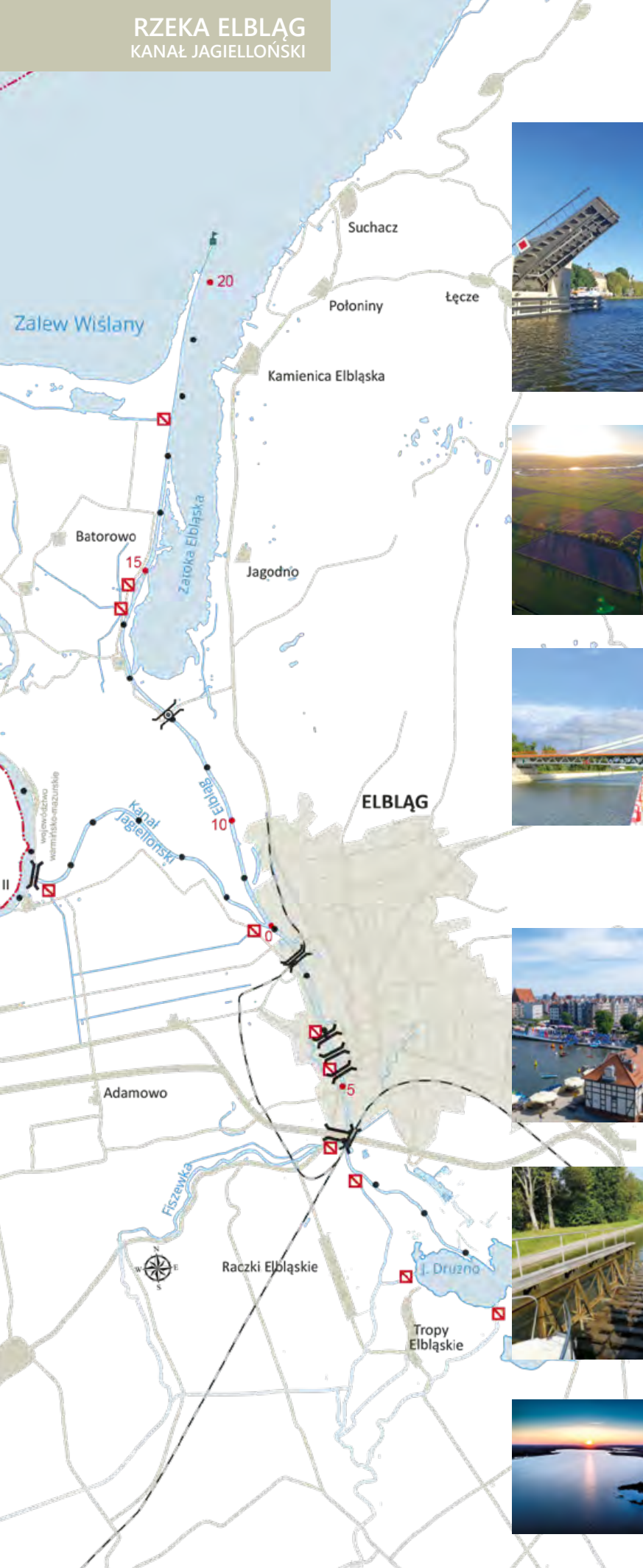
Fot. R. Wasil

JEZIORO DRUŻNO

Płynąc Kanałem Elbląskim nie można ominąć Jeziora Drużno. Zbiornik powstał z części zatoki morskiej, a jego brzegi obfitują w ponad 200 gatunków ptactwa wodnego oraz błotnego. Mimo niewielkiej głębokości, wynoszącej maksymalnie 3 m, jezioro jest również rajem dla wędkarzy – nietrudno tu o piękny okaz szczupaka.

Fot. A. Wołosz

Nabrzeże im. Zygmunta Augusta w Elblągu. Fot. Berda.pl

00,00 km – Rzeka Elbląg rozpoczyna bieg wypływając z jeziora Drużno. Przy tablicy 0,0 km na LB dogodne, zarośnięte trzcinami miejsce biwakowania „na dziko”. Jezioro Drużno jest bardzo płytkim akwenem (średnia głębokość to zaledwie 1,25 m, pogłębiony szlak ma 3 m. Stopniowe zamulanie i zarastanie stworzyło tu unikalną, europejską ostoję ptactwa wodnego. Od 1966 r. Jezioro Drużno jest rezerwatem przyrody, będącym miejscem życia wielu zagrożonych gatunków zwierząt i roślin. Zaobserwowano tu około 210 gatunków ptaków wodnych i błotnych, z czego 110 gniazduje na stałe (m.in. czaple, kormorany, żurawie).

Rzeka Elbląg. Most trasy S7 i most kolejowy. Fot. A. Wołosz

01,76 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 15 m.

03,48 km – LB Ujście Tiny (niezeglownej drogi wodnej).

03,90 km – PB Ujście Kumieli (niezeglownej drogi wodnej).

03,93 km – Most kolejowy linii dwutorowej zelektryfikowanej relacji Malbork – Elbląg. Prześwit WWŻ 3,55 m.

04,06 km – LB Ujście Fiszewki (niezeglownej drogi wodnej). Fiszewką dotrzemy do stacji pomp, która jest najdalszym punktem na rzece, gdzie bezpiecznie dopłyniemy jachtem. Za pierwszym mostem (uwaga nisko) dogodne miejsca na postój.

04,10 km – Most drogowy trasy S7. Jest to obiekt z dwoma niezależnymi nitkami typu belkowego, z czterema podporami posadowionymi nad brzegiem rzeki. Prześwit WWŻ 10,3 m.

04,13 km – Południowa granica Portu Morskiego Elbląg, koniec wód śródlądowych, początek morskich wód wewnętrznych.

04,13 - 05,22 km – Rozpoczyna się uregulowany (miejski) odcinek rzeki. Na lewym brzegu do mostu drogowego w ciągu Al. Wyszyńskiego – zakładowe i prywatne pomosty z zakazem wstępu.

04,30 - 5,05 km – PB Nabrzeże portowe.

04,90 km – 2 linie energetyczne. Prześwit WWŻ 21 i 19 m.

05,17 km – PB Pomosty campingu nr 61.

05,22 km – Most drogowy w ciągu Al. Wyszyńskiego w Elblągu, wzniesiono w latach 1956–1958. Jest to obiekt trzyprzęsłowy, którego konstrukcję nośną stanowi monolityczny, kablobetonowy ustrój w formie belki przegubowej typu Gerbera. Całkowita długość mostu wynosi 81,72 m. Przeprawą przebiega droga wojewódzka nr 500. Prześwit WWŻ 6,3 m.

05,28 km – LB Ujście Kanału Młyńskiego (nazywanego również Miejskim lub Fosą Miejską) – niezeglownej drogi wodnej.

05,30 - 05,68 km – LB Nabrzeże cumownicze Południowe (w budowie). Nowy bulwar i miejsca do cumowania jednostek pływających. Zakończenie inwestycji – koniec 2026 r. Obok charakterystyczne biurowce nawiązujące swoją architekturą do dawnych spichlerzy – nowa wizytówka waterfront Elbląga.

05,63 - 05,67 km – PB Przystań Żeglugi Ostródzko-Elbląskiej, pomost cumowniczy dla statków.

Most Górny w Elblągu. Foto Berda.pl

Nabrzeże im. Zygmunta Augusta. Fot. R. Wasil

Przystań Fala. Fot. A. Wołosz

korcowa, w której przechowywano wzory miar, urzędował w niej, prowadzący rejestry, pisarz korcowy. Do dzisiaj niewiele zachowało się z dawnej zabudowy Wyspy.

05,78 - 05,91 km – LB Nabrzeże niskie, drzewa w skrajni.

05,92 km – **Most Dolny (Niski)** – zwodzony, pieszo-rowerowy. Jest to obiekt trzyprzęsłowy, ze zwodzonym przesłem środkowym (dwukłapowy). Most ma sygnalizację świetlną i zamykane szlabany, sterowane automatycznie z punktu dyspozytorskiego zlokalizowanego przy moście Wysockim. Most drogowy o max. obciążeniu do 30 ton. **Prześwit WWŻ 1,9 m.**

05,93 - 05,99 km – LB Nabrzeże cumownicze Północne (w budowie). Nowy bulwar i miejsca do cumowania jednostek pływających. Zakończenie inwestycji koniec 2026 r.

05,93 - 05,99 km – PB Nabrzeże Żeglugi Gdańskiej.

05,99 - 06,16 km – LB Przystań OSW Fala. Nabrzeże i pomosty pływające. Przystań dysponuje slipem (od strony Kanału Młyńskiego) z wyciągarką elektryczną do wodowania i wyciągania jednostek oraz wiatą do naprawy silników. Dostępne jest WC, prysznice. Cumujemy do drewnianych pomostów, nabrzeża betonowego, nie zaś do pomostu kajakowego, co jest zabronione. Z przystani jest bardzo blisko na starówkę Elbląga. Na terenie obiektu znajduje się świetlica.

06,17 km – LB Ujście Kanału Młyńskiego (nazywanego również Miejskim lub Fosą Miejską) – drogi wodnej niezeglownej. W ujściu kanału znajduje się nabrzeże cumownicze przystani Fala, slip dla małych jednostek, nieoznakowana niska linia energetyczna. Kanał Młyński nie jest żeglowną drogą wodną.

06,17 km – PB Wejście do basenu portowego.

06,18 - 07,37 km – PB Nabrzeże nieużytkowane.

06,30 km – LB Straż Graniczna. Pomost cumowniczy.

06,40 km – LB Wizus – Serwis motorowodny i Pomoc Wodna. Pomost cumowniczy dla klientów firmy. Slip dla małych łodzi. Dźwig samojedźny.

05,69 km – **Most Górny (Wysoki)** – zwodzony. Jest to obiekt trzyprzęsłowy, ze zwodzonym przesłem środkowym (dwukłapowy). Obiekt o długości 50 m i szerokości około 6 m. Most ma sygnalizację świetlną i zamykane szlabany sterowane automatycznie z punktu dyspozytorskiego zlokalizowanego przy moście. Most tylko dla ruchu pieszo - rowerowego. Znajdują się na nim dwie rzeźby Piekarczyka z wędką i wagą szalunkową. **Prześwit WWŻ pod zamkniętym mostem 2,8 m.**

05,70 - 05,91 km – PB Wyremontowane Nabrzeże im. Zygmunta Augusta znajduje się w centrum Elbląga, tuż przy Starym Mieście i Katedrze św. Mikołaja. Wodnicy mogą skorzystać z podłączenia do prądu i wody – klucze wydaje obsługa mostu zwodzonego (tel. 885 877 811), po wcześniejszym zgłoszeniu zapotrzebowania na prąd. Leży między dwoma zwodzonymi mostami Dolnym oraz Górnym, w pobliżu licznych pubów i restauracji.

Stare Miasto Elbląskie to obowiązkowy punkt dla turystów, zachwycający zrekonstruowanym historycznym układem urbanistycznym, podzamczem oraz unikatową Ścieżką Kościelną. Jest to także jeden z największych w Europie obszarów objętych kompleksowymi badaniami archeologicznymi, które pozwoliły odtworzyć życie codzienne dawnych elblążan.

05,71 - 05,78 km – LB Nabrzeże Grupa Wodna, znajduje się na Wyspie Spichrzów. To przede wszystkim wypożyczalnia sprzętu pływającego. Organizowane są tu też półkolonie, eventy, szkolenia żeglarskie i motorowodne. Na terenie znajduje się sauna, boisko do siatkówki plażowej, plac zabaw. To wyjątkowe miejsce pamiętające czasy pierwszych elbląskich spichrzy z końca XIV w. Znajdowała się tu także giełda kupiecka, izba

06,45 - 06,80 km – Obrotnica Portu Elbląg. Na akwatorium obrotnicy dalby.

06,70 - 06,80 km – LB Przystań kajakowa Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji Elbląg. Slip dla małych jednostek. WC, prysznice. Przystań położona jest na lewym brzegu rzeki Elbląg, przy ul. Radomskiej 5. Obiekt wykorzystywany jest głównie przez sportowe kluby kajakowe. Teren przystani jest ogrodzony i strzeżony. W skład obiektu wchodzi nabrzeże z pomostami, budynek socjalny z siłownią i szatniami oraz hangary do przechowywania kajaków i małych łodzi.

06,85 - 06,97 km – LB Skład węgla, nabrzeże wydunkowe.

07,15 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 18 m.

07,37 km – LB Wejście do basenu Urzędu Morskiego w Gdyni – Delegatura Elbląg.

07,32 km – LB Basen Urzędu Morskiego w Gdyni – Delegatura Elbląg.

07,37 km – PB Kanał prowadzący do basenu Stoczni Elbląg z pochylniami. W kanale stale otwarty obrotowy most kolejowy, linia energetyczna i przepust rurowy.

07,41 km – Most drogowy Unii Europejskiej. Most składa się z 11 przęseł o rozpiętościach od 26 do 75 m, o konstrukcji stalowej. Obie jezdnie mostu mają szerokość 7 metrów. Po jego lewej stronie biegnie chodnik o szerokości 1 metra. Most ma największą klasę obciążeń, oznacza to, że mogą po nim jeździć pojazdy o masie 50 ton. Prześwit WWŻ 9 m.

07,43 km – Most kolejowy. Prześwit WWŻ 9 m.

07,43 - 07,70 km – PB i LB Nabrzeża Portu Morskiego Elbląg (terminal pasażerski, przeładunkowy, place składowe).

07,68 km – PB Przystań HOW Bryza (basen portowy). Slip, WC, prysznice, serwis silników. Na przystani cumujemy przy trapach pomostów pływających oraz do betonowego nabrzeża. Na terenie przystani wykonywane są kompleksowe remonty łodzi, jest firma prowadząca usługi spawalnicze, zajmująca się naprawą silników zaburtowych, przyczep podłodziowych. Na terenie portu „Bryza” działa również elbląski Hufiec ZHP.

07,78 km – LB Przystań JachtKlubu Elbląg (basen portowy). Na terenie przystani znajduje się bosmanat i baza noclegowa. Cumujemy w y-bomach przy pomoście pływającym, lub bezpośrednio przy betonowym nabrzeżu. Dostęp do dźwigu 10 t, hangaru i szutni. WC, prysznice. Postój zimowy jachtu jest możliwy w nowo wyremontowanym hangarze lub na parkingu na zewnątrz.

07,69 - 08,22 km – PB Nabrzeża portowe.

08,15 km – LB Ujście Kanału Jagiellońskiego (żeglowna droga wodna). Koniec uregulowanego (miejskiego) odcinka rzeki.

08,30 km – PB Zamknięta przystań klubu żeglarskiego (tylko dla rezydentów na terenie zakładu przemysłowego).

08,40 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 43 m.

10,35 - 17,52 (PB) /20,75 (LB) km – początek uregulowanych brzegów rzeki Elbląg, aż do ich główek wejściowych (prawej i lewej).

11,30 - 11,73 km – Zwiększenie szerokości rzeki.

12,11 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 24 m.

12,21 km – Most obrotowy w Nowakowie. Przy moście wyznaczone miejsca do cumowania dla jednostek oczekujących na otwarcie mostu. Prześwit WWŻ 5 m.

12,22 - 12,60 km – PB i LB Ciągi nabrzeży technicznych

12,56 km – Północna granica Portu Morskiego Elbląg.

14,26 km – LB Stacja pomp Nowe Batorowo.

14,40 - 14,90 km – Mijanka Nowe Batorowo. LB. Nabrzeże techniczne.

15,45 km – PB Przejście na Zatokę Elbląską – w trakcie prac hydrotechnicznych przejście zostało zablokowane i obecnie można przepłynąć tylko kajakiem.

17,52 km – PB. LGW – Lewa Główka Wejściowa na rzekę Elbląg (czerwona). Przez żeglarzy nazywana „Kaczorkiem”.

17,55 km – Ujście rzeki Elbląg do Zatoki Elbląskiej. Wiele źródeł podaje jako ujście miejsce przy Prawej Głównie Wejściowej.

17,55 - 20,75 km – Z prawej strony rozlewają się szeroko wody Zatoki Elbląskiej. Wzdłuż brzegu rozlokowany jest ciąg uroczych, niewielkich przystani i porcików – Kamienica Elbląska, Nadbrzeże, Suchacz. Tor wodny, prowadzący na Zalew Wiślan, biegnie wzdłuż lewego brzegu rzeki, Złotej Wyspy, która się zwęża i w końcu przypomina groblę.

17,71 km – LB Ujście kanału.

20,75 km – LB PGW – Prawa Główka Wejściowa na rzekę Elbląg (zielona). Przez żeglarzy nazywana „Andzią”.

Kanał Jagielloński

00,00 km – Bielnik Drugi/Kępa Rybacka. Ujście Kanału Jagiellońskiego do Nogatu.

00,01 km – Bielnik Drugi/Kępa Rybacka. Dawne wrota przeciwpowodziowe – stale otwarte.

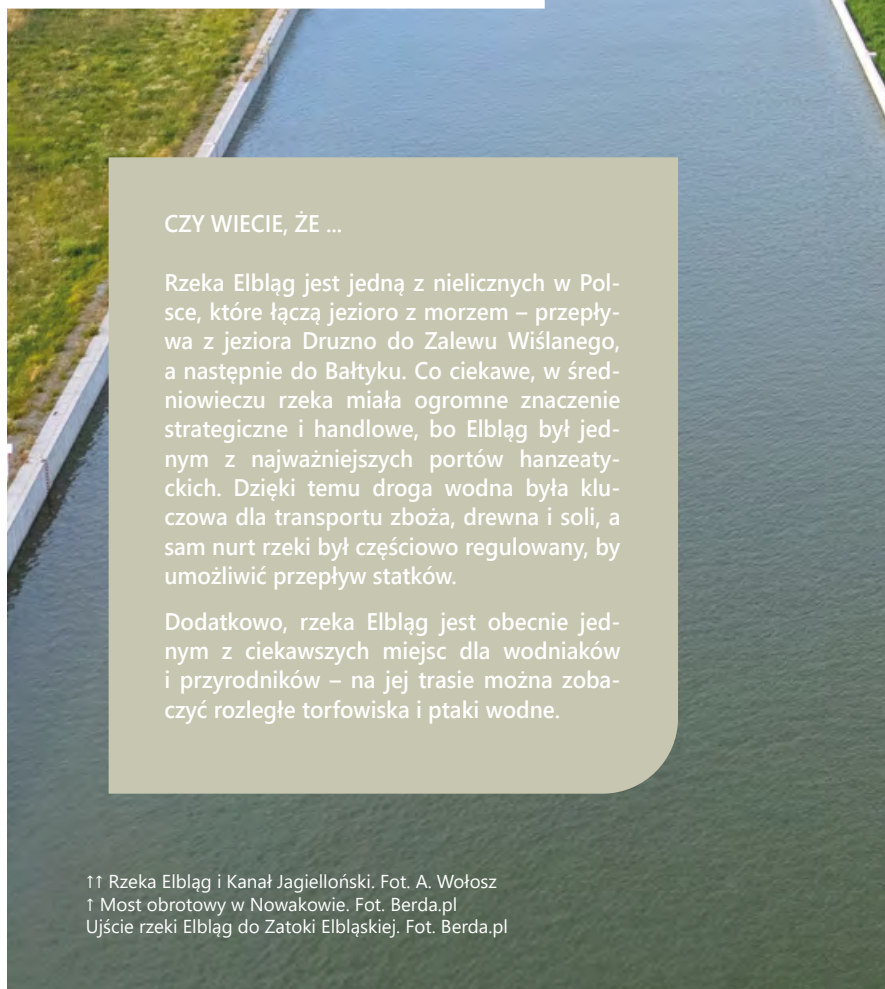
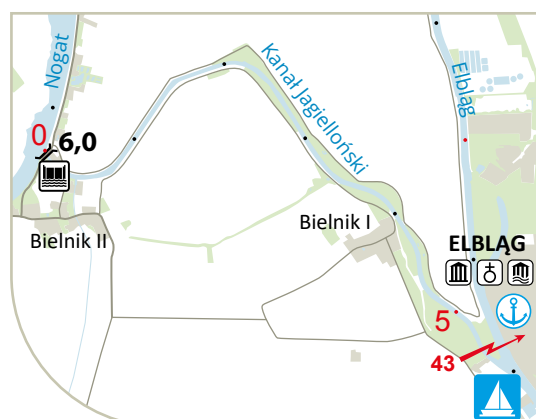
00,01 km – Bielnik Drugi/Kępa Rybacka. Most drogowy w Bielniku. Prześwit WWŻ 6 m.

00,36 km – Bielnik Drugi. LB Ujście kanału ze stacją pomp (dopływ z Polderu Fiszewka).

05,55 km – Elbląg. Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 43 m.

05,70 km – Elbląg. LB Zatoka z prywatnymi pomostami i garażami wodnymi.

05,83 km – Elbląg. Ujście Kanału Jagiellońskiego do rzeki Elbląg (LB).

CZY WIECIE, ŻE ...

Rzeka Elbląg jest jedną z nielicznych w Polsce, które łączą jezioro z morzem – przepływa z jeziora Drużno do Zalewu Wiślanego, a następnie do Bałtyku. Co ciekawe, w średniowieczu rzeka miała ogromne znaczenie strategiczne i handlowe, bo Elbląg był jednym z najważniejszych portów hanzeatyckich. Dzięki temu droga wodna była kluczowa dla transportu zboża, drewna i soli, a sam nurt rzeki był częściowo regulowany, by umożliwić przepływ statków.

Dodatkowo, rzeka Elbląg jest obecnie jednym z ciekawszych miejsc dla wodniaków i przyrodników – na jej trasie można zobaczyć rozległe torfowiska i ptaki wodne.

↑↑ Rzeka Elbląg i Kanał Jagielloński. Fot. A. Wołosz
↑ Most obrotowy w Nowakowie. Fot. Berda.pl
Ujście rzeki Elbląg do Zatoki Elbląskiej. Fot. Berda.pl

Fot. Berda.pl

INFORMACJE ŻEGLUGOWE - Martwa Wisła

GŁĘBOKOŚĆ I SZEROKOŚĆ

Szlak wodny Martwej Wisły to żegluga arteria klasy Vb, która w rejonie Gdańska przechodzi transformację. Na odcinku od Przegaliny do ujścia Wisły Śmiałej (km 11,40) jej status zmienia się na morskie wody wewnętrzne, stając się częścią Portu Morskiego Gdańsk. Szerokość szlaku waha się od 80 do 300 metrów, a gwarantowana głębokość rośnie wraz ze zbliżaniem się do morza – od 2,2 m na odcinku śródlądowym do nawet 10 metrów na wodach portowych.

Warto zaznaczyć, że tuż za Przegaliną od głównego szlaku odchodzi boczna odnoga – Basen Błotnik. Jest to spokojniejszy akwen o statusie drogi wodnej III klasy, szerokości do 280 metrów i gwarantowanej głębokości do 2 m.

Uwaga dla wodniaków: Należy zachować szczególną ostrożność w pobliżu przystani, pomostów oraz w ujściach kanałów. W tych miejscach, w zależności od stanu wody, mogą występować lokalne spłytenia poniżej 1 m.

PRZEPISY I OGRANICZENIA / OZNAKOWANIE

Na rzece, od Przegaliny do ujścia Wisły Śmiałej, nie ma ograniczenia prędkości. Na wodach morskich – 7 węzłów (ok. 13 km/h). Lokalnie zakaz wytwarzania fali. Na odcinku Martwej Wisły, zaliczanej do wód portowych (morskich), stosowane są przepisy wydawane przez Urząd Morski w Gdyni, a na odcinku śródlądowym przepisy dot. żeglugi śródlądowej regulowany przez Urząd Żeglugi Śródlądowej i PGW Wody Polskie.

LINIE WYSOKIEGO NAPIĘCIA I MOSTY

Najniższa linia wysokiego napięcia zawieszona na wysokości 15 m. Nieoznakowane linie energetyczne są w zatoczkach i ujściach rzek i kanałów (gdzie często zlokalizowane są przystanie żeglarskie). Prześwit uzależniony jest od zmiennego poziomu wody.

Przez rzekę przechodzą dwa mosty zwodzone: w Przegalinie, prześwit 9,2 m pod zamkniętym mostem i w Sobieszewie, prześwit 4,5 m pod zamkniętym mostem oraz mosty: wawoty – prześwit 9,1 m WWŻ, kolejowy – prześwit 8 m WWŻ i Siennicki – prześwit 7,3 WWŻ.

ROŚLINNOŚĆ

Brzegi rzeki na nieuregulowanym odcinku są przeważnie zarośnięte trzcinami. Trzcin występuje również na kilku odcinkach wód portowych, na jej południowym brzegu pomiędzy Płonią, a Rudnikami (most wawoty).

CUMOWANIE

Na Martwej Wiśle są następujące miejsca do cumowania:

- przystanie żeglarskie i kajakowe: w Błotniku;
- przystanie kajakowe Trzcinisko i Młynówka;
- przystanie i nabrzeże w Sobieszewie i Wiślince;
- przystanie na Stogach i Rudnikach;
- odcinki nabrzeża pomiędzy mostem wawotym a Siennickim;
- odcinek nabrzeża przy Polskim Haku;
- przystanie i nabrzeże przy Twierdzy Wisłoujście;
- fragmenty nabrzeży w porcie Gdańsk po uzyskaniu zgody zarządcy nabrzeża.

Cumowanie „na dziko” możliwe jest na odcinku od Przegaliny do ujścia Wisły Śmiałej. W dniu przy brzegu mogą być różne przeszkody – np. narzut kamienny lub pojedyncze kamienie.

STATKI I BARKI

Na rzece panuje bardzo intensywny ruch statków i barek. Na odcinku od ujścia Motławy do ujścia do morza – dużych statków morskich.

CHARAKTERYSTYKA RZEKI

MARTWA WISŁA, to blisko 29-kilometrowe, historyczne ramie ujściowe Wisły, dawniej zwane Leniwką. Swoją obecną nazwę i charakter zyskała po odcięciu od głównego nurtu rzeki przez słynny Przekop pod Świbnem. Jej szlak wodny dzieli się na dwie odrębne części o różnym statusie.

Pierwszy odcinek, od śluzy w Przegalinie do ujścia Wisły Śmiałej, ma status śródlądowej drogi wodnej Vb klasy. Jest to szeroki na 150-280 metrów szlak z gwarantowaną głębokością do 3 metrów. Tuż za Przegaliną odgałęzia się od niego spokojny akwen, Basen Błotnik.

W rejonie przystani rybackiej w Górkach Zachodnich rzeka zmienia swój charakter, stając się morskimi wodami wewnętrznymi. Od tego momentu administrację nad nią przejmuje Urząd Morski w Gdyni poprzez Kapitanat Portu Gdańsk. Na tym odcinku, obejmującym skanalizowany obszar portowy, aż do ujścia do morza, Martwa Wisła rozgałęzia się m.in. w Kanał Kaszubski, a dopuszczalne zanurzenie wzrasta od 5 m na odcinku Płonia – Polski Hak do 10 – 11 m na Kanale Kaszubskim i dalej aż do ujścia w Nowym Porcie. Należy pamiętać, że prąd rzeki jest minimalny, jednak przy wiatrach od morza, występuje zjawisko „cofki”. Na całej jej długości obowiązuje jednolite oznakowanie morskie (czerwone boje po lewej, zielone po prawej stronie toru).

Rzeka łączy się z:

Wisłą – w Przegalinie,
Zatoką Gdańską – poprzez Wisłę Śmiałą,
Motławą i Kanałem Kaszubskim – w rejonie Polskiego Haka.

Fot. Berda.pl

AKTUALNE INFORMACJE ŻEGLARSKIE na:
<https://www.gov.pl/web/wody-polskie-gdansk>
<https://bhmw.gov.pl/pl/warnings/current/>

Fot. R. Wasil

STOPIEŃ KAMIENNA GRODZA

Fragment fortyfikacji Gdańska z XVI–XVII wieku. Stopień położony jest na Motławie (w ciągu ulic Kamienna Grobla i Na Szańcach). W miejscu dawnej sluzy funkcjonują wrota przeciwpowodziowe. Zamykają się automatycznie w momencie, gdy poziom wody na Motławie wzrasta. Musimy się liczyć z tym, że po przepłynięciu wrót i odbyciu wycieczki Motławą, w trakcie powrotu zastaniemy... zamknięte wrota. RZGW uruchamia je na okres, kiedy zagrożenie powodziowe nie występuje.

Fot. Berda.pl

MARINA GDAŃSK

Marina Gdańsk przy ulicy Szafarnia powstała w 1997 r. To przystań jachtowa położona w samym sercu miasta, nad brzegiem Nowej Motławy. Jest to jedno z najbardziej malowniczych miejsc w Gdańsku, oferujące żeglarzom i spacerowiczom niezapomniany widok na historyczne Długie Pobrzeże oraz słynny Żuraw, znajdujący się po drugiej stronie rzeki. Nabrzeże tętni życiem dzięki licznym restauracjom i hotelom urządzonym w zrewitalizowanych, zabytkowych spichlerzach, co tworzy wyjątkowe połączenie historii z nowoczesnością. Przystań długości 290 m oferuje wodniakom wszelkie udogodnienia.

Fot. Berda.pl

STS „GENERAL ZARUSKI”

Statek powstał z inicjatywy gen. Mariusza Zaruskiego, twórcy polskiego wychowania morskiego, ale przez wybuch II Wojny Światowej, trafił do Polski dopiero w 1946 r. Przez lata szkolił tysiące żeglarzy, aż popadł w ruinę. W 2008 r. Miasto Gdańsk odkupiło niszczącą jednostkę i sfinansowało jej gruntowny remont. Od 2012 „General Zaruski” znów pływa, i jak przed laty, służy szkoleniu młodzieży i studentów. Odbývają się na nim rejsy szkoleniowe, szkoły pod żaglami oraz wyprawy historyczne (np. do Narwiku czy na Spitsbergen).

CIEKAWOSTKI TURYSTYCZNE

JARMARK ŚW. DOMINIKA W GDAŃSKU

Tradycja jarmarku sięga 1260 r. Początkowo miał zachęcić wiernych do udziału w odpustowej mszy. Z roku na rok impreza powiększała się i zyskiwała na istotności. Tradycję przerwała II wojna światowa. Przywrócony w 1972 roku jarmark trwał dwa tygodnie, a od 2004 roku – trzy. Dziś to impreza handlowa. Znajdziemy tutaj rękodzielników, kolekcjonerów, artystów.

Fot. M. Opitz

SZLAK BURSZTYNOWY AMBER ROUTE

Gdańsk to ważne miejsce na szlaku bursztynowym województwa pomorskiego. Warto odwiedzić Muzeum Bursztynu – oddział Muzeum Gdańska, zobaczyć Bursztynowy Ołtarz w kościele św. Brygidy, Muzeum Inkluzji w Bursztynie przy Uniwersytecie Gdańskim, a także udać się na zakupy na pełną ulicę Mariacką, gdzie znajdują się galerie i sklepy z wyrobami z bursztynu.

Fot. M. Opitz

TWIERDZA WIŚLOUJCIE

Jest unikatowym przykładem stosunkowo dobrze zachowanego portowego zespołu obronnego z pierwszej połowy XVII wieku. Jej historia sięga XV wieku. Do 1758 roku służyła jako latarnia morska, w XIX wieku było tu więzienie, w okresie międzywojennym klub żeglarski. Od 1947 r. twierdza mieści oddział Muzeum Historycznego Miasta Gdańska. Jedno z największych zimowisk nietoperzy w województwie które objęte jest obszarem Natura 2000.

Fot. R. Wasil

Fot. Berda.pl

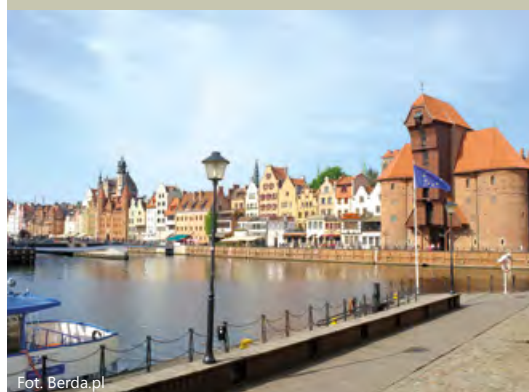
GDAŃSK

Gdańsk stanowi jeden z najcenniejszych zespołów zabytkowych w Polsce, pomimo że prawie całe historyczne śródmieście zostało odbudowane po ostatniej wojnie, a znaczna część zabytków ruchomych uległa zniszczeniu bądź rozproszeniu. Pod koniec średniowiecza Gdańsk stał się najważniejszym ośrodkiem artystycznym na Pomorzu. W okresie renesansu i baroku działali tutaj wybitni twórcy, np. Willem, Abraham i Izaak van den Blocke, Antoni van Obberghen, Andreas Schlüter.

Istotne zabytki Gdańska znajdują się na Głównym Mieście (Ratusz Głównego Miasta, Dwór Artusa, Dom Uphagenów) i Starym Mieście (Wielki Młyn, Ratusz Starego Miasta, kościół św. Katarzyny), główne znajdują się wzdłuż Drogi Królewskiej reprezentacyjnej ulicy Gdańska – Długiej. Na Głównym Mieście znajduje się również Bazylika Mariacka Wniebowzięcia NMP największa średniowieczna świątynia zbudowana z cegły w Europie.

Do ciekawych miejsc w Gdańsku należy również Westerplatte, Twierdza Wisłoujście, Europejskie Centrum Solidarności, Muzeum II Wojny Światowej, Narodowe Muzeum Morskie oraz Oliwa, gdzie znajduje się zespół katedralny.

Zabytki Gdańska znajdują się na Europejskim Szlaku Gotyku Ceglanego.

Fot. Berda.pl

AKTUALNE INFORMACJE ŻEGLARSKIE na:
<https://www.gov.pl/web/wody-polskie-gdansk>

NAJWAŻNIEJSZE ATRAKCJE GDAŃSKA

DŁUGI TARG

(Trakt Królewski). Serce historycznego Gdańska i jedna z najpiękniejszych ulic Europy. Biegający od Złotej do Zielonej Bramy. Trakt zachwyca bogato zdobionymi fasadami kamienic, które należały do najzamożniejszych patrycjuszów.

FONTANNA NEPTUNA I DWÓR ARTUSA

Stojąca od 1633 r. przed Dworem Artusa fontanna z posągami boga mórz jest najbardziej rozpoznawalnym symbolem Gdańska. Tuż za nią wznosi się Dwór Artusa – dawne miejsce spotkań kupców i elity miasta.

RATUSZ GŁÓWNEGO MIASTA

Najokazalsza świecka budowla dawnego Gdańska, będąca przez wieki siedzibą władz miasta. W jej wnętrzu znajduje się Wielka Sala Rady (Sala Czerwona), a z wieży ratuszowej rozciąga się wspaniała panorama Traktu Królewskiego.

BAZYLIKA MARIACKA

Nazywana „koroną Gdańska”, największa ceglana świątynia na świecie. Budowana przez 159 lat, imponuje ogromem, surowością formy i cennymi dziełami sztuki wewnątrz. Obowiązkowym punktem jest wejście na wieżę, z której można podziwiać widok na całe miasto.

WYSPA SPICHRZÓW

Niegdyś gospodarcze serce Gdańska, pełne spichlerzy, po dekadach zapomnienia i zniszczeń wojennych, Wyspa Spichrzów odrodziła się jako jedna z najmłodszych i najbardziej tętniących życiem części miasta. Nowoczesna architektura w kreatywny sposób nawiązuje do historycznej architektury, tworząc unikalny klimat. Wzdłuż Motławy ciągnie się deptak pełen restauracji i kawiarni.

ŻURAW I OŚRODEK KULTURY MORSKIEJ

Słynny gdański Żuraw to najstarszy zachowany dźwig portowy w Europie, symbol morskiej potęgi miasta. Naprzeciwko – Ośrodek Kultury Morskiej – interaktywne muzeum, które w przystępny i angażujący sposób, opowiada o życiu portu i budowie statków.

MUZEUM BURSZTYNU W WIELKIM MŁYNIE

Gdańsk, Światowa Stolica Bursztynu, prezentuje swoje skarby w nowej, spektakularnej lokalizacji – w gotyckim Wielkim Młynie. To największy młyn średniowiecznej Europy, w którego monumentalnych wnętrzach można podziwiać niezwykle eksponaty: od bryłek z zatopionymi w nich owadami po nowoczesną biżuterię.

MUZEUM II WOJNY ŚWIATOWEJ

Jedno z najnowocześniejszych i najważniejszych muzeów w Polsce. Jego poruszająca wystawa główna, umieszczona 14 m pod ziemią, opowiada o tragedii wojny z perspektywy całego świata. Monumentalna, pochylona bryła muzeum stała się nową ikoną architektoniczną Gdańska.

EUROPEJSKIE CENTRUM SOLIDARNOŚCI I POMNIK POLEGŁYCH STOCZNIOWCÓW

Tuż obok majestatycznych trzech krzyży – Pomnika Poległych Stoczników 1970 – znajduje się Europejskie Centrum Solidarności. To światowej klasy muzeum i centrum dialogu, które w interaktywny sposób opowiada o narodzinach „Solidarności” i jej zwycięstwie nad komunizmem. Budynek, którego ściany pokryte są kortenem, imitującym rdzawą blachę, nawiązuje wyglądem do kadłuba statku.

GDAŃSKI TEATR SZEKSPIROWSKI

Architektoniczna perła Gdańska. Mroczna bryła teatru kryje w sobie unikalne wnętrze, będące rekonstrukcją elżbietańskiej sceny. Jego największą atrakcją jest otwierany dach, który pozwala na wystawianie sztuk pod gołym niebem, tak jak za czasów Szekspira.

Śluza Przegalina. Fot. Fotografia-dronem.pl

Śluzowanie w Przegalinie. Fot. Berda.pl

Przystań w Błotniku. Fot. Berda.pl

Błotnik. Fot. Berda.pl

00,00 km – Początek biegu Martwej Wisły –

odgałężenie od Wisły.

00,54 km – Most zwodzony w Przegalinie jest otwierany dla jednostek, których maszty są wyższe niż 8 metrów. Parametry mostu: długość: 50 m, szerokość: 11 m, nośność: 50 ton, czas zwodzenia: 2 min.; jednostronna jezdnia o szerokości 8,7 m z dwukierunkową drogą rowerową o szer. 2,0 m z chodnikiem. Otwieranie i zamykanie prześła zwodzonego – hydrauliczne. Prześwit WWŻ 9,2 m.

00,56 km – Śluza Przegalina Południowa to śluza komorowa II klasy budowli (na południowo-wschodnim krańcu wyspy), umożliwiająca żeglugę śródlądową między Martwą Wisłą i Przekopem Wisły. Obok niej znajduje się zabytkowa, nieczynna (obecnie punkt widokowy), tzw. Śluza Północna. W 1894 r. wybudowano 2 śluzy: jedną małą dla tratw oraz drugą dużą dla żeglugi. W miejscu śluzy dla tratw w latach 1975 -1980 wybudowano nową śluzę żeglugową i nadano jej nazwę – Południowa. Dotychczasową, śluzę tzw. Północną – zamknięto. Napęd wrót i zasuw kanałów obiegowych jest hydrauliczny. Komora jest napełniana i opróżniana przez kanały obiegowe, umieszczone symetrycznie w głowie górnej i dolnej. Zamknięcia kanałów obiegowych – poprzez zasuw stalowe.

00,81 km – Linia energetyczna w zachodnim awanporcie śluzy, Prześwit WWŻ 30 m.

01,05 km – PB Odgałężenie Śluza Przegalina Północna – zabytkowa. Śluza jest odgradzona od Wisły ziemną groblą. W awanporcie śluzy stanowiska postojowe dla łodołamaczy. Awanport śluzy Przegalina Północna – linia energetyczna, prześwit 30 m.

01,15 km / Kilometraż Błotnik 00,00 km – LB Odgałężenie Basenu Błotnik. Basen Błotnik jest żeglowną drogą wodną klasy III. **Uwaga!** Dalby cumownicze przy śluzie Przegalina rozciągają się do połowy wejścia do Basenu Błotnik.

Kilometraż Błotnik 00,58 km – Basen Błotnik. Zwężenie szlaku żeglownego – dalby. **Uwaga!** Od strony zachodniej mielizna.

Kilometraż Błotnik 02,40 km - 02,50 km – Basen Błotnik. Stocznia jachtowa i Przystań Uczniowskiego Klubu Sportowego.

Kilometraż Błotnik 02,50 km – Basen Błotnik. Przystań żeglarska i kajakowa zlokalizowana jest w odnodze Martwej Wisły, w pobliżu śluzy Przegalina, w miejscowości Błotnik. Przystań oferuje ok. 160 miejsc postojowych w stanowiskach typu y-boom dla jednostek o zanurzeniu do 2,5 m. Pływające pomosty są wyposażone w słupki umożliwiające podłączenie energii elektrycznej i wody. Posiada też budynek bosmanatu z zapleczem socjalnym, węzłami sanitarnymi. Obok są również miejsca postojowe na łodzi z obsługą slipowania łodzi i dźwig samobieżny dla jednostek do 15T. W pobliżu mariny zlokalizowana jest przystań kajakowa, szkoła żeglarska z osobnym zapleczem w postaci budynku z magazynem dla łodzi typu Optimist i kajaków wraz z salą do szkoleń i węzłem sanitarnym.

02,55 km – LB Prywatna przystań. Slip.

04,18 km – LB Trzciniśko – przystań kajakowa. Wodniaków dopływających do brzegu może zaskoczyć duża tablica z napisem „zakaz cumowania”. Jest to oznakowa-

Most zwodzony na Wyspę Sobieszewską. Fot. Berda.pl

nie mylące, gdyż obiekt jest w pełni przystosowany do obsługi kajakarzy. Na miejscu znajduje się solidny pomost pływający oraz wygodny plac do rozładunku sprzętu. Część lądowa oferuje bogate zaplecze rekreacyjne: wiatę z ławostołami, zadaszone miejsce na kajaki oraz plac zabaw. Z myślą o turystach lądowych przygotowano również stojaki na rowery oraz przyborek naprawczy z kompletem narzędzi.

04,40 km – LB Ujście Kanału Śledziowego, niezełgownej drogi wodnej

04,42 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 15 m

04,82 km – LB Ujście Kanału Piaskowego (Wielkiego), niezełgownej drogi wodnej

06,00 km – LB Wiślinka. Nabrzeże Stoczni Galeon – stocznia i port stoczni. W tle zwałowisko po dawnej produkcji fosfogipsów, które zostało zrekultywowane. Hałda robi wrażenie swoim rozmiarem.

08,40 km – LB Przystań Wiślinka dawniej „Tęcza”. Obiekt oferuje stanowiska wyposażone w y-bomy (zlokalizowane na prawo od slipu) oraz możliwość cumowania burtą przy pomoście sąsiadującym z pochylnią. Na miejscu funkcjonuje serwis mechaniczny, specjalizujący się w naprawie silników zarówno zaburtowych, jak i stacjonarnych.

08,55 km – PB Ujście rzeki Młynówka, niezełgownej drogi wodnej

08,55 km + 200 m – Młynówka – przystań kajakowa z pomostem pływającym, miejsce na ognisko z ławkami do siedzenia, suszarki na kajaki.

08,98 km – Most zwodzony w Sobieszewie łączy Wyspę Sobieszewską z Wiślinką. Biegnie nad Martwą Wisłą i zapewnia bezpieczne połączenie wyspy z lądem. Most otrzymał oficjalną nazwę: „Most 100-lecia Odzyskania Niepodległości Polski”. Konstrukcja mostu to tzw. most niskowodny, który pozwala na swobodne przepływanie pod nim jednostek do 5 m wysokości, większe statki muszą oczekiwać na otwarcie mostu. Most znajduje się w ciągu DW 501. Długość obiektu – 173 m, ze skrzydłami – 181,50 m. Prześwit WWŻ 4,5 m. Należy dać znać obsłudze, iż oczekujemy na otwarcie mostu kilka minut przed wyznaczoną godziną telefonicznie lub przez UKF.

09,15 km – LB Przystań Sol-Marina. Ten nowoczesny kompleks, położony nad Martwą Wisłą nieopodal Wyspy Sobieszewskiej, łączy luksusowe apartamenty z prywatnym portem. Unikalnym rozwiązaniem jest tu sieć wewnętrznych kanałów, pozwalająca rezydentom cumować łodzie dosłownie „pod balkonem”. Dla turystów wodnych (gości z zewnątrz) przygotowano płatne pomosty zewnętrzne, w pełni wyposażone w prąd, wodę i oświetlenie. Na terenie mariny, działa ogólnodostępna restauracja i bar. Wejście do basenów portowych jest profesjonalnie oznakowane światłami nawigacyjnymi oraz bojami wyznaczającymi tor.

Martwa Wisła w okolicach Wiślinki Fot. R. Wasil

Nabrzeże postojowe w Sobieszewie Fot. R. Wasil

Przystań Sobieszewo. Fot. Berda.pl

09,20 km - 09,34 km – LB Przystań Sol-Marina baseny wewnętrzne I i II

09,35 km – PB Przystań żeglarska Politechniki Gdańskiej. Chociaż od strony wody widać nowoczesną infrastrukturę – główny pomost, niższy pomost z Y-bomami i slip – to lądowa część przystani pozostaje od lat placem budowy. Na pomostach zainstalowano słupki z przyłączami prądu i wody, jednak pojawiły się tam również tabliczki z zakazem cumowania. Przystań docelowo ma służyć środowisku akademickiemu Politechniki Gdańskiej. Obecnie obiekt jest niedostępny dla wodniaków i nie posiada obsługi bosmańskiej.

09,45-09,90 km – PB Nabrzeże Sobieszewo. Zlokalizowane 500 metrów od mostu zwodzonego, to solidne betonowe nabrzeże wyposażone w polery i duże, pionowe odbijacze. Wraz z przyległą przystanią Nadwiślańską oferuje łącznie 450 metrów linii cumowniczej.

Przystań Sobieszewo. Fot. Berda.pl

Stacja Wiślinka. Fot. R. Wasil

09,70 km – PB Nabrzeże Sobieszewo. Pirs RZGW.

09,85 km – PB Przystań Sobieszewo Nadwiślańska. Oprócz infrastruktury wodnej, umożliwiającej cumowanie 73 jednostek, na terenie przystani znajduje się budynek bosmanatu z zapleczem socjalnym, toaletami, prysznicami, pomieszczeniami technicznymi i salą szkoleń dla 20 osób. Ponadto przy nabrzeżu znajduje się m.in.: wiatra z zabudowanym paleniskiem na grilla, slip (miejsce wodowania żagliwek) dla jednostek pływających o wymiarach 6x6,5 m. oraz hangar do przechowywania sprzętu pływającego.

10,45 km – LB Kanał – przesmyk do przystani Wiślinka.

10,45 km – LB Stacja Wodna w Wiślinku. To bezpieczna przystań zlokalizowana w zacisznej zatoce, do której prowadzi uregulowany kanał. Oferuje 32 miejsca cumownicze przy pomostach wyposażonych w wygodne y-bomy oraz przyłącza elektryczne. Na żeglarzy czeka tu kompletne zaplecze: hangar, sanitariaty, parking oraz wiatra rekreacyjna z miejscem na ognisko. Obiekt wyróżnia się dbałością o dostępność – zainstalowano tu specjalną platformę, która umożliwia osobom poruszającym się na wózkach bezpieczne wejście na pokład. Na terenie przystani działa również szkoła żeglarska.

10,30 - 10,70 km – PB Od przystani Nadwiślańska do ujścia Wisły Śmiałej. Uwaga! Podtopione, niewidoczne, podwodne groble kamienne, wychodzące prostopadłe w stronę szlaku żeglownego.

10,45 -10,80 km – LB Liczne pomosty prywatne w osłoniętej zatoce, do której prowadzą cztery kanały (pierwszy z nich jest uregulowany – prowadzi do przystani żeglarskiej w Wiślinku).

11,00 km - 11,09 km – LB Pomost prywatny przy piaszczystej plaży (Plaża Rozlewisko). Uwaga! Rozległa płycizna.

11,40 km – LB Przystań rybacka osłonięta słabo widoczną ścianką Larsena. Od przystani rozpoczynają się wody morskie pod zarządem Urzędu Morskiego w Gdyni.

11,50 km – PB Rozlewisko Wisły Śmiałej z ujściem do Zatoki Gdańskiej.

11,80 km – Wejście do przesmyku Pleniewo (Kanału Płonia). Przewężenie za rozlewiskiem Wisły Śmiałej. Tu kiedyś była śluza i wrota przeciwpowodziowe, chroniące Gdańsk przed zalaniem. Straciły na znaczeniu po powstaniu Przekopu Wisły i wybudowania śluzy w Przegalinie w 1895 r. Rozebrane w latach 70. XX wieku. W 2014 r. przesmyk poszerzono i pogłębiono do 6,7 m.

11,80 - 12,35 km – PB Przesmyk Pleniewo. Przystań żeglarska Jachtklubu Morskiego Neptun znajduje się w osłoniętym basenie. Wejście do mariny chroni nowoczesny falochron, pełniący również funkcję nabrzeża południowego, który powstał w odpowiedzi na zwiększone falowanie po przebudowie pobliskiego kanału Płonia. Większość stanowisk postojowych wyposażona jest w y-bomy lecz możliwość cumowania burtą jest ograniczona. Na terenie przystani znajduje się zaplecze techniczne, w tym firmy skutnicze. Przystań dla klubowiczów.

11,90 km – Przystań żeglarska Neptun. Linia energetyczna. Prześwit ŚWŻ 17 m

11,95 km – PB i LB Przesmyk Pleniewo. W tym rejonie możliwość cumowania oferują dwa nabrzeża: Nabrzeże Przełom oraz Nabrzeże Zagroble (posiadające częściowo obniżony odcinek).

12,00 - 12,07 km – PB Wejście do basenów i baseny Stoczni Wisła i Alu International Shipyard.

12,50 - 13,50 km – PB Pojedyncze pomosty, do których cumują kutry rybackie.

13,20 km – LB Zatoczka z wrakami barek.

14,40 - 15,33 km – LB Nabrzeże Rafinerii Gdańskiej.

15,89 km – LB Stocznia „Nikmat”. Pomosty stoczni, serwisującej jachty.

16,15 km – Linia energetyczna. Prześwit ŚWŻ 47 m

16,20 km – LB Zatoka Kutrowa z wrakami kutrów rybackich. Prywatne pomosty.

16,62 km – PB Przystań GKM LOK im. Gen. Zaruskiego. Klub z wieloletnią tradycją. Jego statutową działalnością GKM LOK, jako stowarzyszenia, jest organizacja szkoleń żeglarskich i motorowodnych rejsów stażowych i turystycznych. Obiekt dostępny tylko dla członków klubu.

16,62 km – LB Ujście kanału Rozwójki i Czarnej Łachy. Kanały nie są żeglowną drogą wodną.

16,80 km – PB Przystań żeglarska Tamka to w pełni wyposażony, całodobowo chroniony i monitorowany port jachtowy. Oferuje 17 miejsc cumowniczych przy y-bomach i wysokim nabrzeżu, a także dedykowany pomost kajakowy. Żeglarze mają tu pełny dostęp do mediów (prąd, woda, oświetlenie) oraz zaplecza sanitarnego. W budynku przystani funkcjonuje również część noclegowa, oferująca cztery pokoje 4-osobowe.

16,62 km + 200 m – LB Kanał Rozwójki i Czarnej Łachy. Przystań Kapier. Obiekt udostępnia miejsca cumownicze po uprzednim zgłoszeniu. WC i prysznic w odrębnym budynku nieczynne.

16,62 km + 230 m – LB Kanał Rozwójki i Czarnej Łachy. Przystań Bliza to klub motorowodno - żeglarski założony w 1974 r., jest jedną z najstarszych przystani w Gdańsku. Położona jest na północnym brzegu półwyspu w Gdańsku – Rudnikach, tuż przy ujściu kanału Rozwójki. Przystań tylko dla klubowiczów. Cumowanie możliwe jest wyłącznie po wcześniejszym uzgodnieniu telefonicznym.

Przesmyk Pleniewo (Kanał Płonia). Fot. S. Lewandowski

Przystań żeglarska Tamka. Fot. R. Wasil

Yacht Klub Północny. Fot. R. Wasil

16,62 km + 280 m – LB Kanał Rozwójki i Czarnej Łachy. **Przystań Pałacu Młodzieży**. To przystań wewnętrzna, pełniąca wyłącznie funkcję edukacyjną, nie jest ogólnodostępnym portem jachtowym.

16,62 km + 360 m – LB Kanał Rozwójki i Czarnej Łachy. **Przystań Klubu Morza Zejman**. Cumowanie po wcześniejszym uzgodnieniu telefonicznym. Możliwość zimowania łodzi dla klubowiczów.

16,62 km+410 m – LB Kanał Rozwójki i Czarnej Łachy. **Za przystanią KM Zejman** nieoznakowana niska linia energetyczna.

16,64 - 16,79 km – LB Nabrzeże Tarcice.

16,87 km – LB Dziki slip.

16,90 km – LB **Przystań GOSM Stewa**. To baza Gdańskiego Ośrodka Szkoleń Motorowodnych, oferująca kursy na stopnie sternika oraz licencje holownicze. Przystań umożliwia cumowanie w systemie y-bomów lub burtą do pomostu. Teren jest ogrodzony i zamykany, a na miejscu wydzielono przestrzeń do konserwacji i drobnych napraw sprzętu pływającego.

Most wantowy. Fot. R. Wasil

16,93 km – Ujście Rozwójki. **Przystań GOSM Stewa** w ujściu Rozwójki. Slip, toalety, prysznice.

16,95 - 17,25 km – LB Stocznia Sunreef Yachts.

17,00 km – PB **Przystań Yacht Klubu Północnego** To obiekt z tradycjami, działający nieprzerwanie od 1954 roku. Dawniej baza pracowników stoczni, dziś funkcjonuje jako przystań rezydencka, skupiająca prywatnych

armatorów. Teren jest ogrodzony i zamykany, a na miejscu dostępne jest podstawowe zaplecze sanitarne (WC i prysznic).

17,10 - 17,30 km – PB **Przystań techniczno-remontowa Żegluga Gdańskiej**.

17,30 - 17,90 km – PB Stocznia im. Conrada i stocznia rybacka.

17,92 km – LB Dziki slip.

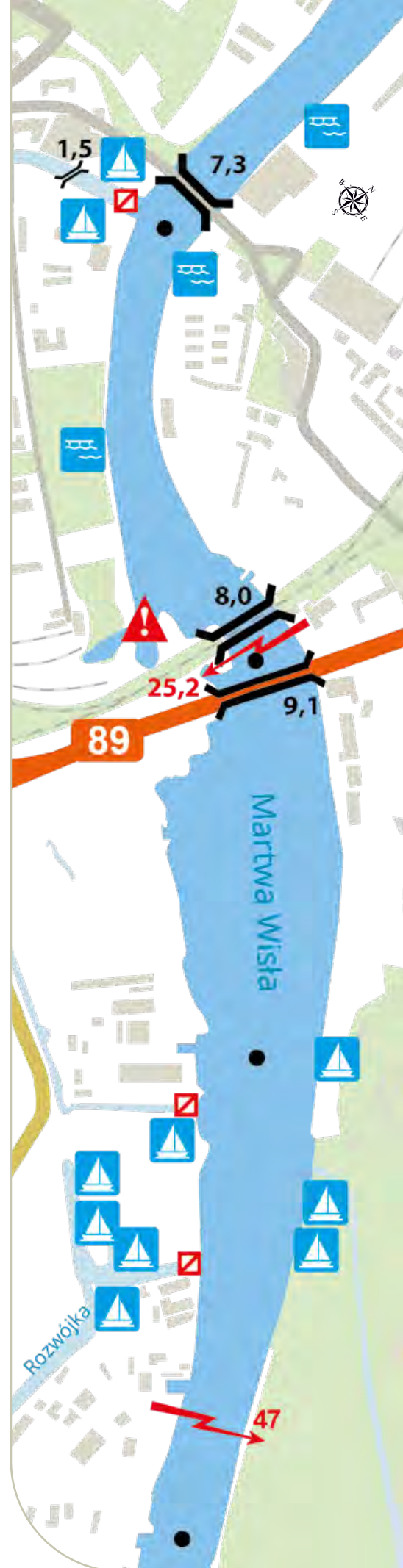
17,93 km – **Most drogowy, wantowy im. Jana Pawła II**. Przy północnym brzegu, blisko krawędzi toru wodnego, znajdują się stoczniove dalby cumownicze (w nocy oświetlone na pomarańczowo). Z kolei przy brzegu południowym dwie pławy kardynalne ostrzegają przed płyczną. **Prześwit WWŻ 9,1 m.**

17,97 km – Linia energetyczna między mostem wantowym a kolejowym. **Prześwit ŚWŻ 25,22 m.**

17,98 km – LB Zatoczka ze stałym pomostem zakaz cumowania.

18,03 km – PB **Przystań Gdańskiego Klubu Wioślarskiego Drakkar**. Pomost pływający klubu.

18,06 km – **Most kolejowy**, dwutorowy o konstrukcji łukowej powstał w 2015 r. Składa się z 72 stalowych elementów. Długość 125,5 m. Szerokość toru wodnego – 50 m. Most jest efektownie iluminowany nocą. **Uwaga!** za mostem przy LB pława kardynalna. **Prześwit WWŻ 8 m.**

18,08 km – PB Stocznia rybacka.

18,08 km – LB Zatoczek z możliwością zacumowania na dziko. W głębi nieoznakowana linia energetyczna.

18,10 - 18,90 km – LB Nabrzeże Retmanów ciągnie się aż do ujścia Opływu Motławy (938,90 m), oferując solidne polery cumownicze i widok na zabytkową Wieżę Bartosa. Krótkotrwałe cumowanie na niewydzierżawionych odcinkach jest możliwe wyłącznie po uzyskaniu zgody zarządcy – Urzędu Morskiego w Gdyni.

► **Wieża Bartosa.** Data zbudowania wieży i jej oryginalne przeznaczenie nie są do końca znane, prawdopodobnie był to silos służący do załadunku zboża na kolejowe wagony. Od połowy lat 70. wieża wykorzystywana jest do treningów wspinaczkowych.

18,10 - 19,10 km – PB Nabrzeże Szyprów znajduje się pomiędzy Mostem Siennickim a mostami kolejowym i walcowym im. Jana Pawła II. Krótkotrwałe cumowanie na niewydzierżawionych odcinkach jest możliwe wyłącznie po uzyskaniu zgody zarządcy – Urzędu Morskiego w Gdyni.

19,00 km – PB Przystań Gdańskiego Towarzystwa Wioślarskiego Gedania. Pomost klubu.

19,00 km – LB Ujście Opływu Motławy, niezeglownej drogi wodnej

19,00 km + 130 m – LB Opływ Motławy. Przystań wioślarska AZS – wewnętrzna dla trenujących zawodników.

19,00 km + 200 m – LB Opływ Motławy. Przystań Harcerska – wewnętrzna dla drużyn harcerskich.

19,00 km + 160 m – Opływ Motławy. Przystań „U Wylota”. Przystań rezydencja.

19,00 km + 245 m – Opływ Motławy. Dawny most kolejowy. Prześwit WWŻ 1,5 m, nieoznakowany.

19,00 km + 250 m – Opływ Motławy. Przystań Tabu. Przystań rezydencja.

19,00 km + 310 m – Opływ Motławy. Przystań WOPR – zamknięta przystań służby ratowniczej.

19,15 km – Most Siennicki. Ta dwuprzęsłowa przeprawa drogowo-tramwajowa, o zabytkowych filarach, łączy miasto z Wyspą Portową. **Uwaga!** Ze względu na zły stan techniczny rozpoczął się jego remont, który potrwa do połowy 2027 r. W trakcie remontu mogą nastąpić okresowe ograniczenia w żegludze. Prześwit WWŻ 7,3 m.

19,20 - 20,00 km – PB Nabrzeże Krakowskie. Przedsiębiorstwo Robót Czerpalnych i Podwodnych Sp. z o.o.

19,20 - 19,50 km – LB Nabrzeże Flisaków. Petrobaltic

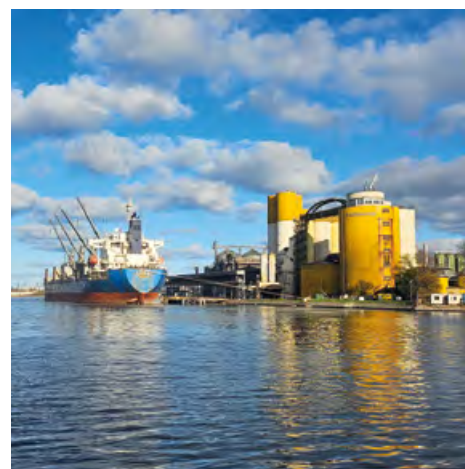
19,70 - 19,90 km – LB Nabrzeże Flisaków przy Polskim Haku. Z całego kilometrowego nabrzeża, do dyspozycji wodniaków oddano dwa odcinki zarządzane przez Urząd Morski w Gdyni: fragment przy Polskim Haku (164 m) oraz przy Moście Siennickim (143 m). Oba wyposażone są w polery cumownicze. Krótkotrwałe cumowanie jest możliwe wyłącznie po uzyskaniu zgody zarządcy.

20,00 km – Obrotnica portowa i skrzyżowanie szlaków wodnych przy Polskim Haku – Kanału Kaszubskiego, Motławy i Martwej Wisły (cztery kierunki).

20,00 km – LB Ujście Motławy przy Polskim Haku.

Przystanie na Opływie Motławy. Fot. R. Wasil

Polski Hak. Fot. R. Wasil

Baseny dawnej pochylni. Fot. Berda.pl

20,13 km - 20,18 km – LB Wejście do basenu po dawnej pochylni I i II. W tym miejscu funkcjonuje baza łodzi turystycznych (Przystań „Galar Gdański”) oraz wypożyczalnia kajaków. **Uwaga!** W połowie długości basenu, nad wodą, przebiega niski, nieoznakowany kabel napowietrzny.

20,30 km – LB Przystań Cesarska jest zlokalizowana w unikalnej scenerii basenu postocznego, na historycznych terenach dawnej Stoczni Cesarskiej. Marina oferuje wygodne cumowanie w systemie y-bomów. Dodatkowym atutem obiektu jest Camper Park, zapewniający dostęp do prądu oraz kolumny serwisowej do zrzutu ścieków. Ci, którzy zatrzymają się tu na dłużej, odkryją tętniącą życiem przestrzeń, łączącą modne kluby, restauracje z dawnym industrialnym otoczeniem. Raj dla fotografów. Nad dawną pochylnią U-bootów czuwają zabytkowe żurawie.

20,40 - 20,80 km – LB Stocznia i nabrzeże Sunreef Yachts.

20,80 km – Most pontonowy, otwierany (odpłatnie) tylko dla statków. Przejście pod zamkniętym mostem tylko dla bardzo niewielkich jednostek typu kajaki, pontony, motorówki bez kabiny itp.

00,00 km Kanał Kaszubski – Martwa Wisła opływa Wyspę Ostrów. W tym miejscu szlak wodny rozwidla się, opływając Wyspę Ostrów z dwóch stron. Od zachodu płynie Martwa Wisła, na której nie obowiązuje zakaz żeglugi. Równolegle, od strony wschodniej, swój bieg rozpoczyna Kanał Kaszubski, który również jest dostępny dla turystyki wodnej. Wpływając w niego, należy pamiętać o industrialnym charakterze otoczenia, gdyż na całej długości kanału oba brzegi stanowią funkcjonujące nabrzeża portowe.

01,10 km Kanał Kaszubski / 23,50 km Martwa Wisła – Linia energetyczna. Prześwit ŚWŻ 55,62 m.

Twierdza Wisłoujście. Fot. R. Wasil

02,30 km Kanał Kaszubski – Połączenie Kanału Kaszubskiego z Martwą Wisłą. Obrotnica portowa. Ciąg dalszy nabrzeży portowych na LB i PB, aż do ujścia do Zatoki Gdańskiej.

24,70 km – PB Basen Górniczy.

24,90 km – Linia energetyczna. Prześwit ŚWŻ 52,02 m.

25,30 km – PB i LB Wnęki po przeprawie promowej.

24,15 - 26,00 km – LB Nabrzeże Zbożowe. Nabrzeże obniżone na odcinku 70 m, dawny przystanek tramwaju wodnego. Cumowanie po uzyskaniu zgody zarządcy nabrzeża. Na odcinku ok. 400 m. znajduje się promenada spacerowa z barierką, bez polearów cumowniczych.

25,35 km – PB Twierdza Wisłoujście, Fosa Zewnętrzna Południowa, Nabrzeże Barkowe. Na nabrzeżu wiata po dawnym przystanku tramwaju wodnego.

25,40 - 25,80 km – Twierdza Wisłoujście. Fosa Zewnętrzna. Nieeksploatowany most zwodzony.

► **Twierdza Wisłoujście** to unikatowy XVII-wieczny zespół obronny, który dawniej stał bezpośrednio nad morzem, strzegąc wejścia do gdańskiego portu. Jej wieża pełniła funkcję latarni morskiej, a strategiczne położenie pozwalało na pełną kontrolę ruchu statków. Choć dziś od Bałtyku oddziela ją półwysep Westerplatte, wciąż pozostaje bezcennym zabytkiem sztuki fortyfikacyjnej.

Westerplatte. Foto M. Opitz

25,60 km – PB Twierdza Wisłoujście. Fosa Wewnętrzna Południowa, przystań 77 Racing Club Gdańsk to zawodowy klub żeglarski, w którego barwach pływają m.in. wielokrotni mistrzowie Polski i świata. Obiekt dysponuje slipem, placem do zimowania oraz nowoczesną halą. Przystań nie udostępnia miejsc postojowych dla gości z zewnątrz. Jednak w razie wyższej konieczności należy pamiętać, że wejście do fosi od strony Martwej Wisły jest wąskie (ma ok. 5 metrów).

25,75 km – PB Twierdza Wisłoujście, przystań Polskiego Klubu Morskiego. W północnej fosie twierdzy mieści się siedziba PKM – jednego z najstarszych w kraju. To macierzysty port legendarnego jachtu „Korsarz”, który żegluje nieprzerwanie od 1935 r. Przystań ma charakter rezydencki, jest ogrodzona i zamykana, a na miejscu dostępny jest slip. Krótki postój techniczny (do 2 godzin) jest bezpłatny, wymaga jednak wcześniejszego uzgodnienia. Należy zwrócić uwagę na wąskie wejście do fosi od strony Martwej Wisły, (ok. 7,5 m).

25,85 km – PB Twierdza Wisłoujście. Fosa Zewnętrzna Północna, nabrzeże PKM.

25,80 - 26,40 km – Zakręt Pięciu Gwizdków – unikalny, 600-metrowy odcinek Martwej Wisły, gdzie statki zmieniają kurs o 110 stopni. Nazwa pochodzi od dawnych sygnałów dźwiękowych wydawanych przez mijające go jednostki.

26,30 - 26,45 km – PB Terminal Promowy Westerplatte.

26,40 - 27,40 km – LB Nabrzeże Oliwskie.

26,60 - 26,20 km – PB Terminal Kontenerowy Westerplatte.

27,30 - 27,70 km – LB Nabrzeże Ziółkowskiego. Na nabrzeżu polery cumownicze. Cumowanie po uzyskaniu zgody Zarządu Morskiego Portu Gdańsk SA.

27,50 km – LB zabytkowa Latarnia Nowy Port. Nabrzeże Ziółkowskiego w miejscu dawnego przystanku tramwaju wodnego.

27,60 km – LB Kapitanat Portu Gdańsk. W jego bezpośrednim sąsiedztwie znajduje się Graniczny Punkt Kontroli (GPK). Jest to wyznaczone miejsce odpraw dla jachtów powracających z rejsów zagranicznych.

27,80 km – PB Wejście do basenu Obrońców Westerplatte.

27,80 km – LB Wejście do basenu Władysława IV.

28,00 km – LB Nabrzeże Połączeniowe. Dawny przystanek tramwaju wodnego Brzeźno. Cumowanie po uzyskaniu zgody Zarządu Morskiego Portu Gdańsk SA.

28,10 km - 28,70 km – Ujście do Zatoki Gdańskiej, falochron zachodni i wschodni.

CZY WIECIE, ŻE ...

Gdańsk od wieków kojarzony jest z silnymi tradycjami wolnościowymi. To na Westerplatte, we wrześniu 1939 r. polscy żołnierze przez siedem dni stawiali bohaterski opór niemieckiemu agresorowi, pokazując niezwykłą determinację w obronie niepodległości.

Kilkadziesiąt lat później Gdańsk ponownie stał się miejscem walki o wolność – w Stoczni Gdańskiej narodził się ruch „Solidarność”, który doprowadził do przełomu w całej Europie Środkowo-Wschodniej. Te wydarzenia sprawiły, że miasto do dziś pozostaje symbolem odwagi, jedności i dążenia do wolności.

1 Widok na Stocznie. Fot. Berda.pl
Plac Solidarności w Gdańsku. Fot. A. Wołosz

Fot. Berda.pl

INFORMACJE ŻEGLUGOWE - Wisła Śmiała

GŁĘBOKOŚĆ I SZEROKOŚĆ

Akwatorium Portu Gdańsk, morskie wody wewnętrzne. Na Wiśle Śmiałej w torze wodnym mogą pływać jednostki o zanurzeniu do 6 metrów. Spłylenia występują od strony zachodniej, zwłaszcza przy wyjściu na Zatokę. Od strony wschodniej wzdłuż Rozlewiska prowadzi grobla, przez którą w kilku miejscach przepusty łączą Wisłę Śmiałą z wodami jeziora-rezerwu Ptasi Raj. Na przystaniach występują zróżnicowane głębokości – od maksymalnych 6 m do nawet 0,5 m.

Średnia szerokość: przy Martwej Wiśle 300 m, rozszerza się w kierunku północnym, za portem JK Conrada 300 m, w pobliżu portów jachtowych AKM, AZS, NCZ – ok 500 m.

PRZEPISY I OGRANICZENIA/ OZNAKOWANIE

Na Wiśle Śmiałej obowiązują przepisy portowe i rozporządzenia wydawane przez Urząd Morski w Gdyni.

Tor wodny oznakowany jest parami pław świetlnych – zielonymi i czerwonymi, światła ostrzegawcze lub wejściowe zamontowane są również na krańcach pomostów i nabrzeży oraz na falochronach osłonych przy wyjściu na Zatokę Gdańską.

LINIE WYSOKIEGO NAPIĘCIA

Linia wysokiego napięcia przebiega na wysokości 24 m (przy WWŻ – wysokiej wodzie żeglownej), w pobliżu połączenia z Martwą Wisłą. Urząd Morski w Gdyni podaje dodatkowo: bezpieczny prześwit przy średnim stanie wody – 25,92 m.

ROŚLINNOŚĆ

Brzegi są przeważnie porośnięte trzcinami. Występują również groble i falochrony z narzutem kamiennym.

CUMOWANIE

Na Wiśle Śmiałej, przy brzegu zachodnim, zlokalizowane są jedne z największych w Polsce portów i przystani jachtowych – trzy porty zlokalizowane są w środkowej części Rozlewiska, natomiast trzy kolejne w pobliżu ujścia do Zatoki Gdańskiej. Dlatego bardzo często Górki Zachodnie nazywane są żeglarską stolicą Polski. Przystań kajakowa, zlokalizowana przy dawnym przystanku tramwaju wodnego jest przystosowana do cumowania jachtów, jednak pomost po dawnym tramwaju wodnym objęty jest zakazem cumowania.

STATKI I BARKI

Na akwenie panuje intensywny ruch jednostek rekreacyjnych, sportowych oraz różnego rodzaju jednostek żeglugi profesjonalnej, prawie wyłącznie żeglugi towarowej.

Należy zwrócić uwagę na dzieci i młodzież trenujące na Optymistach, małych łodziach czy deskach windsurfingowych. Odbývają się tu również szkolenia żeglarskie i motorowodne.

CHARAKTERYSTYKA RZEKI

WISŁA ŚMIAŁA powstała zimą 1840 r., wskutek przzerwania pasa wydm nadmorskich przez spiętrzone lodem wody. Aż do wykopania Przekopu Wisły w 1895 r. miejsce to było głównym ujściem Wisły do morza. Nazywane jest także „Przełomem Wisły Śmiałej” lub „Rozlewiskiem Wisły Śmiałej”. Stała się jednym z ramion ujściowych Martwej Wisły do Zatoki Gdańskiej, o długości szacowanej na 2,5 – 2,9 km. Akwen ten jest zaliczany do morskich wód wewnętrznych. Jego ujście do morza zostało uregulowane i osłonięte falochronami. Przez rzekę przebiega tor wodny oznakowany pławami świetlnymi.

Nawigując w tym rejonie, należy uważać na spłylenia występujące od strony zachodniej oraz częste, silne zafalowanie.

Połączenia Wisły Śmiałej z innymi drogami wodnymi:

- z Martwą Wisłą w kierunku do Gdańska;
- z Martwą Wisłą w kierunku do Wisły (przez śluzę w Przegalinie) i dalej do Zatoki Gdańskiej lub w górę Wisły na Pętlę Żuławską i drogę wodną MDW E70 i E40.

Fot. Berda.pl

AKTUALNE INFORMACJE ŻEGLARSKIE na:
<https://bhmw.gov.pl/pl/warnings/current/>

Fot. Berda.pl

Górki Zachodnie, przystanie klubowe
Fot. Berda.pl

Centrum Żeglarstwa w Górkach Zachodnich
Fot. R. Wasil

00,00 km – Początek biegu Wisły Śmiałej – odgałęzienie od Martwej Wisły.

00,14 km – Linia energetyczna. Prześwit WWŻ 24 m. Urząd Morski podaje: bezpieczna wysokość obiektu przy średnim stanie wody – 25,92 m.

00,23 km – LB Nieczynny pomost nadwodnej stacji paliw. Cumowanie niebezpieczne, pomost w złym stanie technicznym.

00,40 km – LB Pomosty należące do Stoczni Jabo, slip.

00,40 – 02,80 km – PB Rozlewiska. Rezerwat Ptasi Raj. Od Wisły Śmiałej oddziela XIX-wieczna kamienna grobla. Głównym celem ochrony rezerwatu jest zachowanie kompleksu przybrzeżnych jezior, bagien i wydmy.

00,65 km – LB Przystań kajakowa w miejscu dawnego przystanku tramwaju wodnego, wyposażona w pomosty pływające oraz slip. Na brzegu – miejsce do odpoczynku z wiatami i ławkami.

01,00 km – LB Przystań Miejska Górki Zachodnie im. Krystyny Chojnowskiej Liskiewicz. Pomosty zewnętrzne i basen wewnętrzny. WC i prysznice. Dźwig stały (nieczynny).

01,10 km – LB Marina Przełom. Pomosty pływające. WC i prysznice. Dźwig travelift.

01,18 km – LB Przystań Jacht Klubu im. Conrada. Znajdują się tu pomosty stałe i pływające. Slip, hangar. WC i prysznice.

02,10 km – LB Przystań Akademicki Klub Morski (AKM). Pomosty stałe i pływające, slip. WC i prysznice. Część przystani położona jest w zacisznym i bardzo dobrze osłoniętym od falowania kanale wchodzącym prostopadle w głąb lądu.

02,15 km – LB Przystań Akademickiego Związku Sportowego COSA. To rozbudowany kompleks łączący funkcje mariny z ośrodkiem sportowym. Część wodna wyposażona jest w pomosty stałe i pływające, a także slip dla mniejszych jednostek oraz specjalne pochylnie dedykowane łodziom regatowym i windsurferom.

02,18 km – PB Nabrzeże Ptasi Raj – zakaz cumowania. Rezerwat „Ptasi Raj” obejmuje jeziora i bagna, stanowiąc kluczową ostoję dla ponad 200 gatunków ptaków. Jest to ważne miejsce ochrony ptactwa wodno-błotnego oraz punkt odpoczynku podczas migracji, gdzie masowo nocują stada dzikich gęsi.

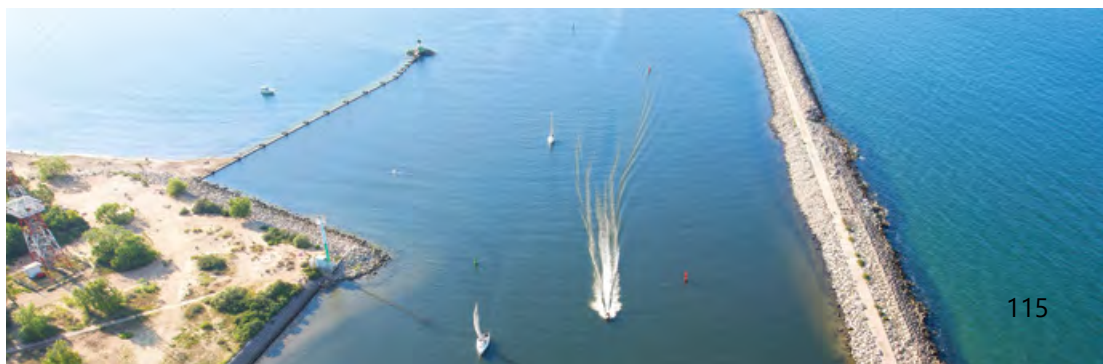
02,20 km – LB Przystań Narodowego Centrum Żeglarstwa AWFIS im. Krzysztofa Zawalskiego. Ośrodek dysponuje pomostami stałymi i pływającymi, dźwigiem stacjonarnym oraz slipem przystosowanym do obsługi małych łodzi regatowych i windsurferów. Na terenie kompleksu znajduje się również hotel i bar.

02,20 km – LB Morska Służba Poszukiwania i Ratownictwa. Baza ratownicza z pomostami.

02,90 km – Ujście Wisły Śmiałej do Zatoki Gdańskiej.

Ujście Wisły Śmiałej. Fot. Berda.pl

Fot. Berda.pl

INFORMACJE ŻEGLUGOWE - Motława (obszar Gdańska)

GŁĘBOKOŚĆ I SZEROKOŚĆ

Na odcinku „miejskim” rzeka ma od 50 do 60 m szerokości. Średnia głębokość wynosi od 1,5 do 4 m. Żeglowna droga wodna klasy Ia od przystani Żabi Kruk do mostu Zielonego. Dalej od mostu Zielonego (na Starej Motławie) i od mostu Stągiewnego (na Nowej Motławie) są to morskie wody wewnętrzne i wody Portu Gdańsk. Przy pomostach i na przystaniach mogą występować spłyenia, zależne od stanu wody w rzece.

PRZEPISY I OGRANICZENIA / OZNAKOWANIE

Na rzece obowiązuje ograniczenie prędkości ok. 7,4 km (4 węzły) na odcinku morskich wód wewnętrznych, na dalszych odcinkach 8 km/h, a przy kilku przystaniach zakaz wytwarzania fali. Na odcinku Motławy zaliczanej do wód portowych (morskich) stosowane są przepisy wydawane przez Urząd Morski w Gdyni, a na odcinku śródlądowym przepisy dotyczące wód śródlądowych.

LINIE WYSOKIEGO NAPIĘCIA I MOSTY

Na opisanym odcinku rzeki nie występują linie wysokiego napięcia. Natomiast przechodzą liczne mosty oraz kładki stałe, zwodzone i obrotowe. W górnej części Motławy także linie energetyczne, częściowo nieoznakowane. Najmniejszy prześwit pod zamkniętym mostem wynosi ok. 1,2 m. Jachty do Mariny Gdańsk, Przystani Na Stępce i Szafarnia oraz Mariny Center Gdańsk mogą dopłynąć z postawionym masztem. Dalsze odcinki wymagają położenia masztu.

ROŚLINNOŚĆ

W miesiącach letnich, rzeka pokrywa się kożuchem wodnej roślinności.

CUMOWANIE

Na Motławie na odcinku miejskim są następujące miejsca do cumowania:

- przystanie żeglarskie dla jachtów morskich i śródlądowych: w Gdańsku – Marina Gdańsk, Przystań Na Stępce, Marina Center Gdańsk oraz jachtowo-kajakowa Przystań Żabi Kruk;
- fragmenty nabrzeży administrowane przez Gdański Ośrodek Sportu, cumowanie do nabrzeży należy uzgodnić z GOS;
- przystań kajakowa Wiosny Ludów – w praktyce miejsce bez zaplecza lądowego, do wodowania kajaków;
- miejsce do przenoszenia kajaków – przystań kajakowa Kamienna Grodza (pomosty na Motławie i Opływie Motławy, wiaty biesiadne, krąg ogniskowy);
- przystań kajakowa Na Szańcach, w Opływie Motławy (z zapleczem lądowym).

Cumowanie „na dziko” możliwe jest na Motławie poza odcinkami zurbanizowanymi. W dniu przy brzegu mogą być różne przeszkody – np. narzut kamienny lub pojedyncze kamienie.

STATKI / RUCH NA WODZIE

Na rzece od ujścia do Martwej Wisły i do mostu Zielonego panuje intensywny ruch statków pasażerskich oraz różnego rodzaju mniejszych jednostek przewożących turystów. Pływają również turyści na supach, kajakach i rowerach wodnych oraz jachty żaglowe i motorowe. Należy zachować szczególną uwagę, zwłaszcza że statki pasażerskie przy miejscach cumowania często dokonują skomplikowanych manewrów lub obrotów.

CHARAKTERYSTYKA RZEKI

Motława to 64-kilometrowa, nizinna rzeka, która ma dwa źródła. Jedno, wypływa w okolicy Stargardu Gdańskiego, w jeziorze Szpegawskim Południowym. Drugie, znajduje się w okolicy miejscowości Ptaszniki. Źródłane odnogi łączą się ze sobą pomiędzy miejscowościami Krzywe Koło i Suchy Dąb. Swój bieg kończy w sercu Gdańska. Dzięki bardzo wolnemu prądowi, nawigacja, zwłaszcza kajakowa, jest możliwa w obu kierunkach bez większego wysiłku. Dzięki wybudowanej w 2019 r. na odcinku żuławskim sieci nowoczesnych przystani, szlak stał się znacznie atrakcyjniejszy dla turystów wodnych, w tym przede wszystkim dla kajakarzy. Najbardziej znany fragment rzeki znajduje się na terenie Głównego Miasta w Gdańsku, gdzie Motława rozdziela się na Starą i Nową Motławę, przepływając obok historycznego Żurawia i Narodowego Muzeum Morskiego. Boczne kanały, jak Opływ Motławy, tworzą malownicze pętle, jednak ze względu na niskie mosty są dostępne głównie dla małych jednostek motorowych i kajaków.

Od mostów Zielonego i Stągiewnego Motława jest administrowana przez Urząd Morski w Gdyni, a jej wody należą do Portu Gdańsk. Tor wodny biegnie całą szerokością rzeki i nie jest oznakowany, dodatkowo oznakowane są natomiast miejsca spłyenia. Śródlądowy odcinek żeglownej drogi wodnej Motławy prowadzi od Mostu Zielonego do przystani Żabi Kruk na Starej Motławie i jest oznakowany czerwonymi i zielonymi bojami, jak na wodach śródlądowych. Pozostały odcinek Motławy należący do wód śródlądowych, nie jest klasyfikowany jako żeglowna droga wodna. Podobnie jak na Martwej Wiśle, przy silnych wiatrach od morza, występuje tu zjawisko „cofki”, mogące odwrócić kierunek prądu.

Fot. Berda.pl

AKTUALNE INFORMACJE ŻEGLARSKIE na:
<https://www.gov.pl/web/wody-polskie-gdansk>
<https://bhmw.gov.pl/pl/warnings/current/>

00,00 km – Ujście Motławy do Martwej Wisły

00,00 - 00,79 km – PB Nabrzeże I, II, III, IV, V, VI, VII (Wiosny Ludów). Przy nabrzeżu V znajduje się jest pomost dawnego przystanku tramwaju wodnego. Przy nabrzeżu VII – we wnęce dawnej przeprawy promowej – przystań kajakowa.

00,00 - 00,79 km – LB Nabrzeże XVII (Sienna Grobla), XVIII, XIX. Przy nabrzeżu XVII zlokalizowana jest Przystań Sienna Grobla. Przy części nabrzeża XVIII – pomosty pływające komisariatu policji wodnej.

00,40 km – LB Nabrzeże V. Dawny przystanek tramwaju wodnego.

00,50 - 00,68 km – LB Nabrzeże XVIII. Przystań komisariatu policji wodnej - pomosty pływające.

00,70 km – LB Nabrzeże XVIII. Slip przystani Sienna Grobla we wnęce dawnej przeprawy promowej. Początek przystani Sienna Grobla.

00,70 km – PB Nabrzeże VII. Przystań kajakowa

00,71 km – LB Nabrzeże XVII. Pływająca stacja paliw.

00,72 km – LB Nabrzeże XVI i XVII. Przystań Sienna Grobla (nazywana Przystańią Na Sępce).

00,79 km – LB Ujście kanału Na Sępce. Od mostu Ciesielskiego do mostu Kamieniarskiego – niezeglowna droga wodna.

00,79 km +100 m – Nabrzeże XVII i XVI. Kanał Na Sępce. Przystań żeglarska Sienna Grobla.

00,79 - 01,07 km – LB Nabrzeża XIV, XIII, XII, O-IV, O-III, O-II – północny i zachodni brzeg wyspy Ołowianka.

00,93 km – PB Ujście Kanału Raduni, niezeglownej drogi wodnej. Przy ujściu spłyenia w Motławie.

00,95 - 01,07 km – PB Nabrzeże VIII Wartka Wschodnie – cumownicze dla jachtów w zarządzie GOS, cumowanie po uprzednim uzyskaniu zgody.

00,96 km – LB Wejście do Basenu Ołowianki – Nabrzeże XIII. Przystań Morskiego Robotniczego Klubu Sportowego. Przystań niedostępna dla turystów wodnych.

01,07 km – Kładka dla pieszych na Ołowiankę zwodzona. Prześwit pod zamkniętą kładką 2,1 m.

01,07 - 01,20 km – PB Nabrzeże VIII Wartka Zachodnie. Przystań statków pasażerskich.

01,07 - 01,50 km – LB Nabrzeża XII, O-IV, O-III, O-II. (350 m – do ujścia Nowej Motławy a nabrzeże O-2 aż do Kanału Na Sępce). Za zakrętem rzeki stałe miejsca cumowania statku – muzeum Soldek i żaglowca Zaruski (przy nabrzeżu O-2).

01,20 km – PB Nabrzeże VIII Wartka Zachodnie. Dawny przystanek tramwaju wodnego w narożniku nabrzeża.

01,20 - 01,30 km – PB Nabrzeże VIII. Rybackie Pobrzeże. Przystań statków pasażerskich.

01,45 km – PB Nabrzeże VIII. Długie Pobrzeże. Fragment nabrzeża obniżony i wydzielony na przystań promu do Muzeum Morskiego.

01,50 km – LB Ujście Nowej Motławy.

Kładka piesza przy Filharmonii Bałtycka. Fot. Berda.pl

Soldek. Fot. Berda.pl

Nowa Motława

00,00 - 00,05 km – LB Nabrzeże Muzeum Mor-

skiego (c.d. nabrzeża O-2). Miejsce cumowania promu do Muzeum Morskiego.

00,00 - 00,36 km – PB Nabrzeże X – od połączenia ze Starą Motławą do zwodzonego mostu Stągiewnego.

00,05 km – LB Ujście kanału Na Stępcę.

00,05 - 00,34 km – LB Nabrzeże XI. Marina Gdańsk, pomosty pływające. Zaplecze biurowe i sanitarne w budynku przy ul. Szafarnia. To jedna z najpiękniejszych marin w Gdańsku z widokiem na starówkę z charakterystycznym Żurawem i zrewitalizowaną Wyspą Spichrzów.

00,37 km – Most zwodzony Stągiewny, prześwit pod zamkniętym mostem 2,3 m. Koniec morskich wód wewnętrznych.

00,39 - 00,61 km – LB Nabrzeże E1 i PB Nabrzeże E2. Przystań żeglarska Marina Center Gdańsk – pomosty pływające dla ok. 5 jednostek pływających. Pozostałe miejsca wykorzystywane są przez rezydentów i wypożyczalnię sprzętu. Cumujemy burtą do pomostu. Zaplecze biurowe i sanitarne na brzegu zachodnim (nabrzeże E1). Przerwa pomiędzy pomostami przystani na PB przy przyczółkach dawnego mostu Rogoźników w km 00,48.

Widok na Motławę. Fot. Berda.pl

Górny odcinek Motławy, biegnącej od Żuław Gdańskich, posiada połączenia ze Starą Motławą (przez Kanał Młyński) i z Martwą Wisłą (przez Opływ Motławy). Fragment rzeki powyżej Mostu Stągiewnego nie stanowi śródlądowej drogi wodnej w rozumieniu przepisów.

Stara Motława

01,50 km – LB Ujście Nowej Motławy.

01,57 km – Obrotowa Kładka Św. Ducha na Wyspę Spichrzów. Prześwit WWŻ 2 m.

Most Stągiewny. Fot. Berda.pl

01,58 - 01,79 km – LB Nabrzeże IX, w dwóch miejscach obniżone (01,59 km i 01,79 km).

01,66 - 01,78 km – PB Nabrzeże VIII. Długie Pobrzeże – miejsce cumowania statków pasażerskich.

01,79 km – Most Zielony. Prześwit WWŻ 3 m. Koniec morskich wód wewnętrznych. Dalejszy odcinek Motławy jest żeglowną śródlądową drogą wodną.

01,82 km – PB Nabrzeże A2. Dawny przystanek tramwaju wodnego – obniżone nabrzeże

01,82 km – LB Nabrzeże A1. Pływający taras restauracji i pomosty techniczne wypożyczalni sprzętu wodnego.

01,86 km – PB Nabrzeże A2. Pomosty wypożyczalni sprzętu wodnego.

01,92 km – Most Krowi. Prześwit WWŻ 3 m.

02,03 km – Most Podwale Przedmiejskie. Prześwit WWŻ 2,5 m.

02,36 km – LB Ujście kanału Młyńskiego prowadzącego do Nowej Motławy. Kanał Młyński nie jest żeglowną drogą wodną.

02,41 km – Most Popielny. Prześwit WWŻ 2,5 m.

02,46 - 02,64 km – PB Nabrzeże D1. Przystań żeglarska Żabi Kruk.

02,56 km – PB Nabrzeże D1. Wypożyczalnia kajaków i klub kajakowy Żabi Kruk.

02,61 km – PB Nabrzeże D1. Przystań kajakowa Żabi Kruk.

02,64 km – Nabrzeże D2. Kraniec Starej Motławy.

CZY WIECIE, ŻE ...

Motława od zawsze była lustrem miasta, rzeką spokojną, ale pełną historii, odbijającą w swoich wodach gdańskie kamienice i portowy rytm życia. To właśnie przy niej rozciąga się Marina Gdańsk, miejsce, gdzie cumują jachty z różnych stron świata.

Mariny nad Motławą dodają miastu nowoczesnego, żeglarskiego klimatu i przypominają, że Gdańsk wciąż żyje morzem.

Wyspa Spichrzów, leżąca tuż obok, to z kolei przestrzeń, w której przeszłość spotyka się z teraźniejszością. Dawne miejsce magazynowania zboża i towarów zmieniło się w nowoczesną część miasta, pełną życia, ale nadal zachowującą ślady swojej kupieckiej historii.

11 Marina Szafarnia. Fot. Berda.pl
1 Stara Motława. Fot. Berda.pl
Widok na Wyspę Spichrzów. Fot. Berda.pl

MDW E70 – ODCINEK WSCHÓD–ZACHÓD (E–W)

PRZYSTANIE

BRDA	
KSW BYDGOSZCZ BRDYUJŚCIE / KLUB ŻEGLARSKI	+48 798 967 810
KLUB SPORTÓW WODNYCH	+48 798 967 810
KLUB ŻEGLARSKI HALS	+48 501 021 307
KLUB MOTOROWODNY MORS	+48 602 156 789
YACHT KLUB POLSKI	+48 603 616 811
PRZYSTAŃ, CAMPING - ZIMNE WODY	+48 724 343 429
LA MARE BEZPIECZNA PRZYSTAŃ	+48 792 005 997
PRZYSTAŃ HALA ŁUCZNICZKA	+48 58 326 18 88
NABRZEŻE BULWAR IM. LEONA JANTY POŁCZYŃSKIEGO	+48 723 304 955
PRZYSTAŃ BYDGOSZCZ	+48 537 256 222
KANAL BYDGOSKI	
PRZYSTAŃ „GWIAZDA”	+48 52 736 22 22
NOTEĆ	
PRZYSTAŃ „POWIAT NAKIELSKI” NAKŁO NAD NOTECIĄ	+48 660 782 490
PRZYSTAŃ BINDUGA 105, UJŚCIE	+48 604 468 996
MARINA CZARNKÓW	+48 67 255 26 95 +48 784 681 214
PRZYSTAŃ W WIELENIU	+ 48 67 256 12 37
PRZYSTAŃ WODNA „YNDZEL” W DRAWSKU	+48 67 256 91 28 +48 535 953 490
PRZYSTAŃ WODNA W DREZDENKU	+ 48 95 762 02 02
BASEN PORTOWY W DREZDENKU	+ 48 95 762 03 61
PRZYSTAŃ MARINA SANTOK	+ 48 501 195 595
WARTA	
MARINA W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM	+48 604 644 600
BULWARY NADWARCIAŃSKIE GORZÓW WLKP.	+48 95 735 55 00
MARINA KOSTRZYN / KLUB ŻEGLARSKI DELFIN	+48 600 859 765
ODRA	
MARINA KIENITZ/ PRZY GOSPODZIE „GASTHOF ZUM HAFEN”	+49 33478 440
PRZYSTAŃ KULTURHAFFEN W GROSS NEUENDORF	+49 33478 38686
PRZYSTAŃ CAMPING NAD ODRĄ	+49 178 1317490

Dla niektórych obiektów tj. przystanie kajakowe, pomosty, nabrzeża oraz mosty zwodzone podane telefony dotyczą nadzorujących je urzędów (brak bezpośredniej obsługi na miejscu).

ŚLUZY

Otwierane na żądanie w określonych godzinach. Należy dzwonić, pół godziny przed planowanym wpłynięciem, do obsługi poszczególnych śluz. **UWAGA!** Przed rejssem należy sprawdzić komunikaty nawigacyjne. W czasie wysokich i niskich stanów wody na rzece śluzy mogą być nieczynne.

ŚLUZY NA BRDZIE

CZERSKO POLSKIE (1,40 km), tel. do obsługi: +48 501 371 102

MIEJSKA (12,40 km) tel. do obsługi: +48 513 030 159

ŚLUZY NA KANALE BYDGOSKIM

OKOLE (14,80 km), tel. do obsługi: +48 532 032 676

CZYŻKÓWKO (15,97 km), tel. do obsługi: +48 532 032 679

PRĄDY (20,00 km), tel. do obsługi: +48 696 721 036

OSOWA GÓRA (20,97 km), tel. do obsługi: +48 532 032 677

JÓZEFINKI (37,20 km), tel. do obsługi: +48 696 720 829

NAKŁO WSCHÓD (38,90 km), tel. do obsługi: +48 608 581 029

ŚLUZY NA NOTECI

NAKŁO ZACHÓD (42,70 km), tel. do obsługi: +48 519 896 826

GROMADNO (53,40 km), tel. do obsługi: +48 606 774 136

KROSTKOWO (68,20 km), tel. do obsługi: +48 532 032 670

NOWE (111,86 km), tel. do obsługi: +48 608 582 351

WALKOWICE (117,73 km), tel. do obsługi: +48 606 774 142

ROMANOWO (122,66 km), tel. do obsługi: +48 606 774 143

LIPICA (128,33 km), tel. do obsługi: +48 696 720 877

PIANÓWKA (136,21 km), tel. do obsługi: +48 696 721 029

MIKOŁAJEWO (143,14 km), tel. do obsługi: +48 696 721 092

ROSKO (148,84 km), tel. do obsługi: +48 666 879 013

WRZESZCZYNA (155,53 km), tel. do obsługi: +48 532 032 684

WIELEŃ (161,50 km), tel. do obsługi: +48 532 032 682

DRAWSKO (170,97 km), tel. do obsługi: +48 532 032 685

KRZYŻ (176,20 km), tel. do obsługi: +48 532 032 683

ZARZĄDCY DRÓG WODNYCH

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej (RZGW) w Bydgoszczy	+ 48 52 339 11 00
Zarząd Zlewni w Inowrocławiu	+ 48 52 356 57 50
Zarząd Zlewni w Pile	+ 48 67 212 32 44
Nadzór Wodny w Bydgoszczy	+ 48 606 774 125, 608 582 289
Nadzór Wodny w Nakle nad Notecią	+48 52 385 22 86
Nadzór Wodny w Wieleniu	+48 882 062 904 +48 67 256 10 11
Nadzór Wodny w Drezdenku	+48 604 792 249 +48 95 762 01 55
Nadzór Wodny w Gorzowie Wielkopolskim	+48 95 725 61 63
RZGW w Poznaniu	+48 61 856 77 00
RZGW w Szczecinie	+48 (91) 441 12 00
Nadzór Wodny w Kostrzynie nad Odrą	+48 95 717 65 10
Nadzór Wodny w Chojnie	+48 882 036 316
Urząd Żeglugi Śródlądowej (UŻŚ) w Bydgoszczy delagatura Gdańsk	+48 58 301 84 14 +48 602 379 752
UŻŚ w Bydgoszczy	+48 52 320 42 30
UŻŚ w Szczecinie	+48 91 434 02 79
Urząd Dróg Wodnych i Żeglugi Odra-Hawela (Wasserstraßen und Schifffahrtsamt Oder-Havel)	+49 03334 276-0

MDW E70 – ODCINEK POŁUDNIE - PÓŁNOC (S–N)

PORTY I PRZYSTANIE

WISŁA	
PRZYSTAŃ MOSIR W TORUNIU	+48 605 943 488
STANICA WOPR SOLEC KUJAWSKI	+48 660 413 338
BULWARY WIŚLANE STARY FORDON	+48 52 58 58 913
MARINA GRUDZIĄDZ	+48 726 921 919
PRZYSTAŃ KAJAKOWA GNIEW	A +48 58 535 80 40
PRZYSTAŃ NAD WIŚLĄ TCZEW	
MOTŁAWA	
MARINA W GDAŃSKU / SZAFARNIA	+48 695 564 848
MARINA CENTER GDAŃSK	+48 517 708 269
SIENNA GROBLA II	+48 506 056 264
PRZYSTAŃ ŻABI KRUK	+48 506 056 073
WISŁA ŚMIAŁA	
PRZYSTAŃ GÓRKI ZACHODNIE	+48 504 768 559
MARINA PRZEŁOM	+48 668 868 228
JACHT KLUB IM. CONRADA	+48 600 499 076
AKADEMICKI KLUB MORSKI	+48 698 44 22 18
MARINA AZS COSA GDAŃSK	+48 501 765 618
NARODOWE CENTRUM ŻEGLARSTWA AWFIS	+48 58 322 26 00
MARTWA WIŚLA	
MARINA BŁOTNIK	+48 697 557 306
PRZYSTAŃ SOL-MARINA	+ 48 880 098 844
PRZYSTAŃ W SOBIESZEWIE	+48 516 284 853
PRZYSTAŃ NADWIŚLAŃSKA	+ 48 516 284 853
STANICA WODNA W WIŚLINCE	+48 693 034 466
JACHT KLUB MORSKI LOK	+48 609 889 609
PRZYSTAŃ TAMKA	+48 506 056 097
STEWY GOSM	+48 518 458 791
JACHT KLUB PÓŁNOCNY	+48 509 860 819
PRZYSTAŃ CESARSKA	+48 512 390 760
POLSKI KLUB MORSKI	+ 48 602 249 490
NOGAT	
PRZYSTAŃ BIAŁA GÓRA	+48 506 009 641
PRZYSTAŃ KAJAKOWA W POGORZAŁEJ WSI	A +48 55 271 15 31
PRZYSTAŃ PLAŻA MALBORK	+48 55 247 63 49
PRZYSTAŃ PASAŻERSKA NABRZEŻE ZAMKOWE	+48 55 272 24 13
STANICA U FLISAKA MALBORK	+ 48 509 800 633
PRZYSTAŃ PARK PÓŁNOCNY MALBORK	+ 48 55 272 24 13
PRZYSTAŃ KAJAKOWA JANÓWKA	+ 48 55 271 35 32, 555 065 700
PRZYSTAŃ KAJAKOWA I WODNA ZĄBROWO	A +48 55 271 35 32, 555 065 700
SZKARPAWA	
AGROTURYSTYKA DOMKI NAD RZEKĄ SZKARPĄWĄ	+48 505 711 260
POMOST ZACHODNI/ WSCHODNI DREWNIKA	A +48 55 247 81 71 A +48 55 247 81 72
MARINA ŻUŁAWKI „SZWEDOWO”	A +48 601 617 069
POMOST „SIEDLIKO TAFLE”	+48 607 496 927
PRZYSTAŃ „PRZYSTAŃ TU”	+48 793 985 189
POMOST ŚWIERZNICA	+48 55 247 36 71

PRZYSTAŃ ŻEGLARSKA RYBINA	+48 55 247 82 92 +48 508 611 244
PRZYSTAŃ KAJAKOWA W RYBINIE	A +48 504 380 941
U MARCINA W RYBINIE	+48 604 284 210
POMOST WSCHODNI RYBINA	+48 55 247 81 71
PRZYSTANEK SZKARPAWA W RYBINIE	+48 506 059 314
PRZYSTAŃ KAJAKOWA CHEŁMEK OSADA	A +48 55 247 82 92 +48 508 611 244
CICHA PRZYSTAŃ W OSŁONCE	+48 604 915 404
PRZYSTAŃ ŻEGLARSKA I KAJAKOWA OSŁONKA	+48 605 206 835
WISŁA KRÓLEWIECKA	
PRZYSTAŃ NA ŻUŁAWACH	+ 48 504 745 316
PRZYSTAŃ ŻEGLARSKA W SZTUTOWIE	+48 55 247 81 51 w. 613
RZĘKA ELBLĄG	
PRZYSTAŃ GRUPY WODNEJ	+48 603 117 234
BULWAR IM. ZYGMUNTA AUGUSTA	postój bezpłatny
PRZYSTAŃ ŻEGLARSKA BRYZA W ELBLĄGU	+48 886 800 006
PORT JACHTOWY JACHTKLUBU ELBLĄG	+48 55 232 67 20
ZALEW WIŚLANY	
PORT MORSKI W KĄTACH RYBACKICH / MARINA	+48 58 355 33 33 +48 601 639 616
PORT NOWY ŚWIAT	+48 58 347 39 72
PORT MORSKI W KRYNICY MORSKIEJ	+48 55 247 60 76
PORT JACHTOWY W KRYNICY MORSKIEJ	+48 885 882 772
PORT W PIASKACH	+48 58 355 33 33
PRZYSTAŃ RYBACKA KAMIENICA ELBLĄSKA	+48 58 355 33 33
STANICA WODNA NADBRZEŻE	+48 509 457 254
PORT JACHTOWY W SUCHACZU	+48 58 355 33 33
PRZYSTAŃ „MARITA” W SUCHACZU	+48 504 025 194
SREBRNA RIWIERA KADYNY	+48 500 411 097
PORT MORSKI / PRZYSTAŃ ŻEGLARSKA W TOLKMICKU	+48 58 355 33 33 +48 510 191 935
NARUSA LEŚNA PRZYSTAŃ WE FROMBORKU	+48 797 691 116
PORT MORSKI WE FROMBORKU / PRZYSTAŃ	+48 55 243 72 19 +48 510 191 935
PASŁĘKA	
PORT W NOWEJ PASŁĘCE (UJŚCIU)	+48 55 243 72 19
PRZYSTAŃ ŻEGLARSKA W STAREJ PASŁĘCE	+48 510 191 935

telefon do administratora obiektu A

ŚLUZY

Otwierane na żądanie w określonych godzinach. Należy dzwonić, pół godziny przed planowanym wpłynięciem, do obsługi poszczególnych śluz. **UWAGA!** Przed rejssem należy sprawdzić komunikaty nawigacyjne. W czasie wysokich i niskich stanów wody na Wiśle śluzy: Gdańska Głowa, Przegalina, Biała Góra i Czersko Polskie – są zamykane.

Poza sezonem żeglugowym śluzy na Nogacie, Szkarpaowie oraz Martwej Wiśle funkcjonują w dni robocze od 7:00 do 15:00. Taki tryb pracy obowiązuje aż do nadejścia warunków zimowych, uniemożliwiających bezpieczną żeglugę (np. zjawisk lodowych). Poza sezonem warto sprawdzić godziny pracy śluz.

MDW E70 – ODCINEK POŁUDNIE - PÓŁNOC (S–N)

ŚLUZA NA SZKARPAWIE

GDAŃSKA GŁOWA (0,25 km) – SZKARPAWA – WISŁA, tel. do obsługi: +48 735 094 723

ŚLUZY NA NOGACIE

MICHAŁOWO (38,59 km), tel. do obsługi: +48 511 603 316

RAKOWIEC (23,95 km), tel. do obsługi: +48 515 549 552

SZONOWO (14,50 km), tel. do obsługi: +48 509 219 551

BIAŁA GÓRA (0,41 km) – NOGAT – WISŁA,
tel. do obsługi: +48 797 511 541

ŚLUZA NA MARTWEJ WIŚLE

PRZEGALINA (0,55 km) MARTWA WISŁA – WISŁA,
tel. do obsługi: +48 786 876 453

ŚLUZA NOWY ŚWIAT

NA KANAŁE ZATOKA – ZALEW

tel. do obsługi i kapitanatu: +48 58 347 39 72

MOSTY

Mosty zwodzone otwierane są o stałych godzinach. Informacji na ten temat udziela obsługa mostu. Możliwość otwarcia poza wyznaczonymi godzinami, po wcześniejszym 12-24 godzinnym zgłoszeniu.

SZKARPAWA

DREWNICA (2,85 km) – most drogowy, zwodzony,
tel. do obsługi: +48 882 065 597

RYBINA (14,98 km) – most obrotowy kolei wąskotorowej. Most zamykany podczas przejazdu pociągu na około 40 min., 20 min. przed przyjazdem pociągu, głównie w lipcu i w sierpniu. Przyjazdy pociągów uzależnione od aktualnego rozkładu jazdy.

tel. +48 55 247 36 72, +48 722 239 569

RYBINA (15,45 km) – most drogowy, zwodzony (żółty),
tel. obsługa: +48 55 247 86 17, +48 509 498 395

WISŁA KRÓLEWIECKA

RYBINA (0 km+200) – most drogowy, zwodzony (szary),
tel. obsługa: 55 247 86 17, 509 498 395

SZTUTOWO (6,50 km) – most drogowy, zwodzony,
tel. obsługa: 606 321 559

MARTWA WISŁA

MOST ZWODZONY PRZEGALINA, tel. do obsługi: +48 514 953 638

SOBIESZEWO – most drogowy, zwodzony,
tel. do obsługi: +48 507 433 264

Otwarcie mostu może nie nastąpić automatycznie o podanej godzinie, a dopiero po telefonie lub kontakcie przez UKF. Uwaga! Kotwice w okolicy mostu nie trzymają!

ELBLĄG

NOWAKOWO – most drogowy, obrotowy,
tel. do obsługi: +48 55 231 27 27

ELBLĄG – dwa mosty zwodzone. Godziny otwarcia: od 7:00 do 21:00 o każdej pełnej godzinie, tel. do obsługi +48 885 877 811

MOTŁAWA GDAŃSK

Kładka zwodzona pieszo-rowerowa na Ołowiankę,
tel. do obsługi +48 516 970 048

Kładka piesza Św. Ducha na Wyspę Spichrzów,
tel. do obsługi +48 605 110 452

Most drogowy Stągiewny, tel. do obsługi +48 58 341 20 41

NOWY ŚWIAT

Dwa obrotowe mosty drogowe na DW 501 – jeden z mostów jest zawsze zamknięty dla żeglugi i otwarty dla ruchu kołowego. Prześwit tych mostów w pozycji zamkniętej to 4 m (południowy) i 6 m (północny).
tel. do obsługi i kapitanatu: +48 58 347 39 72

**ZARZĄDCY DRÓG WODNYCH
WISŁA, PĘTLA ŻUŁAWSKA**

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej (RZGW) w Gdańsku	+ 48 58 326 18 88
Zarząd Zlewni w Elblągu	+ 48 55 232 57 25
Zarząd Zlewni w Gdańsku	+ 48 58 55 99 216
Zarząd Zlewni w Tczewie	+ 48 58 531 36 47
Zarząd Zlewni w Toruniu	+ 48 56 657 78 40
Urząd Żeglugi Śródlądowej (UŻŚ) w Bydgoszczy delegatura Gdańsk	+48 58 301 84 14 +48 602 379 752
Urząd Morski w Gdyni	+48 58 355 33 33

TELEFONY ALARMOWE

Ratunkowe Centrum Koordynacyjne	112
Policja	997
Straż Pożarna	998
Ratunkowe Służby Medyczne	999
Numer alarmowy WOPR / woj. Pomorskie	984
Ogólnopolski numer alarmowy WOPR	+48 601 100 100
Straż Graniczna Górki Zachodnie	+48 58 524 23 02
Straż Graniczna Elbląg	+48 55 237 64 00
Stacja Ratownictwa Morskiego SAR Tolkmicko	+48 55 231 61 55 +48 50 50 50 995
Morskie Centrum Koordynacyjne SAR Gdynia	+48 58 620 55 51 +48 50 50 50 971
Morska Stacja Ratownicza SAR Górki Zachodnie	+48 58 307 31 12 +48 50 50 50 996
Brzegowa Stacja Ratownicza SAR Sztutowo	+48 55 247 80 54 +48 50 50 50 976
Brzegowa Stacja Ratownicza Gdańsk Świbno	+48 58 308 05 23 +48 50 50 50 982
Kapitanaty Portów Zalewu Wiślanego	kanał 71 UKF
Kapitanat Portu Gdańsk	kanał 14 UKF tel. +48 58 347 38 70
Kapitanat Portu Morskiego Elbląg	kanał 10 UKF tel. +48 55 234 77 11
Kapitanat Portu Nowy Świat	kanał 68 UKF tel. +48 58 347 39 72
Kanał wzywania pomocy	kanał 16 UKF
Prognoza pogody IMGW Gdynia aktualizowana (godz. 1:00, 7:00, 13:00, 19:00)	+48 58 620 34 22 meteo.imgw.pl

POLSKA GDAŃSK

ELBLĄG

Kozielec

Przegalina
188/11,9/3,28/3,28

państwa

miasta wojewódzkie

miasta

pozostałe miejscowości

zabudowania

wody śródlądowe / wody morskie

parki narodowe / krajobrazowe / rezerваты przyrody

granice państwa / województwa

autostrady / drogi ekspresowe

drogi krajowe

drogi wojewódzkie

pozostałe drogi

kolej / kolej wąskotorowa

trasa rowerowa

most drogowy / kolejowy, prześwit (WWŻ)

most zwodzony drogowy / kolejowy, prześwit (WWŻ)

most obrotowy, prześwit (WWŻ)

kładka, prześwit (WWŻ)

kładka zwodzona, prześwit (WWŻ)

most pontonowy, prześwit (WWŻ)

prom

śluza

wrota przeciwpowodziowe

śluza nazwa
długość / szerokość / spád / głębokość na progu dolnym

napowietrzne linie energetyczne, prześwit (WWŻ)

inne przeszkody napowietrzne, prześwit (WWŻ)

światła nawigacyjne, światła portowe

stawy, pławy, pławy kardynalne

kilometry szlaku żeglownego

numeracja / oznakowanie nabrzeży

porty i przystanie / śródlądowe / morskie

porty i przystanie jachtowe / śródlądowe / morskie

pomosty i nabrzeża / śródlądowe / morskie

przystanie kajakowe / śródlądowe / morskie

stanowiska postojowe / cumownicze

miejsca zagrożenia nawigacyjnego

koniec wód żeglownych

zakaz wpływania dla jednostek sportowych i rekreacyjnych

zabytki hydrotechniczne / świeckie / sakralne

nakaz nasłuchu radiowego na wskazanym kanale

wskazanie kanału radiowego do uzyskania informacji nawigacyjnych

Morska Służba Poszukiwania i Ratownictwa (SAR)

Mapki na marginesach stron, schematy portów i przystani mają charakter poglądowy.

ZNAKI ŻEGLUGOWE REGULACJI RUCHU NA ŚRÓDLĄDOWYCH DROGACH WODNYCH

A. Znak zakazu

1. przejścia
2. wyprzedzania statków
3. wzajemnego wyprzedzania się pociągów holowniczych, zestawów pchanych i zespołów sprzężonych
4. mijania i wyprzedzania się wszystkich statków
5. postoju (zakaz kotwiczenia lub cumowania) po tej stronie szlaku żeglownego, po której stoi znak
6. postoju na szerokości określonej na znaku w metrach (od znaku)
7. kotwiczenia lub wleczenia kotwic, łańcuchów lub lin po tej stronie szlaku żeglownego, po której stoi znak
8. cumowania do brzegu
9. zawracania
10. wytwarzania wysokiej fali lub zjawiska przyssawania
11. przejścia poza skrajnią określoną tablicami
12. przejścia – przygotować się do wejścia lub przejścia
13. pływania statków o napędzie mechanicznym
14. pływania statków sportowych
15. pływania na nartach wodnych
16. pływania statkami żaglowymi
17. pływania łodziami wiosłowymi
18. pływania na desce z żaglem
19. koniec strefy rozwijania dużych prędkości dla małych statków sportowych lub rekreacyjnych
20. wodowania i wciągania statków na brzeg
21. ruchu skuterów wodnych

B. Znak nakazu

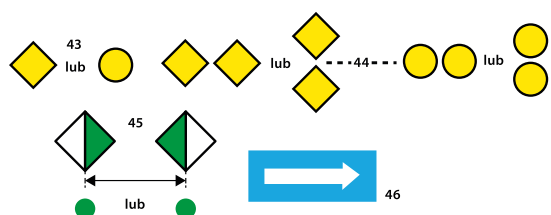
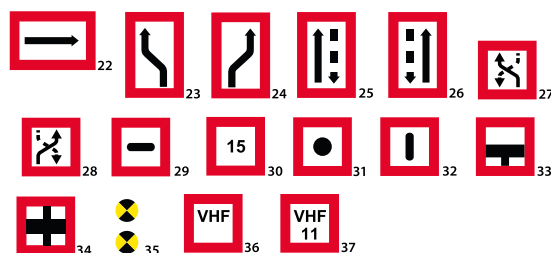
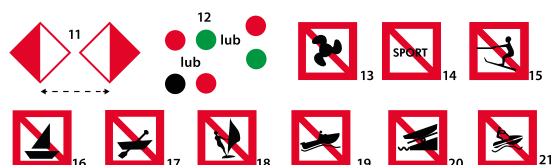
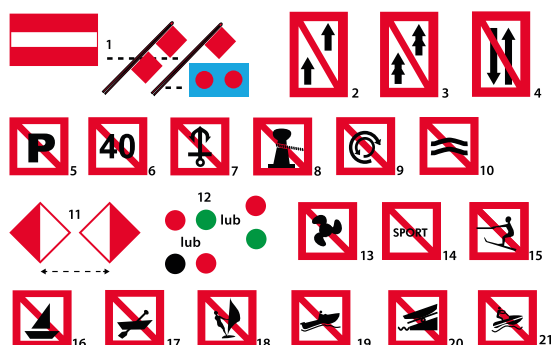
22. ruchu w kierunku wskazanym przez strzałkę
23. ruchu po tej stronie szlaku żeglownego, która leży z lewej burty statku
24. ruchu po tej stronie szlaku żeglownego, która leży z prawej burty statku
25. trzymania się tej strony szlaku żeglownego, która leży z lewej burty statku
26. trzymania się tej strony szlaku żeglownego, która leży z prawej burty statku
27. przejścia na tę stronę szlaku żeglownego, która leży z lewej burty
28. przejścia na tę stronę szlaku żeglownego, która leży z prawej burty
29. zatrzymania się w warunkach określonych przepisami
30. nie przekraczania podanej prędkości (w km/h)
31. nadania sygnału dźwiękowego
32. zachowania szczególnej ostrożności
33. zachowania szczególnej ostrożności przy wypływanu na główną drogę wodną
34. zachowania szczególnej ostrożności przy przecinaniu głównej drogi wodnej
35. zmiany kursu lub prędkości przez statki idące główną drogą wodną, gdy z bocznej drogi wychodzą statki
36. prowadzenia nasłuchu
37. prowadzenia nasłuchu na wskazanym kanale

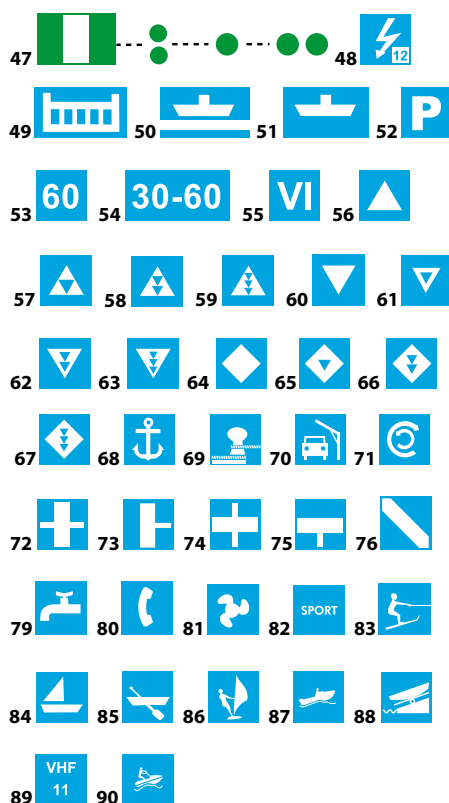
C. Znak ograniczenia

38. głębokości szlaku żeglownego (w metrach)
39. prześwitu nad zwierciadłem wody (w metrach)
40. szerokości przejazdu lub szlaku żeglownego
41. inne ograniczenia ruchu żeglugowego
42. granica szlaku żeglownego oddalona od prawego (lewego) brzegu (w metrach)

D. Znak zezwoleń i zaleceń

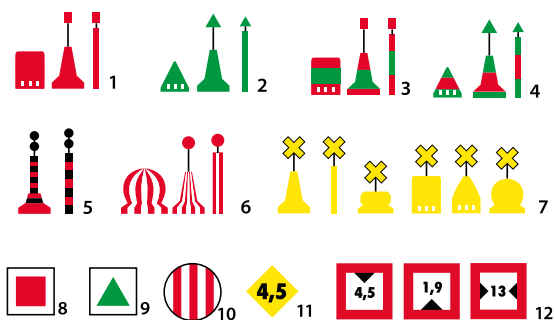
43. przejścia w obydwu kierunkach
44. przejścia w jednym kierunku (przejście z przeciwnego kierunku zabronione)
45. trzymania się we wskazanym obszarze
46. przejścia w kierunku określonym strzałką

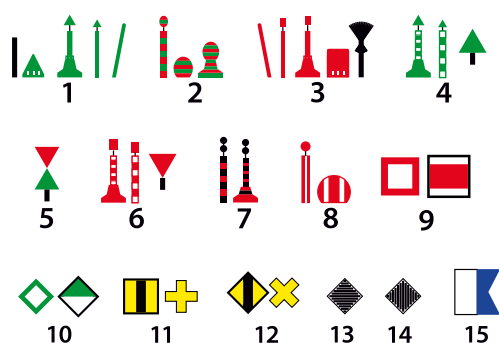
E. Znaki Informacyjne

47. zezwolenie przejścia
48. linia napowietrzna nad drogą wodną
(wysokość linii nad poziomem najwyższej wody żeglownej)
49. jaz w bliskiej odległości
50. prom na uwięzi
51. prom przemieszczający się swobodnie
52. zezwolenie na postój
53. zezwolenie na postój na akwenu, którego szerokość w metrach podana jest na znaku, licząc od miejsca ustawienia znaku
54. zezwolenie na postój na akwenu ograniczonym odstępami w metrach, podanymi na znaku, licząc od miejsca ustawienia znaku
55. zezwolenie na postój, burta przy burcie, w maksymalnej liczbie podanej na znaku
56. miejsce postoju dla statków przeznaczonych do pchania nie załadowanych materiałów niebezpiecznych
57. miejsce postoju dla statków przeznaczonych do pchania, które powinny pokazywać jedno niebieskie światło lub jeden niebieski stożek
58. miejsce postoju dla statków przeznaczonych do pchania, które powinny pokazywać dwa niebieskie światła lub dwa niebieskie stożki
59. miejsce postoju dla statków przeznaczonych do pchania, które powinny pokazywać trzy niebieskie światła lub trzy niebieskie stożki
60. miejsce postoju dla statków z wyjątkiem przeznaczonych do pchania, które nie są zobowiązane pokazywać znaków
61. miejsce postoju dla statków z wyjątkiem przeznaczonych do pchania, które powinny pokazywać jedno niebieskie światło lub jeden niebieski stożek
62. miejsce postoju dla statków z wyjątkiem przeznaczonych do pchania, które powinny pokazywać dwa niebieskie światła lub dwa niebieskie stożki
63. miejsce postoju dla statków z wyjątkiem przeznaczonych do pchania, które powinny pokazywać trzy niebieskie światła lub trzy niebieskie stożki
64. miejsce postoju dla wszystkich statków, które nie są zobowiązane pokazywać znaków
65. miejsce postoju dla wszystkich statków, które powinny pokazywać jedno niebieskie światło lub stożek
66. miejsce postoju dla wszystkich statków, które powinny pokazywać dwa niebieskie światła lub stożki
67. miejsce postoju dla wszystkich statków, które powinny pokazywać trzy niebieskie światła lub stożki
68. zezwolenie na postój na kotwicy i wleczenie kotwicy, łańcucha lub liny
69. zezwolenie na cumowanie do brzegu
70. miejsce postoju zarezerwowane dla załadunku i wyładunku samochodów
71. miejsce do zawracania
72. miejsce skrzyżowania głównej drogi wodnej z boczną
73. miejsce połączenia głównej drogi wodnej z boczną
74. miejsce skrzyżowania bocznej drogi wodnej z główną
75. miejsce połączenia bocznej drogi wodnej z główną
76. koniec obowiązywania zakazu lub nakazu albo ograniczenia – obowiązuje tylko w jednym kierunku ruchu
77. jedno lub dwa białe światła stałe przed przeszkodą – należy się zatrzymać jeżeli wymagają tego przepisy
78. jedno lub dwa białe światła migające przed przeszkodą – przejście dozwolone
79. miejsce poboru wody pitnej
80. telefon
81. zezwolenie na ruch statków o napędzie mechanicznym
82. zezwolenie na pływanie statkami sportowymi
83. zezwolenie na pływanie na nartach wodnych
84. zezwolenie na pływanie statkami żaglowymi
85. zezwolenie na pływanie łodziami wiosłowymi
86. zezwolenie na pływanie na desce z żaglem
87. zezwolenie na ruch z dużą prędkością małych statków sportowych lub rekreacyjnych
88. zezwolenie na wodowanie i wciąganie statków na brzeg
89. wskazanie kanału radiotelegraficznego, na którym można uzyskać informacje nawigacyjne
90. zezwolenie na ruch skuterów wodnych

Znaki wyznaczające granicę szlaku żeglownego na wodach morskich

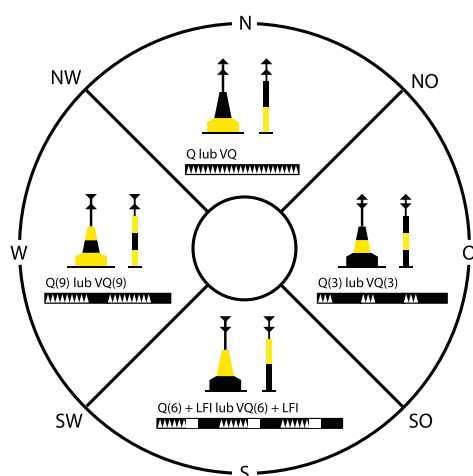
1. lewa strona szlaku żeglownego
2. prawa strona szlaku żeglownego
3. główny tor w prawo
4. główny tor w lewo
5. znaki odosobnionego niebezpieczeństwa
6. znak bezpiecznej wody
7. znaki specjalne
8. przejście żeglowne pod mostami stałymi – lewa strona
9. przejście żeglowne pod mostami stałymi – prawa strona
10. przejście żeglowne pod mostami stałymi – najlepszy punkt przejścia
11. prześwit pod konstrukcją mostu dla średniego stanu wody
12. ograniczona wysokość prześwitu, głębokość, szerokość przejścia

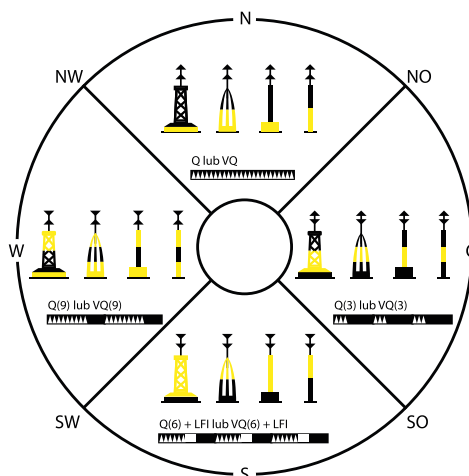
Znaki wyznaczające granicę szlaku żeglownego na wodach śródlądowych

1. lewa strona szlaku żeglownego
2. rozgałęzienie szlaku żeglownego
3. prawa strona szlaku żeglownego
4. miejsce niebezpieczne przy lewym brzegu szlaku żeglownego
5. miejsce niebezpieczne na środku szlaku żeglownego
6. miejsce niebezpieczne przy prawym brzegu szlaku żeglownego
7. znak odosobnionego bezpieczeństwa
8. znak bezpiecznej wody
9. przebieg szlaku żeglownego wzdłuż lewego brzegu
10. przebieg szlaku żeglownego wzdłuż prawego brzegu
11. przejście szlaku żeglownego od prawego do lewego brzegu
12. przejście szlaku żeglownego od lewego do prawego brzegu
13. znak ustawiony z lewej strony wyjścia z jeziora lub szerokiej drogi wodnej
14. znak ustawiony z prawej strony wyjścia z jeziora lub szerokiej drogi wodnej
15. flaga „A” Uwaga! Nurek pod wodą.

Znaki oznakowania kardynalnego na wodach morskich

Znaki oznakowania kardynalnego na wodach śródlądowych

UWAGA	ŚRÓDLĄDZIE (PŁYNĄC Z PRĄDEM RZEKI)	
	CZERWONY	PRAWA STRONA SZLAKU ŻEGLUGOWEGO
	ZIELONY	LEWA STRONA SZLAKU ŻEGLUGOWEGO
	MORZE	
	CZERWONY	LEWA STRONA TORU WODNEGO
	ZIELONY	PRAWA STRONA TORU WODNEGO

OBJAŚNIENIA SYMBOLI I USŁUG DOSTĘPNYCH NA TERENIE PRZYSTANI I PORTÓW

	Cumowanie / liczba miejsc		Parking		Odbiór ścieków		Bramka na pomost		Sezonowe
	Kapitanat portu, bosmanat, operator portu jachtowego		Monitoring		Woda pitna		Dźwig stacyjny		Całoroczne
	WC		Slip		Prąd		Noclegi	1 1 ₃ 2 ₅ - głębokości - palenisko - światła / kolumny - pławy kardynalne	
	Prysznic		Zimowanie jachtów		Zaplecze techniczne / Warsztaty		Restauracja / bar		
	Pralnia		Odbiór ścieków zaolejonych		Oświetlenie pomostu		Kawiarnia		

Przystań klubowa klubu motorowodnego Mors

53°07'10.3"N 18°07'11.9"E
ul. Witebska – barka ELLA
85-759 Bydgoszcz

Przystań Hals

53°07'16.64"N, 18°07'16.93"E
ul. Witebska 2a, Bydgoszcz

Klub Sportów Wodnych Bydgoszcz Brdziejście

53°07'15.5"N 18°07'17.7"E
ul. Witebska 2a, Bydgoszcz

Przystań YachtKlubu Polski Bydgoszcz

53°07'27.3"N 18°07'28.7"E
Witebska 14-16,
85-778 Bydgoszcz

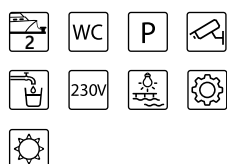
Camping - przystań Zimne Wody

53°07'07.3"N 18°05'57.2"E
Toruńska 155,
85-880 Bydgoszcz

La Mare Bezpieczna Przystań

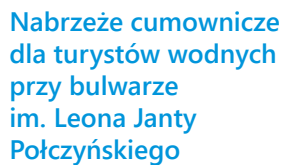
53°07'27.3"N 18°05'38.3"E
ul. Portowa 10,
Bydgoszcz

Nabrzeże przy hali Łuczniaka

53°07'13.8"N 18°01'41.8"E
ul. Toruńska 59,
85-023 Bydgoszcz

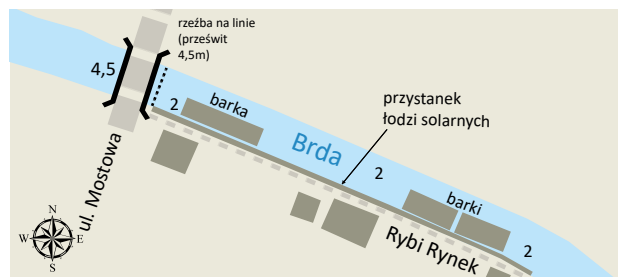

Bydgoszcz

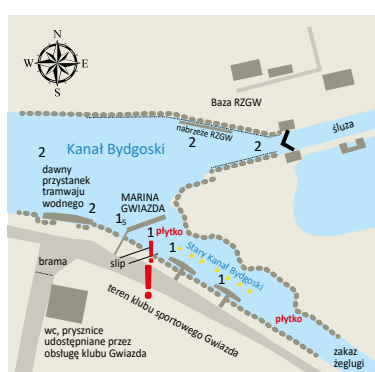
Bydgoszcz

53°07'28.4"N 17°59'43.9"E

ul. Tamka 2

85-102 Bydgoszcz

Marina
Gwiazda

53°07'58.9"N 17°56'59.4"E

Józefa Bronikowskiego 45,
85-350 Bydgoszcz

53°07'53.4"N 17°36'15.8"E

ul. Notecka 4, 89-100

Nakło nad Notecią
tel. 660 782 490

Przystań Miasteczko
Krajeńskie

53°04'20.3"N 17°00'42.8"E

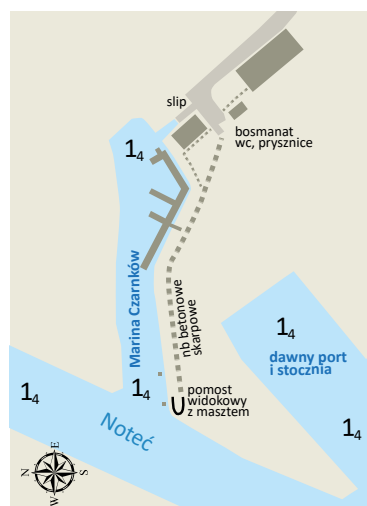
Miasteczko Krajeńskie

53°03'16.1"N 16°44'17.8"E

ul. Szpitalna, 64-850 Uście

tel. 604 468 996

Przystań Marina Czarnków

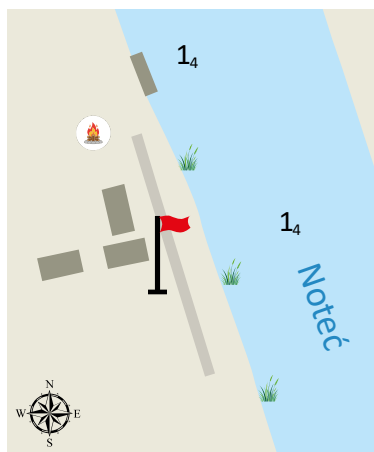
52°54'26.7"N 16°33'11.9"E

64-700 Czarnków

tel. 660 782 490

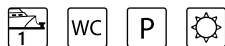
bosman tel. 784 681 214

Przystań kajakowa Michałki

52°53'02.4"N 16°28'13.9"E
Góra nad Notecią 85
64-700 Czarnków
tel. +48 669 553 919
+48 507 229 905

Przystanek Wodny Wrzeszczyna

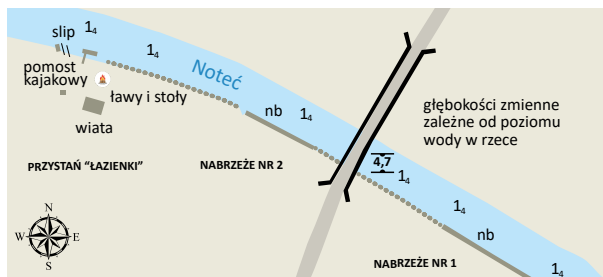
52°53'03.4"N 16°13'36.3"E
Wrzeszczyna
Urząd Miejski w Wieleniu
ul. Kościuszki 34
64-730 Wieleni
tel. +48 601 659 813

Przystań Wodna Wieleni Bulwary Nadnoteckie - Nabrzeże 1 i 2, Przystań „Łazienki”

52°53'48.8"N 16°10'28.9"E
52°53'51.9"N 16°10'19.8"E
52°53'53.6"N 16°10'11.8"E

Plac Powstańców
Wielkopolskich 21
64-730 Wieleni

Marina Yndzel

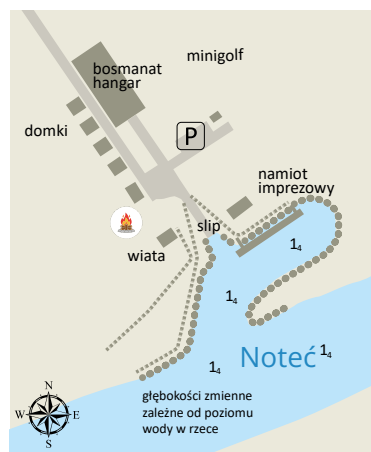
52°51'23.7"N 16°01'10.5"E
ul. Łąkowa 28
64-733 Drawsko
tel. +48 67 256 91 28
Bosman 535 953 490

Park Harcerza

52°51'03.3"N 15°50'09.3"E
ul. Niepodległości 6
66-530 Drezdenko

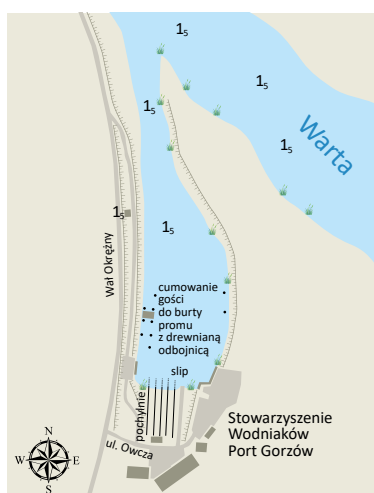
Urząd Miejski
w Drezdenku
ul. Warszawska 1
66 - 530 Drezdenko
tel. +48 95 762 02 02

Marina Santok

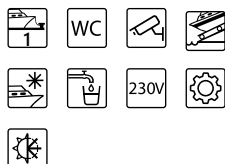
52°44'15.5"N 15°24'40.0"E
ul. Gorzowska 37
66-431 Santok

CKiR w Santoku
tel. +48 501 195 595

Port Gorzów

52°43'41.9"N 15°15'18.9"E
ul. Owcza 39
66-400 Gorzów Wielkopolski
Stowarzyszenie Wodniaków -
Przystań Gorzów
Wął Okrężny 39
tel. +48 95 711 72 72
+48 660 722 166

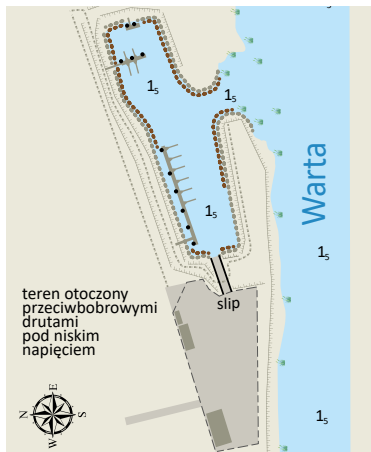

Bulwary nad Wartą cz. wschodnia

52°43'46.9"N 15°14'29.4"E

Gorzów Wielkopolski
Urząd Miasta
ul. Sikorskiego 4
tel. +48 95 735 55 00

Marina Gorzów

52°43'16.6"N 15°12'10.4"E

ul. Żeglarska 21

66-400 Gorzów Wielkopolski

Kompleks Hotelowo-

Rekreacyjny z Przystanią

Jachtową

tel. +48 604 644 600

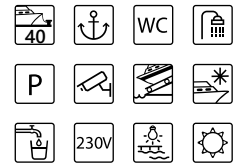
Ośrodek Rekreacyjny „Delfin” – Przystań Wodna przy MOSiR w Kostrzynie nad Odrą

52°34'59.6"N 14°38'41.0"E

ul. Sikorskiego 1

66-470 Kostrzyn nad Odrą

tel. +48 95 752 37 16

Marina Kienitz

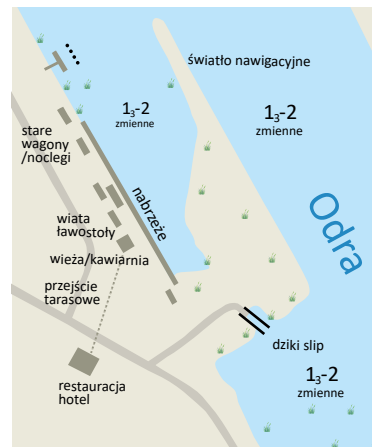
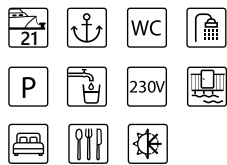
52°40'26.3"N 14°26'38.1"E

Deichweg 21

15324 Kienitz, Niemcy

Gasthof „Zum Hafen”

tel. +49 0 33478 440

Przystań Groß Neuendorf

52°42'04.9"N 14°24'40.1"E

Hafenstraße 1A, 15324 Groß

Neuendorf, Niemcy

tel. +49 0 33478 38687

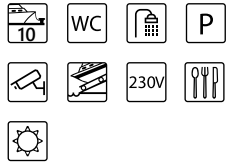
Camping nad Odrą

52°50'42.0"N 14°07'33.2"E

Osinów Dolny 50b

74-520, Polska

tel. +49 80055 33232

Przystań Toruń

53°00'19.2"N 18°35'37.3"E

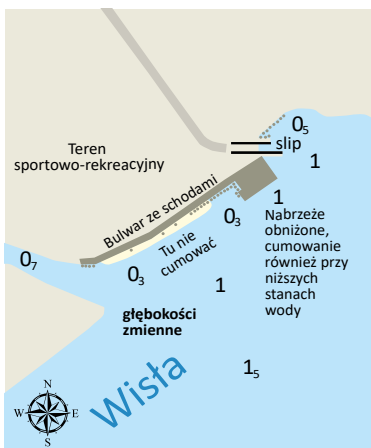
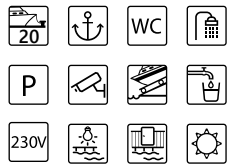
ul. Ks. Jerzego Popiełuszki 1-3

87-100 Toruń

tel. +48 513 803 188

MOSiR

ul. gen. J. Bema 23/29, 87-100

Przystań Bulwary Wiślane / Stary Fordon

53°08'48.2"N 18°10'27.9"E

ul. Zakładowa 3

85-790 Bydgoszcz

Urząd Miasta Bydgoszczy

tel. +48 52 58 58 913

Marina Grudziądz

53°29'13.0"N 18°44'40.0"E

ul. Portowa 8, 86-300 Grudziądz

tel. +48 726 921 919

Miejski Ośrodek Rekreacji

i Wypoczynku

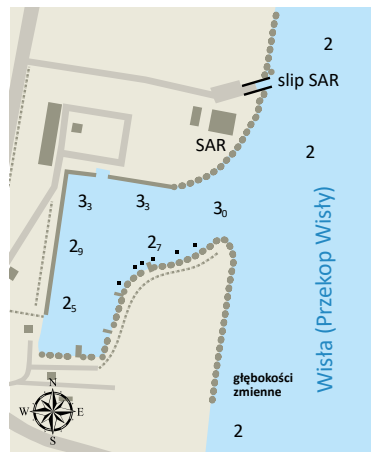

Przystań Tczew

54°05'10.2"N 18°48'20.9"E

Tczewskie Centrum Sportu i Rekreacji
ul. Wojska Polskiego 28 A
tel. + 48 58 531 46 26

Port Świbno

54°20'10.4"N 18°56'15.7"E

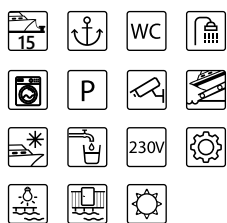
Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
RZGW w Gdańsku
ul. Jana z Kolna 11
80-864 Gdańsk
tel. +48 58 326 18 88

Marina Biała Góra

53°54'53.6"N 18°53'08.1"E

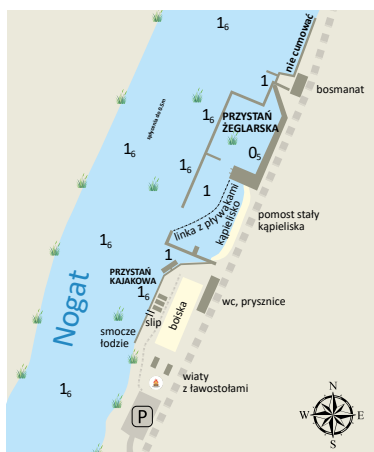
Biała Góra, 82-400 Sztum
tel. +48 509 667 724

Przystań kajakowa Pogorzała Wieś

53°58'25.5"N 18°56'11.2"E

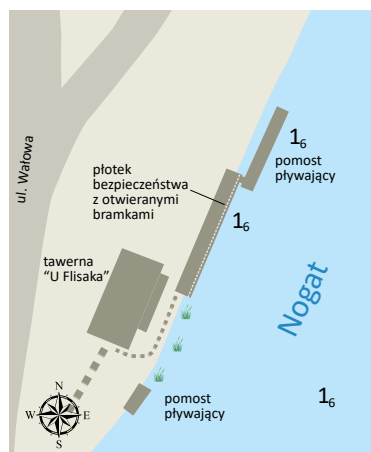
Gmina Miłoradz
ul. Żuławska 9
82-213 Miłoradz
tel. + 48 55 271 15 31

Przystań żeglarsko- kajakowa / kąpielisko w Malborku

54°02'02.3"N 19°01'18.5"E

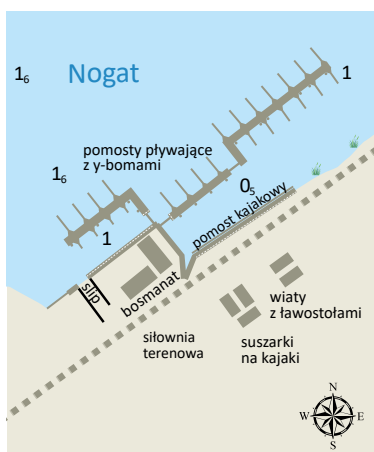
OSiR, ul. Toruńska 60
82-200 Malbork
tel. + 48 55 272 30 12

Stanica u Flisaka

54°02'32.8"N 19°01'33.0"E

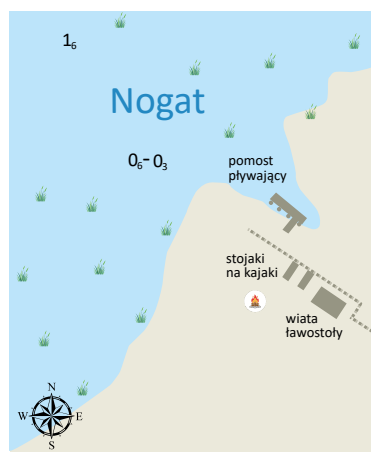
ul. Wałowa
82-200 Malbork
tel. +48 509 800 633

Przystań Park Północny

54°02'52.5"N 19°02'16.1"E

ul. Parkowa 3
82-200 Malbork
Centrum Aktywnego Wypoczynku w Malborku
Sp. z o.o.
tel. +48 55 272 24 13

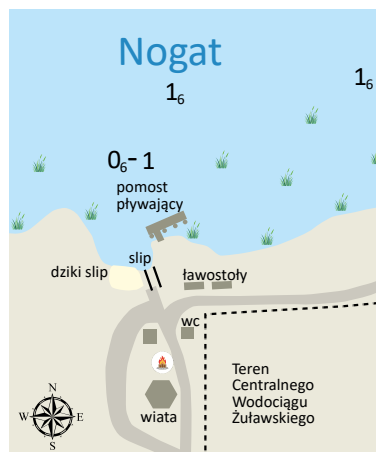

Przystań kajakowa Janówka

54°03'48.3"N 19°07'31.7"E

Janówka 39, 82-220 Janówka
Urząd Gminy Stare Pole
ul. Marynarki Wojennej 6
82-220 Stare Pole
tel. +48 55 271 35 32
+48 555 065 700

Przystań kajakowa Ząbrowo/Letniki

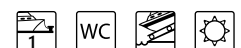
54°05'26.1"N 19°11'25.1"E

Urząd Gminy Stare Pole
ul. Marynarki Wojennej 6
82-220 Stare Pole
tel. +48 55 271 35 32
+48 555 065 700

Przystań kajakowa Drwnica

54°17'10.8"N 18°57'56.7"E

Pomost zachodni

54°17'13.6"N 18°57'59.6"E

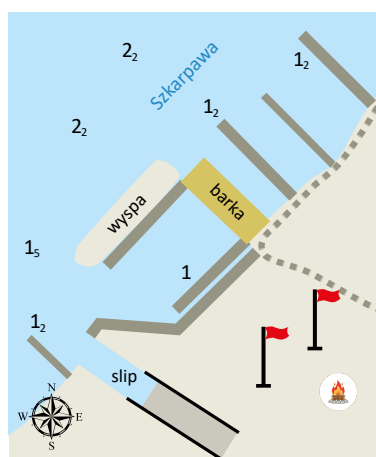

Pomost wschodni

54°17'14.7"N 18°58'01.8"E

GOK w Stegnie, ul. Gdańska 60
82-103 Stegna
tel. +48 55 247 82 92

Marina Żuławki Szwedowo

54°17'25.6"N 18°58'32.7"E

Marina Żuławki Szwedowo
Żuławki 2, 82-103 Drwnica
tel. +48 601 617 069

„Węzeł Rybina” Przystań kajakowa

54°17'06.4"N 19°06'47.4"E

Przystań Żeglarska

54°17'06.8"N 19°06'50.6"E

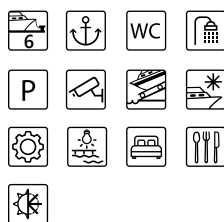
82-103 Rybina
GOK w Stegnie, ul. Gdańska 60
tel. +48 55 247 82 92

Przystań żeglarska „U Marcina”

54°17'07.5"N 19°06'56.2"E

82-103 Rybina
tel. +48 604 284 210
mail: u.marcina@interia.pl

Przystań wodna „Między mostami”

54°17'08.7"N 19°07'05.7"E

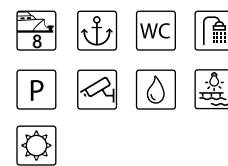
82-103 Rybina 62
tel. +48 602 783 678

„Przystań na Żuławach”

54°17'11.6"N 19°07'09.2"E

82-103 Rybina
tel. 504 745 316
mail: biuro@przystannazulawach.pl

Stacja wędkarska „Cicha Przystań” Oślonka

54°16'23.5"N 19°13'24.3"E

Cicha Przystań, Oślonka 9
82-100 Nowy Dwór Gdański
tel. +48 604 915 404
www.cichaprzystan.com.pl

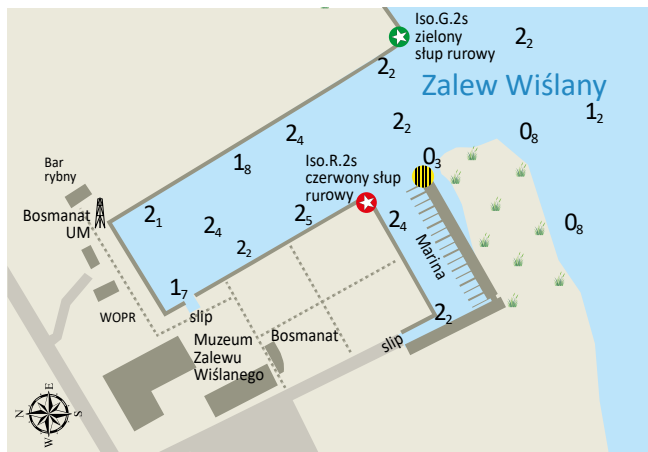

Przystań żeglarska i kajakowa Oślonka

54°16'23.4"N 19°13'29.1"E

Marinagold Jerzy Żłoty
Oślonka 6a
82-100 Nowy Dwór Gdański
tel. +48 605 206 835
biuro@marinagold.pl
https://marinagold.pl/

Port Morski Kąty Rybackie

54°20'25.7"N 19°14'19.2"E

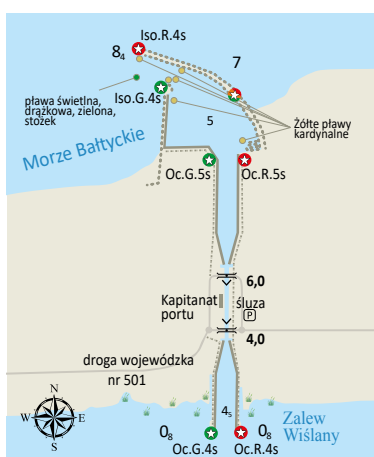
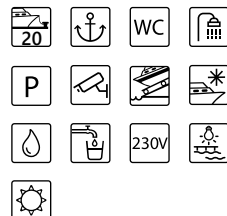
Urząd Morski w Gdyni
ul. Rybacka 66,
82-110 Kąty Rybackie
tel. +48 58 355 33 33
<https://www.umgdy.gov.pl>

Marina Kąty Rybackie

54°20'24.4"N 19°14'16.6"E

ul. Rybacka 66, 82-110
Kąty Rybackie
tel. +48 601 639 616

Port Morski Nowy Świat

N 54°20'94.0" E 19°18'71.0"

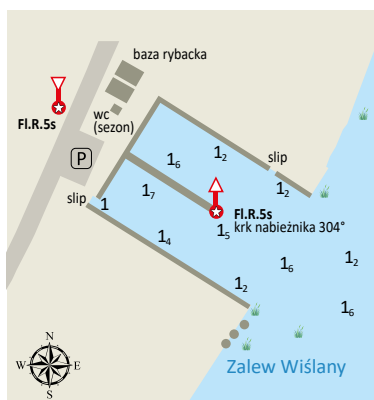
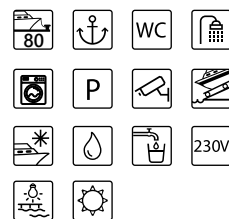
Kapitanat Portu
tel. +48 662 186 934
VHF kanał 68
Urząd Morski w Gdyni
81-338 Gdynia
ul. Chrzanowskiego 10
tel. +48 58 355 33 33
<https://www.umgdy.gov.pl/>

Port jachtowy Krynica Morska

54°22'44.5"N 19°26'51.1"E

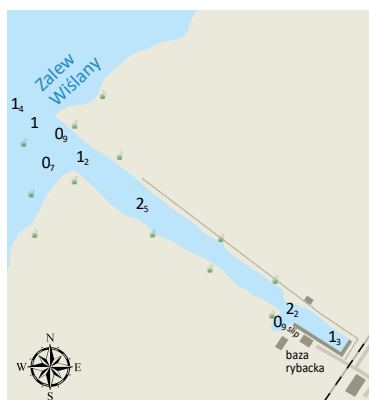
ul. Bojerowców 4,
82-120 Krynica Morska
tel. +48 885 882 772
<https://pwikkrynica.pl/port.html>

Port Piaski

N 54°25'38.9" E 19°35'57.9"

ul. Słoneczna, Piaski, 82-120
Krynica Morska
Urząd Morski w Gdyni
tel. +48 58 355 33 33
<https://www.umgdy.gov.pl>

Kamienica Elbląska przystań rybicka

54°15'54.0"N 19°24'00.6"E

Urząd Morski w Gdyni
Kamienica Elbląska,
82-340 Tolkmicko
tel. +48 58 355 33 33
<https://www.umgdy.gov.pl>

Stacja Wodna Nadbrzeże

54°15'54.0"N 19°24'00.6"E

Zakład Aktywności Zawodowej
w Kamionku Wielkim
82-340 Tolkmicko
stanicanadbrzeze@gmail.com
tel. +48 509 457 254

Port rybacki Suchacz

54°16'46.4"N 19°25'29.3"E

ul. Portowa 12, 82-340 Suchacz
UM w Gdyni
tel. +48 58 355 33 33
<https://www.umgdy.gov.pl>

Marina Suchacz

54°16'46.0"N 19°25'27.9"E

Portowa 12, 82-340 Suchacz
tel. +48 600 046 844

Przystań Marita Suchacz

54°16'59.3"N 19°25'47.0"E

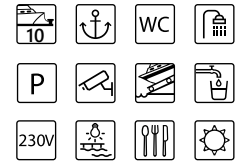
Przystań Marita
ul. Portowa 1
82-340 Tolkmicko
tel. +48 504 025 194

Srebrna Riwiera Kadyny

N 54°18'05.4", E 19°27'56.5"

Kadyny 15 S
82-340 Kadyny
tel. +48 500 411 097

Przystań żeglarska Tolkmicko

54°19'35.6"N 19°31'13.2"E

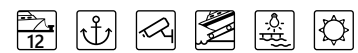
ul. Parkowa 1,
82-340 Tolkmicko
tel. +48 510 191 935

Port Tolkmicko

54°19'30.0"N 19°31'21.1"E

ul. Parkowa 1, 82-340 Tolkmicko
UM w Gdyni
tel. +48 58 355 33 33
<https://www.umgdy.gov.pl>

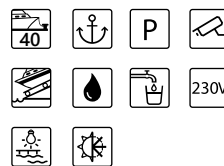
Fot. Berda.pl

Port Morski Frombork

54°21'34"N 19°40'39"E

ul. Portowa 2, Frombork
Urząd Morski w Gdyni
tel. +48 58 355 33 33
<https://www.umgdy.gov.pl>

Fot. Berda.pl

Fot. Berda.pl

Port Ujście

54°25'34"N 19°44'45"E

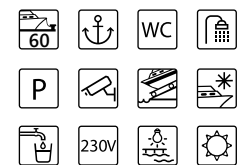
Ujście 2
14-500 Nowa Pasłęka
Urząd Morski w Gdyni
tel. +48 58 355 33 33
<https://www.umgdy.gov.pl>

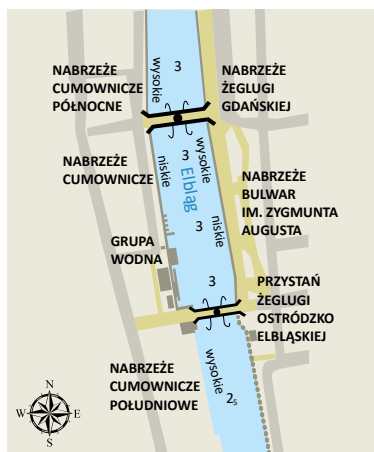

Przystań jachtowa Stara Pasłęka

54°25'54.7"N 19°46'11.7"E

Nowa Pasłęka 15
14-500 Nowa Pasłęka
tel. +48 510 191 935

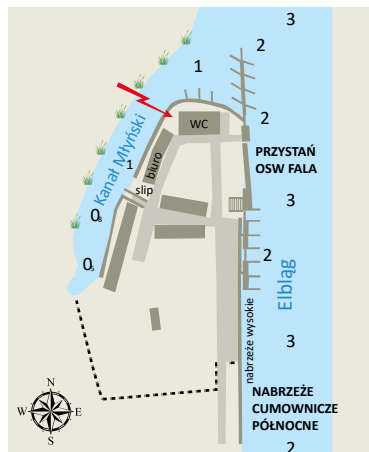
Bulwar im. Zygmunta Augusta

54°09'31.1"N 19°23'32.1"E

Urząd Miejski w Elblągu
Łączności 1, 82-300 Elbląg
tel. +48 55 239 30 00

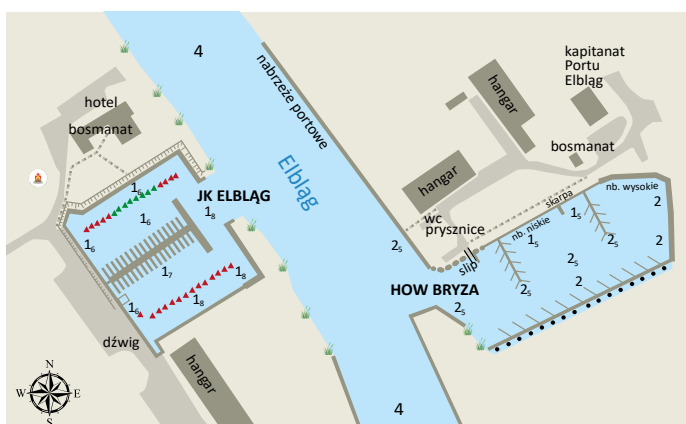
Klucze do prądu i wody u obsługi
mostu zwodzonego
tel. + 48 885 877 811

Przystań OSW „FALA”

54°09'42.5"N 19°23'27.2"E

Ognisko Sportów Wodnych
„FALA”
ul. Wybrzeże Gdańskie 1
82-300 Elbląg
tel. +48 604 806 049

JachtKlub Elbląg

54°10'33.7"N 19°23'08.4"E

JachtKlub Elbląg
Radomska 29
82-300 Elbląg
tel. +729 877 072

Port Bryza Elbląg

54°10'31.9"N 19°23'15.5"E

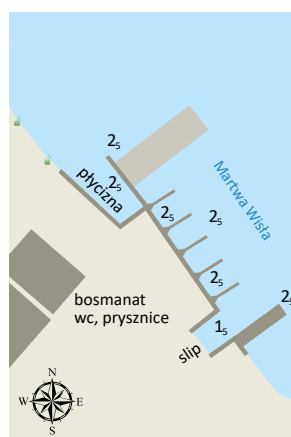
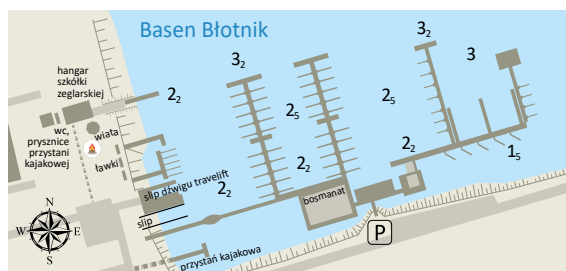
Port Bryza Elbląg
ul. Portowa 2
82-300 Elbląg
tel. +48 886 800 006

Marina Błotnik

54°17'20.3"N 18°55'18.1"E

ul. Nadwiślańska 2
Cedry Wielkie, 83-020 Błotnik
tel. +48 58 683 66 35

Przystań Wiślinka

54°20'16.7"N 18°49'44.6"E

Piaskowa 7, 83-011 Wiślinka
tel. +48 501 953 536

Przystań Sol-Marina

54°20'29.8"N 18°49'18.0"E

ul. Łąkowa, 83-011 Wiślinka
tel. +48 880 098 844

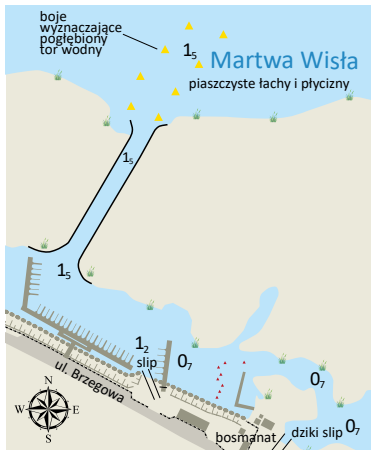

Przystań Nadwiślańska

54°20'47.1"N 18°48'46.7"E

ul. Nadwiślańska 39,
80-680 Gdańsk
tel. +48 516 284 853

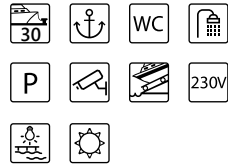

Stacja Wodna Wiślinka

54°20'28.1"N 18°48'05.5"E

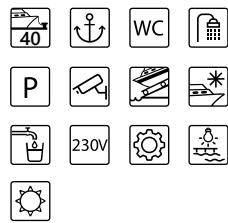
ul. Brzegowa 3
83-011 Wiślinka
tel. +48 693 032 902

Przystań GOSM Stewa

54°21'19.7"N 18°42'31.7"E

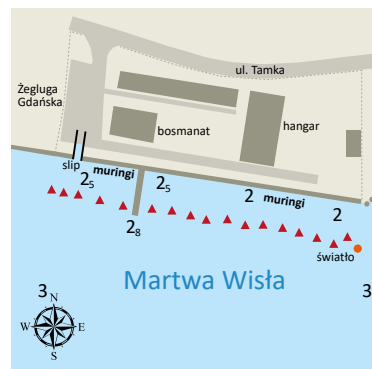
ul. Tarcice 15, 80-718 Gdańsk
Przystań Jachtowa
Stewa GOSM
tel. +48 518 458 791

Przystań żeglarska Jachtklubu Morskiego Neptun

54°20'57.1"N 18°47'05.1"E

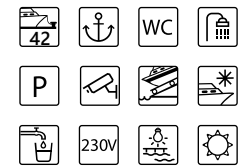
ul. Przełom 10 (Górki Zachodnie)
80-643 Gdańsk
tel. +48 58 307 09 27

Yacht Klub Północny

54°21'26.3"N 18°42'24.1"E

Yacht Klub Północny
ul. Tamka 5, 80-609 Gdańsk
tel. +48 58 305 05 07
+48 58 509 860 819

Marina Tamka

54°21'25.7"N 18°42'43.4"E

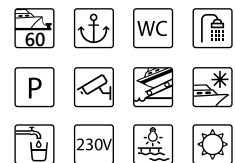
ul. Tamka 17, 80-627 Gdańsk
tel. +48 506 056 097

Gdański Klub Morski LOK im. Gen. Zaruskiego

54°21'24.9"N 18°42'48.1"E

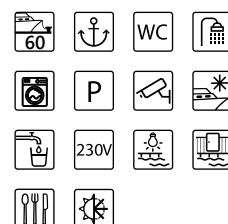
Gdański Klub Morski LOK
im. Gen. Zaruskiego
ul. Tamka 19A, 80-627 Gdańsk
tel. +48 58 305 04 50

Przystań Cesarska

54°21'45.5"N 18°39'33.4"E

ul. Dokowa 1, 80-863 Gdańsk
tel. +48 512 390 760

Przystań kajakowa Górki Zachodnie (dawny przystanek tramwaju wodnego na Wiśle Śmiałej)

54°21'14.1"N 18°47'02.3"E

ul. Przełom 16,
80-643 Gdańsk
tel. +48 58 524 34 73
+48 501 596 316

Miejska Przystań Górki Zachodnie im. Krystyny Chojnowskiej Liskiewicz

54°21'28.4"N 18°46'57.5"E

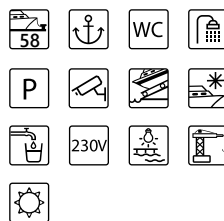
ul. Przełom 22,
80-643 Gdańsk
tel. +48 58 524 34 73
+48 501 596 316

Marina Przełom

54°21'31.0"N 18°46'56.5"E

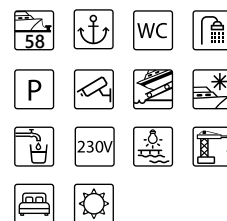
Przełom 24, 80-643 Gdańsk
Górki Zachodnie
tel. +48 668 868 228

Jacht Klub im. Conrada

54°21'33.1"N 18°46'55.6"E

ul. Przełom 26, 80-643 Gdańsk
tel. +48 600 499 076

Akademicki Klub Morski

ul. Stogi 18, 80-642
Gdańsk - Górki Zachodnie
tel. + 48 698 44 22 18

54°21'59.8"N 18°46'37.2"E

Marina AZS COSA Gdańsk

54°22'01.8"N 18°46'44.1"E

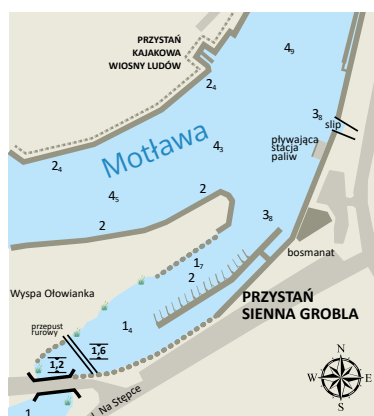
ul. Przełom 9,
80-643 Gdańsk
Górki Zachodnie
tel. +48 58 324 81 00

Narodowe Centrum Żeglarstwa AWFis im. dr Krzysztofa Zawalskiego

54°22'02.6"N 18°46'46.9"E

ul. Stogi 21, 80-642 Gdańsk
Górki Zachodnie
tel. +48 58 322 26 01

Przystań Sienna Grobla

54°21'15.4"N 18°39'56.6"E

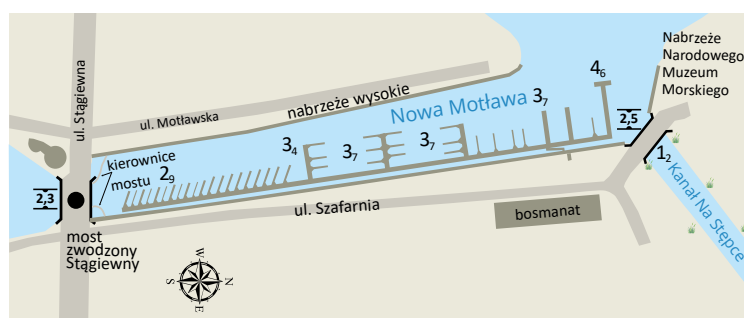
ul. Na Stępcie 6, 80-760 Gdańsk
tel. + 48 506 056 264

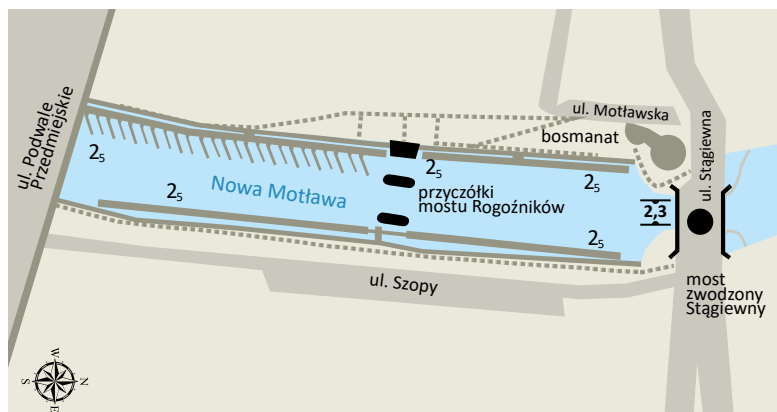

Marina Gdańsk

54°20'60.0"N 18°39'35.3"E

ul. Szafarnia 6
80-755 Gdańsk
tel. + 58 695 564 848

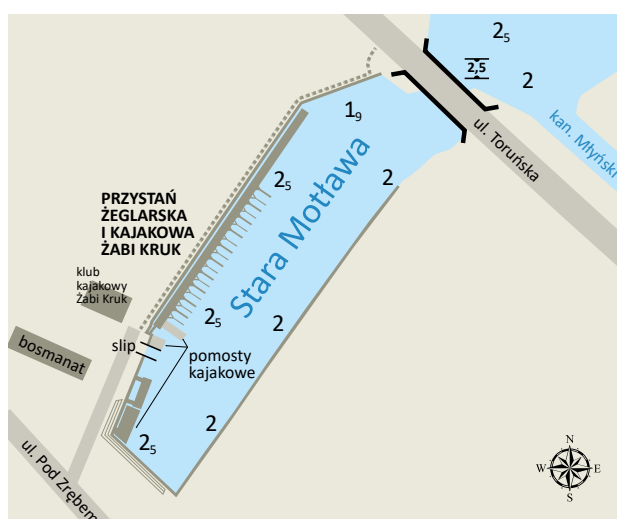

Marina Center Gdańsk - Wypożyczalnia sprzętu wodnego w Gdańsku

54°20'47.7"N 18°39'35.3"E

ul. Spichrzowa 12
80-750 Gdańsk
tel. +48 509 220 397

Przystań Klubu Wodnego Żabi Kruk

54°20'32.5"N 18°38'56.6"E

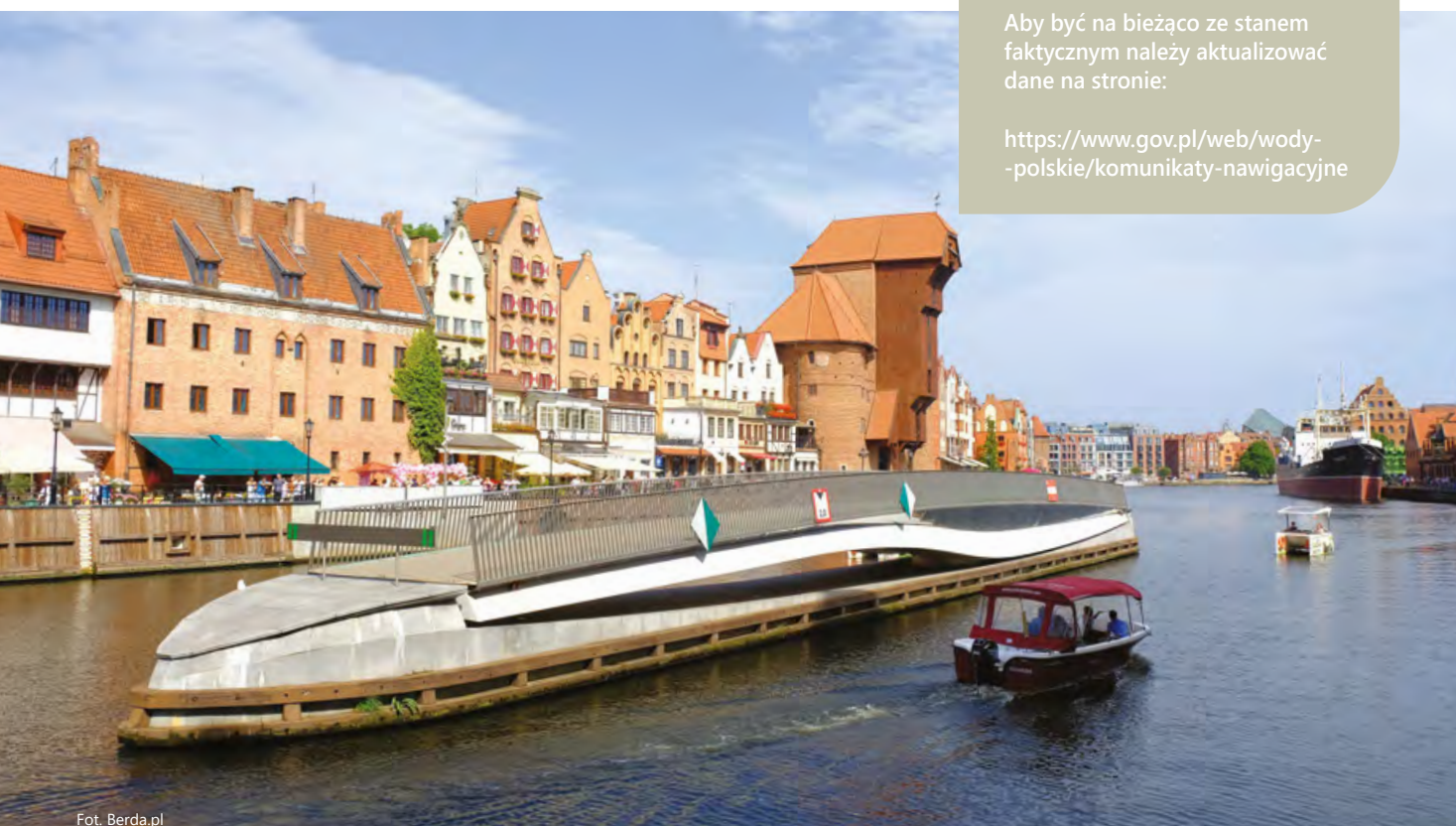
Żabi Kruk 15, 80-822 Gdańsk
tel. +48 506 056 073

Przedstawione schematy portów i przystani są orientacyjne a naniesione głębokości są zmienne i uzależnione od aktualnego stanu wód.

Aby być na bieżąco ze stanem faktycznym należy aktualizować dane na stronie:

<https://www.gov.pl/web/wody-polskie/komunikaty-nawigacyjne>

LUPKA POWIĘKSZAJĄCA

W CELU ZAPEWNIENIA RÓWNEGO DOSTĘPU
DO INFORMACJI, MAP I SCHEMATÓW ZAMIESZCZONYCH
W PRZEWODNIKU MDW E70

